

Országgyűlési Napló

*Dr. Hiller István, Jakab István, dr. Latorcai János,
Lezsák Sándor és Sneider Tamás*
elnöklete alatt

Jegyzők: *Arató Gergely, Földi László,
Gelencsér Attila, dr. Varga László*

Tárgyai	Hasáb
Az ülésnap megnyitása.....	3005
Napirend előtti felszólalások:	
<i>Székely Sándor</i> (DK)	3005
<i>Dr. Rétvári Bence</i> , az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára	3006
<i>Szabó Sándor</i> (MSZP).....	3008
<i>Pogácsás Tibor</i> belügyminisztériumi államtitkár.....	3010
<i>Tordai Bence</i> (Párbeszéd).....	3012
<i>Dömötör Csaba</i> , a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára.....	3014
<i>Ander Balázs</i> (Jobbik).....	3016
<i>Dr. Rétvári Bence</i> , az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára	3017
<i>Harrach Péter</i> (KDNP).....	3020
<i>Dr. Rétvári Bence</i> , az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára	3021
<i>Hubay György</i> (Fidesz).....	3023
<i>Dr. Orbán Balázs</i> , a Miniszterelnökség államtitkára	3025
A Magyarország biztonsági érdekét sértő külföldi befektetések ellenőrzéséről szóló törvényjavaslathoz benyújtott zárószavazás előtti módosító javaslatról történő döntés és a zárószavazás.....	3027
A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslathoz benyújtott összegző módosító javaslatról történő döntés és a zárószavazás.....	3028
Az EUROFISH Nemzetközi Szervezetet létrehozó Megállapodás kihirdetéséről szóló törvényjavaslathoz benyújtott összegző módosító javaslatról történő döntés és a zárószavazás	3028
A földművesek emléknapjáról szóló határozati javaslathoz benyújtott összegző módosító javaslatról történő döntés és a zárószavazás.....	3028
A Magyarország Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között a két ország közös államhatárán, Ipolydamásd és Helemba (Chl'aba) települések közötti közúti Ipoly-híd és a kapcsolódó létesítmények megépítéséről szóló, 2012. február 27. napján aláírt Megállapodást módosító 1. Kiegészítés kihirdetéséről szóló törvényjavaslat zárószavazása	3029
Az Európai Táj Egyezményt módosító Jegyzőkönyv kihirdetéséről és a Firenzében, 2000. október 20-án kelt, az Európai Táj Egyezmény kihirdetéséről szóló 2007. évi CXI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat zárószavazása	3029
A Magyarország Kormánya és a Macedón Köztársaság Kormánya között a rendőri együttműködésről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló törvényjavaslat zárószavazása	3029
A Magyarország és a Portugál Köztársaság között létrejött, a minősített adatok cseréjéről és kölcsönös védelméről szóló egyezmény kihirdetéséről szóló törvényjavaslat zárószavazása	3030
Döntés önálló indítvány tárgysorozatba vételéről	3030
A 2017-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról szóló határozati javaslat általános vitájának megkezdése.....	3030
Áder János köztársasági elnök	3031
Dr. Palkovics László innovációért és technológiáért felelős miniszter, a napirendi pont előterjesztője	3035
Felszólalók:	
<i>Bencsik János</i> , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	3041
<i>Kepli Lajos</i> , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	3044

Nacsa Lőrinc , a KDNP képviselőcsoportja részéről	3049
Dr. Gurmai Zita , az MSZP képviselőcsoportja részéről	3053
Schmuck Erzsébet , az LMP képviselőcsoportja részéről	3057
Tordai Bence , a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről	3061

Tájékoztató az Állami Számvevőszék 2017. évi szakmai tevékenységéről és beszámoló az intézmény működéséről az Országgyűlés részére című beszámoló, valamint az ennek elfogadásáról szóló határozati javaslat együttes általános vitája a lezárásig	3065
Domokos László , az Állami Számvevőszék elnöke, a napirendi pont előterjesztője	3065
Hadházy Sándor , a Gazdasági bizottság előadója, a napirendi pont előadója	3074

Felszólalók:

Witzmann Mihály , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	3076
Z. Kárpát Dániel , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	3079
Mesterházy Attila , az MSZP képviselőcsoportja részéről	3083
Bósz Anett független	3086
Varju László (DK)	3088
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	3091
Domokos László , az Állami Számvevőszék elnöke	3093
Mesterházy Attila (MSZP)	3098
Szilágyi György (Jobbik)	3100
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	3100
Dr. Bajkai István (Fidesz)	3103
Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz)	3104
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	3104
Domokos László , az Állami Számvevőszék elnöke	3105
Dr. Varga-Damm Andrea (Jobbik)	3110
Bósz Anett független	3111
Szilágyi György (Jobbik)	3112
Domokos László , az Állami Számvevőszék elnöke	3114
Mesterházy Attila (MSZP)	3115
Dr. Bajkai István (Fidesz)	3116
Domokos László , az Állami Számvevőszék elnökének előterjesztői válasza	3116
Hadházy Sándor , a Gazdasági bizottság előadójának előadói válasza	3117

A 2017-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról szóló határozati javaslat általános vitájának folytatása és lezárása	3117
--	------

Felszólalók:

Böröcz László (Fidesz)	3118
Turi-Kovács Béla (Fidesz)	3121
Bartos Mónika (Fidesz)	3123
Dr. Oláh Lajos (DK)	3126
Dr. Varga László (MSZP)	3130
Dr. Varga-Damm Andrea (Jobbik)	3133
Ungár Péter (LMP)	3135
Dr. Oláh Lajos (DK)	3137
Kepli Lajos (Jobbik)	3137
Dr. Pószán László (Fidesz)	3138
Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz)	3139
Schmuck Erzsébet (LMP)	3140
Hajdu László (DK)	3142
Ungár Péter (LMP)	3145
Dr. Bajkai István (Fidesz)	3146
Dr. Kaderják Péter innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár előterjesztői válasza	3146

A Magyarország és a Thaiföldi Királyság között a Mahachulalongkornrajavidyalaya Egyetemnek a Tan Kapuja Buddhista Főiskolával Együttműködésben való magyarországi működéséről szóló Megállapodás kihirdetéséről szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	3153
---	------

Bódis József , az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára, a napirendi pont előterjesztője	3153
Felszólalók:	
Dr. Zsigmond Barna Pál , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	3155
Dr. Brenner Koloman , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	3156
Arató Gergely (DK)	3157
Szabó Szabolcs (LMP)	3158
Dr. Pósnán László (Fidesz)	3162
Dr. Zsigmond Barna Pál (Fidesz)	3162
Szabó Szabolcs (LMP)	3163
Bódis József , az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkárának előterjesztői válasza	3163
A Magyarország Kormánya és a Moldovai Köztársaság Kormánya között a katasztrófák esetén történő együttműködésről és kölcsönös segítségnyújtásról szóló egyezmény kihirdetéséről szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	3164
Pogácsás Tibor belügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előterjesztője	3164
Felszólalók:	
Dr. Zsigmond Barna Pál , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	3165
Dr. Varga-Damm Andrea , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	3165
A Magyarország Kormánya és a Németországi Szövetségi Köztársaság Kormánya között a minősített adatok kölcsönös védelméről szóló egyezmény kihirdetéséről szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig	3167
Pogácsás Tibor belügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előterjesztője	3167
Felszólalók:	
Dr. Zsigmond Barna Pál , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	3168
Potocskáné Kőrösi Anita , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	3169
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	3170
Pogácsás Tibor belügyminisztériumi államtitkár előterjesztői válasza	3171
Napirend utáni felszólalások:	
Ungár Péter (LMP)	3171
Z. Kárpát Dániel (Jobbik)	3172
Dr. Varga-Damm Andrea (Jobbik)	3174
Bányai Gábor (Fidesz)	3176
Az ülésnap bezárása	3178

Az ülésen jelen voltak:

ÁDER JÁNOS köztársasági elnök, ORBÁN VIKTOR miniszterelnök, GULYÁS GERGELY Miniszterelnökséget vezető miniszter, DR. ASZÓDI ATTILA államtitkár, DR. ORBÁN BALÁZS államtitkár, ROGÁN ANTAL, a miniszterelnök kabinetfőnöke, DÖMÖTÖR CSABA államtitkár, DR. NAGY ISTVÁN agrárminiszter, FARKAS SÁNDOR államtitkár, DR. PINTÉR SÁNDOR belügyminiszter, KONTRÁT KÁROLY államtitkár, POGÁCSÁS TIBOR államtitkár, DR. KÁSLER MIKLÓS emberi erőforrások minisztere, BÓDIS JÓZSEF államtitkár, DR. RÉTVÁRI BENCE államtitkár, DR. BENKŐ TIBOR honvédelmi miniszter, NÉMETH SZILÁRD ISTVÁN államtitkár, SZABÓ ISTVÁN államtitkár, DR. TRÓCSÁNYI LÁSZLÓ igazságügyi miniszter, DR. VÖLNER PÁL államtitkár, DR. PALKOVICS LÁSZLÓ innovációért és technológiáért felelős miniszter, CSERESNYÉS PÉTER államtitkár, DR. KADERJÁK PÉTER államtitkár, VARGHA TAMÁS külgazdasági és külügyminisztériumi államtitkár, BODÓ SÁNDOR pénzügyminisztériumi államtitkár, TÁLLAI ANDRÁS államtitkár, BÁRTFAI-MAGER ANDREA tárca nélküli miniszter, DR. SEMJÉN ZSOLT tárca nélküli miniszter.

Az Országgyűlés őszi ülészakának
5. ülésnapja
2018. október 2-án, kedden
(9. 06 óra - Elnök: dr. Latorcai János
Jegyzők: Földi László és dr. Varga László)

ELNÖK: *(A teremben lévő felállnak, és ezzel köszöntik a választópolgárok közösségét; állva hallgatják az elnök bevezető szavait.)* Jó reggelt kívánok államtitkár uraknak is. Nagy szeretettel köszöntök mindenkit, leginkább képviselőtársaimat. Foglaljanak helyet! *(Az elnök helyet foglal, majd a teremben lévő is leülnek.)*

Tisztelt Országgyűlés! Kedves Képviselőtársaim! Az Országgyűlés őszi ülészakának 5. **ülésnapját megnyitom.** Tájékoztatom önöket, hogy az ülés vezetésében Földi László és Varga László jegyző urak lesznek a segítségemre.

Köszöntöm mindazokat, akik figyelemmel kísérik mai munkánkat akár a televízió, akár a rádió nyilvánosságán keresztül.

Most **napirend előtti felszólalások** következnek. „A családok évében minden korábbinál több család válik hajléktalanná” címmel napirend előtti felszólalásra jelentkezett a DK képviselőcsoportjából Székely Sándor képviselő úr. Öné a szó, parancsoljon, képviselő úr!

SZÉKELY SÁNDOR (DK): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Ház! Kedves Képviselőtársaim! A kormánypárt 2010 óta küzd a devizahitelek problémáival, és úgy tűnik, hogy nagyon nehezen tudja kezelni ezt a problémát. A gazdag családokat kimenti a saját maga által okozott problémából, hiszen mindannyian tudjuk, hogy a lakáshitelek törlesztőrészei akkor szálltak el végérvényesen, amikor ők hatalomra kerültek.

A gazdag családokat kimentették ezekből a helyzetekből, de az alsó középosztályt és a szegény embereket bizony otthagyták a bankok áldozatainak. Egyre több embert lakoltatnak ki, és ez még nem is elég, hogy kilakoltatják őket, önök, uraim, 2012-ben ezt a dolgot kriminalizálták, hiszen ha valaki hajléktalan Magyarországon, akkor ez mostanában bűncselekménynek is számít, és ezt úgy tették ráadásul, hogy még az Alkotmánybíróságot is megkerülték. Az Alkotmánybíróság nem tud ebbe az ügybe beleszólni. És amikor erről az Európai Unió vagy az ENSZ megfelelő bizottságai vagy akár a Sargentini-jelentés komolyan jelentést tesz és észrevételezi ezt, önök azt mondják, hogy a mi szövetségeseink büntetik a magyar népet, mert a kormány állítólag megvédi Európát és Magyarországot a menekültektől.

Elképesztő helyzeteket látunk. Családoktól vesznek el gyermekeket, bekerülnek a magyar ellátórendszerbe, amiről épp a napokban jelent meg, hogy micsoda melegágya a bűnözésnek, a szexuális erőszaknak. Pontosan tudjuk, hogy akik oda bekerülnek, azok borzasztóan nehezen törnek ki abból az élethelyzetből, amibe kerültek, és ráadásul a magyar állam egy csomó pénzt elkölt ezekre az emberekre, amit ha

egyébként a lakáshitelek megoldására fordítanánk, akkor talán nem is kellene elvenni a gyerekeket, leginkább a roma gyerekeket a családjajuktól. Ezt teszik önök ezzel az országgal, azokkal az emberekkel, akik önökre vannak bízva.

Elképesztő cinikus módon idén a választásokig meghosszabbították a lakásmoratóriumot, nem lehetett kilakoltatni májusig, de azóta, úgy tűnik, hogy be akarják hozni a lemaradásukat, naponta 20 családot lakoltatnak ki. Szép lassan, de hát nem is olyan lassan sátólaborra változtatják az országot, amivel azt állítják egyébként, hogy mennyire fantasztikusan dübörög a gazdaság. Lassan úgy tűnik, hogy sokaknak kell az utcán lakniuk, mert nem tudják fizetni a lakáshiteleiket.

Múlt héten benyújtottam egy javaslatot, amely egy eseti bizottságot hozna létre arra, hogy a kilakoltatási válságot és a devizahitelek problémáit közösen oldjuk meg. Ebben természetesen jelen lenne minden párt, és civileket is be lehetne hívni, bankokat is, hogy megbeszéljük a problémákat és hogy olyan javaslatokat tegyünk, amelyek közösen elfogadhatóak. A javaslatban az is benne van, hogy azonnal állítódjanak meg a kilakoltatások, és ne is folytatódjanak addig, ameddig a bizottság végzi a munkáját. Nagyon-nagyon remélem, hogy ez a bizottság nemsokára a parlament elé kerül, felállításra kerül, és így el tudjuk kezdeni azt a munkát, amit az elmúlt nyolc évben önök nem végeztek el.

Tisztelt kormánypárti Képviselőtársaim! Az európai magyarok önökhöz hasonlóan nem szeretnék hajléktalan családokat látni a városok utcáin. Megoldásnak azonban önökkel ellentétben nem börtönbe zárásukat vagy erdőbe történő kiűzésüket tartja, hanem a közösség segítését.

Ha van 3 milliárd forintunk harmadosztályú szerbiai futballcsapatok stadionjára, akkor legyen pénz arra is, hogy azokon a szerencsétleneken, akikől elveszik a lakásukat, tudjunk segíteni. Köszönjük szépen. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps az MSZP és a DK padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A kormány nevében az elhangzottakra Rétvári Bence államtitkár úr válaszol. Parancsoljon, államtitkár úr, öné a szó.

DR. RÉTVÁRI BENCE, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Ház! Két dolgot rendkívüli mértékben hiányoltam az ön felszólalásából, mint a DK képviselője, mint Gyurcsány Ferenc pártjának képviselője. Az egyik az elnézésérés a magyar emberektől, amiért az első Orbán-kormány által kialakított kamattámogatásos forinthitelrendszert átváltották egy devizahitelezési rendszerré, és nem egy állami támogatásra épülő lakás- és otthonteremtési programot vittek tovább, bár a választási kampányban ezt többször is megígérték, és a Kárpátok Cicerója, Medgyessy Péter mondta, hogy ez egy jó

dolog, és hogy ezt folytatni kell. Tehát nem ezt vitték tovább, hanem egyrésztől politikai bosszúból, hogy az Orbán-kormány egyik sikerét annullálják, tönkretégyék, másrészt pedig azért, mert az embereken, a családokon akartak önök spórolni, hogy ne kelljen kifizetni azt a kamattámogatást a költségvetésben, hanem más célra költessék, amely célokat persze nem igazán látjuk azóta sem az országban.

Nos, tehát önök azért, hogy spóroljanak, és azért, hogy politikai bosszút álljanak az első Orbán-kormány sikeres otthonteremtési programján, ezért az embereket a devizahitelezésbe hajszolták, és nem tűnt föl önöknek vagy föltűnt, de nem tettek semmit, hogy százsorosára emelkedett a kormányzásuk alatt a devizahitelek mértéke.

Bármilyen, ha százsorosára emelkedik egy kormányzás ideje alatt, az már veszélyes, arra már fel kell hívni az emberek figyelmét. Igen, tisztelt képviselő úr, bármennyire is hunyorog, az MSZP-SZDSZ kormányzása alatt százsorosára nőtt a devizahitelek állománya Magyarországon. És az ezért való bocsánatkérést és elnézéskérelmet is hiányoltam öntől és azt is, hogy elmondta volna, hogy a Gyurcsány-kormány vagy a Bajnai-kormány vagy bármelyik, amelyben a DK és elődpártjai részt vettek, mit tettek ezeknek az embereknek a megmentése érdekében; mit tettek azért, hogy legalább megállítsák ezt a folyamatot, bár azt tudjuk, hogy az önök kapacitása a pozitívra fordításban igazából nem tud megnyilvánulni. Semmit nem tettek ezért.

(9.10)

Sőt, ahogy emlékezhetünk, az önök jegybankelnöke, akit önök itt a parlamentben nagy többséggel támogattak, a kormányzat jelölte és megválasztották őt, azt mondta, hogy legalább megtanulják a magyar emberek, hogy hitelt felvenni veszélyes, és erről beszélt, ha jól emlékszem, az amerikai nagykövetnek, így legalább a magyar társadalom megtanulja, hogy mikor vegyen fel hitelt, és mikor nem. Ennyi volt a szociális érzékenység. Nem beszéltek arról, hogy ki fog az erdőben lakni vagy milyen családokat lakoltatnak ki, hanem teljesen cinikusan, az emberek hétköznapi problémáira nulla érzékenységet és fogékonyságot mutatva azt mondta, hogy majd a saját kárukon tanulnak ezek az emberek. Ezt mondta az önök akkori jegybankelnöke.

Ezzel szemben a Fidesz-KDNP minden család számára segítséget nyújtott. Azt a leghatározottabban szeretném visszautasítani, amit ön mondott, hogy csak a gazdag családokon segíthet bármelyik támogatási forma. Ön is tudja, hogy a végtörlesztésnél és a többi esetben is az átlagos kiváltott hitelösszeg valahol 4-5 millió forint között volt.

Ez nem egy multimilliomos családot és nem egy kacsalábon forgó palotát jelent, egy 4-5 millió forintos átlag végtörlesztési összeg, mondjuk, hanem pontosan azt, hogy valaki egy szobával nagyobb lakásba költözött, vagy ez a pár millió forint hiányzott ahhoz,

hogy az álmai vagy az elképzelései szerinti otthont megvásárolja. Ezeket az embereket ön ne mondja multimilliomosoknak, akik 4-5 millió forintos hitelt felvesznek Magyarországon azért, hogy egy lakást vásároljanak. Tehát nemcsak a gazdag családoknak, hanem mindenki számára, aki lakást vásárolt, lehetett tehetősebb, kevésbé tehető, érzékelhető segítség volt. Önt cáfolják pontosan az adatok.

A Fidesz-KDNP az önök által szélessé, terebélyessé váló problémát azonban megállította, és igyekezett is felszámolni ezt a helyzetet egyrésztől a devizahitelezés megtiltásával. Most már csak az vehet fel devizahitelt Magyarországon, aki devizában is keresi a jövedelmét. Elrendeltük először is a lakáskiürítéseknek 2010. augusztus 11-én a leállítását, elfogadtuk 2011-ben a végtörlesztés intézményét, amely 170 ezer családnak jelentett segítséget. Az árfolyamgát bevezetésével szintén több mint 170 ezer belépő számára 50 milliárd forintnyi kamattámogatását tudtuk megspórolni. Szintén fontos volt a Nemzeti Eszközkezelő létrehozatala, amely 100 ezer fő számára teremtette meg a lehetőségét annak, hogy korábbi lakásában, ha nem is tulajdonosként, de bérlőként tovább élhessen.

A banki elszámoltatási törvényekkel összességében 1200 milliárd forintot tartottunk ott a magyar emberek zsebében. Ez a pénz nem vándorolt a bankok zsebébe. Ha önök maradtak volna, ez az 1200 milliárd forint a bankok zsebébe vándorolt volna. Mivel 2010 óta a Fidesz-KDNP kormányoz, ez az 1200 milliárd forint a magyar, nehéz helyzetben lévő emberek zsebében marad.

Jogegységi törvényt fogadtunk el 2014-ben. A forintosítás hozzávetőlegesen félmillió család számára jelentett segítséget, és jelenti azt, hogy ma már nincsenek kitéve a kamatingadozásnak. A családi csődvédelem bevezetése is több száz család számára segítséget jelentett. Már kétezer eljárás van folyamatban, illetőleg az önkormányzati bejelentési kötelezettség és más hasonló módosítások sok-sok családnak jelentenek utolsó lehetőséget akár, de nagyobb biztonságot. *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az idő letelét.)*

Azt pedig hozzátenném még mindenképpen, hogy a családok otthonteremtési kedvezményeinél viszont megfordítottuk ezt a folyamatot, 81 ezer családnak 232 milliárd forint értékben tudtunk segíteni, hogy valóban lakáshoz jussanak. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! „Mi lesz veled önkormányzatiság?” címmel az MSZP képviselőcsoportjából Szabó Sándor képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője jelentkezett napirend előtti felszólalásra. Parancsoljon!

SZABÓ SÁNDOR (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Tegnap az idősek világnapja volt, de 2000 óta szeptember 30-a a magyar önkormányzatok napja, amiről vajmi keveset hallottunk az utóbbi időben. Azt gondolom,

itt, a Ház falai között időnként érdemes áttekinteni, hogy hogyan is állnak az önkormányzatok, hogyan is áll ma Magyarországon az önkormányzatiság. Drasztikus változtatáson mentek keresztül a települések, az önkormányzatok 2012-ben, amikor a Fidesz-kormány jelentősen belenyúlt az önkormányzati törvénybe, jelentősen belenyúlt az önkormányzatok életébe, csorbítva ezzel a települések önállóságát.

Az Alaptörvény ugyanis szakított a helyi önkormányzathoz való jog alapjogias megközelítésével, konkretizálta az önkormányzatok hatásköreit, megteremtve ezáltal azt a lehetőséget, hogy az önkormányzatok jogainak széles körű korlátozása megvalósuljon. 2013-tól, amikor a törvény hatályba lépett, ugyanis az önkormányzatok önrendelkezési és döntési joga jelentősen, nagymértékben csökkent. Ennek az átszervezésnek az volt a lényege, hogy az önkormányzati területen minél több olyan területen valósuljon meg a központosítás, a centralizáció, ahol csak lehet, hogy tulajdonképpen a kormány egy erős kontroll alatt tartsa a településeket. Ennek következtében történt meg az, hogy az állam feladatokat vállalt át az önkormányzatoktól.

Tudom államtitkár úr válaszát, el fogja mondani, hogy megmentették az önkormányzatokat, de én ezer éve elmondtam önöknek itt és máskor is, hogy viszont lényegesen több forrást vettek el a településektől, mint amekkora feladatot átvállaltak, legyen szó a személyi jövedelemadó helyben maradó részéről, illetékbevételekről és egyéb adókról. Míg 2010-ben az önkormányzati szektor költségvetési része 1200 milliárd körül mozgott, addig ez 2012-ben jelentősen, 670 milliárdra csökkent csak.

A finanszírozás tekintetében a múlt héten kérdést is intéztem államtitkár úrhoz. Pontosan látjuk, hogy az egyes feladatmutatók tekintetében a támogatások szinte évről évre változatlanok az önkormányzatoknál. Vannak olyan kötelező önkormányzati feladatok, amelyeket az állam költségvetési forrásból ma sem vagy nem teljes egészében finanszíroz, legyen szó a szociális ellátásokról, gyepmesteri feladatokról, kulturális tevékenységekről, és még lehetne sorolni. Azt pedig teljesen indokolatlannak tartjuk, hogy adott esetben az egyházak egyes intézmények működtetésére lényegesen magasabb normatívát kapnak, mint a helyi települési önkormányzatok, holott egyébként ők is legalább olyan szinten képesek lennének ezeket a feladatokat ellátni.

Néhány terület; nem lehet felsorolni, mi minden történt az önkormányzatoknál. Oktatás területe: 2013-ban elvették a fenntartási jogot az önkormányzatoktól, létrehozták a KLIK-et. Nem tudom, hogy gondolták, hogy egy ilyen gigaközpont tudja majd kezelni a helyi önkormányzatok, a helyi szülők, a helyi közösségek ügyét.

Nem is tudott működni, egy év után megbukott, de önök ebből nem tanultak, sok kis KLIK-et hoztak létre. Ma ott tartunk, hogy az oktatási rendszer romokban van, a tanárok, diákok túlterheltek, az esélyegyenlőtlenség nőtt.

(9.20)

De persze vannak olyan államtitkárok, akik 2 millió forintért képesek magániskolába járatni a gyerekeiket.

Talán a szociális ellátások területén csökkent 2010 óta a legnagyobb mértékben a támogatás. Ezt az önkormányzatok is megérezték, és míg mindenhol máshol egyfajta centralizációs törekvés indult meg, addig azt látjuk, hogy itt pont decentralizáció történt a települések tekintetében, ugyanis 2015-től azt mondták az önkormányzatoknak, hajrá, tessék, hozzanak létre települési támogatásokat, oldják meg önök a hátrányos helyzetűek mindennapi életét. Pedig önök is tudták, hogy a települések 90 százalékának tulajdonképpen csak arra van pénze, hogy a saját működését megvalósítsa, nyilvánvalóan nem tudják a feladatot megoldani.

A hulladékgyűjtés állatorvosi ló. Önök ezt a feladatot is elvették az önkormányzatoktól. Pontosan látszik, hogy ez a cég teljesen bedőlt, teljesen kudarcba fulladt, olyannyira, hogy a saját könyvvizsgálója nem képes a cég jelentését aláírni, hiszen akkora mértékű a hiány. Arról nem is beszélve, hogy másfél évig ez a cég nem is működött, és óriási problémában vannak azok a valóban szolgáltatást ellátó cégek, amelyek az önkormányzati feladatot korábban ellátták.

És még lehetne sorolni, hogy mi minden történt az önkormányzati területen, az önkormányzati szektorban. Önöknek is be kell látniuk, hogy ez a központosítás, az önkormányzatok csorbítása, a települések önrendelkezésének megnyirbálása kevés eredménnyel járt, és ez egyáltalán nem segítette az ország fejlődését. Azt gondolom, hogy vissza kell adni a helyi közösségeknek azt a lehetőséget és jogot, hogy maguk alakítsák a mindennapi életüket. Ahhoz pedig, hogy a települések előre látható módon gazdálkodhassanak - ezt korábban is elmondtam -, a forrásmegosztás méltányos, igazságos és észszerű újragondolását kell megvalósítani.

Köszönöm. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az elhangzottakra a kormány nevében Pogácsás Tibor államtitkár úr válaszol. Parancsoljon, államtitkár úr, öné a szó.

POGÁCSÁS TIBOR belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselő Úr! Valóban nagyon sok minden történt az önkormányzati világban 2010-2012 óta, de nagyon sok minden történt 1990 óta is az önkormányzati rendszerben. 2010-re eljutott oda a magyar önkormányzati rendszer, hogy alapvetően a 2007-2008 utáni hathatós kormányzati intézkedések hatására gyakorlatilag működésképtelenné vált. Itt elég megemlíteni azt, hogy például a 2006-os önkormányzati választást követően a kialakult eredményekre válaszul a megyei önkormányzatoktól elvették

az illetékbevételeket, és az intézményfenntartó megyéket, amelyek döntően azokat az egészségügyi intézményeket és középiskolákat tartották fenn, amelyek később aztán állami fenntartásba kerültek, tehát a megyéket egyetlen döntéssel, egyetlen tollvonással olyan helyzetbe hozták, hogy a bevételeik nem érték el a napi bérkiadásukat.

De ugyanez a folyamat zajlott le a települési önkormányzatoknál is. Mindenki ismerheti a 2008-ban megjelent állami számvevőszéki jelentést, amely számvevőszéki jelentés 1700-1800 milliárd forintra becsülte a 2002-től 2008-ig az önkormányzati rendszerből kivont forrást, illetve a többletfeladatok okozta többletterhelést az önkormányzati rendszerben. 2010-re gyakorlatilag a csőd szélére jutottak a települési önkormányzatok, lépni kellett, és valóban léptünk is. A kormány átvállalta az önkormányzatok teljes adósságállományát, azoknak az önkormányzatoknak pedig, amelyek nem vettek fel vagy nem tudtak felvenni hitelt az adottságaik miatt, egy olyan kompenzációs rendszert indítottunk, amivel pótolhatták azokat a fejlesztéseket, amelyeket mások adott esetben hitelből hoztak létre.

S valóban át kell gondolni, át kellett gondolni a feladatmegosztás rendszerét. Az önkormányzatoktól - öntől is valószínűleg mint akkori polgármestertől - számtalanszor elhangzott, hogy az állam a köznevelés, a közoktatás esetében az általános iskolák vagy a középiskolák működtetési, fenntartási forrásainak még a 60 százalékát sem biztosítja, az önkormányzatoknak saját büdzséjéből kellett ezt kiegészíteni. Amikor ön összehasonlítja a 2010 előtti és a mai költségvetést, akkor hozzá kell tenni, hogy az oktatásügyre fordított költségvetés a IX. fejezetből, az önkormányzati fejezetből valóban kikerült, mint ahogy kikerültek a kórházak fenntartására szolgáló költségvetési források is. S ha a kettő egyenlegét, a feladatmegosztásból eredő feladatátadás és a költségvetési finanszírozás egyenlegét meghúzza, akkor azt láthatja, hogy 2011-12-ben a kialakult új költségvetési szisztémában a feladatfinanszírozással mintegy 40-60 milliárddal maradt több az önkormányzati költségvetési fejezetben az adott feladatcsomagra, mint amennyi azt megelőzően volt.

A települési támogatásoknál, egyáltalán a feladatmegosztásnál, azt gondolom, azt mindenképpen érdemes tisztázni, hogy a feladatok jelentős része nem önkormányzati feladat, ami az önkormányzatok jegyzőitől elkerült, hanem jegyzői hivatáskör, jegyzői feladat, tehát ezekhez az önkormányzatoknak ilyen értelemben azelőtt sem volt közük. Az önkormányzati feladat nyilvánvalóan nem települési önkormányzati feladat volt azt megelőzően sem, és az önkormányzati fenntartásának az észszerűsége sem volt ott a települési önkormányzatoknál, ami egyébként az önkormányzatok költségeire kihatott.

Emlékeztetni szeretném képviselő urat, hogy egy személyi igazolvány esetében, ami 2009-2010-ben 116 forint körül volt, 36 forintot kellett az önkormány-

zatnak hozzátenni, hogy a személyi igazolvány elkészüljön. Mindezekről a többletterhektől az önkormányzatok mentesültek.

A települési támogatások és a szociális segélyezés átalakításában a sztenderdizált segélyek a járásokhoz kerültek, míg az egyedi elbírálást igénylő, a lakosságot teljes mértékben ismerni szükséges segélyek az önkormányzatoknál maradtak. Az nem igaz, hogy erre nincs forrásuk. A szociális segélyek biztosítására egy külön szociális támogatási önhikirendszert hoztunk létre, amelyben 5 milliárd forintnyi összeg volt, de ez lehetett volna bővíteni. Az önkormányzatok 900 millió forintnyi igénnyel jelentkeznek évről évre erre a támogatási forrásra. Tehát nem igaz az, hogy nem tudják kezelni a szociális kérdéseket.

A hulladékgazdálkodással kapcsolatban: tisztelt képviselő úr, nyilvánvaló, hogy az önkormányzati törvény alapján az önkormányzatok feladata a hulladékgazdálkodás. Azt pedig ne feledjük el, hogy a centralizált nagy önkormányzati vállalatok üzleti alapon szállították a kistelepülésekről a hulladékot vagy szolgáltatottak egyéb közműveket, és annak a profitját a nagytelepülésekhez irányították. Ez az igazságtalanság megszűnt. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. „Aktuális ügyekről!” címmel a Párbeszéd képviselőcsoportjából Tordai Bence képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője jelentkezett napirend előtti felszólalásra. Parancsoljon, képviselő úr, ön a szó.

TORDAI BENCE (Párbeszéd): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Polgártársak! Ma október 2-a van, az erőszakmentesség világnapja, Mahatma Gandhi születésnapja. De nem Gandhi születésnapja miatt beszélek ma az erőszakmentességről, hanem azért, amit a magyar politikában tapasztalunk; azért, mert a Fidesz az erőszak kultúráját képviseli, azért, mert a Fidesz az erőszak politikáját gyakorolja. A Párbeszéd ezzel szemben az erőszakmentesség világát jeleníti meg, mert hiszünk abban, hogy erőszak nélkül is lehet, és csak erőszak nélkül érdemes célt érni.

Csak hogy értsék, mit jelent az erőszak, idézem az ENSZ Egészségügyi Világszervezetének meghatározását: „Az erőszak a fizikai erővel vagy hatalommal való szándékos visszaélés akár fenyegetésként, akár ténylegesen saját magunk, valaki más vagy valamely csoport, vagy közösség ellen, ami sérüléshez, halálhoz, lelki sérüléshez, a normálistól eltérő fejlődéshez vagy hiányállapothoz, nélkülözéshez vezet vagy vezethet.”

Az erőszak sok fajtája közül ma a gazdasági erőszakról fogok beszélni, arról, amikor a hatalommal való visszaélés hiányállapothoz, nélkülözéshez vezet. A Fidesz az elmúlt nyolc évben számos alkalommal erőszakot tett és folytatólagosan erőszakot tesz a magyar embereken.

A Fidesz gazdasági erőszakot tesz a magyar embereken, amikor fenyegetéssel, zsarolással és hamis ígérettel kicsalta 3 millió ember nyugdíj-megtakarításait. A Fidesz gazdasági erőszakot tett a magyar embereken, amikor bevezette a világ legigazságtalanabb személyijövedelemadó-rendszerét, az egykulcsos adót, ami az átlag alatt vagy nem sokkal afölött keresőknek adóemelést jelentett. A Fidesz gazdasági értelemben tett erőszakot a magyar embereken, amikor nem adták meg a nyugdíjasoknak a jogos emelést, amikor trükköznek az inflációval, amikor évekkal korábban elcsalták a nyugdíjprémiumot. A Fidesz gazdasági erőszakot tett a magyar embereken, amikor megvonták a szociális ellátások jelentős részét, csökkentették a segélyeket, amikor kilencről három hónapra vágták vissza az álláskeresési járadékot, ami Európában, sőt a világon példátlan, és amit a Sargentini-jelentés is elítél. A Fidesz gazdasági erőszakot tett a magyar embereken, amikor megvonták a gazdasági jogok jelentős részét, és gyakorlatilag lehetetlenné tették a sztrájkot, kiszolgálva ezzel német iparvállalati megbízóik érdekeit a munka törvénykönyvének átalkításakor.

(9.30)

A Fidesz gazdasági erőszakot tesz az embereken, amikor szétlopják a magyar és uniós adófizetők pénzét, amikor nem az eredeti célokat szolgálva költik el azokat a támogatásokat és a közbeszerzéseket, amiket az emberek életszínvonalának, életminőségének javítására kellene fordítaniuk. A Fidesz gazdasági erőszakot tesz a magyar embereken, amikor a szegényektől vesz el és a gazdagoknak ad a rezsicsökkentésnél, a lakástámogatásnál, a családtámogatásnál, amikor alulról csoportosítják át felfelé a jövedelmeket, ezzel egy perverz újraelosztást hozva létre. Kijelenthetjük, hogy a Fidesz egy erőszaktevő. A Fidesz a magyar embereken tesz rendszeresen gazdasági erőszakot.

A Párbeszéd ezzel szemben az erőszakmentes gazdaságban hisz. A Párbeszéd olyan gazdasági berendezkedést támogat a szociális demokrácia keretein belül, ahol csökkennek az egyenlőtlenségek, ahol nincsenek kirívó igazságtalanságok, vagy ha vannak is, az állam nem felerősíti, hanem tompítja azokat. A Párbeszéd az erőszakmentes gazdaságban hisz, ahol kevesebb a szegény, de kevesebb a gazdag is, ahol széles és szolidáris a középosztály.

A Párbeszéd az erőszakmentes gazdaságban hisz, ahol senki nem nyomoroghat, mert mindenkinek jár az alapjövedelem. Az erőszakmentes gazdaságban hisz a Párbeszéd, ahol nincs dolgozó szegénység, köszönhetően egy igazságos adórendszernek és megint csak az alapjövedelem bevezetésének, ami a dolgozóknak is jár. A Párbeszéd az erőszakmentes gazdaságban hisz, ahol csökken a dolgozók kizsákmányolása, a hozzáadott értékéből mind nagyobb részt kapnak meg a munkavállalók, ahol munkavállalói résztu-

lajdonosi programok indulnak, ahol visszaáll a háromoldalú érdekegyeztetés rendszere, ahol erős szakszervezetek hatékonyan képviselik a dolgozók érdekeit.

A Párbeszéd az erőszakmentes gazdaságban hisz, ahol idős honfitársaink alapnyugdíjat és tisztességes munkanyugdíjat kapnak. A Párbeszéd az erőszakmentes gazdaságban hisz, ahol különös gondot és sokkal több pénzt fordítunk a nehéz sorsú emberekre, például a beteg szeretteiket otthon ápoló honfitársainkra.

A Párbeszéd meggyőződése, hogy csak erőszakmentes gazdaságra épülhet erőszakmentes társadalom, egy békés, biztonságos világ. Márpedig a magyar emberek többsége a Fidesz erőszaktevő rezsimjében már mást sem szeretne, csak egy kis békét és biztonságot. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Dr. Gréczy Zsolt tapsol.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A kormány nevében Dömötör Csaba államtitkár úr válaszol az elhangzottakra. Parancsoljon, államtitkár úr! Öné a szó.

DÖMÖTÖR CSABA, a Miniszterelnöki Kabinetiroda államtitkára: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Egy dologban talán egyetértünk: abban, hogy az erőszak bármely formája elfogadhatatlan. De arra azért szeretném emlékeztetni, már csak azért is, mert az erőszak szót ilyen sokszor használta, hogy nem ez a kormány volt az, amelyik a tömegbe lövetett *(Dr. Gréczy Zsolt: Éles löszert akartatok használni.)*, és amelyik egyébként utána kiténtette a felelősöket. És nem ez a kormány volt az, amelyik kordonnal vette körül a Parlamentet.

Viszont ön gazdasági kérdésekről is beszélt, ezért engedje meg, hogy a válasz nagyobbik részében én is ezzel foglalkozzam. Ha igaz lenne az, amit ön állít, akkor nem fordulhatna elő, hogy a magyar GDP 4,8 százalékkal nő, mivel az uniós átlag 2,2 százalék, ezért elmondhatjuk, hogy a magyar növekedés több mint duplája az uniós átlagnak. Hazánk a második legdinamikusabban növekvő gazdaság az Európai Unióban.

Ha igaz lenne, amit ön állít, akkor nem közelíthetné a 70 százalékos arányt a foglalkoztatottság Magyarországon. Nem fordulhatna elő, hogy 2010-hez képest 12 százalékról 3,7 százalékra csökken a munkanélküliség. És az sem fordulhatna elő, hogy a kormány hivatalba lépése óta több mint 700 ezerrel dolgoznak többen, és egyébként ebből 640 ezer a piaci szférában dolgozik. Ha igaz lenne, amit ön állít, akkor nem fordulhatna elő, hogy egy év alatt 12,8 százalékkal növekedjenek a bérek, aminek a jelentős része reálbér-növekedés.

Ha igaz lenne, amit ön mond, akkor nem fordulhatna elő, hogy csupán az első félévben 13 százalékkal több beruházás érkezzen Magyarországra, mint a tavalyi évben, 3100 milliárd forint értékű beruházás. És ha igaz lenne, amit ön mond, akkor nem fordulhatna

elő, hogy Magyarország az eddigi legalacsonyabb kamattal mellett bocsát ki államkötvényt. Ezek a tények egy erősödő országról szólnak, egy olyan országról, amelyik gazdaságilag stabilabban áll a lábán, még akkor is, ha egyébként van még jócskán tennivaló.

Ami az önök javaslatait illeti, ön is utalt rá, nagyon jól tudjuk, hogy a Párbeszéd bevezetné az alapjövédelmet. Ezzel nekünk alapvető problémánk van, mert önök visszahoznának egy olyan korszakot, ahol sokkal jobban megérte segélyből élni, nem pedig munkából. Ha önök lennének kormányon, akkor nem lehetett volna 12 százalékról 4 százalékra lehozni a munkanélküliség arányát.

Azt is tudjuk, hogy az önök miniszterelnök-jelöltje, aki a kampányban miniszterelnök-jelöltként tündökölt, megszüntetné a családi adókedvezményt. 1900 milliárd forintot hagyott a gyermeket nevelő családoknál ez a program, önök meg megszüntetnék. Azt is belengették, nemcsak az LMP, hanem önök is, hogy a családi otthonteremtési kedvezményt is megszüntetnék.

Ha megnézzük, hogy milyen gazdasági tanácsadók sertepertélnek az önök pártja táján, akkor azt látjuk, hogy hajmeresztő dolgokat mondanak. Például azt, hogy nemcsak a középosztály jövedelemadóját, de a vállalatok adóterheit is meg kellene emelni. És csak súlyosbítja ezt a helyzetet, hogy a központi vagyonadóról is megfogalmaztak javaslatot, és a „nők 40” programot is eltörölnék. Ezek hajmeresztő javaslatok, tisztelt képviselő úr! *(Tordai Bence: Nem igaz.)*

Ami egyébként a Sargentini-jelentést illeti, mert ön erre is utalt: ha jól idézem fel, akkor ön az elmúlt napokban úgy fogalmazott, hogy ön a legjobb szívvel megszavazta volna ezt a jelentést, és hálás ön személyesen Sargentini asszonynak azért, mert ilyen jó munkát végzett politikailag is. Ez szégyen. Ez szégyen, hogy egy magyar képviselő egy olyan jelentést támogat, meg is szavazta volna, ha ott lett volna, amelyik az ország ellen irányul. *(Közbeszólások az ellenzék sorából: A kormány ellen! Az Orbán-kormány ellen!)*

Egyébként ha megnézzük, hogy mi ennek a jelentésnek a lényege, egy kérdéskörben van vitánk, ez pedig a migráció kérdése. No, ha ezt tudjuk, akkor nem is olyan meglepő, hogy miért képviselik ezt a politikát. Önök követelték, hogy ne épüljön meg a kerítés, majd, miután megépült, azt követelték, hogy a kormány bontsa le. Az Európai Parlamentben önök támogatták a kötelező elosztást, és még azt is megszavazták, hogy legyen pénzbüntetés azon országoknak, amelyek nem támogatják a kötelező elosztást. Az önök képviselője azt mondja, hogy Magyarország úgy tesz, mintha meg lehetne szüntetni a migrációt, azonban a nagyobb tagállamok nem ringatják magukat ebben az illúzióban. Ez az önök politikája, ezért támogatnák önök és támogatják a Sargentini-jelentést.

Úgyhogy az a helyzet, hogy amit önök képviselnek, az ugyanaz a politika, amit a baloldaltól már megszokhattunk. Egy picike különbség van, hogy leöntik az egészet egy kicsi szélsőbaloldali mázzal is. Ez sok jóra nem vezet. *(Dr. Gréczy Zsolt: Az Európai*

Néppárt is szélsőbaloldali?) Köszönöm, hogy meghallgatott. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! „Mennyire hiteles a kormány politikája?” címmel a Jobbik képviselőcsoportjából Ander Balázs képviselő úr jelentkezett napirend előtti felszólalásra. Parancsoljon, képviselő úr! Öné a szó.

ANDER BALÁZS (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Látva a közoktatás területén bekövetkezett mélyrepülést, azt, hogy gyakorlatilag a fiatalok negyede funkcionális analfabéta-ként kerül ki a rendszerből, már a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége is hathatós intézkedéseket követel. A kormánypárti tekintetes urakat és nagyságos asszonyokat ezek a problémák kevésbé érdeklik, hiszen gond nélkül kimenthetik a gyermekeiket az akár több milliós tandíjat követelő, de jól megfizetett, válogatott tanárokat alkalmazó magániskolákba.

Csakhogy a gyerekes családok 42 százaléka a létminimum alatt él, nekik, ellentétben az Orbán-Tiborcz famíliával, ahol nem volt probléma a 15 milliós svájci tandíj kipengetése sem, még egy különóra is gondot okoz. Az ő gyerekeiknek nem milliós Vuitton, hanem olcsó kínai táska jut.

Orbán Viktor a 2010-es választások előtt, amikor szociálliberális ellenfeleinek oktatási rendszerét kritizálta, még így fogalmazott: egy olyan társadalmi helyzetű embernek, amilyen gyerekként ő volt, sokkal nehezebb ma az egyetemig eljutnia, mint a rendszerváltás előtti időszakban. Nem kívánok vitatkozni az akkori megállapításának igazával, de azóta eltelt egy kis idő. Javult-e bármit is a helyzet az elmúlt 8 év alatt? Milyen lehetőségei vannak most egy hasonló családi háttérű gyermeknek? Semmivel sem jobbák.

A brutális szelektivitás miatt a magyarországi iskolaügy nyugodtan választhatná mottójául azt is, hogy ahová születél, ott is maradsz. Balog Zoltán még úgy nyilatkozott az egyik nemzeti tanévnyitón, hogy mi bízunk a magyar köznevelésben. Úgy látszik, azóta ez a bizalom önöknél elpárolgott, vagy pedig, ellentétben a propagandalözüggel, soha nem is létezett. Gyanítható, hogy mint oly sokszor, most is arról van szó, hogy miközben vizet prédikálnak, önök bort isznak.

(9.40)

Hiszen mégiscsak van annak valami pofátlanul diszkrét bája, hogy még a közoktatást felügyelő minisztérium vezetői is milliós tandíjat követelő luxusmagániskolába járatják gyermekeiket. Ez alapesetben persze magánügy, csakhogy a politikusok közszereplők, így iskolaválasztásukkal egyben értékítéletet is mondanak az ősszel 1023. tanévét kezdő magyar iskola fölött.

A kormánypárti politikusokhoz hasonlóan a NER nagyparazitái sem szívesen vegyülnek a korán kelő,

keményen dolgozó, ámde vagyontalan átlagemberekkel, és az integrációs pedagógiában pozitív fogalomként leírt társadalmi tapasztalatszerzést meghagyják azok gyermekeinek. A pénzes elit privát háztól házig fuvart biztosító iskolabuszos magániskoláinak védett burkában esélye sem lesz az odajáró politikuscsemetéknek, hogy megismerjék a társadalmi rögváltságot; hogy megismerjék azt a multikultit, ahol, tudja, kedves államtitkár úr, olykor bizony előfordul, hogy némely állami iskola egyes diákjainak a háziállatai pitbullok és rottweilerek, a példaképei pedig bűnözők és uzsorások. Amikor az urizáló elkülönülés miatt az úgynevezett hazai politikai „elit” - kérem a jegyzőkönyvben majd az elitet idézőjelbe tenni - gyermekei nem tanulhatnak közösen, szünetekben nem játszhatnak együtt a bolti pénztárosok, a vasúti jegyellenőrök, az érintésvédelmi szabványossági felülvizsgálók, a kecskesajtkészítők, a cigány és nem cigány közmunkások fiaival, lányaival, úgy könnyen előfordulhat majd, hogy felnőve olyan ostobaságokat gondolnak és mondanak, mint tette azt Zsiga Marcell, amikor arról értekezett, hogy 47 ezerből is meg lehet élni. Tehát semmit nem tudnak majd az átlagemberek világáról, így annyi a társadalmi, nemzeti kohézióknak.

Tisztelt Államtitkár Úr! Mikor tesznek végre már azért, hogy egy átlagos állami iskola is versenyképes alternatívát nyújtson, a versenyképes oktatás ne csak az elit csemetéinek, hanem az önök által pórnépnek tekintett réteg gyermekeinek is járjon? A nemzet nap-számosából a tankerületek és a szakképzési centrumok cselédjévé tett, alulfizetett, túlterhelt, a hatalom által megfélemlített pedagógusok erkölcsi, anyagi megbecsülése nélkül ez nem fog működni. Mikor fogják végre a Nobel-díjas közgazdász Stiglitz szavait megfogadni, aki a tanuló társadalom megteremtése című könyvében így írt: „Azok a közpolitikák, amelyek bármilyen módon akadályozzák a tanulást, hosszú távon csökkentik a jólétet.”?

És tudom, jön majd a válasz a hatalmas béremelésekről, csakhogy ez a béremelés a következő esztendőre vonatkoztatva a pedagógusok esetében még azt az összeget sem éri el, mint amekkora értéke annak a magángépnek van, amivel a miniszterelnökük focimeccsre röpköd. Köszönöm a figyelmüket, és várom válaszát. *(Taps az ellenzék soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az elhangzottakra a kormány nevében Rétvári Bence államtitkár úr válaszol. Parancsoljon, államtitkár úr! Öné a szó.

DR. RÉTVÁRI BENECÉ, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Ház! Láthatóan a választási vereség traumájából nem sikerült még felocsúdnia a Jobbik-frakciónak *(Felzúdulás a Jobbik soraiban.)*, a képviselő úr pedig egy válogatáslemezt tett fel az elmúlt nyolc esztendő felszólalásaiából, amelyeknek ugyan a kormányzati intézkedésekhez semmifajta köze nincsen, azokról tudomást nem

vesz, de úgy gondolta, hogy egy ilyen összesítést ad. *(Közbekialtások a Jobbik soraiból.)*

Két dolog egyértelműen lejött abból, amit ön elmondott, ez nyilván a korábbi felszólalásainak nem mond ellent. *(Az elnök csenget.)* A végtelen lebecsülése egyrészt a magyar pedagógusoknak, mert azt állítja ön itt, hogy a magyar pedagógusok valamiért úgy gondolják, hogy nem kell a gyerekeket az életre nevelni *(Gyöngyösi Márton: Mondod te!)*, valamiért nem kell őket megtanítani. Úgy gondolja ön, hogy 170 ezer ember egyik pillanatról a másikra hirtelen szolgálékú embereket akar nevelni, és bizony lehet, hogy ebben csak a pártelnökének követte az utasítását, aki azt mondta a legutóbbi Jobbik-kongresszuson vagy valami hasonló jobbikos rendezvényükön, hogy a Magyarországon a szolgálékúság lett úrrá, és ön is itt folytatja ezt, hogy a magyarok önök szerint szolgálékúek.

Iszonyatosan lenézik a magyar embereket csak azért *(Közbeszólás a Jobbik soraiból: A kérdésre válaszoljál! - Hány százaléka van a KDNP-nek? Nulla!)*, mert önöket a választók 2018-ban megbüntették azért, mert eladták a pártjukat egy oligarchának, egy milliárdosnak, megbüntették *(Folyamatos közbekialtások a Jobbik soraiból.)*, és éppen ezért... *(Az elnök csenget.)* Attól, hogy önök hangosabbak, nem lesz több szavazatuk, tisztelt képviselő úr. Önök hangoskodtak nyolc évig, és a választók kevesebben szavaztak önökre, mint eddig. *(Gyöngyösi Márton: KDNP támogatottsága? Szatellitpárt! - Közbekialtás a Jobbik soraiból: Hány százalékon áll a KDNP?)* Folytathatják ezt, az nekünk előnyös, csak az önök pártjának az érdekeit nem szolgálja.

ELNÖK: *(Gyöngyösi Mártonnak:)* Frakcióvezető úr! Arra kérem önt, hogy legyen szíves egy kicsit kordában tartani a frakcióját. Őket is végighallgatták, most önökön a sor. Köszönöm. Parancsoljon, államtitkár úr!

DR. RÉTVÁRI BENECÉ, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Tehát azt mondja az önök pártelnöke, hogy a szolgálékúság lett úrrá a magyarokon, iszonyatosan lenézi az embereket, lenézi a választókat csak azért, mert nem a Jobbikot választották az idén tavaszi választáson. Nem a választókon kell bosszút állni, tisztelt képviselő úr, nem a tanárokat kell lenézni, nem az embereket kell lenézni akkor, ha az önök politikáját nem támogatják elegendően. Lehet, hogy ott hibáztak, amikor KáGéBélákkal szövetkeztek *(Közbekialtás a Jobbik soraiból: A kérdésre válaszoljál!)*, ott hibáztak, amikor Simicska Lajosoknak adták el magukat, vagy ott hibáztak, amikor Brüsszelnak adtak volna át magyarországi jogköröket. *(Dr. Vadai Ágnes közbeszól.)*

Nézzük az oktatásra fordított kiadásokat, tisztelt képviselő úr! Nézzük azt, hogy melyek voltak azok az intézkedések, amelyeket a Jobbik nem támogatott a magyar oktatásügy fejlesztése érdekében! Egyetlenegy alkalommal sem támogatták azt, amikor emeltük

az oktatásra fordított kiadásokat. 606 milliárd forinttal többet fordítunk jövőre oktatásra Magyarországon, mint amennyit a 2010-ben beterjesztett költségvetésben erre szánt a minket megelőző kormány. 606 milliárd forint, tisztelt képviselő úr, ez azt jelenti, hogy a GDP több mint másfél százalékkal fordítunk többet oktatásra, mint amennyit fordítottak az elődeink. Ha megnézi az OECD kimutatását, tisztelt képviselő úr, GDP-arányosan ez ott van, mint mondjuk *(Szilágyi György: Minőségről beszéljél! Szabó Tünde-ről beszéljél!)*, Írország oktatásra fordított kiadása, és megelőzzük a régióból Csehországot, Szlovákiát és Litvániát. Nagyobb értékben fordítunk már oktatásra, pontosan azért, hogy egyrésztől megbecsüljük a tanárokat az 50 százalékos béremeléssel, másrésztől pedig az iskolák épületeit újítsuk fel, tegyük korszerűbbé, vezessünk be digitális tananyagokat. *(Szilágyi György: Konkrétan ez hazugság, amit most mondasz!)*

Ha ön végignézné egyszer, hogy mennyi fejlesztés zajlik a magyar iskolákban, akkor 540 iskolát kellene végiglátogatnia, és ha összeszámolná bennük, hogy mennyi a fejlesztések értéke *(Szilágyi György: A minőségről mondjal pár mondatot! Az oktatás minőségéről!)*, akkor 126 milliárd forintos összegig juthatna, tisztelt képviselő úr. *(Az elnök csenget.)* Ha megnézi, hogy nőttek-e vagy csökkentek, mondjuk, a bölcsődei és az óvodai férőhelyek, akkor azt láthatja, hogy az óvodai férőhelyek a hároméves kortól kötelező óvodáztatás következtében is 9 ezerrel nőttek, és ezres nagyságrendben nőtt a foglalkoztatott óvodapedagógusok száma is.

Ha ön arra kíváncsi, tisztelt képviselő úr, hogy egy nehéz helyzetben lévő gyerek esélye ma hogyan néz ki ahhoz képest, mint ami 2010-ben volt, és a többi szociális részt le is venném, csak az oktatás területén nézném, ott van az ingyenes étkeztetés kiterjesztése. *(Közbeköltés a Jobbik soraiból.)* Ön is tudja, 29 milliárd forintról 79 milliárd forintra növeltük ezt az összeget, pontosan azért, hogy ne legyen olyan, hogy valaki amiért nem kap otthon rendesen reggelit vagy nem kap otthon ebédet, nem kap vacsorát, azért nem tudna az iskolában figyelni. Ezt az állam most már kompenzálja, ezt már mindenki számára elérhetővé teszi. *(Bangóné Borbély Ildikó közbeszól.)* Nincs az, hogy valakinek anyagi gondot jelentene a tankönyvek megvásárlása, mert több mint egymillió diák, elsőtől kilencedikig mindenki ingyenesen kapja a tankönyvét, tisztelt képviselő úr.

Ott van a családi adókedvezmény és sok minden más olyan intézkedés, az ingyenes KRESZ-vizsga, az ingyenes nyelvvizsga, ami pontosan a nehéz helyzetben lévő gyerekek számára tette az oktatást elérhetőbbé. És ott van a pedagógusbér-emelés, valamint az, hogy több mint 40 ezer pedagógus már minősítette magát *(Közbeszólások a Jobbik soraiból: Vége! - Köszönjük szépen!)*, és a jövő évi költségvetésben is milliárdos többlettekkel számolunk arra, hogy a magukat pedagógus II. fokozatba minősítő pedagógusok bérét is megemeljük.

Erre milliárdokat fordítunk pontosan azért, hogy minél jobb és színvonalasabb oktatást kapjanak a diákok a magyar iskolákban, és ezáltal Magyarország minél inkább versenyképes lehessen. *(Az elnök csengetéssel jelzi az időkeret leteltét.)*

Azt hiszem, ha nem mérges lenne a választókra, és nem mérges lenne a magyar tanárookra, akkor ön is láthatná ezeket az eredményeket. *(Szilágyi György: Blablaba! - Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. „A hajléktalan ügy az emberről szól, a segítségre szoruló hajléktalanról és a közterületet használó többi ember-ről?” címmel a KDNP képviselőcsoportjából Harrach Péter frakcióvezető úr jelentkezett napirend előtti fel-szólalásra. Parancsoljon, frakcióvezető úr! Öné a szó.

HARRACH PÉTER (KDNP): Tisztelt Elnök Úr! Képviselőtársaim! Október van, ebben a hónapban kezdődik a fűtési szezon *(Dr. Apáti István: Esik az eső!)*, és ebben a hónapban különösen figyelmet fordítunk a hajléktalanokra is. Most ebben az évben a figyelmünket növeli az a tény, hogy a közterület rend-jéről és tisztaságáról szóló törvényi szabályozás életbe lép.

Ahhoz, hogy a kérdést egészében megértsük, három tényt kell rögzítenünk. Az első: az emberi méltóság mindenkit megillet, a legnyomorultabb helyzetben lévő embert is, ebből a szempontból egyformák vagyunk. Másrészt a hajléktalanellátó rendszer Magyarországon jól működik, tartalékok is vannak ebben a rendszerben.

(9.50)

A harmadik az, hogy a közterületet használóknak is megvannak a jogaik, és ezt is figyelembe kell venni, hiszen a közterületen tisztaságot és rendet kell teremteni.

Nézzük az első kérdést, a hajléktalanok helyzetét! Azok az emberek, akik az utcán élnek, sok problémával küszködnek, ezek között a problémák között többek között pszichiátriai kezelést igénylő betegségek is vannak, de sok más is. Előéletükben ott vannak kudarcok, ott vannak tragédiák, amik nem kerültek feldolgozásra, ott van a depresszió, a reménytelenség; olyan emberi helyzetben vannak, ami megértést és segítséget érdemel.

A másik kérdés a hajléktalanellátó rendszer. Szombaton én is meglátogattam egy ilyen intézményt, és azt tapasztaltam, hogy valóban felkészültek és komoly áldozatot vállalnak az ott dolgozók, és ez a hivatástudat, amit nem is pénzért, de hivatásból végeznek, ez a munka tiszteletet érdemel. Ebben az ellátórendszerben részben az éjszakai férőhelyek, részben a nap-pali melegedőhelyek megfelelő számban állnak rendelkezésre, de kétségtelen, hogy a rendszert bizonyos területeken fejleszteni kell, utaltam már rá, hogy első-sorban az egészségügyi ellátás területén, de szükség

van még több szociális munkásra, és meg kell teremteni a lehetőséget azok számára, akik önálló életvitelre képesek. Megjegyzem, a tájékoztatás szerint körülbelül 20 százaléka az ott élőknek munkahellyel is rendelkezik, mások nyugdíjból vagy alkalmi munkából élnek.

A hajléktalanügy és a hajléktalanellátás mellett még a harmadik kérdéssel is foglalkoznunk kell, ha egészében akarjuk látni a problémát, ez pedig a közterület rendje és tisztasága. Amikor figyelünk a hajléktalan emberre, aki olyan helyzetben van, hogy az az állapot, amit az utcán látunk, az emberi méltóság ellen van, tehát maga sem képes egyedül kilábalni ebből a helyzetből, és segítséget kell neki nyújtani, ugyanakkor tekintettel kell lennünk arra az emberre, aki a közterületen közlekedik, aki ott várakozik, sétál, találkozik, tehát életének egy szeletét ott tölti, és kétségtelen, hogy olyan állapotok vannak, amelyek ezt nem teszik méltóvá. Ezért a közterület rendjét meg kell védenünk, és az a törvénymódosítás, amit a parlament elfogadott, erre ad lehetőséget.

Az is igaz persze, hogy ez nem rendészeti ügy elsősorban, hanem ez az emberről szól, és az emberi méltóságot mindkét szereplő részére, a hajléktalan ember részére és a közterületet igénybe vevő társadalom egészére érvényesíteni kell. Ez is olyan kérdés, mint életünk több más kérdése, hogy az éremnek két oldala van, és mind a kettőt figyelembe kell venni.

Én még egyszer köszönetet szeretnék mondani azoknak, akik a hajléktalanügy kapcsán ezt a nehéz munkát végzik, és biztosítják annak a rendszernek a működését, amely eddig kezelte az oda betérő, segítséget kérő embereket; most egy nehezebb helyzetben lesz feladatuk: a segítséget nem kérő, sokszor elutasító embernek is meg kell adni az emberhez méltó körülményeket. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, frakcióvezető úr. A frakcióvezető úr iménti napirend előtti felszólalására a kormány nevében Rétvári Bence államtitkár úr válaszol. Parancsoljon, államtitkár úr, ön é a szó.

DR. RÉTVÁRI BENCE, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Frakcióvezető Úr! Tisztelt Ház! Október 15. valóban egy fontos időpont, hiszen ekkor lépnek hatályba a hajléktalansággal kapcsolatos kormányzati intézkedések, új jogszabályok, éppen ezért fel is készülnek ezekben a hónapokban, ezekben a hetekben a különböző állami, civil és egyházi szervezetek arra, hogy az új jogi környezetben ellássák ezt a feladatot, és azoknak az embereknek a helyzetén javítsanak, akik hajléktalanként az utcán töltik a hét-köznapjaikat és a hétvégéket egyaránt.

Úgy gondoljuk, hogy akkor tudunk igazán ezekben az embereknek segíteni, az az emberi méltóság valódi tisztelete, ha a kormány egy hozzáférhető ellátórendszert biztosít mindenki számára, kellő mértékű

kapacitással. Az elmúlt években, főleg a téli hónapokban kiderült, hogy az állam által biztosított rendszer mindig el tudta látni azokat, akik odafordultak. Azt az alkotmányos és emberi kötelezettségét a kormányzat, hogy aki hajléktalanként nem az utcán akarja tölteni az éjszakát, hanem be akar menni egy hajléktalanszállóra, minden esetben el tudta látni, hiszen a legnagyobb hidegben, a legsúlyosabb krízishelyzetben is, amikor a vörös kódot kellett kihirdetni, akkor is csak 94 százalékos volt a hajléktalanszállóknak a töltöttsége - ez azt jelenti, hogy még 6 százaléknyi szabad kapacitás volt -, az állam tehát ellátta eddig is azt a kötelezettségét, és ezután is el fogja látni, hogy mindenki számára szálláshelyet, tisztálkodási, pihenési, étkezési és más lehetőséget biztosít. Erre a jövő évi költségvetés is 9 milliárd forintot tartalmaz, ezen túlmenően pedig egy további 300 millió forintos többletről döntött a kormány. Ennek a 300 millió forintos többletnek az az elsődleges célja, hogy úgynevezett első befogadóhelyeket hozzanak létre, ahol a hajléktalanok számára elhelyezési, tisztálkodási lehetőség van, a ruhák tisztítására lehetőség van, szociális és egészségügyi segítséget kaphatnak, azért is, mert sokszor az általános ellátórendszerrel szemben ezek az emberek bizalmatlanok, ezért ilyen első befogadóhelyeket létesítünk. De ez a 300 millió forint arra is lehetőséget biztosít, hogy különböző intézmények fejlesztéseket valósítsanak meg, olyan intézmények, amelyek eddig is hajléktalanellátással foglalkoztak.

Összesen 9800 szálláshely áll rendelkezésre, és ahogy mondtam, ez sosem kerül teljes mértékben kihasználásra, ebben vannak éjjeli menedékhelyek, illetőleg hajléktalan személyek átmeneti szállása is, valamint krízisidőszakban 1600 többletférőhelyet, időszakos kapacitást tudunk beállítani. Az új módosítások értelmében ezeket úgy szervezzük meg, hogy 24 órás folyamatos befogadási lehetőség legyen az intézményeknél mind a nappali, mind az éjjeli szolgáltatás esetében, így a nappali melegezőknek 6 órától 10 órára nő a nyitvatartási ideje. Ezek mellett, ahogy mondtam, 7600 nappali melegező is a rendelkezésére áll azoknak az embereknek, akik az utcán töltik a napjaikat.

Kiterjedt támogatási rendszer van, amely segít visszakerülni a hajléktalanoknak is a mindennapi életbe, a munka világába, segít bérlakásba, majd saját lakásba kerülni, és a közmunkaprogram is lehetőséget nyújt a számukra, tehát mind képzésben, mind munkalehetőségben az állam széleskörűen segíti őket.

Mindenki számára fontos a fagyhaláleseteknek a megelőzése. Azt hiszem, ezeknél az intézkedéseknél és a 15-én hatályba lépő jogszabály-módosításnál nem sok minden lehet egyértelműbb és hatékonyabb megelőzése annak, hogy télen további fagyhalálesetek történjenek.

Azt is tudjuk, hogy sokan, ahogy a frakcióvezető úr is mondta, egészségügyi problémákkal küzdenek, akár fizikai, akár mentális egészségügyi problémák-

kal. Ha csak a fővárost nézem, a rossz szociális körülmények között élők számára biztosított ellátást 90 százalékban hajléktalanok veszik igénybe, külön nekik 80 krónikus belgyógyászati ágy, 23 ápolási ágy és 20 darab krónikus pszichiátriai ágy áll rendelkezésre, és 5 darab 24 órás háziorvosi rendelő, pontosan azért, hogy ha nem a klasszikus ellátást vennék igénybe, itt kaphassanak segítséget.

Azt hiszem, hogy a jobb állapot felé vezető út mindenképpen az utca elhagyásán keresztül vezet ezeknek az embereknek. Nagyon álszentek és nem is a hajléktalanok érdekében indulnak ki azok, akik azt mondják, hogy az emberi méltóság része, hogy valaki az utcán aludhasson és rendszeresen ott éljen. Nem az utcán élés az emberi méltóságnak a kiteljesedése, hanem az, hogy segítsünk nekik, segítsünk kikerülni ebből a helyzetből, az egészségi állapot javításával és a lakhatási körülmények javításával is. Nemzetközi tanulmányok bizonyítják, hogy a hajléktalanok egészségi állapota nyilván magas közegészségügyi kockázatot hordoz, a betegségek terjedését felgyorsítja, ezért is kell nekik segítenünk egészségügyi, szociális ellátással egyaránt.

Kötelességünk ezeknek az embereknek a kitérés lehetőségét biztosítani. A jelenlegi méltatlan állapotokat fenntartani, azt hiszem, nem jogvédelem, hanem érzéketlenség, az igazi segítségnyújtás pontosan az *(Arató Gergely: A börtönbe csukás!)*, ha segítünk ezeknek az embereknek állami eszközökkel is kitérni a hajléktalanságból. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! „A határvédelem a miénk” címmel napirend előtti felszólalásra jelentkezett a Fidesz képviselőcsoportjából Hubay György képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr, öné a szó.

(10.00)

HUBAY GYÖRGY (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Kedves Képviselőtársaim! Magyarország hosszú és küzdelmes utat járt be, mire eljutott arra a pontra, hogy hatékonyan képes megvédeni hazánk és a schengeni övezet határait az ideérkező illegális bevándorlók tízezreitől. Számos kritikát és támadást kaptunk az elmúlt években azért, mert Magyarország Kormánya a magyar emberek oldalán áll, és nem Brüsszel bevándorláspárti vagy a német Willkommenskultur politikáját kívánja követni. A bevándorláspárti csata azonban korántsem dőlt el, ki kell tartanunk álláspontunk mellett, ezt a mérkőzést meg kell vívunk, és májusban meg kell változtatnunk az európai politikát.

Ma az Európai Parlamentben és az Európai Bizottságban is elsőprő többségben vannak a bevándorlást támogatók, akik egyben egy komoly demokrácia-problémát is jelentenek, hiszen olyasmit képviselnek, amit egyébként az európai emberek nem akarnak. Az

emberek úgy érzik migrációügyben Európában, hogy a népakarattal szemben valamit rájuk akarnak kényszeríteni. Ezt erősítik a brüsszeli migrációs biztos ENSZ-ben tett kijelentései az új uniós áttelepítési programról. Az európai emberek azt várják a vezetőiktől, hogy öntsenek tiszta vizet a pohárba, és mondják ki: helyesnek vagy rossz dolognak tartják a migrációt. Az ennyire agresszív bevándorláspárti politika valójában lakosságcserét jelent, egyre kevesebb európai ember születik, és egyre több idegent hoznak ide. Aki nem mondja ki, hogy a migráció rossz dolog, az hiába akarja korlátozni a migrációt, nem tudja megnyerni az emberek bizalmát.

Vannak olyan európai országok, ahol a politikusok nem merik képviselni az emberek véleményét, ám ránk ez nem jellemző. *(Dr. Vadai Ágnes: Halleluja!)* Ha bennünket megtámadnak csak azért, mert a magyar emberek oldalán állunk, akkor abban mindenki biztos lehet, hogy megfelelő súllyal fogunk válaszolni. A Fidesz arra kéri az európai parlamenti képviselőit, hogy kérjék számon Dimitrisz Avramopuloszon, az Európai Bizottság migrációs biztosán az ENSZ-ben elmondott beszédét. Jogunk van megtudni, hogy ki adott neki felhatalmazást erre a nyilatkozatra. A bevándorláspárti álláspontját úgy adta elő, mintha abban teljes egyetértés lenne az európai uniós tagállamok között, holott ez nincs így, és ezt a magyar emberek többször is kinyilvánították. Avramopulosz az ENSZ-ben sürgette az EU tagállamait, hogy tegyenek eleget a bevándorlók áthelyezésével, illetve áttelepítésével kapcsolatban tett ígéreteiknek, miközben házánk például erre soha nem tett ígéretet.

Felháborító, hogy továbbra is erőltetik az Európai Menekültügyi Ügynökség hatáskörbővítését, az illegális bevándorlás törvényesítését, az Európába vezető legális útvonalak megerősítését, valamint a migránsok európai munkavállalásának támogatását. A migrációmenedzsmentről és az áttelepítésekről beszélnek ahelyett, hogy a valós problémák megoldására törekednének. Hiába azonban minden törekvésük, mert Magyarország sosem fogja feladni és átengedni a határvédelem jogát, a magyarok ugyanis világosan eldöntötték, hogy az országba nem lehet beengedni a bevándorlókat, mivel a bevándorlás rossz dolog.

Az ENSZ globális csomagja súlyosbítani fogja a migrációs helyzetet, mert újabb ösztönzést jelent majd emberek millióinak, hogy útra keljenek, ezért Magyarország semmilyen módon nem kíván részt venni ennek elfogadásában, és nem tekinti azt irányadónak magára nézve. A csomag hazug alapelve épít, úgy szól, mintha a migráció alapvető emberi jog lenne, pedig nem az. Alapvető emberi jog, hogy valaki a saját hazájában békében és nyugalomban élhessen, és ha ez utóbbi akadályba ütközik, akkor az első lehetséges biztonságos helyen kell számára védelmet nyújtani. *(Pillanatnyi szünet. - Szabó Szabolcs: Na, mi történt?! - Közbeszólások az ellenzék soraiból: Mi történt?! - Szabó Szabolcs: Soros! - Közbeszólások az ellenzék soraiból. - Szabó Szabolcs: Soros hibája,*

kitörölte a következő sort! - Közbeszólások az ellenzék soraiból. - Az elnök csenget.)

A Nemzetbiztonsági bizottság ezért döntött úgy, hogy részletes vitában megtárgyalja a Sargentini-jelentésre válaszul írt országgyűlési határozatot, és ehhez az Alkotmányvédelmi Hivatal, valamint a Terror-elhárítási Központ meghallgatását kezdeményezi a határvédelem és a nemzetbiztonság összefüggéseiről. (Dr. Vadai Ágnes: *És a letelepedési kötvény? - Közbeszólások az ellenzék soraiból. - Dr. Vadai Ágnes: Az oroszok már a spájzban vannak!*) Elfogadhatatlan, hogy a hazai Soros-hálózat és a hazai ellenzék kampányblöffökkel tereli el a figyelmet a valódi európai vitáról, és ilyen-olyan átlátszó (Az elnök csenget.) kampányblöffökkel támadják Soros-portálok a magyar miniszterelnököt. (Dr. Vadai Ágnes: *Melyik a Soros-portál?! - Derűtség és közbeszólások az ellenzék soraiból.*)

Őszintén bízom benne, hogy hazánk kitartóan helyt tud majd állni ebben a küzdelemben, és a brüsszeli politikai elit lecserélésével reménykedhetünk még európai keresztény kultúránk (Arató Gergely: *A kormánypárti képviselőkre nem vonatkozik az időkeret?!*) további fennmaradásában. Köszönöm, hogy meghallgattak. (Taps a kormánypártok soraiban.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt képviselőtársaim, sokan voltunk már úgy az életünkben, hogy egy pillanatra elvesztettük a fonalat (Dr. Vadai Ágnes: *Kizárt! Kizárt! - Közbeszólások az ellenzék soraiból. - Dr. Vadai Ágnes: Mi nem szoktuk!*), és ebből mégsem lett bárminemű probléma. Úgy gondolom, hogy ezzel a dologgal visszaélni, ezt poén tárgyává tenni, az nem egy országgyűlési képviselőhöz (Dr. Vadai Ágnes: *Hát, van ilyen!*) méltó magatartás. (Taps a kormánypártok soraiban.)

A képviselő úr elhangzott napirend előtti felszólalására Orbán Balázs államtitkár úr válaszol. Parancsoljon, államtitkár úr, öné a szó.

DR. ORBÁN BALÁZS, a Miniszterelnökség államtitkára: Köszönöm a szót. Tisztelt levezető Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Országgyűlés! Megpróbálok az ellenzéki képviselők kényes ízlésének is megfelelni (Dr. Vadai Ágnes: *Nem tudsz! - Közbeszólások az ellenzék soraiból.*), és ennek megfelelő válaszokat adni. (Közbeszólások és derűtség az ellenzék soraiban. - Az elnök csenget.)

Mi úgy gondoljuk, hogy a magyar kormány eljár a 2015 óta tartó példátlan, Európát sújtó migrációs válság kezelésében, ezért egy picit magabiztossággal mondhatjuk azt, hogy lennének elképzeléseink, és vannak európai szintű elképzeléseink is, hogy ezt a problémát hogyan kell kezelni (Arató Gergely: *Ezeket valósítják meg!*), ezt a migrációs nyomást hogyan lehet keretek közé szorítani és megszüntetni. (Demeter Márta közbeszól.) Itt három dolgot szeretnék önöknek kiemelni, amiben mi mindenképpen előrelépést javaslunk, és mindenképpen ebbe szeretnénk az európai politikát fordítani.

Az egyik, hogy infrastrukturális értelemben is kezelni kell ezt a migrációs válsághelyzetet. A magyar kormány éppen ezért döntött a fizikai határzár felépítése mellett, és azt látjuk, ha az Olaszországban zajlott eseményekre gondolunk, hogy a tengeri határokat is meg lehet védeni. Tehát 2015 óta be tudtuk bizonyítani azt is, hogy a szárazföldi határszakaszok is védhetőek, illetőleg a tengeri határszakaszok is védhetőek. Ezzel szemben viszont Brüsszel és az Európai Unió intézményei ebben nem támogatják a tagállamokat, Magyarország esetében is a határőrizetre fordított több mint 900 millió euró megtérítésére nem számíthatunk az Európai Uniótól, hosszas, egy évig tartó küzdelem árán most ott tartunk, hogy 50 millió euró megtérítésére számíthatunk, majd meglátjuk, hogy ez megvalósul-e a jövőben.

A második fontos elem a jogi helyzet kezelése. Olyan jogi megoldásokat kell kialakítani, amelyek képesek az embereknek az Európai Unió schengeni határain kívül történő megállítására. A magyar jogi határzár, amit bevezettünk, bebizonyította az elmúlt években, hogy légmentesen képessé teszi Magyarországot arra, hogy a déli határszakaszt lezárja, és képes egy olyan fair eljárásrendet kialakítani, amelyben különbséget tudunk tenni menekültek és gazdasági bevándorlók között, anélkül, hogy ők a schengeni zónába bekerülnének.

Ezzel szemben Brüsszel és az Európai Unió intézményei részéről folyamatos nyomásgyakorlás alatt állunk, ennek a nyomásgyakorlásnak pedig az az iránya, hogy a tagállamoktól el kell venni a migrációval és a menekültügy kezelésével kapcsolatos jogszabályalkotási lehetőségeket és a hatásköröket. Ennek a legutolsó és leginkább fenyegető példája Merkel kancellár asszony szeptember 13-ai nyilatkozata, aki azt mondta, hogy az EU jövője szempontjából az a döntő, hogy közös európai megoldás szükséges. Mi ezt nem szívesen halljuk, ugyanis azt gondoljuk, hogy a közös európai megoldás nem a helyzet megállításáról, hanem a katalizálásáról szólna. Merkel asszony azt mondta, hogy a Frontex megerősítésére van szükség, ami a tagállamok szuverenitásának a korlátozásával kell hogy járjon. Mi ezt nem tartjuk egy járható útnak, és azt gondoljuk, hogy a magyar megoldás bebizonyította azt, hogy képesek a tagállamok saját hatáskörben kezelni a migrációs válságot, és ráadásul a magyar miniszterelnöknek van egy Schengen 2.0-ás javaslata, amely ennek a megoldásnak az európai szintű kiterjesztéséről szól.

A harmadik dolog pedig, tisztelt képviselő úr, a kommunikáció. Mi azt gondoljuk, hogy a migrációpolitikában a kommunikáció igenis számít. Amikor én is Törökországban vagy a balkáni útvonalon vagy Észak-Afrikában, Líbiában jártam, azt tapasztaltam, hogy az Európába igyekvő emberek Merkel kancellár asszony és az Európai Unió vezetőinek a nyilatkozatait lobogtatják, és erre hivatkozva szeretnének Európába jönni.

Tehát igenis, minden politikusnak felelőssége van. Avramopulosz uniós biztos úrnak a felszólalása

éppen ezért elfogadhatatlan, hiszen arra tesz javaslatot, azt a hatást éri el, hogy továbbra is százezrek, milliók gondolkodjanak azon, hogy az Európai Unióban próbáljanak új életet kezdeni.

(10.10)

Képviselő urat arról tudom tájékoztatni, hogy a magyar kormány megvédi az ország szuverenitását, ki fog állni a hatáskörök mellett, ki fog állni a migrációkritikus álláspontja mellett, akkor is, hogyha ez nem tetszik Brüsszel vagy az Európai Parlament többségének, és ebben szeretnénk kérni a magyar kormány nevében a képviselő úr támogatását a továbbiakban is. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Ezzel a napirend előtti felszólalások végére értünk.

Most 10 óra 11 perc van. A meghirdetett határozathozatali időpontig, azaz 10 óra 15 percig szünetet rendelék el, de arra kérem önöket, hogy lehetőleg maradjanak a helyükön erre a pár percre. *(Rövid szünet.)*

Ismételten köszöntöm képviselőtársaimat. Most a napirend szerinti határozathozatalokkal folytatjuk munkánkat. Arra kérek mindenkit, hogy foglalja el a helyét és ellenőrizze, hogy a kártyáját megfelelően elhelyezte-e a szavazógépben, mert határozathozatalok következnek.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a **Magyarország biztonsági érdekét sértő külföldi befektetések ellenőrzéséről** szóló T/628. számú törvényjavaslatához benyújtott zárószavazás előtti módosító javaslatról történő döntés és a zárószavazás.

Arra figyelemmel, hogy az Országgyűlés a július 20-ai ülésnapján a zárószavazás elhalasztásáról döntött, az előterjesztő T/628/9. számon zárószavazást előkészítő módosító javaslatot nyújtott be. A Törvényalkotási bizottság zárószavazás előtti módosító javaslatát T/628/10., zárószavazás előtti jelentését pedig T/628/11. számon terjesztette elő.

A házszabály 55. § (1) bekezdése alapján a zárószavazás előtti módosító javaslatról az Országgyűlés egyetlen szavazással dönt. Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a Törvényalkotási bizottság T/628/10. számú zárószavazás előtti módosító javaslatát. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés a zárószavazás előtti módosító javaslatot 110 igen szavazattal, 37 nem ellenében, 16 tartózkodás mellett elfogadta.

Miután az Országgyűlés elfogadta a zárószavazás előtti módosító javaslatot, a zárószavazás során a módosított egységes javaslatról döntünk. Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a módosított T/628/7. számú egységes javaslatot. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés a módosított egységes javaslatot 113 igen szavazattal, 50 nem ellenében és 3 tartózkodás mellett elfogadta.

Most soron következnek a **szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény módosításáról** szóló T/1358. számú törvényjavaslatához benyújtott összegző módosító javaslatról történő döntés és a zárószavazás. A Törvényalkotási bizottság összegző módosító javaslatát T/1358/5., összegző jelentését pedig T/1358/6. számon terjesztette elő.

(10.20)

Most az összegző módosító javaslatról döntünk. Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a Törvényalkotási bizottság T/1358/5. számú összegző módosító javaslatát. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés az összegző módosító javaslatot 171 igen szavazattal, 5 nem szavazat ellenében, tartózkodás nélkül elfogadta.

Most a zárószavazás következik. Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a T/1358/7. számú egységes javaslatot. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés az egységes javaslatot 177 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta.

Soron következik az **EUROFISH Nemzetközi Szervezetet létrehozó Megállapodás kihirdetéséről** szóló T/1356. számú törvényjavaslatához benyújtott összegző módosító javaslatról történő döntés és a zárószavazás. *(A terembe lépő dr. Kásler Miklóst az MSZP és a DK padsoraiból üdvölgéssel és tapssal köszönti néhány képviselő. - Zaj.)* Tisztelt Képviselőtársaim! Én igyekszem megfelelő hangon elmondani, amiről szó van, de ha önök nem teszik lehetővé, hogy ez érthető formában elhangozzék, az sajnálatos módon önöknek kellemetlen. Az előterjesztő T/1356/6. számon kiigazítást nyújtott be, amely a parlament informatikai hálózatán valamennyiünk számára elérhető. A Törvényalkotási bizottság összegző módosító javaslatát T/1356/7. számon, összegző jelentését pedig T/1356/8. számon terjesztette elő.

Most az összegző módosító javaslatról döntünk. Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a Törvényalkotási bizottság T/1356/7. számú összegző módosító javaslatát. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés az összegző módosító javaslatot 176 igen szavazattal, 1 nem szavazat ellenében, tartózkodás nélkül elfogadta.

Most a zárószavazás következik. Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a T/1356/9. számú egységes javaslatot a kiigazítással együtt. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés az egységes javaslatot a kiigazítással együtt 178 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta.

Most soron következik a **földművesek emléknapjáról** szóló H/893. számú határozati javaslatához benyújtott összegző módosító javaslatról történő döntés és a zárószavazás.

A Törvényalkotási bizottság összegző módosító javaslatát H/893/14. számon, összegző jelentését pedig H/893/15. számon terjesztette elő. Most az összegző módosító javaslatról döntünk.

Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a Törvényalkotási bizottság H/893/14. számú összegző módosító javaslatát. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés az összegző módosító javaslatot 169 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 9 tartózkodás mellett elfogadta.

Most a zárószavazás következik. Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a H/893/16. számú egységes javaslatot. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés az egységes javaslatot 169 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 9 tartózkodás mellett elfogadta.

Most soron következik a **Magyarország Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között a két ország közös államhatárán, Ipolydamásd és Helemba (Chl'aba) települések közötti közúti Ipoly-híd és a kapcsolódó létesítmények megépítéséről szóló, 2012. február 27. napján aláírt Megállapodást módosító 1. Kiegészítés kihirdetéséről** szóló T/813. számú törvényjavaslat zárószavazása. Mivel az előterjesztéshez összegző módosító javaslat nem érkezett, most a törvényjavaslat benyújtott szövegéről határozunk.

Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a T/813. számú törvényjavaslatot. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés a törvényjavaslatot 178 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta.

Most soron következik az **Európai Táj Egyezményt módosító Jegyzőkönyv kihirdetéséről és a Firenzében, 2000. október 20-án kelt, az Európai Táj Egyezmény kihirdetéséről szóló 2007. évi CXI. törvény módosításáról** szóló T/1355. számú törvényjavaslat zárószavazása. Mivel az előterjesztéshez összegző módosító javaslat nem érkezett, most a törvényjavaslat benyújtott szövegéről határozunk.

Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a T/1355. számú törvényjavaslatot. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés a törvényjavaslatot 175 igen szavazattal, 2 nem szavazat ellenében, tartózkodás nélkül elfogadta.

Most soron következik a **Magyarország Kormánya és a Macedón Köztársaság Kormánya között a rendőri együttműködésről szóló Megállapodás kihirdetéséről** szóló T/1357. számú törvényjavaslat zárószavazása. Mivel az előterjesztéshez összegző módosító javaslat nem érkezett, most a törvényjavaslat benyújtott szövegéről határozunk.

Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a T/1357. számú törvényjavaslatot. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés a törvényjavaslatot 178 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a **Magyarország és a Portugál Köztársaság között létrejött, a minősített adatok cseréjéről és kölcsönös védelméről szóló egyezmény kihirdetéséről** szóló T/1359. számú törvényjavaslat zárószavazása. Mivel az előterjesztéshez összegző módosító javaslat nem érkezett, most a törvényjavaslat benyújtott szövegéről döntünk.

Kérdezem a tisztelt Országgyűlést, elfogadja-e a T/1359. számú törvényjavaslatot. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés a törvényjavaslatot 167 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 11 tartózkodás mellett elfogadta.

Tisztelt Országgyűlés! Most **előterjesztés tárgysorozatra vételéről** döntünk. Emlékeztetem önöket, hogy tegnap ennek tárgyalását már lefolytatta az Országgyűlés.

Kérdezem önöket, tárgysorozatra veszik-e a Szávay István és Farkas Gergely jobbikos képviselőtársaink által a 2020. év Trianon Emlékévvé nyilvánításáról szóló, H/467. számon előterjesztett határozati javaslatot. Kérem, szavazzanak! *(Szavazás.)*

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés a határozati javaslatot 47 igen szavazattal, 11 nem szavazat ellenében, 119 tartózkodás mellett nem vette tárgysorozatra. *(Moraj a Jobbik padsoraiból. - Közbeszólás ugyanonnan: A nagy nemzeti kormány!)*

Tisztelt Képviselőtársaim! A határozathozatalok végére értünk. Most kérem, hogy maradjanak a helyükön mindaddig, amíg a köztársasági elnök úr a díszpáholyba meg nem érkezik. *(Dr. Áder János és delegációja megérkezik a köztársasági elnöki páholyba.)* Kérem képviselőtársaimat, hogy felállva köszöntsük köztársasági elnök urat, Áder Jánost, aki a díszpáholyban most foglalja el a helyét. Isten hozta, köztársasági elnök úr! *(A teremben lévő felállva köszöntik dr. Áder Jánost.)* Kérem, foglaljanak helyet. *(Rövid szünet.)*

(10.30)

Köszönöm szépen, képviselőtársaim, ezt a pár pillanatnyi szünetet.

Most soron következik a **2017-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról** szóló határozati javaslat általános vitájának megkezdése. A kormány-előterjesztés H/385. számon a Ház informatikai hálózatán valamennyiünk számára elérhető.

Tájékoztatom önöket, hogy az általános vita megkezdése során a köztársasági elnök úr felszólalására, az előterjesztői nyitóbeszédre és a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. A további képviselői felszólalásokra majd a vita folytatásában lesz lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Áder János köztársasági elnök úr bejelentette, hogy az előterjesztés vitájában fel kíván szólalni. Most tisztelettel felkérem Áder János köztársasági elnök urat, fáradjon a szónoki emelvényre, tartsa meg felszólalását, képviselőtársaimat pedig arra kérem, hogy a helyükön ülve hallgassák a köztársasági elnök úr beszédét. *(Dr. Áder János a szónoki emelvényre lép. - Taps a kormánypartok soraiban. - Szórványos taps az ellenzéki pártok sorában.)*

Tisztelt Köztársasági Elnök Úr! Öné a szó, parancsoljon!

DR. ÁDER JÁNOS köztársasági elnök: „Nincs vesztegetni való időnk. A Földet édenkertként kaptuk a Teremtőtől, a jövő generációknak ne vad pusztaságot adjuk tovább.”

Elnök Úr! Miniszterelnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Ferenc pápa figyelmeztetett így idén júniusban, amikor a legnagyobb olajvállalatok vezetőivel tanácskozott. Hogy a pápai intés ugyancsak időszerű, arról a mögöttünk hagyott nyáron is meggyőződhattünk: melegrekordok, hóhullámok, erdőtüzek, súlyos aszálykarak Európa számos országában, Kaliforniában, Ausztráliában; pusztító árvizek Észak- és Dél-Karolinában, Laoszban, Vietnamban, Kínában.

A tudomány képviselői pedig újabb és újabb kutatási eredményekkel teszik nyilvánvalóvá, hogy azt az egyensúlyi állapotot, amely a bolygót az elmúlt tízezer évben jellemezte, hatvan év alatt sikerült kibillenteni. Tudjuk, hogy a Föld történetében melegebb és hidegebb időszakok váltották egymást, de az emberi tevékenység következtében ma hússzor olyan gyors ütemű felmelegedés zajlik, mint a Föld története során korábban bármikor. Ezért aztán egyre többen teszik fel a kérdést: hogyan mentjük meg a bolygót? De a helyes kérdés megítélésem szerint így hangzik: hogyan mentjük meg az emberi civilizációt?

Hogyan kerüljük el a mindannyiunkra fenyegető veszélyt jelentő klímakatasztrófát? Hogyan kerüljük el azt a helyzetet, ami egyszer már megtörtént bolygónk történetében, igaz, hárommillió évvel ezelőtt? Akkor a mostaninál három fokkal volt melegebb a földfelszín hőmérséklete, a legóvatosabb becslések szerint pedig kilenc méterrel magasabb a tengerek vízszintje. Képzeljék el, mindez hány száz millió ember lakóhelyét, életét veszélyeztetné, ha ismét bekövetkezne. Márpedig, ha azon az úton megyünk tovább, amin az elmúlt 150 évben, különösen az elmúlt 60 évben jártunk, akkor ennek az évszázadnak a végére, mindössze 80 év múlva bekövetkezik az a helyzet, amiből már nincs visszaút.

Miután a veszély nagy, időnk végesen fogy, felelősségünk pedig az idő előrehaladtával egyre nő, fontosnak tartottam, hogy harmadszor is szót kérjek itt az Országgyűlésben. Önök most egy olyan javaslat vitáját kezdik meg, ami parlamenti ciklusokon és nemzetdékeken átívelő kérdéseket érint.

Nincs jobb- vagy baloldali, nincs kormánypárti vagy ellenzéki klímaváltozás. Ha van olyan kérdés,

amelyben közös, ne féljünk a szótól, nemzeti álláspontot kell kialakítani, akkor a most vitára bocsátott kérdés biztosan az. A környezeti fenntarthatóság hazánk egyetlen polgárának sem lehet közömbös.

Látva a veszélyt, három évvel ezelőtt Párizsban a világ vezetői megállapodtak, hogy mindent megtesznek azért, hogy a hőmérséklet két foknál ne emelkedjen nagyobb mértékben. Az elmúlt három évben azonban nemhogy nem csökkent a szén-dioxid-kibocsátás, de még jelentősen nőtt is. Ha ezen az úton megyünk tovább, a Föld jelentős részét kietlen pusztasággá tesszük, annak minden drámai társadalmi, gazdasági, egészségügyi és politikai következményével.

Tisztelt Ház! Tudományos kutatások bizonyítják, hogy a Kárpát-medence a klímaváltozás szempontjából Európa egyik legsérülékenyebb területe. Rekordokat döntő árvizekre, hosszú hetekig tartó hóhullámokra számíthatunk a jövőben. Alkalmazkodnunk és védekeznünk kell. Jó okunk van hát egy ambiciózus stratégia megalkotására.

Az induló pozíciója Magyarországnak ma még kifejezetten kedvező, hiszen azon 21 ország közé tartozunk a világban, amelyik 1990 óta úgy tudta növelni a nemzeti össztermékét, hogy közben a szén-dioxid-kibocsátás csökkent. Ha az egy főre eső kibocsátást nézzük, akkor Magyarország az Európai Unióban a hatodik. A németeknek másfélszer, a hollandoknak közel kétszer akkora az egy főre eső kibocsátása, mint a miénk, az Amerikai Egyesült Államoké pedig három és félszer annyi.

Üröm az örömben, hogy az elmúlt két évben sajnos Magyarországon is nőtt a szén-dioxid-kibocsátás. Ambiciózus és következetesen végrehajtott klímastratégiával azonban ezt a vargabetűt kiküszöbölhetjük. Ehhez folytatni kell a naperóművi kapacitások bővítését. Jó hír, hogy az elmúlt négy évben Magyarországon ez a teljesítmény minden esztendőben megduplázódott. Jó hír az is, hogy ma már állami támogatás nélkül is lehet, érdemes ilyen beruházásokat megvalósítani.

Ha szén-dioxid-mentessé, pontosabban: jórészt szén-dioxid-mentessé akarjuk tenni energiatermelésünket - márpedig ez elemi feltétel, hiszen a károsanyag-kibocsátás kétharmada ehhez a szektorhoz kötődik -, akkor ma még nem mondhatunk le az atomenergiáról sem. A nap- és atomenergia együttes használata eredményezheti, hogy 2030-ra a magyarországi áramtermelés 90 százaléka szén-dioxidmentes legyen. Ha valakinek szemernyi kétsége lenne, akkor tanulmányozza a Nemzetközi Energia Ügynökség jelentését, ami világosan rögzíti: a párizsi célok nem megvalósíthatóak az atomenergia használata nélkül.

Tisztelt Ház! Eddig arról beszéltem, hogy a klímaváltozás milyen veszélyeket jelent mindannyiunk életére. De ma még lehetőségünk van arra, hogy a szükségből erényt kovácsoljunk. Ha időben alkalmazkodunk, ha módosítjuk fogyasztási szokásainkat, ha kellő alázattal tekintünk természeti környezetünkre, és azt csupán használni, nem kihasználni akarjuk, ha

klimabarát technológiákat alkalmazunk, ha a mezőgazdaságunk és iparunk modernizációjánál mindig a föld, a víz és a levegő minőségének megőrzése lesz az elsődleges szempont, akkor biztos, hogy nem a veszteségek oldalára kerülünk.

Ma még reális cél, hogy sikeres klímastratégiával környezetünk megóvása, a további gazdasági növekedés feltételeinek biztosítása, versenyképességünk javítása, ipari, különösen energiaipari modernizáció és technológiaváltás, javuló életminőség egyidejűleg biztosítható legyen.

(10.40)

Mire van mindehhez szükség? Elsősorban szemléletváltásra. Szakítanunk kell a „kitermeljük, rövid ideig használjuk, majd eldobjuk” gyakorlattal, és azazal, hogy a hulladékot szemétnek, nem pedig újrahasznosítható nyersanyagnak tekintjük. Javítanunk kell energia- és anyagfelhasználásunk hatékonyságán, és ösztönöznünk kell azt a technológiaváltást, ami mindezt lehetővé teszi.

Hatékonyság növelése, a már működő rendszerek átalakítása, új termelési és fogyasztási formák kialakítása. Mindegyikre mondok egy-egy példát.

Először: hatékonyság növelése. Háztartási eszközeink jelentős része elavult, kétszer-háromszor annyi energiát fogyasztanak, mint korszerűbb utódaik. Egy jól szervezett és az állam által is támogatott csereakció jelentős energiamegtakarítással és kibocsátáscsökkentéssel jár.

Másodszor: a már működő rendszerek átalakítása. Példánk a közösségi közlekedés. Elsőként a városi, majd a városközi közlekedést kell átalakítanunk. Az elektromos közlekedés fejlesztése nemcsak a városi közlekedés életminőségét javítja, de jelentős kibocsátáscsökkentéssel is jár.

Harmadszor: új termelési és fogyasztási formák kialakítása, körforgásos gazdaság kiépítése. A cél, hogy minél több hulladékból újrahasznosítható nyersanyag legyen. Ennek révén nemcsak a környezeti terhelést csökkentjük, de jóval kevesebb új erőforrást kell felhasználnunk. Így a természet az általunk kölcsönvett, felhasznált erőforrásokat pótolni tudja.

Mik azok a körülmények, amelyek megalapozottá tesznek egy nagyratörő klímastratégiát? Az Országgyűlés tíz évvel ezelőtt fogadta el a mostani javaslat elődjét. Nézzük, mi történt azóta! Az elmúlt tíz évben 86 százalékkal csökkent a napelemmel termelt áram költsége. A Bloomberg elemzői további közel 70 százalékos költségsökkentést jósolnak 2040-ig. Tíz éve elektromos autót még nem láthattunk az utakon, ma pedig 3 millió fut világszerte. Nem sok, mondhatják, de a Nemzetközi Energiaügynökség előrejelzése szerint 2030-ra akár 200 millióra is nőhet az elektromos autók száma. Az energia tárolása is jóval olcsóbbá vált tíz esztendő alatt. A lítiumionos akkumulátorok ára 79 százalékkal csökkent, csak a tavalyi évben 24 százalékkal.

A pénzügyi források átáramlása a hagyományos fosszilisenergia-termelésből a szél- és napenergiaiparba az elmúlt évtizedben látványosan felgyorsult. 2016-ban a világon már több naperőművi kapacitás épült, mint szénerőművi.

Tisztelt Országgyűlés! Magyarországnak ma oka és lehetősége is megvan arra, hogy egy bátor, nagyratörő, ambiciózus klímastratégiát valósítson meg. Nemcsak azért, mert mi, magyarok itt a Kárpát-medencében, ahogy az imént utaltam rá, hatványozottan érezzük a klímaváltozás hatásait, és nemcsak azért, mert az elmúlt évtizedekben bekövetkezett változások miatt jobb induló pozícióban vagyunk, mint más európai országok, hanem azért, mert Magyarország polgárai ezt várják el tőlünk. Egy közvélemény-kutatás szerint a magyarok 83 százaléka - 83 százaléka! - nagyon komoly problémának tartja a klímaváltozást. Akik így gondolkodnak, azok biztosan szövetségeink lesznek a stratégia végrehajtása során, mint ahogy megyei jogú városaink és fővárosunk már most szövetségesünk. Budapest két éve, a 23 megyei jogú város pedig két hete csatlakozott ahhoz a világméretű kezdeményezéshez, amelynek célja, hogy 2050-ig 80 százalékkal csökkentsék az üvegházhatású gázok kibocsátását. Ehhez Kaposvártól Szegedig, Gyórtól Debrecenig részletes terveket kell készíteni a városvezetőknek.

Tisztelt Országgyűlés! Sir Winston Churchill mondotta egykoron: „Mindig bölcs dolog előrenézni, de nehéz messzebbre tekinteni, mint ameddig ellátunk.” Nézzünk hát messzebbre! Ne csak az önök előtt levő javaslat számait, százalékait, céldátumait lássák, nézzék inkább egy sikeresen megvalósított klímastratégia társadalmi hasznait!

A legnagyobb cél, hogy 2050-re 1990-hez képest 85 százalékkal csökkentsük szén-dioxid-kibocsátásunkat. Mit nyerünk, ha ezt az utat választjuk? Kevesebb károsanyag-kibocsátást, aminek következtében tisztább lesz a levegő, ez már önmagában is jó hír. Ha tisztább a levegő, kevesebb lesz a légúti megbetegedés. Ne feledjék, a világon 3 millió, Magyarországon pedig 13 ezer ember veszíti el idő előtt az életét a légszennyezés miatt. Ha kevesebben betegszenek meg, az így megspórolt kiadásokat más egészségügyi ellátások fejlesztésére fordíthatjuk. Egy időben végrehajtott modernizációs fordulat pedig javítja a magyar gazdaság versenyképességét, új iparágak erősödnek meg, új munkahelyek jönnek létre. Mindez hatással lesz a fiatalok képzésére, oktatására is. Ne feledjék, Magyarország jó klímapiozíciói már ma is jelentős bevételt hoznak a költségvetésnek. Kvótaeladásból tavaly körülbelül 20 milliárd forint, az idén pedig várhatóan több mint 70 milliárd forint bevételünk lesz.

Végül a legfontosabb: beszédem elején azt mondtam, ma nem a bolygót kell megmenteni, hanem az emberi civilizációt. Nem a bolygót, hanem önmagunkat, gyermekeink és unokáink jövőjét. A kérdés, hogy nyugodtan nézhetünk-e gyermekeink és unokáink szemébe, hogy kell-e pironkodnunk, kell-e

magyarázkodnunk. Ha helyes döntést hozunk, akkor ahogy Ferenc pápa kérte tőlünk, a Földet, amit a Teremtőtől kaptunk, nem vad pusztaságként, hanem édenkertként adhatjuk tovább. *(Nagy taps. - Dr. Áder János visszatér a köztársasági elnöki páholyba.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Megköszönöm köztársasági elnök úr felszólalását.

Most a napirendi pont előterjesztőjének nyitóbeszéde következik. Megadom a szót Palkovics László miniszter úrnak, az innovációért és technológiáért felelős miniszternek, a napirendi pont előterjesztőjének, aki beszédét a helyén mondja el. Köszönöm szépen. Miniszter úr, öné a szó, parancsoljon!

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ innovációért és technológiáért felelős miniszter, a napirendi pont előadója: Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! A globális éghajlatváltozás az emberi társadalmat fenyegető veszély, amelynek részben társadalmunk mai működése az oka. Ahogy a betegségekkel kapcsolatos kockázatok elkerülésében, úgy a globális éghajlatváltozással kapcsolatban is kiemelt szerepet játszik a jó diagnózis, a megelőzés és a beavatkozás módja.

Az Országgyűlés asztalán fekvő második nemzeti éghajlatváltozási stratégia vitájának megkezdését azért tartom kiemelt fontosságú fejleménynek, mert a globális éghajlatváltozás ügyére kíván választ adni Magyarország érdekei mentén. A stratégia tartalmazza ugyanis azokat a javaslatokat és lépéseket, amelyek az éghajlatváltozás kockázatainak csökkentéséhez idehaza szükségesek. A nemzeti éghajlatváltozási stratégia elfogadása kulcsfontosságú. A benne foglalt intézkedések segítenek abban, hogy mérsékeljük a klímaváltozás hatásait, megvédjük a magyar embereket a globális felmelegedés okozta veszélyektől, s megőrizzük és megóvjuk erdeinket, vizeinket, földjeinket, élővilágunkat, és hosszú távon is megfelelő életkörülményeket biztosítsunk Magyarországi polgárai számára.

(10.50)

Tisztelt Országgyűlés! Az éghajlati rendszer földi életünk elsődleges alakítója. Változása nem új keletű jelenség, hiszen a fokozatosan csökkenő és erősödő napsugárzás, valamint az erre adott légköri válasz - felmelegedés és hűlés - különböző mértékű ciklikusságát több százezer évre visszamenőleg igazolták már a klimatológusok és a geofizikusok. Ahogy szintén ismert a meleg és a hideg időszakok viszonylagos periodikusságának az élővilágra, köztük az emberi civilizációra gyakorolt hatása is.

Azonban az ember maga is egyre nagyobb hatást gyakorol bolygónk éghajlati rendszerének természetes folyamataira, és ezáltal ökológiai egyensúlyára. A népességrobbanás miatt fokozódó fogyasztás és élénkítő termelés szintén hozzájárul az üvegházhatást

okozó gázok kibocsátásának a növekedéséhez. A globális átlaghőmérséklet emelkedése okozta hatások pedig napjainkra már konkrét környezeti változásokban is tetten érhetők, ezért a globális szintű cselekvés elodázhatatlan.

De mit is jelent ez pontosan a Kárpát-medence éghajlatára és lakosságára nézve? A Föld jelenlegi átlaghőmérséklete a XX. századi átlagos hőmérsékleti értékhez képest 1 Celsius-fok körüli értékkel magasabb. Ez az érték a napi hőmérséklet-ingadozási adatokkal összehasonlítva látszólag nem tűnik magasnak. De gondoljunk csak arra, mennyiben változtatja meg az ember közérzetét, ha a testhőmérséklete egy-két fokkal megváltozik.

Mivel kell tehát számolnunk a jövőben a várható éghajlati jellemzők becslésére használt modellek alapján? Jelenleg az valószínűsíthető, hogy Magyarországon a globális folyamatok következményeként, minden eddigi és jövőbeni erőfeszítésünk ellenére is tovább fog emelkedni az átlaghőmérséklet. A jövő mérlegelésekor fontos azt is figyelembe vennünk, hogy a Kárpát-medence a fekvése és természetföldrajzi viszonyai miatt a bolygó átlagánál nagyobb mértékben van kitéve a klímaváltozás hatásainak.

Habár az éghajlatváltozás és hatásainak hatékony kezelésében csak globális szinten érhető el reális eredmény, azonban arra lokális válaszokat is lehet és kell is adni. E feladatok részét képezi az országos klímastratégiák elkészítése. Magyarország 2008-2025 közötti időszakra vonatkozó első nemzeti éghajlatváltozási stratégiáját 2008-ban fogadta el az Országgyűlés. Az elfogadott stratégiához elkészült a nemzeti éghajlatváltozási program, amely meghatározta a stratégiában nevesített célokhoz kapcsolódó konkrét intézkedéseket és az elvégzendő feladatokat.

Ugyanakkor évről évre nagyobb tudással rendelkezünk az éghajlatváltozás komplex jelenségét illetően, és egyre pontosabb méréseink is vannak. Mindehhez hozzávéve a folyamatosan változó technológiai, politikai és jogi környezetet is, időközönként szükségessé válik ezen elfogadott stratégiák felülvizsgálata, és ennek a szükség szerinti aktualizálása. Erre figyelemmel 2013-ban - az akkor hatályos törvényi előírásoknak megfelelően - megtörtént a stratégia felülvizsgálata, és a valós gazdasági és klímapolitikai fejleményekhez igazítottan elkészült hazánk második nemzeti éghajlatváltozási stratégiájának a tervezete. Viszont az Európai Tanács által 2014 októberében elfogadott, 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretrendszer, a 2015 decemberében elfogadott ENSZ párizsi megállapodásának a rendelkezései, valamint az ezek alapján tett EU-s vállalások megfontolásra készítették a kormányt a stratégia tervezete kapcsán.

Mindezek fényében a kormány felülvizsgálta a korábbi szöveget. A kiegészített és az új vállalásokhoz igazított - immáron a 2017-2030 közötti időszakra vonatkozó és a 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó - második nemzeti éghajlatváltozási stratégia 2017 tavaszán került a tisztelt Országgyűlés elé.

Úgy gondolom, mindenki számára fontos esemény, hogy a stratégia országgyűlési tárgyalása a mai napon megkezdődik, alig több mint két héttel azután, hogy Magyarország az ózon világnap alkalmából letétbe helyezte a montreali jegyzőkönyv kigali módosításának ratifikációs okmányát, amely immár a súlyosan üvegházhatású fluortartalmú gázokra nézve is kivezetési időpontokat tartalmaz. Reményeim szerint a most napirenden lévő határozati javaslatot is támogatni fogja a tisztelt Ház.

Miért bízom ebben ennyire? Azért, mert úgy vélem, közös érdekünk kell legyen, hogy az éghajlatváltozás kontextusában a világban zajló óriási átalakulások során Magyarország klímapolitikai szempontból egy olyan előremutató, racionális pályára lépjen, amelyet okos alkalmazkodásból indított piaci tényre és irányító szerep jellemez. Ezért a klímaváltozás elleni küzdelem és az annak érdekében elengedhetetlen technológiák fejlesztése mint globális trendek fősodrába kapcsolódva és abban haladva hazánk erősítheti mind gazdasági, mind pedig diplomáciai súlyát a világban. Az ország eddig nem használta ki kellőképpen az éghajlatváltozás mérsékléséhez való hozzájárulással kapcsolatos potenciálját, a stratégia erre fokozott hangsúlyt fektet.

Átfogó szemléletváltozásra van szükség a versenyképesség fogalma kapcsán többek között a támogatott gazdasági ágazatok körének megváltoztatásával, fejlesztésekkel a jövő ágazataiban. Ahogyan arra Magyarország is jó példát szolgáltatott, a GDP növekedése nem kell hogy együtt járjon az üvegházhatású gázok kibocsátásának a növekedésével. A megkerülhetetlen és szigorú klímacélok dinamikus érvényesítése tehát egy olyan kedvező peremfeltételt teremthet Magyarországnak, amely irányt ad a jövő hazai beruházásainak, és egyúttal komoly gazdasági lehetőségeket is teremt.

Megítélésem szerint Magyarország az éghajlatváltozás mérsékléséhez való hozzájárulás tekintetében jelentős kiaknázható fejlesztési és technológiai potenciállal rendelkezik. Kiemelten fontos ezért, hogy az átalakuláshoz szükséges, ma még nem létező technológia fejlesztése, azaz a zöldinnováció például az energiatárolással kapcsolatos megoldások terén a magyar ipar erőssége legyen, mivel ennek célzott ösztönzése külpiazi sikereket is fog eredményezni.

Emlékeztetem önöket arra, hogy a párizsi megállapodás elfogadásával lényegében a világ összes országa kibocsátáscsökkentési vállalásokat tett, amelyek rendkívül nagymértékű technológiaváltási, illetve egyéb beruházási igényeket támasztanak.

Szeretném hozzátenni, hogy az említett klímapolitikai pályán haladva hazánk építhet az eddigi nagyarányú kibocsátáscsökkentési eredményekre, és tovább fokozhatja a magyar energiamix tisztaságát, karbonsemlegességét is. Magyarország versenyképességét még az anyag- és szennyezéskorlátok szigorodó feltételrendszere is tovább erősítheti azáltal, hogy további impulzusokat ad az innovációnak, és új, innovatív technológiák révén ezen előírásoknak előbb tud

megfelelni, mint versenytársai. Ezek a szektorális technológiai innováció fellendülésének, továbbá az exportképes alternatív, hatékonyabb megoldások felé való elmozdulásnak az előidézői is lehetnek.

Mindezen célok megvalósításában Magyarországot az Európai Unió kibocsátáskereskedelmi rendszerének keretein belül több pénzügyi mechanizmus is segítheti. Ezen forrásokból 2021 és 2030 között várhatóan több száz milliárd forint értékben valósulhatnak meg projektek, amelyek megfelelő kiválasztása jelentős mértékben elősegítheti a hazai energiarendszer fejlesztését, karbonsemleges és tiszta energiákra történő átállását, ugyancsak növelve ezzel hazánk versenyképességét.

Ráadásul 2020-tól minden tagállam számára elérhetővé válnak az új Innovációs Alap forrásai is. Ennek keretében lehetőség nyílik arra, hogy támogassuk a megújuló energia, a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás, valamint az alacsony kibocsátású ipari innováció nagymértékű demonstrációs projektjeinek megvalósíthatóságát.

Bízom benne, hogy az ország innovációs ereje hozzásegíthet bennünket ahhoz, hogy minél több sikeres magyar pályázati projekt szülessen, megvalósításukkal pedig olyan, a legkorszerűbbnek számító létesítmények épüljenek Magyarországon, amelyek működtetésével hasznos tapasztalati tőkére tehetnek szert a további beruházások esetében.

Lényeges, hogy a beruházásokhoz szükséges források nem biztosíthatók kizárólag EU-s vagy tagállami támogatásokkal. Ezért elengedhetetlen, hogy a piaci vállalkozások, a magánbefektetők számára is vonzóbbá tegyük a bekapcsolódást ebbe az átalakulásba.

A párizsi megállapodás úttörő jelentőségű abban is, hogy célul tűzi ki a pénzügyi források áramlásának összhangba hozását az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére és az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség fejlesztésére irányuló erőfeszítésekkel. Ez a cél a teljes nemzetközi pénzügyi szektor bevonását teszi szükségessé a klímabarát folyamatok megfelelő támogatása érdekében.

A klímafinanszírozás kapcsán fontos kiemelni azt a párizsi megállapodásban is szereplő előírást, miszerint a fejlett országoknak vezető szerepet kell játszaniuk a fejlődő országok éghajlatváltozás elleni cselekvéseinek a támogatásában. Magyarország szempontjából ez egyben nemzetbiztonsági előnyökkel is jár. Az éghajlatváltozás ugyanis olyan jelenség, ami felerősíti a már meglévő globális problémákat, például az éhínséget, valamint az olyan jelenségeket, mint a migráció. Megfelelő és átgondolt klímafinanszírozási lépésekkel csökkenthető az éghajlatváltozásnak az ökoszisztémára, a világgazdaságra és a társadalomra gyakorolt negatív hatása, és elősegíthető, hogy az Európába vándorlás helyett a helyben eredményes beavatkozások kerüljenek előtérbe a fejlődő országok előtt álló kihívások kezelésében.

Mindezen túlmenően, szorosan kapcsolódva az eddig elhangzottakhoz, mindenképpen szükséges

szót ejtenem arról, hogy a párizsi megállapodás aláírása és hazánk általi ratifikálása következtében nemcsak a nemzeti éghajlatváltozási stratégia megújítása vált elkerülhetetlenné, hanem szükséges egy új energiastratégia megalkotása is a fogyasztó- és klímabarát energiaszektor létrehozása érdekében.

Abban a nyolc évben, ami eltelt a nemzeti energiastratégia Országgyűlés általi 2011-es elfogadása óta, olyan jelentős globális energiapiaci és klímapolitikai változások történtek, amelyek előrevetítik az európai és ezáltal a hazai energiapiac jelentős átalakulását, és indokolják egy új energiastratégia megalkotását.

A hazai fogyasztók energiaellátás-biztonságának növelése, a megfizethető árú, tiszta energia biztosítása, az Európai Unió 2030-as céljainak teljesítése, valamint a párizsi megállapodásból és a „tiszta energia minden európainak” javaslatcsomagból fakadó tennivalók végrehajtása és az energetikai innovációban rejlő gazdaságfejlesztési lehetőségek kihasználása ugyanis csak költséghatékony és alacsony üvegházgáz-kibocsátású technológiák elterjedésén keresztül valósulhat meg.

A villamosenergia-termelés üvegházgáz-intenzitásának csökkentésében a nukleáris erőművi termelés szinten tartása mellett kulcsszerepe van a megújuló és az alacsony széntartalmú termelés terjedésének is.

(11.00)

Magyarország ezáltal megtarthatja az alacsony kibocsátásintenzitását. Tanúi lehetünk egy napelemforradalomnak Magyarországon. A napenergia hasznosításának gyors felütésére számítottunk a következő években, a távhőszolgáltatás megújuló energiaforrásra való átállítása is megkezdődött, a paksi beruházás pedig nemcsak a hazai energiaellátás biztonsága miatt fontos, hanem a klímabarát energiaszektor létrehozása szempontjából is.

Elmondható tehát, hogy az energiaszektor klímabarát átalakítása is hosszú távú célunk, okos és megfizethető energetikai szolgáltatások biztosításával, ellátásbiztonságunk további erősítésével és az energetikai innovációban és a klímaváltozásban rejlő gazdaságfejlesztési lehetőségek kihasználásával.

Tisztelt Országgyűlés! A második nemzeti éghajlatváltozási stratégia a korábban elhangzottak figyelembevételével háromszintű célrendszerre épül: az átfogó, a tematikus és a specifikus célok rendszerére.

Az átfogó célok, vagyis a fennmaradás és a tartamos fejlődés egy változó világban, valamint az adottságaink, korlátaink és lehetőségeink megismerése adják a stratégia alappilléreit. Az átfogó célok részletesebb, szakterületi kifejtését a tematikus célok foglalják össze, ezek a dekarbonizáció, az éghajlati sérülékenység területi vizsgálata, az alkalmazkodás és felkészülés, valamint az éghajlati partnerség kialakítása. A specifikus célok pedig meghatározzák az egyes ágazatokra vonatkozó célértékeket és az ehhez tartozó időtávot.

A második nemzeti éghajlatváltozási stratégiában megfogalmazott célok megvalósításának egyik fontos záloga a további stratégiai dokumentumokban lefektetett célokkal való szoros összhang. A stratégia cél- és eszközrendszere ilyen módon lehetővé teszi az uniós pénzügyi források éghajlatvédelmi célú felhasználását.

Erre példaként említhetem az éghajlatváltozás-hoz való hatékony alkalmazkodás érdekében született környezeti és energiahatékonysági operatív programot, amelynek révén a megyei éghajlatváltozási platformok irányításával megyei szinten is létrejöttek klímastratégiák. Ezen túlmenően, ugyancsak ezen operatív program keretében a települési klímastratégiák közel 3 millió magyar honfitársunkat fogják majd elérni.

*(Az elnöki széklet Jakab István,
az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)*

A második nemzeti éghajlatváltozási stratégiában foglalt, az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését szolgáló hazai dekarbonizációs útiterv és az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást elősegítő nemzeti alkalmazkodási stratégia az Európai Unió közös klímapolitikai céljainak eléréséhez is hozzájárul, előrejelzések készítésével és előremutató intézkedések megfogalmazásával. A dekarbonizációs útiterv végrehajtása az Európai Unió 2030-as klíma- és energiapolitikai keretrendszeréhez is kapcsolódik. Az útiterv végrehajtásával Magyarország a gazdasági versenyképesség és növekedés, a társadalmi jólét megteremtése és a szegénység elleni küzdelem, valamint az éghajlatvédelem szempontjait egyaránt figyelembe vevő pályán fokozatosan áttér az alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra.

Az útiterv alapján az áttérés elsődleges hajtóereje nem a nemzetközi kötelezettségnek való megfelelés szándéka, hanem a fenntartható fejlődés nemzetstratégiai céljainak elérése, különösen a fosszilis üzemanyagoktól való függés mérséklése, az anyag- és energiatakarékos technológiák térnyerése és a megújuló energiaforrások elterjesztése.

A második nemzeti éghajlatváltozási stratégia elfogadásával további feladatunk lesz, hogy a stratégiában foglalt célok teljesítése érdekében hároméves időtartamra szóló cselekvési terv készüljön. Ez a cselekvési terv a célok eléréséhez szükséges konkrét intézkedések meghatározásán túl magában foglalja majd a nyomon követésre és értékelésre vonatkozó ellenőrző rendszert is.

Tisztelt Országgyűlés! Az éghajlatváltozás olyan összetett, környezeti és gazdasági-társadalmi kihívás, amely globális szinten veszélyezteti a rendelkezésünkre álló természeti erőforrások készleteinek mennyiségét és minőségét. A stratégia megvalósítása hozzájárul a Kárpát-medence életfeltételeinek, a vízkészletünk, termőföldjeink, erdeink és változatos élővilágunk tartós megővéséhez, amely nemzetstratégiai

érdek. Úgy vélem, az egyre fokozódó ütemű éghajlatváltozásra megfelelő választ csak összehangolt, távlati koncepciók és azok megvalósítása adhat.

Mindannyiunk által ismert tény, hogy hazánk 2016 tavaszán, az Európai Unión belül elsőként, egyhangú parlamenti döntéssel ratifikálta a párizsi megállapodást. A most önök előtt lévő stratégia elfogadásával pedig ismételen azon elsők között lehetünk, akik egy teljes mértékben Párizs-kompatibilis stratégiát tesznek le az asztalra. Ha mindez megvalósul, akkor Magyarország 2030-ra végleg olyan pályára állhat, amely egy fenntartható és az éghajlatváltozás negatív hatásaival szemben ellenálló jövőt biztosít.

Mindezekre tekintettel kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy a határozati javaslatot, az ahhoz tartozó második nemzeti éghajlatváltozási stratégiát támogatni szíveskedjenek. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormányparti padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm, miniszter úr. Tisztelt Körtársasági Elnök Úr! Tisztelt Képviseletársaim! Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Megadom a szót Bencsik János képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

BENCSIK JÁNOS, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Körtársasági Elnök Úr! Elnök Úr! Miniszter Úr! Tisztelt Országgyűlés! A fenntarthatóság felé való átmenet területén kiemelkedő jelentőségű stratégiai dokumentum megalkotása került napirendre. A kibocsátás csökkentésére tett globális erőfeszítések sorozatos kudarca miatt jelentős, egyes vélemények szerint az emberi civilizációt veszélyeztető, kedvezőtlen hatásokra kell készülnünk.

Ennek mérséklése egyaránt igényli az üvegházhatású gázok kibocsátásának további csökkentését, valamint az elkerülhetetlen alkalmazkodás szakszerű megtervezését és annak végrehajtását. Ezért szükség van egy olyan, a jelenleg fennálló szakpolitikai ellentmondások, nem összeegyeztethető célok feloldását megalapozó, szakmai és társadalmi egyetértéssel elkészített, átfogó társadalmpolitikai és gazdaságfejlesztési jövőképre, amely a hagyományok és a korszerű ismeretek összhangjával termelési és életkeretmintákat ad az éghajlatváltozás kihívásaira.

Olyan stratégiára van szüksége Magyarországnak, amely feltárja azokat a lehetőségeket, amelyek az alkalmazkodást teher helyett gazdasági húzóerőként teszik megvalósíthatóvá. Egyetértve miniszter úr előterjesztőként megfogalmazott gondolataival, olyan racionális pálya felrajzolására kell törekednünk, amely elősegíti az ország gazdasági és diplomáciai súlyának erősödését.

Általános és egyben átfogó célként pedig a nemzeti és egyben társadalmi fennmaradást és a tartamos fejlődést kell biztosítanunk egy meglehetősen gyors változáson keresztülmenő világban.

Tisztelt Országgyűlés! Csak rendszerszemlélettel és a súlypontok helyes megválasztásával lehetünk

úrrá az éghajlat-módosulás okozta természeti, társadalmi és gazdasági válsághelyzetben. Az átfogó célok mellett tematikus célok meghatározására van szükség. Az előttünk lévő éghajlatváltozási stratégia újszerű szerkezete már önmagában is segít a súlypontok kijelölésében. Annak ellenére, hogy Magyarország az elmúlt negyedszázad során 40 százalékos mértékben csökkentette az üvegházhatású gázok kibocsátását, további erőfeszítésekre van szükségünk ahhoz, hogy mi magunk is kivegyük részünket a globális tehermegosztásból.

Ennek ellenére a stratégia részét képező hazai dekarbonizációs útiterve elsődleges hajtóereje, ahogy azt miniszter úr is megfogalmazta, nem a nemzetközi kötelezettségek teljesítése kell legyen. Elsősorban a fenntarthatóság felé való átmenet nemzetstratégiai céljainak kell megfeleljen. A fosszilis tüzelőanyagoktól történő függés mérséklése, az anyag- és energiatakarékos technológiák térnyerése, továbbá a megújuló energiaforrások elterjedése valóban szükséges, és ezek figyelembevételével a nemzeti energiastratégia korrekciójára is sort kell keríteni.

Tisztelt Miniszter Úr! Javasoljuk, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátáscsökkentésének céljait és cselekvési irányait tartalmazó hazai dekarbonizációs útiterve végrehajtása a versenyképesség, a technológiaváltás és az éghajlatvédelem szempontjainak kiegyensúlyozott figyelembevételén nyugvó stratégiai keretrendszer részeként valósuljon meg. A dekarbonizációs útiterve egyaránt alapuljon a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos nemzetközi együttműködési kötelezettségünk Alaptörvénybe foglalt elvére, valamint a kibocsátáscsökkentés társadalmi költségeinek és hasznainak gondos mérlegelésén alapuló, a nemzeti érdekeket érvényre juttató politikára.

Előnyben kell részesíteni azokat a megoldásokat, amelyek az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésén túl más környezeti, társadalmi vagy gazdasági előnyökkel is rendelkeznek.

(11.10)

Például a közintézmények energetikai korszerűsítése nemcsak kibocsátáscsökkentéssel, hanem energia- és ezáltal pénzügyi megtakarítással is jár, továbbá biztonságosabbá és komfortosabbá tehetjük az érintett közszolgáltatásokat, legyenek azok éppen bölcsődék, óvodák, iskolák, kórházak vagy szociális otthonok. De hasonló addicionális előnyökkel járhat a veszélyes árhullámokból származó nagyvizek tározása és öntözési célú felhasználása. Arra is oda kell figyelni, hogy az eltérő nemzetgazdasági ágazatok eltérő mértékű kibocsátáscsökkentés elérésére képesek. Nem terhelhetjük túl példának okáért az élelmezésbiztonságunkat szolgáló mezőgazdaságot, ugyanakkor az ipari ökológia, az anyagáramok összekapcsolása számos lehetőséget hordoz magában. Ezért is tartjuk fontosnak, hogy az éghajlat-politika ahhoz az innovációs tárcához kerüljön, ahová a gazdaságstratégia összehangolásának feladata is tartozik.

Tisztelt Képviselőtársaim! Figyelemmel a Kárpát-medence jelentős kiterjedésére, az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaiban az alkalmazkodás súlyát kell növelni a hazai éghajlatvédelmi politikában és a közvélemény tájékoztatásában is. Magyarországon különböző természetű és eltérő okokra visszavezethető területi egyenlőtlenségek figyelhetők meg: iskolázottság, egészségi állapot, gazdasági társaságok számszága mind-mind befolyásolja egy-egy térségnek, egy-egy régióknak vagy éppen településnek az alkalmazkodóképességét. Az éghajlatváltozás során bekövetkező hatásokra ezek a területi különbségek tovább mélyülhetnek, ugyanis az egyes térségek más-más módon és mértékben sérülékenyek a változásokkal szemben.

Lényeges ezek tudományos hátterének megismerése, elemzése, valamint a gyakoribbá váló szélsőséges eseményekhez való alkalmazkodást szolgáló cselekvési tervek ágazati és területi szintű kidolgozása. Éppen ezért javasoljuk, hogy az éghajlatváltozásra való felkészüléssel kapcsolatos kutatási és fejlesztési tevékenység kapja meg a szükséges kormányzati támogatást, és az elért eredmények hasznosítására fordítsunk kiemelt figyelmet. Ezért is hoztuk létre munkatársaimmal közel öt esztendővel ezelőtt azt a geoinformációs rendszert, a nemzeti alkalmazkodási térinformatikai rendszert, amely a kiterjedtség, az érzékenységi és az alkalmazkodási képesség elemzésével segíti elő a sérülékenység meghatározását és az arra épülő helyes stratégia megalkotását.

Képviselőtársaim, engedjék meg, hogy külön is köszöntsem a teremben ülő egykori munkatársaimat, akik részt vettek a most tárgyalt stratégiai keretrendszer megalkotásában. A Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat keretein belül működő Nemzeti Alkalmazkodási Központban dolgozva az elmúlt három esztendőben ők voltak azok, akik a szakminisztériummal együttműködve módszertani támogatást nyújtottak a megyei és a helyi önkormányzatoknak, hogy azok elkészíthessék a térségi és helyi szintű klímastratégiájukat. Köszönöm, köszönjük azon önkormányzatok felelősségvállalását, amelyek komoly erőfeszítéseket tettek annak érdekében, hogy a jelenleg futó uniós és hazai pályázatok által elérhető pénzügyi forrásokat az éghajlatvédelem és a célszerű alkalmazkodás szempontjainak érvényre juttatása mellett használják fel fejlesztéseik során. A stratégiai keretrendszer részeként éppen ezért említést kell tennünk arról a fejezetről is, amely az államigazgatás, a média, továbbá az oktatás, szemléletformálás, továbbá a jó gyakorlatok bemutatása terén megnyilvánuló fontosságot emeli ki.

Tisztelt Országgyűlés! Ha megnézzük, hogy a NÉS-2 miben jelent érzékelhető változást a korábbi stratégiához képest, akkor azt az alábbiakban foglalhatjuk össze. Szoros kapcsolatot feltételez más horizontális és ágazati stratégiákkal, így a hazai tervezési rendszerben fontos szerepet tölthet be. Részletesebben és arányosabban tartalmazza a jelenlegi mérséklési és alkalmazkodási törekvéseket, célrendszereket

és azok hierarchiáját. Nagyobb hangsúlyt fektet továbbá a szemléletformálásra. Elfogadott tudományos módszerek alapján tárja fel az éghajlatváltozás hatásait. Figyelembe veszi a hatások és a sérülékenység feltárásánál a területi különbségeket. Figyelembe veszi továbbá a monitoringrendszer fontosságát, hiszen a mérséklési és alkalmazkodási cselekvések tényleges hatásait mérni szükséges annak érdekében, hogy a szükséges korrekciókat el lehessen végezni és a különböző cselekvési beavatkozások összhangját nyomon lehessen követni. Végeterül lehetőség nyílik az éghajlatváltozás hazai tendenciáinak, hatásainak, valamint a mérséklés és az alkalmazkodás lehetőségeinek, továbbá a vonatkozó célkitűzések megvalósulásának egységes vizsgálatára és elemzésére.

Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Köztársasági Elnök Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Végeterül még egy ajánlást szeretnénk tenni a kormány számára. Meg kell teremteni a nemzeti éghajlatváltozási stratégia és más szakpolitikai stratégiák, tervek közötti összhangot. A jelenleg készülő vagy a jövőben megkezdett szakpolitikai stratégiák, intézkedési tervek és programok kialakításánál a releváns éghajlatvédelmi vonatkozásokat mindenképpen figyelembe kell venni és szerepeltetni kell az adott szakpolitikai stratégiában, illetve cselekvési tervekben. Mindezek figyelembevételével biztosíthatóvá válik a két legfontosabb átfogó cél, amelyeket miniszter úr is elmondott a tisztelt Ház falai között: a nemzeti és társadalmi szintű fennmaradás, továbbá az ország tartamos gyarapodása. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Kepli Lajos képviselő úrnak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. KEPLI LAJOS, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: *(Mikrofon nélkül a pulpitusról!)* Tisztelt Köztársasági Elnök Úr! Tisztelt Házelnök Úr! *(Közbeszólások: Nincs hang! Nem halljuk! - A hangosítás helyreáll.)*

Tisztelt Köztársasági Elnök Úr! Házelnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Azzal kezdeném felszólalásomat, hogy minden stratégia annyit ér, amennyit abból megvalósítanak, és talán közhelyszerűen hangzik, de attól még igaz, hiszen így van. Nagyon jól hangzottak, nagyon szépen hangzottak azok a mondatok, amelyeket Áder János köztársasági elnök úr elmondott innen az emelvényről, azonban sajnos azt kell tapasztaljuk, hogy a kormányzati cselekvés, amit az elmúlt több mint 8 évben megtapasztalhattunk, az majdhogynem pont az ellenkezőjét mutatja annak, mint ami itt nagyon szép körmondatokban, fellengzős mondatokban elhangzott. És nagyon tiszteletteljes és megköszönendő köztársasági elnök úrnak az, hogy nemzetközi szinten is képviseli a klímavédelem, a klímaváltozás elleni harc ügyét, azonban sajnos, és ta-

lán ez nem feltétlenül csak az ő hibája, itthon nem sikerült olyan eredményeket elérnie, hogy a saját kormányát, illetve azt a kormányt, amely őt a köztársasági elnöki székbe juttatta, meggyőzze arról, hogy mennyire fontos a klímaváltozás elleni harc, és a kormány cselekedetei sokszor éppen az ellenkezőjét mutatják.

A klímaváltozás elleni harc egy nemzetközi összefogáson alapuló ügy, akár európai uniós, akár világszinten inkább összefogni kellene. Magyarország a külpolitikáját illetően pedig inkább az elszigetelődés irányába indult el, mint európai szinten, hiszen az Európai Unión belül is a fekete bárány szerepét kezdi magára venni, illetve az ENSZ-szel is inkább azt láthattuk, hogy összeveszett, és kormányzati célokra, propagandacélokra használta fel az ENSZ elleni támadást, amely pedig nyilvánvalóan a klímaváltozás elleni harc egyik legfontosabb szerve volt az elmúlt években és nyilvánvalóan lesz a jövőben is, hiszen azok az országok, amelyek a klímavédelem ellen kívánnak fellépni, ott fognak össze ebben a szervezetben. Magyarul, összefoglalva azt lehet mondani, hogy nem elszigetelni, hanem leszigetelni kellene Magyarországot.

(11.20)

Azt már sokszor elmondtuk mi is itt a parlamentben, hogy Magyarország épületállománya energetikai szempontból mennyire rossz állapotban van, és hogy mennyire fontos lenne az, hogy a jelenleginél nagyságrendekkel nagyobb programok induljanak az energiahatékonyság javítására, az épületek leszigetelésére. Tehát felhívnom a kormány figyelmét, hogy nem elszigetelni, hanem leszigetelni kellene az országot, és mi szeretnénk, ha ez a cél megvalósulna.

A köztársasági elnök úr is elmondta, hogy az utóbbi években hatodik vagyunk az Európai Unióban az egy főre eső üvegházhatású gázkibocsátás tekintetében, vagyis nőtt, nem pedig csökkent. Tehát ami a kormány zöldpolitikáját illeti, hogy hogy áll hozzá a jelenlegi kormányzat a klímavédelmi célok teljesüléséhez, nagyon jól alátámasztja ez a mutatószám, hogy nőtt az üvegházhatású gázok kibocsátása az elmúlt években. Egyfajta „eldobható” társadalommá váltunk. Erről is beszélt a köztársasági elnök úr. Az utóbbi évtizedekben nagyon nagy divat lett az eldobható, egyszer használatos eszközök minél nagyobb arányú alkalmazása a fogyasztói társadalomban. Nagyon beszédes az, amikor maga az országimázs is a nemzetközi sajtóban egy eldobható eszköz, egy eldobható nadrágpelenka útján jelenik meg, és pont az jeleníti meg ezen az úton, akinek az országimázsért és az ország nemzetközi megítéléséért, akár informálisan is, de a turizmus útján tenni kellene.

Tehát nagyon nagy a felelőssége a kormánynak, nagy a felelőssége természetesen a kormány mögött álló, akár üzleti, akár társadalmi, tanácsadói köröknek abban, hogy milyen irányba mozdítják el az Orbán-kormányt a környezetvédelem, a klímapolitika

ügyében. Egyelőre úgy tűnik, hogy nem a jó irányba történik ez. Orbán Viktort magát, tulajdonképpen kimondva-kimondatlanul, de nem érdekli a környezetvédelem ügye, talán egy szükséges rosszként elfogadja, hogy létezik, de a lehető legkevesebbet igyekszik törődni azzal. Természetesen annak, aki egyfajta urizáló, helikopterező, magánrepülőző, rénszarvasvadászó kormány fejeként próbálja elhíttetni nemzetközi szinten azt, hogy Magyarország igenis ad a környezetvédelemre, annak nincs könnyű dolga, hiszen valószínűleg jóval nagyobb Garancsi gépének az ökológiai lábnyoma, mint mondjuk, akár egy személyautóé vagy akár egy vonaté vagy bármilyen más tömegközlekedési eszközé.

Nagyon fontos egyébként, attól egy kormányfő önmagában nem lesz kisebb, nem fog sérülni a méltósága, ha akár a mindennapi közlekedése során is a környezetvédelmet, a klímavédelmet mint szempontot figyelembe veszi. A holland miniszterelnök példájával jönnek, aki kerékpárral közlekedik, és nem hiszem, hogy ettől kisebb lenne, mint Orbán Viktor (*Moraj a kormánypárti padosorokból. - Halász János: Jaj! - További közbeszólások a kormánypártok padosoraiból.*), és nem hiszem, hogy a méltósága, mondjuk, jobban sérülne azáltal (*Balla György: Mivel jöttél ma? - Bana Tibor Balla Györgynek: Ne idegeskedj!*), hogy komolyabban veszi a klímavédelmet, mint magyar kollégája. (*Folyamatos zaj a kormánypártok padosoraiból. - Balla György: Mivel jöttél? - Bana Tibor: Ideges vagy? - További közbeszólások a kormánypárti padosorokból: Nagyon gyenge vagy!*) Igenis jó példával kellene a kormánytagoknak és önköknek is mint kormánypárti képviselőknek elől járnunk ezen a téren, ha ilyen... (*Közbeszólások a kormánypárti padosorokból. - Az elnök megkocogtatja a csengőt. - Balla György: Mivel jöttél ma a parlamentbe?*) Képviselőtársam, nyugodjon meg, önköknek is volt lehetőségük vezérszónoki felszólalásukat elmondani! Tehát egy miniszterelnöknek igenis jó példával kell elől járnunk és a kormány tagjainak természetesen.

Az elektromos autókról volt szó. Nagyon fontos az, hogy az elektromos autózás egyre jobban elterjed, ami egyébként jó és pozitív, különösen a főváros, különösen a nagyvárosok levegőtisztaságára igencsak pozitív hatással bír. Azonban nem mindegy természetesen, hogy az az elektromos áram, amit ezekbe az autókba üzemanyagként betöltünk, az milyen erőművekben, milyen módon jött létre. Hiszen ez csak akkor előrelépés és csak akkor nem lokális, hanem teljes körű megoldás, ha megújuló energiaforrásokból állítják elő, és klímabarát szempontból legalább semleges energiaforrásokból állítják elő azt a villamos energiát, amelyet felhasználunk.

Jelen pillanatban mondhatná Magyarország akár azt is, hogy mennyire környezettudatos az erőműparkja, hiszen a szénerőművek egyre inkább leépülnek, előregednek és bezárnak. Azonban amikor van egy-egy olyan nap, hogy 50 százalékát akár az elektromosáram-felhasználásunknak importból fedezzük,

az az import pedig Ukrajna felől jön, ahol többségében még szénerőművekben állítják elő fosszilis energiahordozók felhasználásával, akkor ez egy országon belül lehet, hogy egy kicsit környezetbarátabbnak tűnik, de ha a teljes képet nézzük, akkor megint csak nem az. Tehát ez picit egyfajta látszatpolitizálásnak tűnik. Mindenképpen azt kell elérni, hogy minél nagyobb arányban hazai felhasználásból és minél nagyobb arányban megújuló energiákból tudjuk az elektromosenergia-felhasználásunkat fedezni. Természetesen ilyen szempontból, klímabarát szempontból az atomenergia is idesorolandó.

Nyolcmilliárd ember ételmezése nem kis dolog. Magyarország jelen pillanatban agrárországnak mondható, és bizony az ételmezés-termelésben, az ételmezés-előállításban sikeresen ellenáll a GMO-harcban, és igyekszik egészséges ételmezés természetével, előállításával a magyar embereket ellátni. Viszont a következő évtizedekben ez nagyon kritikus kérdés lesz, hiszen akár ha a húsipart tekintjük, annak az ökológiai lábnyoma rendkívül magas. Én is mint húsevő ember mondom, hogy nyilvánvalóan nem lehet mindenkét növényevésre vagy vegán étkezésre szoktatni, azonban arra oda kell figyelni, hogy a mezőgazdaság az egyik legnagyobb klímahatású ágazat, kibocsátó szektor, és a mezőgazdaságban kell leginkább odafigyelni arra, hiszen nyolcmilliárd embert kell ma-holnap a Földön ételtetni, hogy hogyan tudjuk ezt a lehető legnagyobb mértékben lecsökkenteni vagy minél hatékonyabbá tenni a mezőgazdaságot is.

A napelem-forradalomról is szó esett. Valóban van egy ilyen tendencia, hogy nő Magyarországon. Van honnan nőni, hiszen szinte a nulláról kellett felépíteni a telepített napelemparkok számának. Ez nagyon dicséretes, azonban itt is jó volna, ha ezek a megoldások csatlakoznának az ország összes, teljes energiarendszeréhez, és egyre inkább átállna Magyarország egy okosenergia-hálózatra. Mert ez annak a feltétele, hogy minél több megújuló energia tudjon beimplantálódni a rendszerbe, hogy maga az energiahálózat is alkalmas legyen arra, és ki tudja küszöbölni azt az ingadozást, amit a megújuló energiaforrások jelentenek.

Erre, az okoshálózatok elmozdulása irányába nem történtek jelentős lépések az elmúlt években az országban, pedig nyilvánvaló, hogy a jövő ez. Főleg azt tekintve, hogy egyre inkább a nagy erőművek felől a következő évtizedekben a helyi előállítású energia felé fogunk elmozdulni. Egyre több az olyan háztartás, kisközösség, amely saját maga termeli meg akár napelemmel, szélerőművel, más egyéb megújuló energiaforrással a saját közössége számára az elektromos energiát, és természetesen a felesleget szeretné a hálózatba visszatáplálni. Ehhez azonban a jelenleginél jóval rugalmasabbá és alkalmasabbá kell tennünk a hálózatunkat.

Szó esett már talán többek részéről is a vízügy kérdéséről. Nagyon-nagyon fontos része a klímaváltozás elleni harcnak a felkészülés a klímaváltozás hatásainak kivédésére. Mert bármilyen vállalásokat is

tehetünk, a tendencia már megindult, a tendencia zajlik, az átlaghőmérséklet növekszik, és azt láthatjuk világszinten és Magyarországon is, hogy egyre inkább szélsőségesebbé válnak az időjárási jelenségek, a csapadéeloszlás Magyarországon belül is. Vannak olyan napok, hetek, amikor szinte a teljes éves csapadékmennyiség nagy része lezúdul egyszerre felhőszakadás formájában, majd utána aszályos időszakok következnek. Tehát nincs egy egyenletes csapadéeloszlás, és erre a jelenlegi vízháztartása, vízgazdálkodása Magyarországnak egyszerűen nincs felkészülve. Arra vagyunk valamilyen szinten felkészülve, hiszen erre koncentrált a vízügy az elmúlt évtizedekben, hogy a hirtelen érkező vizeket, árvizeket minél gyorsabban le tudjuk vezetni. Ez nagyon fontos katasztrófavédelmi szempontból, viszont a vízmegtartó képességünk szempontjából negatív hatással bír nyilvánvalóan, hiszen lehet, hogy néhány héttel később arra a vízmenyiségre pedig szükség volna. Nincsenek meg azok a tározókapacitások, nincs meg az a vízügyi rendszer, amely kiegyensúlyozná ezt a hektikus csapadéeloszlást.

Erre mindenképpen fel kell készülnünk. Az őseink már ezer évvel ezelőtt is tudták, hogy hogyan kell a vízmennyiséget, ami hirtelen átzúdul az országon, hiszen a folyóink 95 százaléka külföldről érkezik, a folyóinkon érkező vízmennyiség 95 százaléka, hogyan kell annak minél nagyobb részét megtartani. Ez a fokozódás működött ezer évvel ezelőtt is akár vagy több száz évvel ezelőtt. Nyilvánvaló, hogy manapság ennek már vannak akadályai, hiszen ez óriási területeket vett igénybe, és nyilvánvalóan teljesen más a civilizáció és a beépítettségi környezet jelen pillanatban, mint akkoriban volt. Viszont a vízmegtartásnak az új megoldásait, a technológia fejlődését igenis figyelembe kellene venni, és lépni kellene ebbe az irányba gyakorlati cselekedetekkel is. Tehát nemcsak elméleti konferenciákon kell elmondani, hogy mennyire fontos lenne a vízmegtartás a későbbi aszályosabb időszakok szempontjából, hanem tenni is azért, hogy ez megvalósuljon.

A csapadékvíz-elvezetés is óriási problémákat okoz helyi szinten, települési szinten, nem megfelelően megoldott, akár azt is láthatjuk, hogy a belvízelvezetéssel is problémák vannak, hiszen az évtizedekig, évszázadokig létező csapadékvíz-elvezető árkokat beszántották, megszüntették az elmúlt évtizedekben, és ezeket újra meg kell tervezni, újra létre kell hozni ahhoz, hogy ne fenyegetse katasztrófa-helyzet Magyarországot.

(11.30)

Nagyon belementem a részletekbe, de összességében, összegezve azért el kell hogy mondjuk, hogy az a tendencia, amely az elmúlt nyolc év kormányzását, az Orbán-kormány tevékenységét jellemzi, az inkább egy negatív tendencia, hiszen az intézményrendszer leépülését láthatjuk folyamatosan. Az önálló környezetvédelmi hatóság, az önálló ombudsmani tisztség és

még sok minden más olyan, a klímapolitikához, a környezetvédelemhez, a vízügyhöz kapcsolódó szervezetnek a megszűnése zajlott az elmúlt évtizedekben - elég, ha csak mondjuk, a Vitukira térek ki -, amelyek fontos feladatokat láttak el, és fontos adatbázisok felett rendelkeztek, amelyek, úgy tűnik, nem voltak eléggé fontosak a jelenlegi kormányzat számára. Reméljük, hogy ez a tendencia vissza fog fordulni, és pozitív irányt fog venni, és hogyha sokat is kritizáltam az elmúlt 15 percben a kormány tevékenységét (*Dr. Rétvári Bence: 13!*), ennek ellenére - ennek ellenére! - mi mindenképpen természetesen ennek a javaslatnak, a stratégiának az elfogadásával és a határozati javaslat támogatásával is és minden egyéb módon, ahogy eddig is tettük, szeretnénk a kormánynak partnerei lenni abban, hogy ha ilyen irányban kíván elindulni, hogy ha ilyen lépéseket kíván tenni, akkor mindig ott leszünk, és mindig meg fogjuk adni a támogató szavazatunkat ehhez.

Azonban mint ellenzéki pártnak, természetesen fontos feladatunk az, hogy a hiányosságokra is felhívjuk a figyelmet, és hiányosság sajnos jelen pillanatban jóval több van, mint pozitív kezdeményezés, pozitív lépés, de természetesen azért vagyunk itt, tisztelt képviselőtársaim, és természetesen próbáljuk meg azt, hogy pártok felett állóan egy összefogással fogadjuk el az ilyen javaslatokat teljes konszenzussal az egész Országgyűlésben, és konstruktív javaslatokat téve, hogy a környezetvédelem valóban legközelebb, hogyha a köztársasági elnök úr egy nemzetközi fórumon beszél Magyarországról, akkor valóban majd egy idő után, remélem, hogy évek után pozitív példák sorával tudja alátámasztani a saját országából is, hogy milyen kezdeményezésekkel segíti Magyarország a klímaváltozás elleni harcot.

A további észrevételeinket pedig majd a vita további részében fogjuk ismertetni. Köszönöm szépen a figyelmüket. (*Taps a Jobbik és a DK soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Nacsa Lőrinc képviselő úrnak, a KDNP képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon, képviselő úr!

NACSA LŐRINC, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót. Tisztelt Köztársasági Elnök Úr! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Az első nemzeti éghajlatváltozási stratégia elkészítését az ENSZ éghajlatváltozási keretegyezménye és annak kiotói jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi törvény rendelkezése írta elő. A nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban első alkalommal a 2008-2025 közötti időszakra kellett kidolgozni az éghajlatváltozási stratégiát, amit az Országgyűlés tíz évvel ezelőtt, 2008-ban fogadott el. Ennek felülvizsgálata nyomán készült el a most előttünk fekvő stratégia, már 2050-re vonatkozó kitekintéssel, ami már tartalmazza a 2015 végén Párizsban tartott klímacsúcson elfogadott új globális, úgynevezett párizsi megállapodás elveit is.

A stratégiáról, az elvekről, a kapcsolódó dokumentumokról is szóltak már előttem, én alapvetően két dologról szeretnék beszélni: a mögöttes tartalomról és a mindennapi csatlakozási pontokról. Az anyag összetett, hosszú és nagyon fontos, nekünk kereszténydemokratáknak többet jelent ez egy jogalkotási folyamatnál, itt a teremtésvédelemről van szó, felelősségről. Feladatunk van: megvédeni a teremtett világ értékeit, és gyermekeinkre, unokáinkra olyan bolygót hagyni, amely élhető, fejlődő és tiszta. Világnézetünk-ből is fakad felelősségtudatunk, amely környezetünk védelméért kíván tenni. Ha nem lépünk időben, a forróság, a kiszámíthatatlan időjárás, a klímaváltozás úgy fogja befolyásolni a jövő társadalmát, hogy az a káosz jegyében alakítja majd át a ma ismert világunkat. Bízunk benne, hogy a pártpolitikán átlépve minden jelentős szereplő közösen tesz majd, hogy megvédjük jövőnket, gyermekeink jövőjét; fontos kiemelni, hogy a pártpolitikán átlépve, bár elnézve az ellenzéki üres padosorokat, ebben egyelőre csak reményt fogalmazhatunk meg.

Látjuk és tapasztaljuk, hogy a környezeti válság nem küzdhető le az ember egyéni, saját haszna növelésének szem előtt tartásával. A természet ügyével való törődés közösségi gondolkodást kíván meg, a közjó iránti felelősség különösen is előtérbe kerül, ha ezen a téren mozgunk. Számunkra mindig fontos volt a közösségek erősítése, a közösségi gondolkodásmód, így azt gondolom, hogy érdemes ebbe a témába ezt a vonalat is behozni. A jelen stratégia és az abból fakadó cselekvési tervek segítséget szeretnének nyújtani az ember gondolkodásmódjának alakításában is, az individualista megközelítést fel kell hogy váltsa a közösségi felelősség szemlélete.

A környezet, pontosabban: a természeti környezet a történelem századai során nem mutatta ki ráutaltságát az emberi gondoskodásra. Az ember mintegy korlátlanul használhatta, élhette fel javait, kincseit, akár el is feledkezve, hogy művelői és őrzői feladata van. Ez az állapot történelmi távlatokban mérve csak nemrég, de annál nagyobb sebességgel változott és változik meg, az emberiség létszámnövekedésével, az iparosodással, a környezet egyes javainak szűkössé válásával, a környezet minőségének romlásával kezdődően.

A környezet mint főszereplő a múlt század második felétől kezd fellépni a világtrendet alkotó rendszerek színpadán, akinek egészségi állapota egyre nyilvánvalóbban kiált gyógyításért. Különböző jelentések és tudományos elemzések tették nyilvánvalóvá, hogy természeti környezetünk nem végtelen, ahol kedvünk szerint garázdálkodhatunk, gondoljunk az esőerdő-kivágásokra, az iparosodás során a léghőmérsékletet üvegházhatású gázokra, a szén-dioxidra, amelyek a globális klímaváltozást okozzák, a hulladékelhelyezési és -feldolgozási problémáinkra, a túlfogyasztásra, a Föld ökológiai lábnyomának túlméretezettségére, a fajgazdagság rohamos csökkenésére, a nehezen kezelhető szennyezésekre, a környezeti problémák okozta humán betegségekre és a génmanipulált szervezetek

problematikájára! Tehát nem egy végtelen rendszer, hanem egy véges rendszer előtt állunk, amelyben minden szereplő, ember és természet állapotát, törvényeit, egymásra hatását, anyag- és energiaforgalmát figyelembe kell venni, és ezekkel a művelés és megőrzés szellemében kell bánni.

Tisztelt Ház! Az ember és környezetének életfeltételei eddig soha nem látott módon függenek ma attól, hogy az ember tudja-e művelői és őrzői hivatását a természet és környezete fölött gyakorolni. A környezettel való törődés jelen korunkban az intézményi szintről odakerült az egyes ember cselekvési szintjére, hiszen ma már mindenki, aki akár a jelen, akár a jövő generációinak életminőségével törődik, kénytelen a környezet állapotával és jövőjével is törődni. Szerintem ez a kulcskérdés, és a stratégiából kiinduló cselekvési terveknek erre kell majd fókuszálniuk, hogy az intézményi szint mellett az állampolgári, közösségi és mindennapi szinten tudjuk segíteni ezt a törődést. Mert ez a törődés kettős: egyrészt gyakorlati lépéseket kíván az emberiség közösségét képviselő szervezetektől nemzetközi és nemzeti szinten, óriási szerepe van szerintünk a politikának és a gazdasági élet főszereplőinek, a vállalatoknak és a gazdasági szervezeteknek, de ugyanúgy - hangsúlyozom: ugyanúgy - a társadalmi, a civil szervezeteknek és az egyházaknak is, de az egész történetben a legfontosabb mint kulcsszereplő az egyes ember a maga tetteivel, felelősségvállalásával és gondolkodásával.

Így tehát a közös ügyünkhöz és cselekvésünkhöz, amelyhez az irányokat az előttünk fekvő stratégia határozza meg, kell egy erős és cselekvőképes állam, hiszen a környezet jó állapotban való megőrzéséhez egy erős államra van szükség, mert egy gyenge állam, vagy ha úgy tetszik, egy be nem avatkozó állam esetében a környezeti állapot mint hosszú távú érdek szükség-szerűen háttérbe szorul. Szerintünk ez az erős állam adott. Szükség van még a gazdaság szereplőinek elkötelezettségére és az egyházak, valamint az igazi civilek fontos hozzáadott értékeire. Ha ezek megvannak, ha ezek együtt állnak, akkor van remény.

Gondolj globálisan, cselekedj lokálisan! - tartja a mondás, hiszen a gyakorlati lépések, amelyekről később még szót ejtek, azonban gyökeretlenek, ha nem előzi meg vagy nem kíséri őket gondolkodásmódbeli megalapozás, illetve változás. Másképpen mondva tehát, a Földünk, környezetünk állapotával való törődés mindenképpen egy gondolkodásbeli és szemléleti megújulást kíván. Ezért is szeretnénk nagy hangsúlyt fektetni a környezettudatos nevelésre a családokban és az iskolákban. Úgy gondoljuk, hogy mind a családokban, mind az iskolákban szükséges a klímaváltozás természetét megismertetni a felnövő generációval, hogy tudatosan tudják lassítani a természeti változások mértékét, és természetes reakció, szokás legyen a mindennapokban az odafigyelés magatartása.

A kizárólagosan haszonelvű gondolkodásmód csak az egyén saját javát, szubjektív hasznát tartja

szem előtt, míg a közösségi szemléletű gondolkodásmód szerint az egyén önértékében a másik ember java, a másik ember érdekének akarása is benne van, és az ember egyéni céljai a közjót is tartalmazzák.

(11.40)

A természeti környezetről nem lehet csupán egyéni, szubjektív hasznok összegzése alapján gondolkodni. A légkör szén-dioxid-tartalmának csökkentését nem tudom csak egyedül a magam számára elvégezni, hiszen a szén-dioxid nem lokalizálható, és ha valahol kibocsátásra kerül, az engem is érint, attól függetlenül, hogy nekem hasznot hoz-e vagy éppen káros. Hasonló logika alapján működik a természeti környezet többi létezője is; a víz, a levegő, a talaj inkább a közjavak, mintsem a magánjavak kategóriájába tartozik. A környezettel való törődés, a művelés, a megőrzés tehát a közösségi közjó alapú szemlélettel függ össze.

Itt szeretnénk megköszönni Hölvényi György európai parlamenti képviselőnk munkáját, aki az Európai Parlament környezetvédelmi bizottságának tagjaként hatalmas munkát végez a témában, például hogy egy ügyet említsek, a könnyű műanyag hordtasakok felhasználásának csökkenése érdekében tett jelentős erőfeszítéseket az elmúlt években.

Tisztelt Ház! Mi, kereszténydemokraták alapvető fontosságúnak tartjuk és részben politikusi felelősségnek is, hogy a teremtésvédelem, a környezetvédelem ügyét, mint ahogyan azt korábban említettem, a mindennapok ügyévé tudjuk tenni. Például nemrég lehetett olvasni arról, hogy a nejlonzacsok használatának korlátozását tervezi a kormány. Véleményünk szerint a kezdeményezés a fogyasztók helyes hozzáállásával együtt válthatja ki a hulladékmennyiség csökkenését. A mindennapi élet kismértékű változtatása szükséges csak ahhoz, hogy jelentős mértékben csökkenjen a háztartások biológiai lábnyoma.

Vagy éppen a tömegközlekedési hálózatok fejlesztése egyre inkább lehetőséget ad arra, hogy az autós közlekedésnél jóval környezetkímélőbb tömegközlekedést válasszák a magyar emberek; költségkímélő és hasznos is. A magyar kormány eddig is és ezután is mindent meg fog tenni, hogy a tömegközlekedést országszerte kényelmes és jól használható alternatívává tegye a közlekedőknek.

A fák védelme, a faültetés ösztönzése kiemelkedően fontos a települések levegőjének tisztításában, hozzájárulnak az egészséges települési környezet kialakításához. A szelektív hulladékgyűjtés, amelyben szerintem a legnagyobb közgondolkodásbeli változás állt be az utóbbi években, mutatja, hogy kellő energiáfordítással, kampánnyal, közös célok kitűzésével sokat el lehet érni. Csak hogy egy nagyon konkrét példát mondjak, hogy ha alacsonyabban tudjuk tartani a szobahőmérsékletet télen, ha beérjük egy fokkal alacsonyabb hőmérséklettel, akkor azzal 6 százalékos energiát takaríthatunk meg. Számítatlan ilyen dolog van,

csak körül kell néznünk a háztartás, a vásárlás, a közlekedés, a hulladékkezelés vagy a víztakarékosság témakörében.

Azt gondolom, az elmúlt években számtalan segítséget tudott adni a kormány a lakosságnak és az intézményeknek az energetikai beruházások támogatásával, hűtőcsereprogrammal, napelempályázattal, szemléletformáló programok támogatásával. Ezt az irányt kell folytatni és mindannyiunknak kiállni a mindennapi cselekvésért.

Tisztelt Országgyűlés! Az Országgyűlés elé került stratégia alapján elmondható, hogy fontos nemzeti érdekünk az alkalmazkodás az éghajlatváltozás kedvezőtlen körülményeihez, de ezzel egy időben a jobbítás és a változtatás szándéka is, tekintettel arra, hogy a napjainkban is zajló, mérésekkel igazolható melegebbé váló folyamat mutatja azt, hogy 2021-2050 közötti időszakban már átlagosan 1 fokos átlaghőmérséklet-emelkedést eredményezhet a változás. Emellett várhatóan a csapadék eloszlása is változik, a nyári mértéke csökken, az őszi és téli csapadékmennyiség pedig növekszik.

A nemzetközi erőfeszítésekkel összhangban Magyarországnak is mérsékelnie kell az üvegházhatású gázok kibocsátását, de ebből a szempontból Magyarország helyzete igen kedvező az Európai Unióban. A jövőben ezen a téren és minden más téren is a fenntartható fejlődés kell hogy legyen a célunk. Fontos a lehetőségeink és a korlátaink megismerése, a tervezettség és a felkészülés az előttünk álló időszakra.

A stratégia legfontosabb célkitűzése tehát a következő: a dekarbonizáció folytatása, a sérülékeny területek vizsgálatának térinformatikai megalapozása, az alkalmazkodás és a megfelelő felkészülés, az éghajlati partnerség biztosítása, azaz a tájékoztatás és a közbizalom elérése, valamint a szemléletformálás.

Én a KDNP-frakció nevében is szeretném megköszönni köztársasági elnök úrnak az erőfeszítéseit, és hogy időről időre felhívja a figyelmünket itt a Házban és máshol is a téma fontosságára és napirenden tartására. A Kereszténydemokrata Néppárt frakciója támogatja a javaslatot. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Gurmai Zita képviselő asszonynak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. GURMAI ZITA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Köztársasági Elnök Úr! Elnök Úr! Tisztelt Kormánypárti Képviselőtársaim! Furcsán kormányoznak önök. Önök előszeretettel hadakoznak a láthatatlan ellenséggel, miközben a Magyarországot fenyegető igazi veszélyek ellen nem túl sokat tesznek. Van, ami még rosszabb: szélesre tárják előttük az ajtót. Önök a menekülthelyzet kapcsán társadalmi, egészségügyi és gazdasági vészhelyzettel riogatnak, miközben semmit nem tesznek a valóban fenyegető klímaváltozás miatt várható társadalmi, egészségügyi

és gazdasági vészhelyzet megelőzésére, illetve elhárítására.

Önök már több mint nyolc éve irányítják az országot, de az Orbán-kormányoknak még mindig nincs elfogadott klímapolitikája. Az első klímaváltozási stratégiát még a szocialista kormány nyújtotta be 2008-ban. Önök megpróbálkoztak egy újabb stratégia benyújtásával 2013-ban, majd azt gyorsan vissza is vonták. 2014 óta Magyarországnak nincs hatályos klímapolitikája. Nézzünk a naptárra: 2018-at írunk. 2018-ban tárgyalni a klímapolitika első teendőiről nagyjából olyan, mint ha egy égő ház közepén arról tanakodnánk, hogy egy vagy két pohár vízzel álljunk neki az oltásnak.

Ráadásul van egy további rossz hírem. A klímaváltozás miatt várható veszélyeket nem lehet az önök által kedvelt módon, nemzetállami hatáskörben kezelni. A klímaváltozás ugyanis nem ismeri az ország-határokat, a globális felmelegedés nem áll meg Hegyeshalomnál. Ez azonban nem menti fel az önök kormányát a cselekvés alól, mert igaz ugyan, hogy Magyarország önmagában nem tudja megoldani a kontinens vagy a világ problémáit, de ha nem teszünk semmit, az mindenkire negatív hatással lehet. Elsősorban persze a magyar emberek számára jelent óriási rizikót az önök tétlensége. Ráadásul ebben az esetben az önök által oly sokszor hangoztatott nemzeti érdek egybeesik a nemzetközi érdekekkel. Márpedig Magyarországnak az az érdeke, hogy innovatív, alacsony karbonintenzitású, magas termelékenységű gazdaságot építsen, minél előbb.

Nézzük is, mik ezek a veszélyek, amelyek a klímaváltozás hatásai miatt hazánkban várhatók. A regionális klímamodellek alapján rossz világ jön Magyarországra. Az extrém forró napok száma hazánkban éves szinten már ma is eléri a két hetet. A század végére ez az időszak a duplájára nő, tehát unokáinknak csaknem egy hónapig kell majd szenvedniük a hőségtől. Mivel a társadalom elöregedőben van, és az idősök fokozottan érzékenyek a hőség pusztító hatására, ez azt jelenti, hogy 2050-ig az egyes régiókban a többlethalálozás elérheti akár a 166 százalékot. Igen, jól hallották: 166 százalékkal több ember fog a hőség miatt meghalni. Erre az egészségügy semmilyen szinten nincs felkészülve, sem infrastrukturális, sem pedig emberi erőforrás tekintetében.

A mezőgazdasági termelés az aszály miatt fog visszaesni, a kontrollálhatatlanná tett kűtfűrés miatt pedig addig ellocsoljuk az ország rétegvíz készletének nagy részét. A magasabb hőmérséklet miatt robbanásszerűen fognak elterjedni a klímaberendezések, ami óriási energiaigényt fog jelenteni.

Talán már ebből is világosan látható, hogy Magyarországot a klímaváltozás veszélyei fokozatosan sújtják. Mindez természetesen társadalmi hatásokkal is jár. A hőség okozta többletkiadások nyomán megjelenik az energiaszegénységnek egy egészen új dimenziója: rengetegen lesznek, akik nem tudnak majd védekezni a meleg ellen. Eddig csak télen olvashattuk azt, hogy hányan fagytak meg a saját lakásukban,

mert nem tudtak fűteni. Néhány évtized múlva a hő-ség miatti halálozásokkal lesznek tele a híradások, azoknak a neveivel, akik nem tudtak védekezni a for-róság ellen. Több mint félmillió panellakás lakóit na-gyon közvetlenül érinti ez a probléma.

(11.50)

De ha nem hisznek nekem, vegyék kezükbe a Ma-gyar Tudomány szeptemberi tematikus számában megjelent tanulmányt, Málnási Tibortól, az Országos Közegészségügyi Intézet munkatársától és Bobvos Já-nostól, az Emberi Erőforrások Minisztériumának osz-tályvezetőjétől. A tanulmány címe: A klímaváltozás egészségügyi hatásairól. Elégge elkésztő jövőkép rajzolódik ki előttünk. Ehhez képest mit tesznek önök, hogy ezeket a veszélyeket elkerüljék vagy legalábbis csökkenték? Hát, nem túl sokat. Megszüntették a környezetvédelemmel foglalkozó minisztériumot. Már ez az egyik intézkedés is elárulja, hogy az Orbán-kormánytalan egyáltalán nem fontos a jövő. Kormány-zati szinten senki sem foglalkozik azzal, hogy az utá-nunk jövő generáció, a gyermekeink és az unokáink majd jól élnek-e, vagy szenvednek-e majd ebben az országban.

De önök itt még nem álltak meg, mert nemcsak mulasztottak, hanem romboltak is. Számos akadályt gördítettek a megújuló energiaforrások kiaknázása elé. Leállították a szélörvények építését, megadóztat-ták a napelemeket és a hőszivattyúkat. Rengeteg fát kiirtottak Budapesten és vidéken, felszámolva ezzel számos zöldterületet. A víztakarékos öntözési techno-lógiák kiépítése helyett mindenkinek megengedték a kútfúrás, csökkentve ezzel a rétegvíz mennyiségét. Nyissák ki az ENSZ felé elküldött 2015-ös jelentésük-et, amiben a 2014-ben kalkulált 52,5 millió tonna üvegházhatású gázok kibocsátásával szemben már 54,6 millió tonna kibocsátásánál tartunk, azaz 2 mil-lió tonnával több üvegházhatású gázt bocsátottunk ki. Örömmel hallottam most a köztársasági elnöktől, hogy van remény arra, hogy számos város csatlakozik ehhez a programhoz, szeretnék erről majd bővebben is tudni.

Vagy nézzük meg a megújuló energiaforrások részarányát az elektromos áramban! Magyarország a 2016-os adatok szerint a legrosszabb háromban sze-repel Luxemburggal és Máltával együtt az Unión be-lül. Mindebből világosan látszik, hogy az Orbán-kor-mányt egyáltalán nem érdekli, hogy milyen lesz a jövő 30-40 év múlva Magyarországon. Önöket csak az ér-dekli, hogy minél több pénzt harácsolhassanak össze saját maguknak és rokonaiknak. Ezért korlátozzák a megújuló energiaforrások használatát. Mert önöknek fontosabb, hogy az orosz barátai atomerőművet építsenek, ami nemcsak környezetromboló és veszé-lyes, de kétszer olyan drága módon termeli az áramot, mint a korszerű, környezetbarát technológiák. Önök pedig addig ügyeskedtek, míg az Európai Unió által adott energiahatékonysági támogatást sem a magyar

családok kapták, hanem a közintézmények és a TEK. Mert önöknek fontosabb, hogy energiatartósságban tartsák a magyar családokat, akik sok esetben a ros-zszul szigetelt, korszerűtlen nyílászárójú lakásaikkal az utcát fűtik.

A legtöbb ember nem is tudja, hogy az Európai Unió által támogatott energiahatékonysági beruházá-sok révén legalább 30-40 százalékkal kevesebb me-hetne rezsi, a szomszédos Ausztriáról nem is be-szélve, ahol másfélszer kevesebbe kerül a rezsi. Ez ter-mészetesen kormányoktól független, állandó és va-lódi rezscsökkenés lenne a magyar családoknak, amit senki nem tudna visszavenni. De önök inkább tá-mogatják a környezetromboló pazarlást, csak hogy négyévente pár forintos látszat-díjcsökkentéssel poli-tikai haszonra tehesse nek szert. Mondjuk ki nyíltan, önök, a Fidesz és a KDNP tudatosan feláldozzák Ma-gyarország következő generációit a klímaváltozás ká-rok hatásainak, csak hogy a jelenben még több pénzt tehesse nek zsebre, és minél tovább maradhassanak hatalmon.

Ennek megfelelően az önök által összeállított nemzeti éghajlat-stratégia semmilyen komoly erőfe-szítést nem tartalmaz. Ez az iromány kizárólag az Eu-rópai Unió forrásaival és a globális innovációból be-szívargó lehetőségekkel számol. Semmilyen szigorú feltételt nem szab sem az ipar, sem a mezőgazdaság, sem a szállítmányozás felé, ami csökkentené az üveg-házhatású gázok kibocsátását.

Mi, magyar szocialisták ennél sokkal felelősség-teljesebben gondolkodunk. (*Felzúdulás a kormány-pártok soraiban.*) Ezért javasolunk bevezetni az Euró-pai Szocialisták javaslatának mintájára egy strukturá-lis éghajlat-átrendeződési alapot, amely kiemelt tá-mogatást biztosítana azon régiók számára, amelyeket hátrányosabbban súlyt a klímaváltozás. Remélem, hogy ezt a javaslatot meghallgatták.

Támogatunk minden olyan innovációt, amely csökkenti hazánkban a klímaváltozás hatásait, és fel-vertezi hazánkat a várható negatív következmények-kel szemben. Magyarországnak szüksége van innová-cióra, hogy gazdaságát minél könnyebben és gyorsab-ban energetikailag korszerűsítse. Ez az innováció nem feltétlen csak technikai jellegű, hiszen fontos lenne egy új, innovatív szemléletű generáció kinevelése is a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban, az építő-iparban, a vízgazdálkodásban és így tovább.

A legnagyobb fegyverünk a várható jövőbeni hő-séggel szemben a kiművelt magyar emberfők soka-sága. Jelenleg azonban önök inkább elüldözik a tehet-séges és igyekvő fiataljainkat. Most persze bizonyára sokan azt gondolják önök közül, beszéljünk, amit csak akarunk. Az önök családja már olyan gazdag, hogy a várható bajokból nem éreznek meg semmit. Tisztelt kormánypárti Képviselőtársaim! Van egy rossz hí-rem: nincs az az összeharácsolt pénz, ami megvédené az önök gyermekeit és unokáit a várható klímaka-tasztrófától. Persze, elmehetnek az országból, benzín-faló 20 milliós BMW-vel vagy akár 17 milliárdos ma-gánrepülőn, de a Földet nem hagyhatják el.

Higgyék el, sokkal könnyebb most gondolkozva cselekedni, mint pár évtized múlva harcolni egy pohár vízért! Köszönöm, hogy meghallgattak. (Dr. Rétvári Bence: *Hol az MSZP? - Dr. Fónagy János: Most kellene az MSZP-nek tapsolni, de fájdalom, nincsenek itt!*)

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! (Moraj a kormánypartok soraiból. - Mozgás.) Folytatjuk munkánkat. Megadom a szót Schmuck Erzsébet képviselő asszonynak, az LMP képviselőcsoportja vezérszónokának. Egyben kérem képviselőtársaimat, szíveskedjenek helyüket elfoglalni és csendben hallgatni. Öné a szó.

SCHMUCK ERZSÉBET, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Köztársasági Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Ugyan már 2018-at írtunk, de a NÉS elfogadásának állandó halogatása miatt megállt az óra 2014-ben. Ekkor még azzal büszkélkedett a stratégia, hogy a 2014-es adatok szerint Magyarország 48 százalékkal alacsonyabb üh-g kibocsátással rendelkezik, mint az ENSZ éghajlatváltozási keretegyezményébe foglalt bázisévben, és 40 százalékkal alacsonyabb az üh-g kibocsátás, mint 1990-ben. Ugyanakkor az Eurostat legutóbbi, az EU-tagállamok 2017. évi energetikai eredetű szén-dioxid-kibocsátásairól szóló becslése szerint Magyarországon 6,9 százalékkal nőtt a kibocsátás az előző évhez képest. A szén-dioxid-kibocsátás tekintetében pedig 2015-től évente átlagosan 5,6 százalékos növekedés könyvelhető el, amely meghaladja a hazai GDP ez idő alatti 2-4 százalékos növekedési ütemét. Vagyis a magyar karbonintenzitás romlik, fenntarthatatlan pályát mutat.

Ez a tény világossá teheti mindenki számára, hogy a NÉS-2 elavult, más helyzetre tervezték, mint amely megalkotása után előállt. Egy növekvő pályán teljesen más a feladat, mint egy korábban csökkenést mutatón. Akár ezen a ponton rövide is zárhatnám a mondandóm, kérvén a tisztelt Országgyűléstől, hogy a kormányt kérje fel új, a megváltozott helyzethez igazodó stratégia elkészítésére. Így én most egy új stratégiához, ami valóban ambiciózus és előremutató, szeretnék hozzájárulni.

Először is egy fontos szemléleti kérdésre hívnám fel a figyelmet, és kérném is ennek a határozati pontnak a módosítását. A határozati javaslat 2.1. pontja a következőket fogalmazza meg: „Az éghajlatváltozás egyike azoknak a környezeti, társadalmi, gazdasági kihívásoknak, amelyek közvetlenül befolyásolják az emberek létfeltételeit és életminőségét, veszélyeztetik a természeti erőforrások és ökoszisztéma-szolgáltatások készleteit és minőségét, károsítják az épített környezetet és infrastruktúrát, akadályozzák a kiemelt közszolgáltatásokhoz történő biztonságos és zavarmentes hozzáférést. A fenti hatások összessége miatt az éghajlatváltozás jelentős akadályát képezi a fenntartható fejlődésnek.”

Nos, tisztelt képviselőtársaim, talán másoknak is feltűnik az a visszásság, hogy egy olyan problémával

állunk szemben, amelyet mi okoztunk, és ahelyett, hogy a magunk helytelen viselkedését ostoroznánk, önmagunkat utasítanánk helyes cselekvésre, az éghajlatváltozást hibáztatjuk.

(12.00)

A javítás így hangozhatna: az éghajlatváltozás további romlásának megelőzése az éghajlatváltozás hajtóerőinek - így a túlzott fogyasztási igényekből származó növekvő primeranyag-felhasználásnak és üveg-háztűz-kibocsátásnak, továbbá az ökoszisztémák lerontásának - sürgős kezelését igényli, az emberi társadalom alapvető létfeltételeinek biztosítása érdekében.

Másodszor: szükségesnek tartom annak tisztázását, hogy ma már véglegesen és bizonyítottan megbukott az a mítosz, hogy a gazdasági növekedés és a környezeti terhek csökkentése szétválasztható, hiszen globálisan a primeranyag-felhasználás sokkal erőteljesebben növekszik, mint a gazdaság kibocsátása.

Hazánk esetében a szétválás illúziója egy korábbi nagymértékű gazdasági szerkezetátalakításból táplálkozott, amelynek pozitív hatásai - tudomásul kell vennünk - mára lecsengtek, másrészt abból a hibás számbavételezésből, amely máig nem veszi figyelembe a hazánk által elfogyasztott, de határainkon túlról származó erőforrások környezeti terheit - az ökológiai hátizsákra utalok -, márpedig a hazai gazdaság számos területen hagy környezeti terhet maga után határainkon kívül. Az összeszerelő gazdaság behozott nyersanyag- és félkész áruinak itthoni végfelhasználása, valamint az importált elektromos energia kibocsátásai két olyan jelentős tétel, amely a hazai társadalom karbonlábnyomához tartoznak, különösen akkor, ha az import villamos energiát főként lengyel, ukrán és cseh széntüzelésű erőművek biztosították.

A nemzetközi igazságosság értelmében az alacsonynak tartott egy főre jutó szén-dioxid-kibocsátás ezek nélkül is túlzottan magas érték, különösen annak fényében, hogy a hazai karbonelnyelő kapacitások elenyészők a hazai kibocsátáshoz képest. Tisztelt Ház! A saját kibocsátásunk elnyeléséhez 12,5 millió hektár erdőre lenne szükség, de mint tudjuk, csak 2 millió hektár áll rendelkezésünkre. Ez jóindulattal számolva is kibocsátásaink hatodát tudja elnyelni, vagyis még annyit sem, amennyit globálisan egy főre számolva 2050-re el kellene érni. Ez 2 tonna lenne. Mindebből jól látszik, hogy a világ más helyein lévő szárazföldi és tengeri nyelőkre hagyatkozhatunk csak, amelyek túlterhelésének ilyen módon magunk is a részesei vagyunk.

Harmadszor: a NÉS a szektorális integrációt úgy kívánja megvalósítani, hogy a meglévő ágazati stratégiákba, tervekbe és programokba kívánja beépíteni az éghajlatvédelmi szempontokat. Egy ilyen megoldás csak akkor lenne helyénvaló, ha a különböző létező szektorális stratégiák alapvető célkitűzései eleve éghajlatbarátok lennének, ám tapasztalatból tudjuk,

hogy az éghajlatvédelmi és más környezeti érdekek rendre alulmaradnak a gazdasági érdekekkel szemben. Helyesen: a NÉS-nek kellene megfogalmazni az ágazatok számára, hogy azok célkitűzéseiben milyen módosításokat kellene végrehajtani. A jelenlegi formában az éghajlatvédelmi szempontok mellékesek és a különböző ágazati céloknak alárendeltek. Kirívó példa a meglévő energiastratégiához való igazodás, amely követi az atom-, szén-, megújulóenergia-összetételre vonatkozó elképzelést.

Ez az LMP számára teljesen elfogadhatatlan, mivel az atomenergia nem vállalható hosszú távú biztonsági kockázat, amely az éghajlatvédelemre hivatkozva környezeti átterheléseket hoz létre. Továbbá tisztaszén-technológiák sem léteznek környezeti költségek nélkül, valamint az atom-szénre épülő rugalmatlan energiastruktúrák nagyban akadályozzák a megújulóknak rendszerbe állítását. Az LMP az ország éghajlatbarát energiapolitikáját elsősorban az energiatakarékosságon, energiahatékonyságon és a megújuló energiák kizárólagos alkalmazásán keresztül képzei el.

A stratégiában felsorolt cselekvési irányok nagyon puhának bizonyulnak a probléma kezelésére, nincsenek kellő ösztönzők a teljes primer fosszilis energia felhasználásának csökkentésére, annak teljes kivezetésére, illetve a megújulóknak gyors bevezetésére. A villamosenergia-igények mérséklésére vonatkozó szemléletformálás érdekes törekvés, miközben működésünket egyre nagyobb mértékben villamos energiára alapozzuk.

A karbonadó-megfontoláshoz a stratégia semmilyen támpontot nem nyújt, azt féltékenyen és visszafogottan említi meg, holott az anyag- és energiafelhasználás abszolút értelmű csökkentésének elengedhetetlen feltétele a természeti erőforrások reális árazása. Ma a világon mindenhol versenyképességi feltételek tekintik az olcsó energiahordozókat és nyersanyagokat, a vizet, a biológiai alapokat, mindent, amit a természet szolgáltat nekünk, helyesebben szólva: mindent, amit a természettől veszünk el.

Tisztelt Képviselőtársaim! Az olcsó energia, az olcsó természeti erőforrás több szempontból is rossz üzenet a társadalomnak. Először is azt sugallja, hogy sok van belőlük és lehet őket pocskoljni. Az olcsó energia nem ösztönzi a felhasználókat az energiatakarékos megoldásra, nem ösztönöz az innovációra, a hatékony energiafelhasználásra. *(Közbeszólások a kormánypárti padosorokból.)* Az olcsó, alacsony határfokkal felhasznált energiának azonban magas a környezeti költsége, amit a társadalom előbb-utóbb számtalan formában megfizet majd, úgymint egészségének, környezeti lehetőségeinek sérülése vagy akár az éghajlati változás okozta károkként. Vegyük észre, hogy azt pocskoljuk, amiből kevés, egyre kevesebb van.

A stratégiában a kibocsátáscsökkentésre vonatkozó célrendszer meglehetősen egyoldalú és hiányos. A hagyományos megközelítés szerint az éghajlatváltozás legfőbb oka az üvegházgázok kibocsátása. Noha kétségtelen ezek mérséklésének a szükségessége, ez

elfedi azt a tényt, hogy az éghajlat szabályozásának legfőbb földi alakítója a különböző ökoszisztémák természetes megőrzöttsége, amit már az ember határtalan területi terjeszkedése tönkretett. Hazánkban ez különösen igaz, hiszen a természetesnek tekinthető élőhelyek alig fedik le az ország területének 10 százalékát, azzal szemben, hogy az ország területének majdnem felét olyan szántóföldek borítják, amelyeknek semmilyen éghajlati stabilitást támogató ökoszisztéma-szolgáltatása nincs, sőt jelentős mértékben hozzájárulnak az üh-g-kibocsátáshoz.

Erre a problémára elégtelen válasz a klasszikus természetvédelem. A fajok, élőhelyek, ökoszisztémák megőrzése, rehabilitációja a természetvédelmi területeken túlerjedő feladat. Éghajlatvédelmi szempontból tehát elkerülhetetlen a területfelhasználás korlátozása, illetve a felhasználás módjainak szigorú szabályok közé szorítása. Ezzel a NÉS célrendszerre adós marad, holott az ökoszisztéma-szolgáltatások javításának lehetősége adott lenne az agrártámogatások rendszerének átalakításán keresztül. Jelenleg a közpénzből egy társadalmilag alacsony hasznú, környezetileg pedig kifejezetten romboló tevékenységet mozdítunk elő. Ezért a támogatásokat át kellene irányítani a jó környezeti minőséget, a magas élelmiszerminőséget biztosító természetstechnológiák ösztönzésére. A zöldfelületek további csökkentésének megakadályozása érdekében pedig azonnali zöldfelületfelhasználási stopot kell bevezetni, a fejlesztések területigényeit barnamezős beruházásokon kell, kellene biztosítani. Továbbá rehabilitációs programot kell indítani a természetes vegetációval való borítottság arányainak javítása érdekében, különös gondot kell fordítani ezen belül is a legmagasabb ökoszisztéma-szolgáltatást nyújtó vizes területek kiterjedésének növelésére.

Tisztelt Országgyűlés! Nyilvánvaló, hogy az anyagi fogyasztás csökkentésének nincs alternatívája a környezetvédelemben, így az éghajlat-politikában sem, ám ilyen célkitűzés politikailag elfogadhatatlan a gazdasági növekedést mindenek fölé helyező kormányok számára. Így azután a dekarbonizáció és a társadalommal kötendő éghajlati partnerség érdemi kapcsolódás nélkül marad, hiszen a partnerségben nincs olyan fogyasztáscsökkentési célkitűzés, amely a dekarbonizációt támogatná.

(12.10)

Hogyan valósítható meg az 1.3. célkitűzés, a természeti erőforrások igényeinek mérséklése, ha nem batorítjuk a társadalmat a fogyasztás csökkentésére, sőt ezzel szemben nap mint nap büszkélkedünk a fogyasztás bővülésével? Növekszik a kiskereskedelmi forgalom, az üzemanyag-fogyasztás, az ipari termelés, a kereskedelem volumene, a mezőgazdasági termelés; új infrastruktúrák, épületek épülnek, amelyek, tudomásul kell vennünk, járulékosan növelik azt a terhet, amely eddig is fennállt.

Nem túl hitelesek ezért a stratégia olyan állításai, miszerint az adaptációs stratégia célja a természeti erőforrások készleteinek és minőségének megőrzése, illetve tartamos hasznosítása a fenntarthatóság felé való átmenet elősegítése érdekében. A mondat azt állítja, hogy a természeti erőforrásaink készleteit és minőségét kellene megőrizni; a mostanit, amit már annak eltartó- és tűrőképességén túl használva tönkretettünk, azt a talajt, biodiverzitást, biomasszát, vízkészletet, energiahordozókat, amelyeket bőven megújulókapességükön túl használunk. Olyankor akarjuk ezt tenni, amikor még nagyobb igényeket támasztunk ezek iránt, és a változó környezethez való alkalmazkodás, amit mellesleg mi változtattunk meg, még több erőforrást igényel a környezettől.

Tisztelt Képviselőtársaim! Első lépésben a társadalom szemléletformálására kellene a legfőbb figyelmet fordítani. Személyes példamutatás, a helyes értékeket megerősítő döntéshozás, az emberek önmérsékletre való intése nélkül semmilyen éghajlat-politikai célkitűzés nem teljesíthető.

Köszönöm a figyelmet. *(Taps az LMP padsorai-ban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő asszony. Tisztelt Országgyűlés! Felszólalásra következik Tordai Bence képviselő úr, a Párbeszéd képviselőcsoportja vezér-szónoka. Öné a szó, képviselő úr.

TORDAI BENEC, a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Polgártársaim! A nyugati világban csupán két ország vezetője vállalja nyilvánosan, hogy nem érdekli a klímaváltozás. Az egyiket Donald Trumpnak hívják, és saját hívein kívül mindenki ostoba, infantilis, beteges hazudozónak tartja; a másikat pedig Orbán Viktor-nak hívják, és hát ő a Fidesz elnöke.

Bár Orbán úrnak a focitól a magyar néplélekig mindenről autentikus szakmai véleménye van, maguk pedig ott, a kormányoldalon nemcsak a szavait isszák, de még az általa használt üres kólásdobozt is a házioltárra helyezik, hatalmas gondban lennének, ha arra kérnénk önöket, hogy idézzenek tőle egy emlékezetes, előremutató gondolatot a klímaváltozásról.

Orbán Viktor szótárában a klímaválság nem szerepel, és ami ennél talán még nagyobb baj, az Orbán-kormány politikai napirendjén sem. Maguk 8 éve kormányoznak, és folyamatosan olyan képzelt ellenségekkel hadakoznak, mint a rezsiszörny vagy a Magyarországot állítólag előzőnleni akaró, Soros György által felbérelt muszlim hadak. Míg arról a valódi problémáról, ami itt van a nyakunkon, és az összes EU-tagállam közül Magyarországot érinti a legérzékenyebben, nem hajlandók tudomást venni. Másképp fogalmazva: maguk kizárólag a más vallású menekültektől féltik az európai életmódot és kultúrát, de nem hajlandók szembenézni sem azzal, hogy a menekült-invázió egyik legfőbb oka a klímaváltozás, sem pedig

azzal, hogy az éghajlat felmelegedésénél és a kiszáradásnál semmi sem veszélyezteteti jobban azt az életminőséget és életmódot, amihez itt Európában az elmúlt évtizedekben hozzászoktunk.

Tudományos tény, hogy a levegő szén-dioxid- és egyéb üvegházgáz-koncentrációja, illetve a globális átlaghőmérséklet között közvetlen kapcsolat van. A szóban forgó gázok szintje történelmi csúcspontokat dönt, szoros összefüggésben az ipari forradalom kezdetétől máig eltűzött fosszilis üzemanyagokkal. Tudományos konszenzus alakult ki a körül a feltételezés körül is, hogy amennyiben a felmelegedést nem sikerül megállítani a két Celsius-fokos határ előtt, akkor a felmelegedési folyamat visszafordíthatatlanná válik. A sarki jégapokák és gleccserek eltűnnek, az erdők jó része kiszárad, és ezek a hatások maguk is továbbgyorsítják majd a klímaváltozást. Hasonló klimatikus ingadozások a bolygónk történetében korábban már előfordultak, és mindig hatalmas kihalási hullámokkal jártak együtt. Egy kontrollálhatatlan melegedési periódus akár az emberi civilizáció végét is jelentheti.

De már a kismértékű változások is drámai hatásokat eredményezhetnek. Az emberiség többségének élelmiszer-ellátását biztosító gabonafélék terméshozamai máris csökkenést mutatnak. Kétfokos melegedésnél a száraz és meleg éghajlatú vidékeken, azaz a termőterület egyharmadán már jelentősen visszaesnek a hozamok. Ha pedig nem 2, hanem mondjuk, 4 fokkal nő a globális átlaghőmérséklet, akkor a termés-csökkenés elérheti a 25 százalékot, aminek már nagyon súlyos következményei - éhínség és háborúk - lehetnek.

Ugyanez történik majd a halászatban. A fogás a trópusokon 40-60 százalékkal is csökkenhet, miközben a déli féltekén a tengeri hal a legfontosabb állati fehérjeforrás. Mindeközben hatalmas régiókban fogy el a víz, az ivóvíz utánpótlása. További kataklizmát okoz majd a tengerszint emelkedése, a sivatagosodás, bizonyos kórokozók terjedésének felgyorsulása vagy az állat- és növényfajok pusztulásának intenzívebbé válása.

Ezek mind összefüggenek a klímaváltozással, és mind veszélyeztetik az emberiség fennmaradását. A megoldás pedig csak egy, a jelenleginél sokkal klímátudatosabb életmód elfogadása, az energiafogyasztás csökkentése, a fenntarthatóság elveinek elfogadása, a klímaalkalmazkodás komolyan vétele lehet.

Mint már említettem, Magyarország a klímaváltozás negatív hatásainak, vagyis az aszálynak, a nyári csapadékmennyiség csökkenésének és az egyenetlenebbé váló vízjárásnak leginkább kitett európai országok közé tartozik. Ugyanakkor jelenleg mi vagyunk az egyetlen állam az EU-ban, amelynek még mindig nincs érvényes, elfogadott klímastratégiája.

Maguk a 2015-ös párizsi klímacsúcs előtt összebarkácsoltak valamit, nehogy szegyenben maradjanak a világ előtt, de a csúcstalálkozó után vissza is vonták. Merthogy rájöttek, hogy egy ilyen stratégiára költeni is kellene, másrészt a klímacélok betar-

tása veszélyeztetné a fideszes oligarchák meg az Orbán-kormány által figyelmesen kiszolgált óriáscégek érdekeit.

Egyáltalán nincsenek értelmes, a jövőt szolgáló klímacélok. Mindössze annyit vállaltak Magyarország nevében, hogy a megújuló energia részaránya 2020-ra 14,6 százalék lesz, ami egyrészt az egyik legalacsonyabb szint az EU-ban, másrészt már réges-rég elértük, harmadrészt pedig úgy sikerült teljesíteni, hogy a szenes erőműveinket fatüzelésre állítottuk át, ami a létező legkárosabb módja a zöldenergia alkalmazásának.

Most pedig vegyük sorra, hogy önök mi egyebet tettek 2010 óta a klímaváltozással összefüggésben. Megszüntették a Környezetvédelmi Minisztériumot, azóta nincs is felelős gazdája a kormányban a klímavédelemnek. Megszüntették az önálló zöldombudsman hivatalát, így azóta senki nem tudja számunkra magukon a klímagyilkos, a jelenlegi és a jövő generációk érdekeit sértő törvényeket és intézkedéseket. Leállították a szélerőművek építését, a kormányra lépésük óta egyetlen új szélerőmű sem kapott engedélyt idehaza, ami példátlan Európában. Megadóztatták a napelemeket és a hőszivattyúkat, többször is módosították az eleve hibás koncepciójú, kiemelt beruházási törvényt, amely így bármely települési zöld terület elpusztítását lehetővé teszi. És éltek is ezzel, Budapesten kiirtották a fákat innen, a Kossuth térről, elkezdték a Városliget, az Orczy-kert és a József Nádor tér beépítését, de hasonló fairtasba fogtak számos vidéki településen is.

S nézzük, mi az, amit egyebek között elmulasztottak. Nem ösztönözték a víztakarékos öntözési technológiák bevezetését, helyette liberalizálták a kűtfűrészt, lehetővé téve a rétegvíz-készletek szétlocsolását, amit, ahogy jeleztem, az államfő visszaküldött - nagyon helyesen -, alkotmányellenesnek találva ezt.

Nem foglalkoztak a vízvisszatartással, a természetes tározók kialakításával, az új Vásárhelyi-terv megvalósításával, egyedül a betonzsilipeket csinálták meg belőle, pedig eredetileg ez a maguk ötlete volt. Nem valósították meg a saját vízgazdálkodási stratégiájukat, amely azt írja elő, hogy át kell állni a katasztrófaelví árkvízvédelemről a tényszerűen Orbán Viktornak kevesebb gumicsizmas-bőrkabátos szereplési lehetőséget kínáló, viszont nemzetgazdaságilag sokkal észszerűbb megelőzésre és a tudatos vízgazdálkodásra.

Nem büntették meg a dízelautói kibocsátásával tudatosan csaló, a magyar kormányzat közbeszerzéseiben hamis adatokkal nyerő Volkswagent, hiába kérte ezt többször a Párbeszéd, most pedig igyekeznek szabotálni, hogy az EU szigorítsa az autóipar szennyezőanyag-kibocsátási előírásait, ezzel híven szolgálva a német ipar érdekeit, de szembemelve az emberek érdekével.

A klímaváltozás megelőzésének legkézenfekvőbb módja az energiahatékonyság növelése és a megújuló energiaforrások fokozott használata lenne. Maguk itt is az ellenkező irányba indultak el, a napelemek hasz-

nálata terén az utolsók közé szorultunk, az energiahatékonyságban pedig mindig is ott voltunk. Az EU százmilliárdokat adott volna a lakások energiahatékonysági korszerűsítésére, maguk viszont Lázár János és Orbán Viktor vezényletével addig harcoltak Brüsszel ellen, amíg elérték, hogy a pénzt a magyar családok helyett az állami intézmények, a TEK és társai használhassák fel.

(12.20)

Egy átlagos magyar háztartás jelenleg másfélszer annyi energiát fogyaszt, mint egy osztrák. Ezen könnyen lehetne segíteni a hőszigeteléssel, a nyílászárók cseréjével és fűtés-korszerűsítéssel, de maguknak fontosabb volt a rezsiharc. Ráadásul a legszegényebeket, a vezetékes energiafordozókat nem fogyasztókat abból is kihagyták, miközben megsegítették azokat, akik a kocsifeljárót meg a medencét is gázzal fűtik.

Orbán Viktor, aki az államfő beszéde alatt itt dumálgatott Semjén Zsolt barátjával, szóval Orbán Viktor a saját szájával jelentette ki, hogy az alternatív energia finanszírozhatatlan, miközben egyáltalán nem zavarja, hogy a végtelenül káros és veszélyes paksi bővítés megtérüléséhez a kétszeresére kell emelni az áram árát. Európában minden, az energiaszektorba áramló három euróból kettőt szélerőművek vagy napelemparkok építésére költenek, maguk viszont Putyin akarátának megfelelően orosz hitelből, orosz technológiával, orosz kivitelezésben atomerőművet építenek, amelyet lehetetlen működtetni a fogyasztási csúcs- és völgyidőszakok felhasználását rugalmasan követő, közben viszont rengeteg szén-dioxid termelő olaj- és gázerőművek nélkül.

Ader János köztársasági elnök úr, aki most olyan megható szavakkal esetelte a klímavédelem fontosságát, alig egy éve azt mondta, hogy Magyarországnak tulajdonképpen nincs is itt semmi teendője, mert nálunk a rendszerváltozás óta 40 százalékkal csökkent az üvegházgáz-termelés. Csak azt nem tette hozzá és azt nem tették hozzá kormánypárti képviselőtársaim sem, ez alkalommal sem, elhazudva így a lényegét, hogy ennek ára a magyar ipar összeomlása, eltűnése és ennek nyomán a tömeges munkanélküliség volt. Az elmúlt években viszont számtalan olyan céget, gumi- és műanyaggyárakat, autóipari festéküzemeket telepítettek Magyarországra, amelyek ontják magukból a szén-dioxidot, és ennek következtében Magyarországon egyedül az Európai Unióban, az Eurostat adatai szerint évek óta nő a szén-dioxid-kibocsátás. Idevezet az orbáni politika, amely sem a valóságról, sem a klímakockázatokról nem vesz tudomást, és amelyben az államfő sajnos a bűnös kormány ha nem is néma, de a levegőbe beszélő cinkosa. A szép szavakkal ugyanis tele a padlás.

ELNÖK: Képviselő úr, egy pillanatra kérem, hogy szíveskedjen megállni! Mivel a köztársasági elnök úr

nem reagál ebben a felszólalási körben, erre nincs lehetősége, kérem, tartózkodjon a minősítéstől. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

TORDAI BENCE, a Párbeszéd képviselőcsoportja részéről: Egy politikai közszereplőnek túrnie kell a véleménynyilvánítást, azt hiszem. Nem látom, hogy a köztársasági elnök úr, bár a szavak szintjén valóban egyetértünk és méltányolom az erőfeszítéseit, de ha ezek az erőfeszítések tényleg csak szavak maradnak, akkor az nem fog eredményre vezetni. Ha nem tudja megváltoztatni, ha nem képes befolyásolni a kormány tényleges politikáját, akkor sajnos azt kell mondanom, hogy asszisztál ahhoz, ami ebben az országban ma zajlik. Ugyanis a megható szövegek tényleg nem érnek semmit, ha közben a tényleges kormánypolitika nemhogy megvédené az embereket a klímakatasztrófától, hanem épp ellenkezőleg, kiszolgáltat minket a klímaváltozásnak, és tövig nyomja a gázt a zsákutcában. Kormánypárti képviselőtársaim, ébresztő! *(Bősz Anett tapsol. - Zaj, közbeszólások.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalásaink végére értünk. Az általános vitát elnapolom, folytatására és lezárására a soron következő napirendi pontot követően kerül sor.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a „**Tájékoztató az Állami Számvevőszék 2017. évi szakmai tevékenységéről és beszámoló az intézmény működéséről az Országgyűlés részére**” című beszámoló, valamint az ennek elfogadásáról szóló határozati javaslat együttes általános vitája a lezárásig. Az Állami Számvevőszék által benyújtott beszámolót B/8. számon, a Gazdasági bizottság által benyújtott határozati javaslatot pedig H/1645. számon kapták kézhez.

Tisztelt Országgyűlés! Elsőként megadom a szót Domokos László úrnak, az Állami Számvevőszék elnökének, a beszámoló előterjesztőjének. Elnök úr, parancsoljon!

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnöke, a napirendi pont előadója: Elnök úr, köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Az Állami Számvevőszékről szóló törvény kimondja, hogy az Állami Számvevőszék az Országgyűlés számára minden évben tájékoztatást ad a szervezet előző évi tevékenységéről és az ellenőrzési megállapítások alapján tett intézkedésekről, illetve független könyvvizsgáló által auditált éves beszámolóban mutatja be az intézmény működését és gazdálkodását.

Az Állami Számvevőszék végső célja a munkájával a számvevőszéki munka társadalmi hasznosulása, a társadalmi szintű hozzáadott érték megteremtése. Ennek szellemében a 2017-es esztendő a közpénzügyi oktatásfejlesztés és tudásátadás kiterjesztésének és természetesen a széles körű hasznosulásnak az éve volt a Számvevőszék életében. Alapértékeink között

egyre hangsúlyozottabban jelenik meg a hibák és hiányosságok megelőzésére, az ellenőrzöttet támogató együttműködésre való törekvés. Mindez azt jelenti, hogy a számvevőszéki ellenőrzések végső célja alapvetően nem a hibakeresés vagy az elmarasztalás, hanem a jó irányba való terelés, a pozitív változások elindítása és fenntartása a közpénzügyek és a közvagyon gazdálkodásának keretében. A végső cél a támogatás, az, hogy az ellenőrzések mellett az Állami Számvevőszék elemzéseivel, tanulmányaival, véleményalkotásával átláthatóbbá és eredményesebbé tegye a közpénzek felhasználását, és hozzájáruljon a közszolgáltatásokat biztosító intézmények és rendszerek hatékonyabb működéséhez.

Mindezen célok jegyében 2017-ben is aktívan támogattuk az Országgyűlés munkáját, nagy hangsúlyt helyeztünk a folyamatos társadalmi tájékoztatásra, az intézmény átláthatóságára, valamint minden indokolt esetben éltünk a törvényben meghatározott hatósági jelzésekkel. Mindemellett tavaly is aktív szereplői voltunk a Számvevőszékek Nemzetközi Közösségének.

A honlapunkon is elérhető beszámolóink számos újdonságot tartalmaz az előző évhez képest. A teljesítmények összefoglalása gyorsan áttekinthető ezáltal. Fontos, hogy a számvevőszéki feladatok bővülésével egyre több feladat és szélesebb körű hasznosulás jelenik meg a beszámolóinkban. Az expozémban szólni kívánok azokról a számvevőszéki felvetésekről is, amelyek az ellenőrzési tapasztalatok alapján kerültek megfogalmazásra, és amelyek az állampolgárok életét közvetve vagy közvetlenül érinthetik. Továbbá felhívom hívni a tisztelt Ház figyelmét a belső kontrollrendszer és a belső ellenőrzés jelentőségére, valamint a számvevőszéki ellenőrzések törvényben meghatározott lehetséges jogkövetkezményére, az úgynevezett vagyonmegóvási intézkedések alkalmazására.

Tisztelt Országgyűlés! Az Alaptörvény előírja minden állami szervezet számára, hogy törvényben meghatározott módon, önállóan és felelősen gazdálkodjon a törvényesség, a célszerűség és az eredményesség követelményei szerint. Az Állami Számvevőszék ezért elkötelezett amellett, hogy szakmai alapon álló ellenőrzéseivel a lehető legnagyobb mértékben hozzájáruljon a közpénzek átláthatóságához, segítse a közpénz és a közvagyon hatékony és célszerű felhasználását. Magyarország törvénye ezt írja elő minden közpénzt használó szervezet számára.

Az Állami Számvevőszék pedig, mint példamutató szervezet, ennek eleget téve 2011 óta folyamatosan növeli ellenőrzési tevékenysége hatékonyságát, közel azonos munkavállalói létszám mellett az évente lefolytatott ellenőrzések számát háromszorosára növelte. A volumen növekedése a minőség erősítését is jelentette, a kockázatelemzés fejlesztésével, az ellenőrzötték egyedi kockázatainak megfelelő, célzott ellenőrzési programmal történnek az ellenőrzések. Így az ÁSZ ott és azt ellenőrzi, ahol és amitől az előzetes kockázatelemzés alapján a legnagyobb hasznosulás

várható. A mennyiségi és minőségi fejlődéshez hozzájárultak a közelmúltban bevezetett új módszerek, új ellenőrzési megközelítések is, amelyekkel jelentősen növelhető az ellenőrzési lefedettség. A Számvevőszék egyszerre nagyszámú, akár több száz ellenőrzött pénzügyi és vagyongazdálkodását értékelheti ennek a fejlesztésnek az eredményeként.

Az ellenőrzések hatékony növelésének következő lépéseként az Állami Számvevőszék célul tűzte ki a digitális ellenőrzési környezet megteremtését. Ehhez természetesen a szervezet munkaerő-kompetenciáinak is alkalmazkodni kell, hiszen az ellenőrzési tevékenység magas minősége csak ezáltal garantálható.

(12.30)

A digitalizáció kihívásainak való megfelelés, valamint a megújult informatikai környezet alkalmazása folyamatos prioritást jelent, ami a munkavállalók szintjén szintén alapvető elvárás, és elvárás lesz a jövőben is.

Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Az Állami Számvevőszék 2017-ben is betöltötte az Alaptörvényben meghatározott közpénzügyi garantor szerepét. Az ÁSZ ellenőrzései 2017-re hatékonyabbá, jelentései hatásosabbá váltak, aminek következtében az ellenőrzöttek is eredményesebben javították ki a feltárt szabálytalanságokat. Ezt mutatják a számok is. 2017-ben az Állami Számvevőszék 874 ellenőrzött szervezet számára összesen 1546 javaslatot fogalmazott meg, és 102 figyelemfelhívó levelet küldött.

Ezen ellenőrzések alapján a tavalyi esztendőben összesen 251 nyilvános számvevőszéki jelentés készült, ezen belül a tavalyi befejezett 61 utóellenőrzés keretében közel 700, intézkedési tervben meghatározott feladat végrehajtását értékelték a számvevők. Mindez azt jelenti, hogy 2017-ben pontosan minden munkanapra jutott egy számvevőszéki jelentés nyilvánosságra hozatala.

Az Állami Számvevőszék 2017-ben is eleget tett a törvényekben meghatározott ellenőrzési kötelezettségeinek, véleményével támogatta a 2018. évi központi költségvetés megalkotását, valamint elvégezte a 2016. évi zárszámadás ellenőrzését, makrogazdasági elemzéseivel pedig támogatta mind az Országgyűlés, mind pedig a Költségvetési Tanács munkáját, ahogy ezt a törvény is előírja.

Az Állami Számvevőszék tavaly is elvégezte az állami vagyongazdálkodás ellenőrzését, illetve utóellenőrzését is. 2017-ben ellenőrizte az államháztartás információs rendszere, valamint a hivatalos statisztikai szolgálat működését, az adatvédelem hazai keretrendszereinek és adatnyilvántartásainak kialakítását, működését, illetve az uniós kutatás-fejlesztési és innovációs támogatások felhasználásának megfelelőségét.

Törekszünk arra, hogy a lakosság széles rétegeit érintő területeket, közszolgáltatásokat biztosító rendszereket, illetve társadalmi problémákat érintsünk az ellenőrzéseinkkel. Ennek keretében tavaly befejeztük

a parlagraffú elleni védekezés és a kéményseprőipari szolgáltatás rendszerének ellenőrzését, továbbá elvégeztük a gyermekvédelmi rendszer eredményességének ellenőrzését is. Az Állami Számvevőszék 2017-ben is közpénzügyi és társadalmi szempontból fontos területeken, intézményeknél végzett ellenőrzést. Ide tartozik a Magyar Nemzeti Bank, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a Magyar Államkincstár, a Magyar Energetikai és Közmű-szolgáltatási Hivatal, továbbá két szakmai kamara és több mint 50 állami tulajdonú gazdasági társaság ellenőrzése zárult le tavaly.

Az Állami Számvevőszék 2017-ben is nagy hangsúlyt helyezett az önkormányzatok és gazdasági társaságaik ellenőrzésére is. Tavaly összesen 125 jelentés érintett önkormányzatokat. Ebből 51 jelentés készült többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságról, amiből 30 ellenőrzés a megyei jogú városok vállalatát érintette. Az Állami Számvevőszék 2017-ben 5 nyilvánosságra hozott jelentéssel befejezte a megyei múzeumok átfogó, mind a 19 intézményre kiterjedő, 2016-ban megkezdett ellenőrzéssorozatát. Tavaly is folytattuk a korábban már ellenőrzött felsőoktatási intézmények utóellenőrzését. Így összesen 24 egyetemenél értékelték a számvevők az intézkedési tervek végrehajtását.

Ellenőrzési ütemezésének és a törvényi előírásoknak megfelelően a Számvevőszék 2017-ben is folytatta, '18-ban szintén folytatja a költségvetési támogatásban részesült pártok és pártalapítványok gazdálkodásának ellenőrzését. Továbbá tavaly fejeződött be még két közalapítvány, a MÁV Szimfonikusok és a Budapesti Fesztiválzenekar ellenőrzése is.

Az elszámoltatható közpénzfelhasználás érdekében 2017-ben az Állami Számvevőszék összesen 257 alkalommal értesített valamely hatóságot, illetékes felügyeleti szervet, az ellenőrzései során feltárt bűncselekményre vagy súlyos szabálytalanságra utaló gyanú miatt.

Az Országgyűlés munkáját, a parlamenti döntéshozatalt számos országgyűlési tájékoztató támogatta, továbbá 35 törvényjavaslathoz tett a Számvevőszék ajánlást. Ellenőrzési megállapításai, tapasztalatai alapján a Számvevőszék 10 jogszabály-módosítást kezdeményezett, 18 jogszabálytervezetet és 7 egyéb dokumentumot véleményezett.

Az Országgyűlés az elmúlt években határozataiban számos feladattal bízta meg a Számvevőszéket. Ezeknek megfelelően, az Állami Számvevőszék számos területen kifejtette tevékenységét a múlt évben is. Ebbe a körbe tartozik a megelőzésen alapuló, korrupció elleni fellépés, az integritás kultúrájának terjesztése a magyar közszférában és nemzetközi szinten egyaránt.

Szintén az Országgyűlés felkérése alapján elköteleztük magunkat az állammenedzsment fejlesztése mellett, amelynek egyik eszköze a közpénzügyi etikus vezetőképzés alapjainak lefektetése, és gyakorlati megindítása meg is történt a múlt évben. Elsőként a Számvevőszék a múzeumvezetőknél szervezett vezetőképző programot, és 2018-ban újabb közpénzügyi

területeket, intézménycsoportokat vont be az ÁSZ az etikus pénzügyi vezetőképző programjába. A múlt héten az állami tulajdonú vállalatok első számú vezetőinek indítottunk többhetes tudásmegosztó képzést.

A társadalmi felelősségvállalás jegyében az ÁSZ tavaly is aktív szereplője volt a magyar lakosság pénzügyi-közpénzügyi tudatosságát fejlesztő kezdeményezéseknek, hozzájárult a tavaly elfogadott nemzeti pénzügyi tudatosságfejlesztő stratégia megalkotásához.

Új feladatként 2017 júniusában az Országgyűlés felkérte az Állami Számvevőszéket, hogy folytassa az államháztartás ellenőrzési rendszere módszertani megújítása érdekében kifejtett tevékenységét, és tapasztalataival járuljon hozzá az államháztartási rendszerben ellenőrzést végző szervezetek módszertani fejlesztéséhez. Ennek a feladatnak a végrehajtása folyamatban van.

Az Állami Számvevőszék tanácsadó tevékenysége keretében elkészült 13 számvevőszéki elemzés, ezek olyan területeket érintettek, mint a diplomaspályakövető rendszer, a magyar kutatás-fejlesztési és innovációs rendszer, az önkormányzati hulladékgazdálkodó társaságok vagy éppen a megyei hatáskörű városi múzeumok témaköre. Több költségvetési és makrogazdasági elemzéssel az ÁSZ a Költségvetési Tanács munkáját támogatta, és több elemzés készült a korrupciós kockázatokat feltérképező, a korrupció megelőzésére fókuszáló integritási projekt keretében.

A tudásmegosztás jegyében a Számvevőszék 2017-ben is számos hazai és nemzetközi rendezvénynek volt házigazdája, vezetői, szakértői több tucat rangos eseményen, konferencián, munkacsoportokban osztották meg a számvevőszéki tapasztalatokat.

Az Állami Számvevőszék 2017-ben is nagy hangsúlyt helyezett a folyamatos társadalmi tájékoztatás, valamint intézményünk átláthatóságára. Munkájáról a magyar nyelvű médiában több mint 7 ezer hír, hivatkozás jelent meg, továbbá maga a saját hírportálján kiadott több mint 2 ezer cikket, tájékoztatást, biztosította ezáltal tevékenységének átláthatóságát. Az ÁSZ proaktív munkáját és átlátható tájékoztatási tevékenységét a lakossági felmérések is visszaigazolják. Az egyik nagy közvélemény-kutató cég néhány hete lezárult reprezentatív kutatása arra világított rá, hogy a magyar társadalomban az elmúlt három évben szignifikánsan emelkedett az Állami Számvevőszéket és annak tevékenységét ismerők aránya, valamint egyre többen bíznak a számvevőszéki megállapításokban. Ehhez a 2017-es év eredményei is hozzájárultak.

Tisztelt Országgyűlés! Az Állami Számvevőszék 2017. évi beszámolójában is fogalmazott meg a tájékoztatónkban is megtalálható felvetéseket az ellenőrzési tapasztalatai és elemzési következtetései alapján. Összesen 14 felvetést tettünk egyes közpénzügyi területek további fejlesztése, kockázatai csökkentése érdekében. A felvetések a nemzeti vagyonnal való felelős, rendeltetészerű gazdálkodás biztosítását, az állammenedzsment erősítését, a közpénzekkel, közva-

gyonnal való gazdálkodás átláthatóságának növelését, a bürokráciacsökkentést, valamint az önkormányzati eladósodás megelőzését, hatékony kezelését szolgálják.

(12.40)

A felvetések kitérnek az államháztartás ellenőrzési rendszerének további erősítésére is. Az államháztartási törvény az államháztartás pénzeszközeivel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás, a beszámolási és adatszolgáltatási kötelezettségek szabályszerű teljesítésének biztosítása érdekében az államháztartás ellenőrzési rendszerében három területet nevesített: az államháztartás belső kontrollrendszerét, az ügynevezett kormányzati ellenőrzési szintet, valamint a külső ellenőrzést. Ez a három terület az államháztartás három védelmi vonala. Az első védelmi vonal az államháztartás belső kontrollrendszere és az azt magába foglaló belső ellenőrzés. A második a kormányzati, önkormányzati felügyelet és ellenőrzés. A harmadik védelmi vonal a független külső ellenőrzés, mint az Állami Számvevőszék által végzett ellenőrzés.

A Számvevőszék ellenőrzési mandátuma széles körű. Olyan intézmények gazdálkodásának, működésének ellenőrzésére is jogosult, amelyek maguk is végznek ellenőrzési, felügyeleti tevékenységet. Ilyen intézmények ellenőrzése eredményeként az ÁSZ a lehető legnagyobb hatást képes elérni a közpénzekkel való szabályszerű, felelős és fegyelmezett gazdálkodás előmozdítása érdekében, hiszen az Állami Számvevőszék ellenőrzéseinek eredményei - azáltal, hogy az ellenőrzők tevékenysége szabályszerűbbé, hatékonyabbá és átláthatóbbá válik - közvetetten hasznosulhatnak az ellenőrző szervezetek által ellenőrzöttek működésében is.

Mindezek alapján az Országgyűlésnek benyújtott beszámolójában az ÁSZ felvetette az államháztartás ellenőrzési szintjeinek szorosabb koordinációját. A belső ellenőrzés mint első védelmi vonal és az ÁSZ mint harmadik védelmi vonal közötti szorosabb kapcsolat kialakítása felveti a második védelmi vonalba tartozó kormányzati ellenőrzési és felügyeleti szervek, mint a Kehi, a Kincstár, a fővárosi és megyei kormányhivatalok és az ÁSZ közötti kapcsolatrendszer és koordináció jogszabályi keretei kialakításának szükségességét az ellenőrzési feladatok hatékonyságának javítása érdekében.

Egy másik felvetésünk a belső ellenőrzési rendszerek erősítéséhez kapcsolódik. Az Állami Számvevőszék alapfeladata ellátásának során ellenőrzi a költségvetési szervek belső kontrollrendszerének kiépítettségét és működtetését, mivel nagy hangsúlyt helyez a szabályos működést és gazdálkodást megalapozó, valamint a korrupciós veszélyek ellen védettséget biztosító belső kontrollrendszer értékelésére. Emlekedtetőül hívom fel a figyelmet, hogy Magyarország a 2004-es európai uniós csatlakozás keretében köte-

lezte el magát abban az irányban, hogy az államnevelés-rendszerben a belső kontrollrendszerre áttér, annak irányítási rendszerét átveszi, és bizony a mai napig is még ebben komoly fejlesztési területek maradtak.

Az Állami Számvevőszék a központi költségvetési terület tekintetében a zárszámadás ellenőrzése során értékeli évről évre a belső kontrollrendszert ennek megfelelően. Ezek az ellenőrzéseink több intézménycsoportban tártak fel hiányosságokat, szabálytalanságot az elmúlt években. Tapasztalatai alapján az ÁSZ a 2017. évről szóló beszámolójában felvetette, hogy érdemes lenne szorosabb kapcsolatot teremteni az ÁSZ és a belső ellenőrzés jogintézménye között, ezzel is növelve a belső ellenőrzések hatékonyságát.

Örömmel vettük, hogy az Országgyűlés Gazdasági bizottsága által már támogatott határozati javaslat támogatja a felvetésünk gyakorlati megvalósítását. A közpénzügyi ellenőrzések hatékonysága szempontjából rendkívül lényeges témával kapcsolatban ezúton is szeretném hangsúlyosan felhívni a figyelmet, hogy a közpénzekből gazdálkodó szervezetek számára a belső kontrollrendszerek kiépítését és működését, illetve a korrupciós kockázatok kezelését jogszabályok, valamint kormányrendelet írja elő. Ez azt jelenti, hogy a költségvetési szerv vezetője, tekintettel a költségvetési szerv működési folyamatára és sajátosságaira, köteles kialakítani, működtetni és fejleszteni a szervezetek belső kontrollrendszerét.

A költségvetési szervek vezetőinek a felelősségét tehát törvény írja elő, továbbá évente írásban nyilatkozniuk is kell a belső kontrollrendszer szabályszerű kialakításáról és működtetéséről. Például említhetem, hogy az elmúlt években az Állami Számvevőszék számos egészségügyi gazdálkodó szervezetet ellenőrzött. Ezek között voltak központi költségvetési intézmények, illetve állami és önkormányzati fenntartású, gazdasági társaságként működő szak- és járóbeteg-ellátó intézmények. A több tucat elvégzett ellenőrzésünk közös tapasztalata, hogy az ellenőrzött szervezetek döntő többségénél a vezetők nem alakították ki megfelelően a korrupciós veszélyek ellen védelmet biztosító belső kontrollrendszert, ami veszélyeztette az érintett egészségügyi gazdálkodó szervezetek átláthatóságát és elszámoltathatóságát. Természetesen ez a múzeumok tekintetében és más egyéb intézmények esetében is, ahogy a jelentéseink erre részletesen kitérnek, ez egy szélesebb körű hiányosság, az önkormányzati szféra, jegyző, polgármester szempontjából való felelősség kérdésére is kiterjed. Több mint 15 ezer szervezet, részben intézmény, önkormányzat, részben pedig gazdasági társaságok részére is kiterjednek ezek a kötelek. Tehát ez egy széles körű védelmi vonal, ha működik, akkor ezáltal Magyarország versenyképessége is javul.

Szeretném hangsúlyozni, hogy az ÁSZ a jelentéseiben korrupciós veszélyekre és nem ténylegesen bekövetkezett korrupciós bűncselekményekre hívta fel a figyelmet, a Számvevőszék ugyanis nem nyomozó hatóság. Ezt gyakran a tisztelt képviselők is félreértik

vagy félreértelmezik, és úgy kommunikálják, hogy az ÁSZ korrupciót tárt fel például az egészségügyi ellátórendszerben vagy egyéb, egyes más intézményekben. Ez így nem igaz. Azt ugyanakkor alá kell húzni, hogy abban a gazdálkodó szervezetben, ahol a korrupciós veszélyek ellen védelmet biztosító - egyébként a törvényben is előírt - integritáskontrollokat nem alakították ki megfelelően, nagyobb eséllyel fordulhat elő rendeltetésellenes közpénzfelhasználás, és így növekedhet ténylegesen a korrupció veszélye is.

Általános ellenőrzési tapasztalatunk továbbá, hogy a jelenlegi gazdálkodási és szabályozási követelményeknek a kis méretű közintézmények, köztulajdonú gazdasági társaságok jellemzően nem tudnak megfelelni, és ez az önkormányzatokra is igaz. Az egyre összetettebb szabályozási környezetben egy új fogalommal is ezért célszerű megbarátkoznunk, az úgynevezett belső szabályozás méretgazdaságossága fogalmával. Ez azt jelenti, hogy ha egy költségvetési szerv vagy egy állami vagy önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság nem rendelkezik jelentős erőforrásokkal belső szabályzatai működése folyamatos naprakészen tartására, akkor a napi működése során törvénytelenések jelennek meg. Ebből adódóan náluk a közvagyon és a közpénzek törvényes, átlátható és elszámoltatható felhasználása nem biztosított.

A szabályok betartása tehát alapkövetelmény. Úgy vélem, ezen belül Magyarország versenyképessége valóban alapvetően három ponton nyugszik, amire most külön is szeretnék kitérni. Egyrészt folytatni kell az adóbeszedés hatékonyságát fejlesztő programokat, amelyekre támaszkodva lehetőség nyílik a munkát terhelő közterhek csökkentésére és így a gazdaság további versenyképessége élénkítésének támogatására. Ezt hívom én fenntartható kifehéritésnek. Másrészt törekedni kell a digitális megoldások alkalmazására, a digitalizációban rejlő lehetőségek széles körű kiaknázására. Harmadrészt versenyképességi szempontból az is különösen fontos, hogy az állam eredményességi célokat tűzzön ki minden közpénz felhasználásával indított projekt felé, hiszen a beruházások hatékonysága csakis ezek révén állapítható meg.

Tisztelt Országgyűlés! Amint azt korábban már jeleztem, röviden szólnék a számvevőszéki törvényben meghatározott úgynevezett vagyongóvási intézkedések alkalmazásáról. A 2011-től hatályos új számvevőszéki törvény végleg lezárta a következmények nélküli ellenőrzések korszakát az önkormányzati munkájának eredményeképpen, hiszen kötelező intézkedési és közreműködési kötelezettséget ír elő az ellenőrzötték számára.

Az új Alaptörvény első sarkalatos törvényének 2011. júniusi elfogadásával az Országgyűlés jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a számvevőszéki ellenőrzéseknek valódi következményei legyenek Magyarországon.

Az ellenőrzötték a feltárt szabálytalanságok és hiányosságok kijavítása érdekében ma már intézkedési terveket állítanak össze, törvényi kötelezettségüknek

megfelelően, amelyek végrehajtását az ÁSZ utóellenőrzések keretében ellenőrizheti. Ahogy azt tavaly is elmondtam, azt a jó hírt tudom hozni, hogy viszont jogkövető magatartást gyakorolnak az ellenőrzöttek, és gyakorlatilag mindenki, akinek megállapítása volt, intézkedési tervet is készített, ezzel elismerve azt, hogy ezt a hibát ki kell javítani, és ehhez ő cselekvő módon hozzá is járul.

(12.50)

Az Állami Számvevőszék fokozatosan kezdte alkalmazni az új törvényi környezet által biztosított, az Országgyűlés által megerősített ellenőrzési lehetőségeit, illetve az ellenőrzések lehetséges jogkövetkezményeit. Ennek a folyamatnak az egyik újabb lépése az úgynevezett vagyonmegóvási intézkedések törvényben meghatározott alkalmazása. A számvevőszéki törvény szerint amennyiben az ÁSZ az ellenőrzései során rendeltetésellenes vagy pazarló közpénzfelhasználást tapasztal, illetve egy ellenőrzött szervezet nem teljesíti az előírásoknak megfelelő közreműködési, adatszolgáltatási kötelezettségét, az ÁSZ a törvényben megfogalmazott felhatalmazással élve vagyonmegóvási intézkedést kezdeményezhet. Az ÁSZ jelzése alapján ilyen esetekben a Magyar Államkincstár felfüggeszti az ellenőrzött szervezet költségvetési támogatásait, egészen addig, amíg az ellenőrzött ki nem javítja a feltárt hiányosságokat. Az elmúlt időszakban az ÁSZ több szervezet, önkormányzatok, felsőoktatási intézmények, nemzetiségi önkormányzat és nemzetiségi intézmény esetében élt már ezzel a lehetőséggel a feltárt szabálytalanságok kijavítása, illetve adatszolgáltatás biztosítása érdekében.

Az eddigi tapasztalataink alapján arról tájékoztathatom a tisztelt Országgyűlést, hogy egy különösen hatásos, az ellenőrzöttek együttműködését, így az ellenőrzések törvény szerinti lefolytatását, illetve a feltárt szabálytalanságok kijavítását célzó eszközről van szó, amely nem kriminalizálja a közpénzügyi helyzetet, hanem előmozdítja a törvénynek megfelelően a jobb színvonalú, szabálykövető gazdálkodást Magyarországon. Ezért az ÁSZ a jövőben is alkalmazni fogja a költségvetési támogatások felfüggesztésének kezdeményezését, amennyiben ezt a közpénzek és a közvagyon védelme különösen indokolja.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Küldetésünk, ahogy ezt a bevezetőmben is hangsúlyoztam, hogy ellenőrzéseink, elemzéseink hasznosulásával olyan pozitív változásokat indítsunk el, illetve támogassuk fenntartásukat, amelyek hatással vannak a magyar emberek mindennapi életére, és hazánk fejlődését szolgálják.

Befejezésül szeretném megköszönni a képviselő hölgyeknek és uraknak, hogy munkájuk során felhasználták ellenőrzési megállapításainkat, tapasztalatainkat, elemzéseinket, tájékoztatásainkat, megvitatották a törvényjavaslathoz tett ajánlásainkat, és ezzel alátámasztották azt, hogy az Országgyűlés pénzügyi, gazdasági ellenőrző szerve, az Állami Számvevőszék

munkájának hasznosulását és eredményességét biztosíthassa; és természetesen az ellenőrzött szervezeteknek az együttműködését is, hiszen számtalan válaszlevélben külön köszönetet mondanak a Számvevőszék munkájáért, hogy segítettük a szabálykövető és célszerű, eredményes közpénzfelhasználást. Mindezzel azt akartam jelezni, hogy együttműködő partnereink vannak valójában a közpénzügyi területen pénzfelhasználó és a közvagyon használó szervezetek tekintetében. Ez egy jó hír, és ennek, azt gondolom, mindannyian örülhetünk. Köszönöm a megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok és az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Megadom a szót Hadházy Sándor képviselő úrnak, a Gazdasági bizottság előadójának, a határozati javaslat előterjesztőjének. Parancsoljon, képviselő úr!

HADHÁZY SÁNDOR, a Gazdasági bizottság előadója, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! A Gazdasági bizottság az Országgyűlés felkérésének eleget téve napirendjére tűzte az Állami Számvevőszék 2017. évi szakmai tevékenységéről és az intézmény működéséről szóló beszámolót, és szeptember 25-ei ülésén az Állami Számvevőszék általános elnökhelyettesének részvételével megtárgyalta azt.

Az elnök úr is a mai napon egy rendkívül részletes, tartalmas és nagyon informatív tájékoztatást adott. Ugyanilyen jellegű és ugyanilyen értékes beszámoló hangzott el a bizottság ülésén is. Számos bizottsági tag tett fel kérdéseket, és ezekre a kérdésekre pedig nagyon pontos, elfogadható válaszok érkeztek.

Előjáróban szeretném megjegyezni azt, hogy rendkívül sokat változott az Állami Számvevőszék megítélése az elmúlt időszakban, és kérem tisztelettel, elnök úr, most ne figyelj ide *(sic!)*, de ez rendkívüli módon köszönhető annak, hogy az Állami Számvevőszékben egy nagyon jó szakmai munka folyik, és évről évre igyekeznek javítani ezen a szakmai színvonalon is.

Tisztelt Országgyűlés! Az Alaptörvény 2011-es elfogadását követően megalkotott számvevőszéki törvény új alapokra helyezte a közpénzügyek ellenőrzésének rendszerét Magyarországon. Az új szabályozási környezet kialakításával megkezdődött a minőségileg jobb, hatékonyabb és eredményesebb ellenőrzések korszaka. Ennek a folyamatnak a kedvező jelei már az elmúlt években is egyértelműen látszottak, és ahogyan az előttünk fekvő jelentésből is kitűnik, az Állami Számvevőszék 2017-ben is továbbhaladt ezen az úton.

A jelentésből kitűnik, hogy az Állami Számvevőszék, ahogyan a megelőző években, úgy 2017-ben is hatékonyan segítette az Országgyűlés munkáját. Nyomon követte, véleményével és elemzéseivel támogatta az idei évi költségvetés, a zárszámadás ellenőrzését és elfogadását, valamint hozzájárult a költségvetési tervezés folyamatát illetően az átláthatóság megerősítéséhez is.

Tette mindezt olyan széles lefedettséget biztosító ellenőrzési módszertannal, amely alapján az államháztartás egészéről tudott megalapozó következtetéseket levonni. Az alkalmazott módszertannak köszönhetően az ellenőrzés lefedte a központi alrendszer bevételeinek és kiadásainak száz százalékát.

Az Állami Számvevőszék legfontosabb feladata a közpénzekkel való hatékony és törvényes gazdálkodás ellenőrzése. A bizottság a beszámoló megvitatása során megállapította, hogy az Állami Számvevőszék ennek a feladatnak is hatékonyan tett eleget a tavalyi esztendőben.

Ahogy az az előttünk fekvő beszámolóból is kiderül, az ÁSZ nemcsak a törvényes gazdálkodás ellenőrzésével, hanem elemzésekkel és tanulmányokkal is folyamatosan támogatta az Országgyűlés és bizottságainak munkáját, és minden területen megfelelt az elmúlt években hozott országgyűlési határozatoknak.

Számszerűsítve az adatokat elmondhatjuk, hogy az ÁSZ 2017-ben összesen 2051 jelentést hozott nyilvánosságra, több mint 1546 javaslatot fogalmazott meg, amely a szabályszerűséget, a közpénzek átlátható, eredményes, hatékony gazdálkodásának az elősegítését szolgálta. Tavaly 874 szervezet ellenőrzésére került sor az ÁSZ által, 560 darab megállapítás alapján készítettek az ellenőrzött intézkedési terveket. A pusztán számoknál azonban sokkal többet mond, hogy a Számvevőszék mindemellett folyamatosan azonosítja azokat az eszközöket, amelyek képesek előmozdítani a közpénzből gazdálkodó szervezetek szabályos működését, a felelős közpénzfelhasználást. Ilyen eszköz például, ha a Számvevőszék által feltárt hiányosságok felszámolása érdekében az ÁSZ megállapításainak nagyobb ráhatása lehet a belső ellenőrzés intézményeire annak eredményessége növelése érdekében.

(13.00)

Tisztelt Képviselőtársaim! A 2017. évi működésről szóló beszámolót áttekintve egyértelműen megállapítható, hogy az ÁSZ továbbra is megfelelően látja el feladatát, hatékonyan ellenőrzi a közpénzek felhasználását, támogatja és segíti az Országgyűlés munkáját, és olyan kiadványokat készít, valamint konferenciákat szervez, amelyek támogatják a jó állam működésének megerősítését. Ezért tisztelettel kérem önöket, támogassák a beszámoló elfogadását. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypártok sorában.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A kormány képviselője jelezte, hogy nem kívánja ismertetni álláspontját a vita során.

Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor, 15-15 perces időkeretben. Megadom a szót Witzmann Mihály képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának. Parancsoljon, képviselő úr!

WITZMANN MIHÁLY, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Vezérszónoki felszólalásom elején szeretném mindenekelőtt megragadni az alkalmat, és szeretnék köszönetet mondani az Állami Számvevőszék elnökének, Domokos László úrnak és természetesen munkatársainak is az Állami Számvevőszék 2017. esztendőben elvégzett tevékenységéről szóló részletes és, azt gondolom, valóban alapos beszámolójának az elkészítéséért, valamint azért a valóban mindenre kiterjedő, imént elmondott bőséges tájékoztatásért, amit az elnök úrnak köszönhetően hallhattunk, felszólalásának köszönhetően.

(Az elnöki széklet dr. Hiller István, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

A tárgyalandó beszámoló alapján, azt hiszem, hogy örömmel állapíthatjuk meg, hogy az Állami Számvevőszék az alapvető törvényi előírásokon túlmutatóan értelmezi feladatát továbbra is, és most már évről évre azt tapasztaljuk, hogy az ellenőrzési alaptevékenységén túl erősíteni kívánja a tanácsadói szerepkört, illetőleg terjeszti az integritáskultúrát, támogatja az állammenedzsment megújítását, és nagy hangsúlyt helyez a magyar családok pénzügyi tudatosságának fejlesztésére és a magyar családok pénzügyi tudatosságának továbbképzésére egyaránt. Ez utóbbi kapcsán külön üdvözlendőek az Állami Számvevőszék 2017-es beszámolójában mindazon elemek, amelyek a szervezet kiemelt társadalmi felelősségvállalásáról tanúskodnak. Ezek között mindenképpen fontosnak tartom megemlíteni a magyar lakosság pénzügyi tudatosságának fejlesztése érdekében tett különféle erőfeszítéseket. A pénzügyi beszámoló alapján kijelenthető, hogy ezen fontos célkitűzések eléréséhez az Állami Számvevőszék 2017-ben többféle módon is igyekezett hozzájárulni. Idetartozott a pénzügyi kultúrát fejleszteni hivatott nemzetstratégia kialakításához való hozzájárulás, a „Pénzügyi kultúra nagykövetei” címet viselő program keretében önkéntes számvevők toborzása a pénzügyi kultúra terjesztése érdekében, a pénzügyi kultúra felmérése, illetőleg egyéb ismeretterjesztő kisfilmek, előadások és különféle tájékoztató programok megszervezése, illetőleg lebonyolítása.

Személy szerint teljes mértékben egyetértek az-
zal, hogy a magyar családok pénzügyi tudatosságának fejlesztése egy igen-igen fontos társadalmi kérdés, azt hiszem, hogy nyugodtan nevezhetjük ezt társadalmi közügynek is, ugyanis tíz esztendővel ezelőtt éppen a pénzügyi válság egyik fő gócpontját pontosan az a sok-sok, számos esetben akár csak néhány millió forintos lakosságihitel-szerződés jelentette, amelyek összességében viszont már rendkívül komoly, a nemzetgazdaságot is nagyban érintő, rendszerszintű problémát alakítottak ki. Ezért minden, az emberek pénzügyi kultúrájának a fejlesztését szolgáló akciót, felkészítő, tájékoztató, ismeretterjesztő, azt mondom,

oktatási stratégiát támogatni szükséges, ezzel is csökkentve a hibás pénzügyi termékek akadály nélküli és széles körű további térnyerését, illetőleg terjedését.

Engedjék meg továbbá, hogy az Állami Számvevőszék beszámolója kapcsán egy másik fontos elemet is kiemeljek, ez pedig nem más, mint a szervezet ellenőrzési terve. A beszámoló alapján az is megállapítható, hogy az Állami Számvevőszék tevékenységében számos új ellenőrzési tevékenység fedezhető fel, úgymint például a gyermekvédelem, a gyermekétkeztetés intézményrendszerének, a kéményseprőipari közszolgáltatásnak, a parlagra elleni védekezésnek, a levegő minőségének, középületek energiahatékonyságának, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalnak, az uniós kutatás-fejlesztési és innovációs támogatásoknak, alapítványoknak, közalapítványoknak, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnak, annak informatikai rendszerének, hallgatói önkormányzatoknak, az országos nemzetiségi önkormányzatok fenntartásában lévő különféle intézményeknek vagy éppen a nyilvános könyvtáraknak az ellenőrzése. A regionális vízműveket szintén új ellenőrzési szempontok szerint ellenőrizte az Állami Számvevőszék, de éppúgy idesorolhatjuk az elnök úr által előbb említett, az egészségügyi szolgáltatóknak, illetőleg a különféle zenei együtteseknek, azok működésének az ellenőrzését is.

Ahogy megismerhettük az Állami Számvevőszék beszámolójából, 2017-ben az ÁSZ több tucatnyi önkormányzati és állami tulajdonú vagy többségi állami tulajdonú gazdasági társaságot is ellenőrzött. Korábban magam is több éven át dolgoztam az önkormányzati rendszerben, és éppen ezért nagy érdeklődéssel olvastam az önkormányzati alrendszer működéséről szóló tanulmányokat is. Rendkívül fontos megállapításnak tartom, bár azt gondolom, hogy itt, ebben a körben nem árulok el nagy titkot azzal, hogy az önkormányzatok vagyona tulajdonképpen a nemzeti vagyron részét képezi, ezért is fontos, hogy fókuszál erre az ÁSZ, és az ellenőrző szerepe ezen a területen is megkérdőjelezhetetlen, hiszen az önkormányzatok gazdálkodása, esetleges pénzügyi hiányuk, adósságaik a kormányzati szektor hiányát és adósságát is nagyban befolyásolják.

Az önkormányzati terület ellenőrzésének keretében a szervezet a figyelmét elsősorban azokra a területekre koncentrált, ahol a beazonosított kockázatok alapján arra a leginkább szükség volt, vagyis nem találomra került kiválasztásra a 3200 önkormányzat valamelyike egy-egy számvevőszéki ellenőrzés céljából, hanem komoly kockázatelemző rendszer működik e tevékenység mögött is.

Az önkormányzatok belső kontrollrendszerének, pénzügyi és vagyongazdálkodásának a már hagyományosnak mondható ellenőrzései mellett a 2017. évben tovább folytatódott az önkormányzati adósságrendezés 2015-ben megkezdett, valamint a múzeumok 2016-ban megkezdett utóellenőrzése is. Itt szeretném kiemelni, hogy új megközelítést képviselnek az Állami Számvevőszék új, kockázati alapú monitoringrend-

szer alapján lefolytatott ellenőrzések, amelyek nagyban fokozzák ezeknek a folyamatoknak a hatékonyságát, és az is megállapítható, hogy az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok ellenőrzését új szervezetekre is kiterjesztette a Számvevőszék.

Az Állami Számvevőszék működésének másik fontos területe - ahogy az országgyűlési képviselők munkájában tapasztaljuk - a törvényalkotási munkának a segítése, ugyanis az Országgyűlés részére adott összefoglaló tájékoztatásokon túl az ÁSZ konkrét szabályozási módosítások tárgyalásához is rendszeresen támogatást nyújt, valamint ezekhez kapcsolódva akár maga is kezdeményezhet és kezdeményezett is jogszabályi módosításokat, ahogy az elnök úrtól erről ismét hallhattunk az előzőekben. Úgy vélem, hogy ez a törvényalkotási munkát támogató munka jelentős mértékben hozzájárul a közpénzügyekkel, illetőleg a közvagyonnal kapcsolatos felelős gazdálkodás feltételeinek a megteremtéséhez.

A beszámolóban szintén örömmel olvashatjuk azt is, hogy a szervezetenél nagy hangsúlyt fektetnek a felhalmozott tudás megosztására is. Az ÁSZ 2017-ben negyedszer rendezte meg az immár hagyományosnak számító nemzetközi korrupcióellenes szemináriumát, amelyen mintegy 25 ország összességében 40 számvevőszéki delegáltja vett részt. A szeminárium lebonyolítását követően az Állami Számvevőszék nemzetközi integritás workshopot is szervezett egy szűkebb résztvevői kör számára.

Úgy vélem, ezek az események is jól mutatják, hogy az Állami Számvevőszék a XXI. századi kihívásoknak megfelelően és magas színvonalon végzi tevékenységét, ezt a szakmai munkát pedig már nemzetközi szinten is elismerik, hiszen az Open Budget Survey legfrissebb, 2017-es jelentése szerint az ÁSZ az elmúlt két évszakban tovább javította az eredményét a költségvetés átláthatóságához való hozzájárulásban. Mindezek alapján az is kijelenthető, hogy az Állami Számvevőszék kimagaslóan, a fejlett országok átlagos színvonalánál is magasabb szinten látja el feladatait a központi költségvetéssel kapcsolatos kontroll tekintetében.

Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Zárógondolataim egyikeként szeretném kihangsúlyozni, hogy a beszámolót átolvasva, valamint a Gazdasági bizottság ülésén feltett kérdésekre kapott részletes válaszok alapján, azt gondolom, egyértelműen kijelenthető, hogy az Állami Számvevőszék a 2017. évben is kiemelkedő aktivitást mutatott a közpénzügyek ellenőrzése tekintetében.

Külön elismerésre méltó, hogy nemcsak az ellenőrzésekben és az ellenőrzések során megfogalmazott intézkedési javaslatokban tükröződik vissza a szervezet szakmai állásfoglalása, hanem az ÁSZ preventív módon is próbálja megelőzni ezeket a problémákat, anomáliákat, és külön aktivitást fejt ki annak érdekében is, hogy mind az állami szervezeteket, mind az önkormányzatokat bevonja a tájékoztatási körbe.

A Számvevőszék által elvégzett munkát illetően azt is elmondhatjuk, hogy rendkívül komoly segítséget jelentett az önkormányzatok számára az ÁSZ szakmai támogatása, ugyanis az egyes ellenőrzések során az Állami Számvevőszék írásban tájékoztatja az érintetteket, az önkormányzatokat az ellenőrzés tapasztalatairól, és nagyon sok esetben külön intézkedési, cselekvési tervet is megfogalmaz ezzel kapcsolatban. Összefoglalva tehát úgy látom, hogy az ÁSZ továbbra is rajta tartja a szemét a közpénzeken, és cél tudatos munkának köszönhetően egyre hatékonyabban támogatja az állam hatékony működését.

Az Állami Számvevőszéknek mint az Országgyűlés legfőbb pénzügyi és gazdasági ellenőrző szervének kiemelt feladata, hogy szakmailag magas színvonalú és értékteremtő ellenőrzéseivel előmozdítsa a közpénzek felhasználásának átláthatóságát, valamint hozzájárulhasson a jó kormányzás, a jó állam elvének minél hatékonyabb érvényre juttatásához.

(13.10)

Véleményem szerint az Állami Számvevőszék 2017-ben is hatékonyan látta el ellenőrzési feladatait, eredményesen támogatta az Országgyűlés és a bizottságok működését, valamint tájékoztatási és szemléletformálási feladatainak is messzemenőig eleget tett.

Éppen ezért az előttünk lévő beszámoló alapján és az előzőekben felsorolt érvek mentén tisztelettel kérem képviselőtársaimat, hogy szavazataikkal támogassák az előterjesztett határozati javaslatot. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Üdvözlöm önöket. A Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának felszólalásával folytatjuk a munkát. Z. Kárpát Dániel képviselő úr, parancsoljon!

Z. KÁRPÁT DÁNIEL, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Magam is üdvözlöm elnök urat a levezető elnöki székben. Szeretném megjegyezni, hogy bár látszólag és a tévé nézők - vagyis tévét már ugyan nem nézhetnek a parlament tekintetében, hiszen megszűnt a tévéközvetítés, de a világhálón bennünket követők - számára talán az univerzum egyik legunalmasabb vitája lehetne a Számvevőszékről szóló, hogyha azt normálisan folytatnánk. Hiszen alapvetően egy szakmai megközelítésű vitára lenne szükség, és alapvetően a pénzügyi ellenőrzés olyan funkcióiról kellene beszélnünk, teljesítménymérés alapján, mutatószámok alapján, amely ugyan a szakemberek számára érdekes, de azért mégiscsak egy szűk szakterület hatékonysági mutatóiról beszél.

Az utóbbi években nem sikerült ezen keretek között maradnunk, jellemző módon a Számvevőszék jelentéseiről szóló vita egy mélyen átpolitizált és sokszor

minősítésekkel tarkított valamivé változott. Bár minden okom megvan rá, hogy az utóbbi évek gyakorlatát folytassam, a vezérszónoki körben mégis teszek egy kísérletet arra, hogy inkább a szakmai és inkább a gazdasági érvekre szorítkozva és azoknál megmaradva ne gátoljam meg a szakmai vita kialakulását. Nyilván, hogyha ez nem sikerül, akkor a normál felszólalások körében előkerülhetnek a bokszesztyúk is.

De induljunk ki abból, hogy mit mond az Alaptörvény az Állami Számvevőszékről, kezdő joghallgatók is be kell hogy magolják: az Állami Számvevőszék az Országgyűlés pénzügyi és gazdasági ellenőrző szerve. Itt az a fő problémánk, hogy a pénzügyi ellenőrzés, mint olyan, évek óta vita tárgyát képezi közöttünk. Talán még emlékeznek Nyikos László volt ÁSZ-alelnök, korábbi kiváló képviselőtársunk felszólalásaira, amelyek értelmében megpróbálta megkülönböztetni az úgynevezett megfeleléségi ellenőrzést, tehát a compliance auditot, ami dominálja jelen pillanatban is az ÁSZ tevékenységét, a klasszikus pénzügyi ellenőrzés fogalmától.

Itt azt látjuk, hogy valóban a megfeleléségi ellenőrzés nem fölösleges, tehát egy nagyon hasznos vizsgálati formáról van szó, de messze nem helyettesíti azt a teljes körű pénzügyi ellenőrzést, amely az ÁSZ alapfeladata lenne, és amelynek nem tesz eleget, amely nem valósul meg. Tavaly is feltettem azt a kérdést, idén is felteszem, hogy mi a helyzet azzal a több száz - szó szerint több száz - önkormányzattal, amelynek a pénzügyi ellenőrzését senki nem látja el jelen pillanatban Magyarországon. És hát, bár elnök úr ingatja a fejét, ebből bizakodóvá válok, és úgy vélem, hogy lesz érdemi szakmai válasza erre a kérdésre, remélem, hogy nemcsak a zárszó keretein belül, hanem egyfajta érdemi vita is kibontakozhat. De önmagában az, hogy a Számvevőszék teljesítményét az előttünk fekvő jelentésben pusztán számokkal igyekszünk mérni, nem baj, de ha elmondják nekünk, hogy 257 hatósági értesítést foganatosított a Számvevőszék, engem nagyon érdekelne, hogy a 257 hatósági értesítésből hány, milyen típusú eljárás milyen eredménnyel zajlott le. A Számvevőszék tevékenysége... - tehát az a tízmilliárdos nagyságrendű költségvetési forrás, amihez jut a szerveződés, hogyan hasznosul, a költségvetés számára mekkora többletet képes hozni, egyáltalán hoz-e többletet? Én nagyon bízom benne, hogy igen, hiszen egy jó számvevőszékre szüksége van az országnak, de önmagában a diagramok és egy-egy szám belökése alkalomszerűen nem alkalmas egy rendszerszintű kép felvázolására.

Tehát engem nagyon érdekelne az, hogy milyen hatékonysággal dolgozik a Számvevőszék, és az is érdekelne természetesen, hogy miért nincs ebben a jelentésben egyfajta tájékoztató nemzetközi reputációról, nemzetközi megbízásokról. A többi számvevőszék esetében azért rendszeres a nemzetközi kapcsolatok, hálózatok kiépülése, együtt gondolkodás, együtt munkálkodás más hasonló típusú szervekkel. Erre utaló sikermutatója az Állami Számvevőszéknek

ugyanakkor nincsen, vagy nincs a maga részletességében és mélységében kifejtve.

Tudom, hogy nem szokás ebben a parlamentben más politikai erők vagy képviselők munkásságából idézni, én mégis megteszem, hiszen van egy állításom, miszerint a Számvevőszék munkáját jellemzően a mindenáron való hibakeresés jellemzi. Hogy itt ne magamat idézzem, idézem Ritter Imrét, a Magyarországi nemzetiségek bizottságának előadóját, szószóló kollégánkat, jelenleg is parlamenti képviselőről beszélünk, aki az Országgyűlést tájékoztatta a Számvevőszék munkájáról nagyon korrekt módon és egyébként általam nagyon szeretett módon. Az idézet így szól: „A Számvevőszék nem tett különbséget a lényeges és lényegtelen kérdések között, esetenként szinte jelentéktelen ügyek, például egy nulla forint értéken nyilvántartott függönykarnis - elnök úr -, és néhány sörpad, sörasztal vagyonmegőrzésével kapcsolatban tett megállapításokat.” (*Derűltég a Jobbik sorai-ban.*)

Én értem, hogy fontos az alapos munka, de önmagában a hibakeresés közben nem megállapítani azt, hogy itt egy elenyésző súlyú, ám mégis hibáról van szó, vagy egy nagyon súlyos hibáról, úgy érzem, hogy szakmai mulasztásként értékelhető. Tehát valamifajta skálán lenne érdemes értelmezni azt, hogy ezek a nagyon fontos felvezetett hibák micsoda társadalmi károkat okoznak, és milyen társadalmi károkat okoznak azok, amelyek esetleg súlyosabbak, és esetleg vizsgálják őket más szerveződéseknel.

Ha alá tudnák támasztani számításokkal, becslésekkel magának a Számvevőszék tevékenységének társadalmi hasznát, tehát csúnyán mondván, elnök úr, nem akarom megsérteni, de ha megtudhatnák az adófizetők, hogy az önöknek juttatott dotációért cserébe mit kapnak, tehát milyen társadalmi hasznosság, milyen költségvetési hasznosság lelhető fel, akkor ennek a vitának rögtön lenne egy kifutása, lenne értelme. De bocsásson meg érte, azok a tájékoztatóban látható önfényezések, önfényező ábrák, teljesen fölösleges illusztrációk nem teszik ezt lehetővé, hiszen a teljesítménymérés nyomokban sem mutatható ki, nemcsak ezen tájékoztató, hanem az egész szerveződés teljesítménye kapcsán.

El kell hogy mondjam, hogy azok a megfelelési ellenőrzések, amelyeket végeznek, még egyszer hangsúlyozom: nem érintik azt a több száz önkormányzatot, amelynek közpénzügyeit lényegében senki nem felügyeli, kontrollálja Magyarországon, és a közpénzeket kezelő szervek könyvvizetésének, pénzügyi beszámolóinak ellenőrzését ugyanakkor önöknek álláspontom szerint teljes körben el kellene végezniük, ez pedig nem történik meg.

Nagyon örülök, hogy a korrupció kérdéskörét szóba hozta, hiszen Magyarországon, a korrupció mocsarában fetrengő országban önöknek rengeteg feladatuk lenne ezen a területen, és nyilván ezek a feladatok nem a függönykarnisok, sörpadok és sörasztalok szintjén kellene hogy legyenek elvégezve, hanem egy kicsit magasabb dimenzióban. De azt is láthatjuk,

hogy bár egészségügyi intézmények kapcsán ez a kérdéskör szóba került, itt bizony, komoly és teljes ágazatok kimaradnak az ÁSZ vizsgálati köréből, és ez legalábbis elborzasztó, legalábbis drámái.

Nem szerettem volna a vezérszónoki körben a szakmai momentumoktól elrugaszkodni és egy-egy politikai kiszólásra reagálni, de két pontosítást engedjen meg nekem, elnök úr, aztán nyilván a normál vitakörben, ha ön is partner ebben, akkor folytatjuk ezt az eszmecsere-t. Egyrészt az önök intézkedési terve kapcsán az, ha adott esetben egy párt vagy szerveződés együttműködik önökkel, tehát a Jobbik eleget tesz - és egyébként eleget tett - törvényi kötelezettségének, az ne keltse azt a látszatot, és kérem, hogy elnök úr se keltse azt a látszatot, mintha ezzel az érintett szerveződés elismerte volna azt a képtelenséget, amit adott esetben állítanak róla. Tehát önmagában az, hogy piaci alapon történő szerződés-kötés esetén a piaci viszonyok nem ismerete vagy szándékos nem ismerete ilyen állításokra sarkall egy szervezetet, problémát jelent. De azt állítani, hogy a megvádolt, mondjuk, párt vagy közület elismerte volna azt a hibát, amit felrótta neki, ez egyszerűen nem állja ki az igazság próbáját, elnök úr.

Egy intézkedési terv, egy törvényes előírás, egy kötelezettségnek való megfelelés, az együttműködés, ez egy jogkövető párttól teljesen elvárható magatartás. De hazugság, koholmány, vád elismerését nem jelentheti, és ezt szeretném a legszigorúbban leszögezni. Nyilvánvaló módon, majd amikor nemzetközi bíróságok erről a kérdéstről döntenek, és erős a gyanúm, hogy a Jobbik javára születik meg ez a döntés, akkor is meg fogom ezt ismételni, természetesen a kellő visszafogottsággal és korrekt módon, akármennyire ingatják a fejüket a kollégái, a Jobbik semmilyen számára felrött, olyan típusú szabálytalanságot nem ismert és nem ismer el, amit egyébként a Számvevőszék el akart vele ismertetni. Mondom ezt amellest, hogy jogkövető szerveződésről van szó, amely mindent szabályt betart, és minden szabályt igyekszik betartani.

Ugyanakkor teljesen jogosan emelte ki elnök úr is, és talán az egyik vezérszónok úr is a közreműködésre és adatszolgáltatásra vonatkozó kötelezettséget, úgy gondolom, hogy az ennek való megfelelés nagyon fontos.

(13-20)

Ugyanakkor, elnök úr, az a kérésem, hogy gondolják át a saját szervezetük működését. Tehát amikor önök adatokat igényelnek, ezeket az igényelt adatokat a Jobbik gazdasági igazgatója és alelnöke egy sajtótájékoztató keretén belül, elnök úr, tehát a legszélesebb nyilvánosság előtt, hogy a titoknak a látszata se... - lehet, hogy az ön számára nevesítéses, számunkra ez egy tragikus szituáció volt, elnök úr, ne vicceljük ezt el! Tehát amikor a Jobbik gazdasági vezetője és alelnöke odaviszi a kért adatokat, önök pedig hasonló cinkos mosolyok kíséretében nem fogadják be ezeket, akkor

a saját tevékenységüket egy képzeletbeli rugalmassági skálán, mondjuk, egytől tizig osztályozva, ön hova helyezné? Mert én úgy éreztem, hogy az ott mínusz három körül áll abban a situációban. Nagyon remélem, hogy nem ez a jellemző, és nem marad ez így örökre.

De azért azt is látniuk kell és kellene önkritikusan, hogy itt bizony az együttműködési szándék megvolt ebben a szerveződésben, a Jobbikban. (*Dr. Völner János leül a helyére.*) Most foglal helyet az az elnöktársam, aki az önök által kért adatokat odavitte, szolgáltatva volna, ha önök azt befogadták volna. Nagyon remélem, hogy van szakmai magyarázat arra, hogy ez miért nem történt meg, bár álláspontom szerint nem lehet ilyet találni. A jövőre vonatkozóan - és nem feltételezem persze, hogy politikai ok lett volna, bár azért itt a képviselőtársaim sugdossák, hogy ezt ne zárjuk ki feltétlenül - engem mindenképpen érdekelne, hogy ha létezik egy közreműködési és adatszolgáltatási kötelezettség, akkor miért pont az akadályozza meg az adatok szolgáltatását, akinek ez elemi érdeke lenne, aki hatékony vizsgálatot szeretne lefolytatni, aki költségvetési forintokat kap annak érdekében, hogy ezeket a hatékony vizsgálatokat lefolytassa.

S talán látja, elnök úr, hogy a vezérszónoki körben nem a provokatív énem kerekedett felül, tehát igyekeztem abszolút konkrétumok mentén érdemi felvetéseket tenni, ugyanakkor annyit engedjen meg nekem, hogy elvárom az erre adott érdemi válaszokat; nem feltétlenül a saját magam nevében, hanem a mögöttem álló politikai közösség, az arra szavazó és az a mögött szimpatizánsként álló tömegek nevében, hiszen a magyar politikumban példátlan jelenségsorozat zajlott le a Számvevőszék ellenőrzései kapcsán. Nem akarok korábbi időszakokra mutogatni, hogy miért nem vizsgáltak hasonló eseteket más pártoknál, más időszakokban, hiszen tényleg igyekezzünk ezt szakmai vitaként megtartani, de tartok attól, hogy a felvetéseimre nem kapom meg a szakmai választ, csak a zárszóban. Éppen ezért kérem és kapacitálom arra, hogy már most, a vita közepén tegye meg, foganatosítsa ezeket a válaszokat, hogy adott esetben ki tudjuk egészíteni a kérdéseinket, vagy pedig reagálni tudjunk ezekre. Köszönöm a figyelmet. (*Taps a Jobbik sorai-ban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mesterházy Attila képviselő úr, az MSZP vezérszónoka következik. Parancsoljon!

MESTERHÁZY ATTILA, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Nagyon szépen köszönöm, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Én egy más típusú hozzászólással készültem. Lehetne valóban ezt a vitát ilyen szakmai síkon is folytatni, ahogy jobbikos képviselőtársam tette, de szerintem annál sokkal súlyosabbak a problémák a magyar Állami Számvevőszékkel kapcsolatban, mint amiket itt hallottunk eddig.

Annak örülök, hogy az elnök úr itt maradt, nem úgy, mint a tavalyi évben meg azelőtt, amikor elment

a vitáról az expozéja után, így talán van lehetősége nemcsak tolmácsolásban hallani a képviselői felvetéseket és kérdéseket, hanem alkalma nyílik arra, hogy akár a vitában részt vegyen, vagy akár a zárszóban ki-terjen ezekre az észrevételekre.

Nekünk úgy tűnik az elmúlt évek tapasztalata alapján, hogy az Állami Számvevőszék egyre inkább pártpolitikai munkát végez. Ennek a leginkább kicsúcsosodott időszaka a választások előtti időszak volt, amikor teljesen tudatosan és valószínűleg valamilyenfajta pártpolitikai megrendelés alapján az Állami Számvevőszék olyan vizsgálatokat folytatott le, olyan módon, olyan stílusban és olyan eredménnyel, amire soha nem volt korábban példa: az ellenzéki pártokat vegzálta, azokat megbüntette, a kormánypártoknál pedig mindent rendben talált. Valószínűleg ön elhitte azt a mondatot, amit Orbán Viktor szokott ismételtetni, hogy önöknél zéró tolerancia van a korrupció területén; valószínűleg akkor, amikor kihagyják magukat belőle. De alapvetően sokkal inkább azt látjuk, hogy egyre inkább eluralkodik az Állami Számvevőszék vezetésében az elvárásoknak való megfelelés, és ezek az elvárások bizony vagy a kampánnyal, vagy más pártpolitikai megrendelésekkel voltak összhangban.

Mondanék erre két példát. Az egyik a Jobbik bíróságolása. Nem kell hogy védjem őket, hiszen meg tudják tenni ezt saját maguk is, de mindenféleképpen figyelemre méltó, ahogy ezt az eljárást lefolytatták, amilyen eredménnyel zárult ez a vizsgálat, és azóta is próbálják ezzel ellehetetleníteni vagy revolverezni az ellenzéki pártot, ezáltal megpróbálnak nyomást gyakorolni rá. Na most, a pártpolitikai vitákban, itt a parlamentben, a kampányban sokféle eszköz létezik, de az Állami Számvevőszéket nem erre hozták létre, tisztelt elnök úr. Független szervezetként hozták létre, hogy valóban objektív kritériumok mellett, mindenkit egyformán vizsgáljon, büntessen vagy éppen ismerje el a szabályszerű működését, és ez nem függhet kormányoktól, nem függhet kampányidőszakoktól, mint ahogy ezt itt az elmúlt időszakban láthattuk.

Mondok egy másik ilyen példát is a Magyar Tudományos Akadémiával kapcsolatban. A kormánynak volt egy szándéka, hogy átalakítsa a magyar tudományos élet struktúráját, hogy a Magyar Tudományos Akadémiát - hadd fogalmazzak így - szintén vegzálja, és abban a pillanatban önök megállapították azt, hogy itt komoly problémák vannak a gazdálkodás kapcsán; korábban nem hallottuk ezt a Magyar Tudományos Akadémia különböző vizsgálataiból. Tehát úgy tűnik, hogy amikor megfűjják a harci kürtöt, akkor szépen felsorakozik ön is az Állami Számvevőszék vezetőjeként, volt fideszes országgyűlési képviselőként és mögé a politikai üzenet mögé. Szerintem ettől távol kell tartani az Állami Számvevőszéket mindenféleképpen.

Aztán egy másik olyan terület, amit ön is említett - azt hittem, hogy ennél sokkal részletesebb mondatokat mond majd erről -, a korrupció területe. Erről Z. Kárpát képviselőtársam már egy mondat erejéig beszélt, na de azért az Állami Számvevőszéknek ezer

dolga lenne. Ha csak újságot olvasna, akkor napi szinten látná, hogy különböző állami intézményeknél milyen típusú visszaélések történnek. Csak az elmúlt időszakban, talán a mai hírekben is szerepeltek a Microsoft-botrányval kapcsolatos kérdések, vagy egy másik témában, igaz, az állami vállalat, szintén informatikai beszerzéseknél derült ki, hogy offshore lovagoknál landolt több milliárd forint, miközben a miniszterelnök itt ebben a teremben többször elmondta, hogy véget ért az offshore lovagok kora - hát, kivéve, ha ezek fideszes offshore lovagok. Számos más olyan visszaélésről adnak hírt a napilapok, a különböző médiák, a médiumok, amelyek azt a lehetőséget adnák meg az Állami Számvevőszék számára, hogy itt rendszerszerű feltárást végezzen, és vizsgálják ezeket a különböző intézményeket, állami szervezeteket, hiszen úgy tűnik, hogy az európai uniós forrásoktól kezdve a magyar forrásokon át, az állami vállalatok költségén keresztül egyszerűen ez a korrupció jelentősen átszűri a magyar állami szférát, és mindig valamilyen politikai megrendelő sejlik fel ezek mögött a korrupciós ügyek mögött.

Összességében én is inkább majd a vitában használnám fel a további hozzászólási lehetőségeket, de mégiscsak azt kérdezném az Állami Számvevőszék elnökétől, hogy képes-e, tud-e, akar-e pártsemlegesen Állami Számvevőszéket vezetni, tudja-e garantálni azt, hogy nem pártpolitikai szempontok alapján választják azt ki, hogy kit kell büntetni, mivel, mennyivel és hogyan; tudja-e ezt biztosítani, de legalábbis próbálkozik-e vele. Én megértem azt is, ha azt mondja, hogy olyan nyomás nehezedik önre a miniszterelnök részéről, vagy a korábbi ügyei okán kénytelen, hogy mondjam, fülét-farkát behúzza mindig igent mondani arra a politikai kérésre, ami elhangzik; ezt is megértem, emberileg. Csak akkor érdemes lemondani, átadni valaki olyan hozzáértő, független személyiségnek ezt a posztot, aki nem politikai haszonszerzésre használja, meg nem politikai céloknak rendeli alá ezt a korábban egyébként valóban tekintélyes intézményt. Mint ahogy most is, önfényezésből egyébként tényleg ötöst kaptak, mert különböző felmérésekben rögtön kimutatták azt, hogy itt sok magyar választópolgár, mindenki a legjobban tulajdonképpen nem a tűzoltóságban bíz, hanem az Állami Számvevőszékben. De alapvetően mégiscsak azt kell hogy mondjam, hogy valószínűleg az állampolgárok ebben nem rendelkeznek minden olyan információval, mint amivel mi rendelkezünk.

Sajnos sokkal sötétebb és sokkal negatívabb ez a kép, az Állami Számvevőszék megítélése a mi megközelítésünk alapján, mint amilyen egyébként volt akkor, amikor ön elvállalta ezt a munkát. Bízom benne, hogy ez szépen majd visszahajlik az objektivitás és semlegesség irányába, és nem használják az Állami Számvevőszéket akár az ellenzéki pártok vagy civil szervezetek vagy akármilyen más szervezet akár politikai, akár kommunikációs megfélemlítésére, és nem a kormány egyik ostora lesz vagy a pártpolitika egyik ostora lesz az Állami Számvevőszék és annak vezetője,

hanem egy objektív ellenőrző hatóság. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps az MSZP és a DK padsorai-ban.)*

(13.30)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Most az elsőként jelentkezett független képviselő szólhat. Megadom a szót Bósz Anett képviselő asszonynak, parancsoljon!

BÓSZ ANETT (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Elnök Úr! Szeretnék önökkel megosztani néhány olyan állítást, amelyeket az Állami Számvevőszék a saját működésével kapcsolatosan tett, azonban a valóság sajnos nem igazolja vissza őket.

Az ÁSZ állítása szerint az intézmény a demokratikus intézményrendszer független alapintézménye. Ezzel szemben az ÁSZ elnöke a Fidesz korábbi frakcióvezető-helyettese, és sajnos az elmúlt hónapok eseményei alapján bizonyítottan látjuk, hogy ennek megfelelően is működik.

Az ÁSZ állítása szerint az Állami Számvevőszék egy hivatal, nem hatóság vagy bíróság; nem bírságot és nem szabályoz, nem hoz döntéseket jogi kérdésekben, illetve nem is folytat nyomozást. Ennek ellenére több mint félmilliárdos bírságot szabott ki az ellenzék különböző pártjaira idén tavasszal, közvetlenül a választások előtt, olyan bírságot, ami ellen fellebbezni sem lehetett.

Az Állami Számvevőszék szerint az ÁSZ az ellenőrzés szakmai szabályainak megalkotásánál és alkalmazásánál irányadónak tekinti a nemzetközi sztenderdeket és ajánlásokat. Ugyanakkor ismeretes, hogy a korábbival azonos vagy közel azonos előző ÁSZ-vizsgálat alkalmával rendben talált működési mechanizmusokért büntettek meg ellenzéki pártokat anélkül, hogy lehetőséget biztosítottak volna az elkövetett hibák korrekciójára.

Nem biztosítottak arra lehetőséget, hogy ezek a pártok bizonyítsák jogkövető szándékukat, valamint jóhiszemű eljárásukat, egészen egyszerűen kiszabták ezeket a bírságokat. Kérdezem én, hogy miféle nemzetközi sztenderdekhez kíván akkor felnőni az Állami Számvevőszék. Azt gondolom, hogy egy uniós tagországban ilyesmi nem fordulhat elő, maximum valamilyen orosz vagy török sztenderdekhez való felzárkózás lehet az, ahol az ellenzék, valamint az újságírók elhallgattatása az elsődleges célja, minden olyan intézménynek, amely hajlandó kiszolgálni a regnáló rendszert.

A Számvevőszék - állítása szerint - az ellenőrzésével és javaslataival, valamint az intézkedési tervekkel elsődlegesen a közpénzek és a köztulajdon szabályos, átlátható felhasználását segíti elő. Az imént említett büntetések az átlátható, szabályos módon kötött szerződések, valamint a hozzájuk szabályosan csatolt számlázás ellenére is megszülettek. A világ nem látott

még olyat, hogy közpénzből gazdálkodó szervezeteket azért kívántak megbüntetni és azért büntettek meg, mert nem nyújtózkodtak tovább, mint ameddig a tükörük ér, mert bekértek piacon létező árajánlatokat, és ezt követően megkérdőjelezték a piaci viszonyokat az ÁSZ munkatársai. Azt gondolom, egészen egyszerűen elfogadhatatlan ez a működés.

A Számvevőszék állítása az, hogy a szervezet törekszik rá, hogy az ellenőrzéseikkel a közpénz eredményes, hatékony és gazdaságos felhasználását is előremozdítsák. Mondják továbbá azt, hogy több elemzés készült a korrupciós kockázatokat feltérképező, a korrupció megelőzésére fókuszáló integritásprojekt keretében is. Ezt nagy örömmel hallottuk, és én magam is nagyon szívesen folytatnék szakmai vitát, azonban amennyiben ezek a tanulmányok, valamint ezek a projektek sikeresek volnának, hazánk nem kapna rendszeres pénzbüntetéseket az Európai Uniótól különböző korrupciós ügyekből adódóan.

Az Állami Számvevőszék változatlan célja, állítja a szervezet, hogy átláthatóbbá, tisztábbá és eredményesebbé tegye a köztulajdon kezelését, a közszolgáltatások működését és a közpénzakkal való gazdálkodást. Amennyiben ez így van, úgy az ÁSZ-nak - az ellenzék pártjainál megszigorított és önkényesen értelmezett szabályokhoz hasonlóan - észlelnie kellett volna, hogy Magyarország Kormányának közérdekű információként eladott kormányzati propagandája nemes egyszerűséggel tiltott pártfinanszírozás. Míg az ellenzék pártjai gyakorta néhány tíz- vagy százezres tételek miatt szenvednek a működésüket csaknem teljes egészében ellehetetlenítő pénzbüntetésektől, a kék plakátok adófizetők milliárdjaiból, tízmilliárdjaiból vég nélkül ontják a kormánypártok önös érdekből folytatott kommunikációját, mindenféle következmény nélkül.

Tisztelt Képviselőtársaim! Valamennyi magyar állampolgár érdeke, hogy az ÁSZ végre valóban független szervként működjön, és így végre el tudja látni a feladatát. Elfogadhatatlan, hogy egy európai országban a kormánypártok önös céljait szolgálja az Állami Számvevőszék, holott ezt láttuk az elmúlt hónapokban, és szinte valamennyien elszenvedői is voltunk ezeknek a folyamatoknak. A jogállami normák érvényesítése mellett az ÁSZ függetlenségének helyreállításával is foglalkoznunk kell, és nagyon sajnálom, hogy ennyire kevesen vannak jelen ezen a vitán, ugyanis szerintem elsődlegesen ezt kellene tisztáznunk egymással, akármekkora kormánytöbbséggel is rendelkeznek.

Az ÁSZ jelenleg, több állami szervhez hasonlóan, kizárólag a kormánypártok stabilizációjához és az ellenzék munkájának ellehetetlenítéséhez járul hozzá. Kérem önöket ezért, hogy a jelenlegi formájában ne fogadják el ezt a beszámolót, ne támogassanak önös politikai érdekeket. Gondolják át, az önök érdeke is az, hogy a jogállami normák és a demokratikus intézményrendszer helyreálljon ebben az országban. Jelen pillanatban ez nem biztosított, és sajnós az Állami Számvevőszék munkája jelentősen hozzájárul ehhez.

Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Szórványos taps az ellenzéki pártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Kétperces felszólalásra nem jelentkezett senki, így most további képviselői felszólalások következnek. Elsőként Varju László képviselő úr, a Demokratikus Koalíciótól. Parancsoljon!

VARJU LÁSZLÓ (DK): Köszönöm szépen. Tisztelt Ház! Tisztelt Elnök Úr! Figyelemmel a megszüntetett köztársaság mai köztársasági elnökének szavaira, a következőkkel tudom most kezdeni: nincs jobboldali vagy baloldali ÁSZ-vizsgálat. Amennyiben az Állami Számvevőszéknek ilyen klímahangulata lenne, akkor sokkal jobb helyzetben lennénk, hiszen akkor a hőszivattyúk adóztatása helyett a pénzszivattyúkat adóztatnák meg önök, vagy erre hívnák fel a figyelmet.

A magyar korrupciós klíma helyzetén jelentősen lendítene, ha naponta legalább egy olyan vizsgálatot elindítanának, akár a Legfőbb Ügyészségnél, amelyre az OLAF felhívta a figyelmet. Akkor kevesebb lenne a súlyos betegséget okozó korrupció. Az ország demokratikus klímaviszonyainak eredményeként nem elmenekülnének innen az emberek, hanem inkább itthon maradnának, és akik itthon vannak, azok több és korszerűbb munkahelyet követelnének, hogy érdemes legyen itthon maradni. Kiképzett ápolóink nem mosogatóként dolgoznának valamelyik másik országban. Sokkal szebb ez az új világ, amit így el tudok képzelni, pedig én sem a bolygónkat szeretném megmenteni, hanem a gyermekeink közeli jövőjét.

Hogy kell-e önöknek emiatt szegyenkezni, tisztelt elnök úr? Igen, mert ehhez önnek sokkal többet kellene tenni, és akkor úgy kellene hogy legyen, hogy nincs jobboldali vagy baloldali ÁSZ-vizsgálat. Tehát szerintem önöknek, igen, pironkodni kell. A korrupciótól odakozmált politikusoktól való megszabadulásukhoz a dekarbonizációs útiterve sokat segíthet, de ez csak az első lépés, amit ebben meg tudnak tenni. Az ÁSZ klímaalkalmazkodási stratégiájához konkrét cselekvési tervet kell készíteni, ebben szeretnék önöknek most segíteni.

Így már gondolhatják azt, hogy nem fogok az önök kedvéért úgy tenni, mintha az Állami Számvevőszék egy független állami intézmény lenne, amelyik óvja a demokráciát, és felügyeli az intézmények, így a pártok gazdálkodását is. 2010 óta egy ilyen szervezet nem tud megvalósulni. Pontosan emlékszünk, hogy az Állami Számvevőszék hogyan rontott rá az ellenzéki pártokra a választási kampányban. Arra is emlékszünk, hogy érdekes módon éppen a minden felületen orrvérzésig kampányoló, minden bizonnyal tízmilliárdokat költő Fidesznél semmilyen kifogást nem emeltek. Arra is emlékszünk, hogy az ÁSZ vezetőjeként ön, elnök úr, 2010-ig fideszes politikusként tevékenykedett. Hallgassunk meg ebből a szép, eddig terjedő időszakból néhány helyzetet!

Karrierjének fontos állomása volt maga a Fidesztagság, 1998-2002 között pedig egyenesen a Fidesz

frakcióvezető-helyettese volt. 2010-ben pedig az ÁSZ élén találta magát, és micsoda véletlen, éppen egy olyan kormány után nem talált fogást a Fidesz 2010-ben, amelyben - Simicska Lajos szerint is - önök milliárdos költéssel nem tudtak elszámolni. *(Sic!)* Önök az Állami Számvevőszéket is úgy szállták meg, mint ahogy az ügyészséget: beültettek az élére egy régi bűntársat, aki gombnyomásra végzi a piszkos munkát, Orbán Viktor akarata szerint.

(13.40)

Bejött! Önök a törvények fölött állnak az ügyészségnél, az Állami Számvevőszéknél, a törvény pedig akkor sem fontos, ha az ellenzéki pártokat kell megbüntetni, kismizmizni, pénzügyileg meggyengíteni. Így történhetett, hogy az Állami Számvevőszék szerint a Fidesz maga a patyolat, a DK-ra azonban 16 millió forintot bírságot szabott ki a választási kampányban.

Engedjék meg nekem, hogy ha már ilyen szépen összejöttünk, beszéljünk egy kicsit az ÁSZ ellenőrzési gyakorlatáról. Az Állami Számvevőszék a honlapján közzéteszi a pártalapítványok és minden más, általa ellenőrzött szervezet, például az önkormányzat vagy egyetlen ellenőrzési jegyzőkönyvét, az érintett észrevételét és a Számvevőszék válaszát is. Az ÁSZ a pártok ellenőrzési jegyzőkönyvét közzétette, de - milyen érdekes! - az ellenzéki pártok ellenőrzéssel kapcsolatos kifogásai nincsenek közzétéve, csak az azokat elutasító számvevőszéki válaszlevelek.

Mondják meg nekem, ha önök szerint az ÁSZ ellenőrzései megfelelnek minden jogszabálynak, azokat érdemben kifogásolni nem lehet, akkor miért hallgatja el a szervezet a pártok kifogásait olyannyira, hogy még a honlapjára sem teszi ki! Gondolom, ez is annak része, hogy önök soha nem hallgattatják el az önökkel egyet nem értőket.

De menjünk tovább! Az Állami Számvevőszék valamiért abban a hitben él, hogy a pártok fenntartanak külön ÁSZ-ellenőrzéseket kiszolgáló, sokfős személyzetet. Más magyarázat legalábbis nem nagyon lehet arra, hogy a pártoknak mindig rendelkezésre kell állniuk a meglepetésszerűen felbukkanó ÁSZ-ellenőrzésekre, és öt nap alatt kell beszkenneálniük és elküldeniük a több ezer dokumentumot, természetesen egyenként feltöltögetve az ÁSZ múlt századi elektronikus rendszerére. A számvevőszéki törvény nem tartalmaz semmilyen mennyiségi korlátot, amit egy párttól kérni lehet az ötnapos határidőn belül, ezzel pedig messzemenőkéig vissza is él a szervezet. S milyen érdekes, önök annak a gyakorlatnak is véget vetettek az ÁSZ-nál, hogy az ötnapos határidő után is van lehetőség kiegészítésre, iratpótlásra, ha arra van szükség. Ezzel csak azt az attitűdöt szeretném érzékeltetni, hogy az ÁSZ ellenőriz, együttműködés nincs, csak ukáz és követelés van.

De lássuk, mi volt konkrétan a Demokratikus Koalíció büntetésének apropója! Az Állami Számvevőszék azt állítja, hogy a DK a piaci áron alul bérel ingatlanokat. Azt nem mondja, hogy mely ingatlanról

vagy ingatlanokról van szó, ahogy azt sem mondja meg, hogy mit ért piaci ár alatt, valamint azt, hogy mi alapján határozta ezt meg.

Tisztelt Képviselőtársaim! Olyan fantasztikusan működik az Állami Számvevőszék, hogy a mai napig nem tudjuk tulajdonképpen, hogy mely ingatlant béreltük mi mélyen piaci ár alatt. A mai napig nem tudjuk, hogy pontosan milyen ingatlan miatt büntettek meg minket, mert az Állami Számvevőszék nem hajlandó elárulni. Ez ám a korrekt, átlátható működés! Hadd idézzem fel önöknek az önökre vonatkozó törvény paragrafusát: „Az Állami Számvevőszék az általa végzett ellenőrzések szakmai szabályait, módszereit maga alakítja ki, és a kialakított szabályokat nyilvánosságra hozza.” Azt, hogy milyen ingatlanpiaci árbecslés alapján büntettek meg minket, a mai napig nem sikerült nyilvánosságra hozni, így maga az Állami Számvevőszék sérti meg folyamatosan a működést biztosító törvényt. Törvénytörők állítják, hogy szabályt sértettünk? Ez vicc, de egy kicsit durva.

A büntetés még nevetségesebb, ha megemlékezünk arról, hogy a DK 2013-14-ben pontosan azokat az ingatlanokat bérelte, mint most, pontosan ugyan ezen az áron. Akkor semmilyen kifogást nem emeltek. Mi indokolta az önök álláspontjának változását? 2018-ban félelmetesebb lett önöknek az ellenzék, mint 2014-ben? Az Állami Számvevőszék talán nem tudta, hogy az ilyen gondokat a Nemzeti Választási Iroda választási szoftvere tudja majd megoldani önöknek?

S ha már a felszólalásom elején arról beszéltem, hogy a Számvevőszéknek akkor sem olyan fontosak a törvények, ha az ellenzékkel kell büntetni, erre konkrét példát is tudok mondani: a könyvelői kamara szakmai törvényértelmezése több ponton is különbözött a Számvevőszék törvényértelmezésétől, vita alakult ki közöttük a számviteli törvény értelmezésében. Ha minden olyan szakmai alapon történe az Állami Számvevőszéknél, ahogy ezt állítják, akkor ilyenre nyilván nem lenne példa.

Személyes kedvencem azonban csak most következik. A Számvevőszék olyan esetben is elmarasztaló megállapításokat tett, ahol pont ő hívta fel a figyelmet arra, hogy jogszabályilag nem szabályozott területről van szó. Tehát az ÁSZ egyik pillanatban azt mondja, hogy nincs szabályozva, hogy ezt így kellene csinálni, aztán egy oldallal később önök azt mondják, hogy az úgy nem jó, s elmarasztalja a pártot. Ennél átlátszóbb, nyilvánvalóbb kötekedést nehéz elképzelni. Ha van sapka rajta, az a baj, ha nincs rajta sapka, az a baj.

S akkor lássuk, hogy hogyan lehetséges az, hogy erről a szervezetről még nem mondta ki a bíróság, hogy amit csinál, az minden, csak nem szakmai munka. Hadd idézzem ismét az ÁSZ-törvényt: „Az Állami Számvevőszék jelentései, az abban foglalt megállapításai, következtetései bíróság vagy más hatóság előtt nem támadhatók meg.” Hát, ennyi! Ez az a mondat, ami egy jogállamban biztosan nem szerepel egy számvevőszéki törvényben sem. Olyan, hogy egy párt

sehol nem támadhatja meg az őt elmarasztaló döntést, sehol nincs Európában.

Tisztelt Képviselőtársaim! Egy bírósági eljárásban ízekre szednék azt a gyalázatot, amit az Állami Számvevőszék az ellenzékkel művel. Ezt önök is pontosan tudják, ezért nem merik ezt megváltoztatni.

Még egyszer: ebben a Házban senki ne állítsa nekem azt, hogy az Állami Számvevőszék nem a Fidesz ökle, amit az ellenzéki pártok ellehetetlenítésére használnak. Akkor mondjanak majd ilyeneket, ha megtesznek két dolgot. 1. Leváltják vagy ön lemond, Domokos László elnök úr, az ÁSZ éléről. Az ön személye nyilvánvalóan komolyan vehetlenné teszi egy papíron független szervezetet. 2. Lehetőséget adnak a törvényben jogorvoslatra az ÁSZ ítéleteivel szemben. Olyan nincs, hogy az állami szervezet mond valamit, és nincs lehetőség a döntés vitatására, megtámadására, az igazunk bizonyítására egy tisztességes bírósági eljárásban! E kettő nélkül nincs miről beszélünk, képviselőtársaim. A mostani Állami Számvevőszék csak egy a sok, Fidesz által megszállt intézmény közül. Ne várják el, hogy elfogadjuk a volt fideszes frakcióvezető úr bármilyen megállapításait, beszámolóját!

Ha önöknek jelentene bármit a magyarok európai identitása, szabadságvágya, akkor még a mai napon megtennék ezt a két dolgot. Ha esetleg eljön a történelmi pillanat, amikor maguk mögött hagyják a gyávaságukat, és lehetőséget adnak a jogorvoslatra, akkor tiltakozni fogunk a bíróságon, és be fogjuk bizonyítani, hogy a Fidesz az Állami Számvevőszéket használja politikai ellenfeleinek gyengítésére és lejáratására.

Ha önök képesek lesznek ÁSZ klímaalkalmazkodási tervet készíteni, akkor mondhatjuk úgy is Ferenc pápa szavait is kölcsönvéve, hogy nem vad, pár ember gazdagodását biztosító pusztasággként adnák át az országot gyermekeinknek, hanem tízmillió ember édenkertjévé tehetnék, és érdemes lenne hazajönni. Amíg ezt nem teszik meg, addig a dolgozó magyarok mennek, nem pedig jönnek.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőház! Köszönöm a figyelmüket. *(Taps az ellenzéki pártok sorai-
ban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Most normál szót kérő képviselők felszólalásai következnek, elsőként Z. Kárpát Dániel képviselő úr, Jobbik. Parancsoljon!

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Volt bennem némi bizodalom azt illetően, hogy a Számvevőszék elnöke szólásra emelkedik így a vezérszónoki kört követően, és aztán kialakulhatott volna egy termékeny vita közöttünk. Ez nem történt meg. Elnök úrra nézek, vizsgálva a csoportdinamikát ott önök között; azt látom, hogy az egyik tanácsadója nagyon elégedetlen az ellenzéki megszólalókkal, hiszen ezt a mimikája és néha flegmatikus arckifejezése erőteljesen kifejezi, de én elnök úrra nézek elsősorban, hiszen ön az, aki egy termékeny vitává tudná tenni ezt az egészet.

Attól tartok, hogy az ön felszólalása hiányában megint csak egy egyirányú kérdéscunami záporozik önre, aztán a zárszó körében erre majd valamifajta választ tud adni; nálunk a reakció lehetősége igencsak korlátozott ebben az esetben, maximum az arcminikánk árulkodhat ugyanúgy, mint az ön munkatársáé.

De el kell mondjuk, hogy a parlamentarizmushoz mindez méltatlan, tehát itt egy érdemi, a tényekre szorítkozó vitát lehetne kialakítani, és én kapacitálom önt arra, hogy legyen önben lélekbátorság, álljon fel, vállalja ezt, hiszen látja talán bennünk, hogy szakmai érvek mentén igyekszünk megközelíteni létező problémákat. Látom, hogy ön jelzi, hogy mégsem kíván felszólalni, én mégis arra kapacitálom, legyen bátor, elnök úr, hiszen ha ön hisz abban, hogy az igazság ön mellett áll, akkor ezt meg kell hogy tudja védeni ellenzéki képviselőkkel szemben is.

(13-50)

Tehát ha ön hisz abban, hogy minden ilyen említett esetben helyesen jártak el, korrekt módon, és nemcsak törvényesen, de etikus megközelítésből is, akkor ezt meg tudja védeni.

Hozzáteszem, hogy a pártok gazdálkodása és ellenőrzése általában nem feladata a számvevőszékeknek, én nem is nagyon találtam olyan európai országot, ahol hasonló metódus egyáltalán az eszközrendszerében meglenne a számvevőszéknek. 1989-ben a módszerváltás bonyolult viszonyai között kerülhetett önökhöz ez a jogosítvány, de hát álláspontom szerint ezt nagyon könnyű politikai bunkósbotként felhasználni. Tehát a helyzet az, amikor nem fogadnak be adatokat és mégis ítéleteket hoznak, akkor felmerül a nem éppen szakmai megközelítés kérdésköre.

S arra kérem, elnök úr, reagáljon arra, hogyan fordulhatott elő az, hogy az ÁSZ jellemzően két évente vizsgálta a korábbi időszakban a pártok gazdálkodását, most jött egy választási időszak, és meglepő módon a korábbi két évenkénti terminus helyett az ÁSZ a folyó évet, illetve félét kezdte el vizsgálni; tehát nem utólag egy már lezárt időszakot, ahogy korábban, nem két évente, ahogy korábban, hanem akkor belecsapva egy kampányidőszakban a dolog közepébe a folyó évet, illetve félét. A helyzet az, hogy a hatályos törvény szerint az ellenőrzés gyakoriságát a szervezet elnöke határozhatja meg, tehát az ön mozgásterébe tartozott annak meghatározása, hogy szakít-e a korábbi hagyományokkal, vagy pedig ragaszkodik azok folytatásához. Ön vélhetően, ha nem is feltétlenül egy személyben, de úgy döntött, hogy egy kampány közepén elkezdti a jelenleg regnáló és akkor is regnáló kormány politikai ellenfeleit ellenőrizni.

Hogy ez mennyire etikus, azt döntsék el azok, akik hallgatják ezt a vitát, de azt el kell hogy mondjam, hogy az ÁSZ belső viszonyait régebről ismerők, mint a már említett Nyikos László is megjegyezte, hogy az ÁSZ a működésének előző évtizedeiben is kapott politikai „megrendeléseket”, de ezeket akkoriban

következetesen visszautasította. Ez igen nagy különbségként vonultatható fel a jelenlegi viselkedésükhöz képest. Bár a megfelelőségi ellenőrzéseket, illetve kifogásomat már említettem, erre is választ várok.

A legfontosabb mulasztások szerintem az összes közül a közpénzekkel, közpénzügyekkel, közvagyonnal való elszámoltatás teljes hiánya; tehát az, hogy olyan egyértelműen kirívó esetekben, ahol közpénzeket, illetve visszaélést, visszaéléseket foganatosítanak Magyarországon, az önök felhívásai egész egyszerűen elmaradnak. Nyilván nem azt várom önöktől, hogy az összes uniós támogatás útját, sorsát átvizsgálják, mert bármely minősítőhöz vagy intézethez fordulnak, el fogják önöknek mondani, hogy az Unió irányából érkező minden második forrást, forintot ellopnak, elkorumpálnak, elcsalnak, és valamelyik korrupciós mechanizmuson keresztül az bizony jellemzően egy kormányközeli vállalkozó zsebébe kerül. De hát azért az egészen durva, hogy a Számvevőszéknek ebben az ügyben érdemi álláspontja nincs.

Annyit engedjen meg még, elnök úr, számomra, hogy a Számvevőszék legfontosabb feladata, a zárszámadás érdemi ellenőrzése arról szólna, hogy a költségvetésben meghatározott költségek eltelését ellenőrizze, és nemcsak megfelelőségi szempontból, de a hatékonysági ellenőrzése is idetartozhatna a nemzetközi sztenderdek szerint. S el kell mondjam azt is, hogy ezen ellenőrzés kritikai megállapításokat is szokott jellemző módon minden tisztességes piaccgazdaságban tartalmazni. Ehhez képest a Számvevőszék meglepő módon magyarítani szokta a kormány zárszámadását és alátámasztani a kormányzat állításait, ami egyszerűen képtelenség. Tehát az önök dolga lenne az ellenőrzés.

Én csak arra kérem önöket, hogy az alapfeladatukat lássák el. S továbbra is kapacitálom elnök urat arra, hogy most, a vita közben álljon fel, válaszoljon ezekre a kérdésekre, hogy aztán egy érdemi párbeszéd alakulhasson ki közöttünk. Ennek hiányában ugyanis nem azt mondom, hogy pusztába kiáltott szavakat jelent ez a vita, de a hatékonyságát elnök úr viselkedése most egyértelműen csorbítja. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Na kérem, az élet apró örömeit meg kell becsülni, így aztán képviselő úr most járjon el így, merthogy Domokos elnök úr kért szót. Mielőtt megadnám elnök úrnak a felszólalás lehetőségét, az önök nevében is, a kormánypárt és az ellenzék nevében is tisztelettel üdvözlöm a Pásztoriból és Nagylózsról érkezett vendégeinket. Örülök, hogy itt vannak. Jó napot kívánok! *(Taps.)* Domokos elnök úr, parancsoljon!

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Én is hadd köszöntsem, ha már így módot adott rá. Több képviselő nem érezte azt, hogy köszönteni kell, hanem rögtön nekiment az ajtóhoz a bejáratnak. De azért megköszönöm, különösen a Jobbik részéről, hogy legalább nem

fenyegettek meg, mint a legutolsó hozzászólásomkor decemberben, amikor nyíltan felszólítottak, hogy avatkozzak be a törvényi kereteket meghaladóan a számvevők objektív tényfeltárásába, és a törvény szerint ellenőrzés-vezetőként eljáró vezető tisztségviselők megállapításaiba.

Úgy látom a vita alapján, talán kevesen tudják, hogy nem az ÁSZ elnöke írja a jelentéseket. Bár én írom alá, de az egyes megállapítások konkrét, objektív módszertanok alapján eljárva készülnek, megfelelő, körültekintő, felelős munkát igyekeznek a számvevők végezni. Az elnök abba természetesen nem nyugszik bele, hogy biztos így van, hanem megfelelő biztosítási és minőségbiztosító rendszerek működtetésével, elmentében az emlegetett jobbikos volt ÁSZ-alelnökkel, mi kialakítottunk egy igen szoros ellenőrzési rendszert. S majd ha a telefonban üzen a frakcióvezető úrnak, akkor vele nyilván nem itt szeretném lefolytatni a vitát, hogy az ő tevékenysége hogyan zajlott, hiszen az ő beszámolóit már elfogadta az Országgyűlés, azon már túl vagyunk. Ma nem annak a témáját kell megvitatni, hogy mi volt húsz évvel ezelőtt, harminc évvel ezelőtt vagy éppen most.

Engedjék meg, hogy a zárszámadás vitáját, amit legutóbb felvetett a képviselő úr... - nyilván tudják, hogy nem rajtaütésszerű ellenőrzések zajlanak, hanem minden évben a törvényi kereteknek megfelelően, amikor az Országgyűlés számára átadják a zárszámadási törvénytervezetet, akkor mi alapvetően a május 31-ei beszámolók leadásához kapcsolódóan már előzetesen vizsgáljuk és végzünk az ellenőrzést, felkészülve majd aztán a beszámolók megbízhatóságáról szóló értékelésre, amelyet a törvény egyébként nagyon világosan ír elő. Ezt már többször elmondtuk Nyikos úrnak, hogy az ő idejében sem készült pénzügyi audit, és ma sem készül pénzügyi audit, mert a törvény nem ezt mondja. A törvény azt mondja, hogy szabályszerűségi ellenőrzést kell végrehajtani. S amikor majd önök úgy döntenek, amit mi javasolunk, ha elolvasták volna a tavalyi évről szóló beszámolót, tudnák, hogy egy konszolidált, eredményszemléletű számvitellel létrehozott zárszámadási törvénytervezetet várnak el, akkor nyilván mi majd annak az állításainak a megbízhatóságát fogjuk ellenőrizni, mint ahogy minden könyvvizsgáló is így tesz. Tehát jelenleg a magyar jogi környezet nem ez. Ezt leírtuk önöknek minden évben, de hiába.

(A jegyzői székben Földi Lászlót Gelencsér Attila váltja fel.)

Ezért úgy gondolom, érdemes legalább most a nyilvánosság előtt cáfolni azt a szakmaiatlanságot, amit ebben a kérdésben felvetnek, és azt a törvénnyel ellentétes állítást, amit rajtunk számon akarnak kérni. Én azt tudom mondani, egyetérték önökkel abban, hogy fel kellene nőni harminc évvel a rendszer-változás után, hogy egy olyan beszámolója legyen az országnak, amely megfelel a pénzügyi audit feltételeinek. Nem minden országban van így, nem is kötelező

egyébként, jelzem, az Európai Unión belül sem, hanem engedélyezett törvényi keretek között egy úgynevezett pénzügyi hidat képez a kormányzat, és ezt benyújtja a zárszámadás keretében. Éppen most kedden vártuk azt az EDP-jelentést, amely alapján végül is elvégezhetjük, hogy a kormány, az Eurostat mit állít, és a bizonyítékok alapján mi is ezt tapasztaljuk-e. Ennek a vizsgálatát várják ki türelemmel, igyekszünk még ezen a héten péntekig eljuttatni önöknek.

Értem én, hogy aktuálpolitikai igényeket szeretnének kielégíteni, de a Háznak van egy rendje, és tudtommal ma nem a zárszámadás a tárgyalás feltétele. De miután ez a kérdés fölmerült, és az a vád, hogy törvénytelenül jár el az ÁSZ, ezért ezt vissza kell utasítanom. S ugyanezt kell tennem a párttörvénnyel kapcsolatban és a pártok ellenőrzésével kapcsolatban is. A Jobbik talán nem emlékszik rá, de Nyikos úr biztos, mert ott volt a kerekasztal-tárgyalásokon, ha jól tudom, a szakszervezet oldalán, vagy valahol azon a környéken, én akkor még nem, ezt nyugodtan állíthatom, én még egyetemre jártam, amikor ennek a kérdéskörnek a vitája lezajlott: Magyarországon akkor az akkori pártok úgy döntöttek, és a mai törvényi keretek is ugyanezt viszik tovább. Tehát ha úgy tetszik a kerekasztal-tárgyalások végeredményét tiszteletben tartotta ez az Országgyűlés, hogy nem hatósági közigazgatási eljárásba helyezi ezt a kérdéskört, hanem kiemeli a bírósági, a közigazgatási bírósági eljárási rendből.

(14.00)

Nem az adóhivatalra, nem a különböző hatóságokra bízta, nem a Pénzügyminisztérium ellenőrző szervére bízta, hanem a Számvevőszéknek ezen jogszabályi keretek között alkalmazva például a tiltott támogatást is beépítette az elmúlt évek alatt ebbe a rendszerbe. Valóban, nem egy szokásos feladat, de egyre több országban egyébként a pártok és a kampány ellenőrzésének megoldását keresik, hiszen nagyon sok országban senki nem ellenőrzi.

Mint a Számvevőszék elnöke, hadd ne kérjem önökön számon, hogy miért ilyen törvényt fogadtak el, illetve miért hagyták érvényben 30 évig ezt a szabályt. Úgy gondolom, a felvetésnek itt a helye, meg lehet vitatni, hogy föl kell rúgni a kerekasztal-megállapodást, és a pártokat bírósági úton kell ellenőrizni, mondjuk, az adóhivatal indítja, és végig lehet menni Strasbourgig minden pártpolitikai vitában, és ott lehet dönteni. Ez nem a mi döntésünk.

Viszont meghozták a törvényt, '14 után pedig meghozták a törvényt a tiltott támogatás szigorításáról. Jelzem, ahogy elhangzott, mi két évvel később ellenőrizzük, '17-ben kialakították a kollégáim a módszertani megközelítéseket, ez bemutatásra került, az összes akkori parlamenti pártot meghívtuk, a gazdasági vezetőiket, és tájékoztattuk a törvényi, illetve a módszertani változásokból adódó következményekről. Nyilván legkésőbb '17-től már ismerniük kell ezt

az ÁSZ-álláspontot. Jelzem, az előző két év ellenőrzéseiről van szó.

Ezért azt tudom mondani, hogy itt viszont a törvény ellentétben áll azzal, amit Z. Kárpát Dániel képviselő úr mondott. Egyértelműen szabályossági ellenőrzést ír elő, a jogszabályoknak megfelelő ellenőrzést, nem teljesítmény-ellenőrzést, nem helyénvalósági ellenőrzést, nem hatékonysági ellenőrzést, hanem szigorúan a fennálló magyar jogszabályok betartását. Ahogy elhangzott Varju László képviselő úr szájából, illetve Hadházy, elnézést, Mesterházy Attila szájából, egyenlő módon ellenőrizzük mindegyik ellenőrzött szervezetet. Így a pártokat is megpróbáljuk ugyanazzal a feltételrendszerrel, ugyanazokkal a kritériumokkal ellenőrizni.

Nyilván kialakult egy szokás, egyébként Nyikos úrék időszakában, '94 óta két évente előre kiszámíthatóan, felváltva, megvan a ritmusa, hogy melyik pártot mikor ellenőrizzük. Ez a törvényeknek megfelelő szokás egyébként. Tehát az eltelt két év utáni ellenőrzés történt.

*(Dr. Varga Lászlót a jegyzői székben
Arató Gergely váltja fel.)*

A konkrét ügyekkel kapcsolatban nem akarok reagálni, mert ezek '18-as jelentések és nem a mostani beszámoló részei. De annyit hadd mondjak el, hogy a Jobbiknak világosan elmondtuk. Értem én a konkrét ügyet, és főleg jó lenne, ha eldöntené, hogy most jogvita van, vagy lezárt ügy van ebben a kérdésben. Mert ha lezárt ügy van, akkor abban a Ház szabálya szerint semmilyen érintett hatóság, szervezet, intézmény nem foglal állást. Tehát olyan kérdésben ne foglaltassanak velem állást, ha kérhetem, visszaélve azzal, hogy beszámoltatnak engem, amelyikben önök szerint jogvita van.

Egyetlenegy dologra azért muszáj reagálnom, ez pedig az, és ezt kommunikációban el is mondtuk, jeleztük, amikor ez a kérdés előkerült, hogy a Jobbiknak érkezett egy hatósági áthelyezés, ahol egy hatóság tiltott támogatás gyanúját vetette föl. Ő jelezte, helyesen, hogy saját hatáskörben nem járhat el, hiszen a törvény, az alkotmány tiltja, hogy magyar hatóság eljárjon. És áthelyezte a '17 első félévében kötött vagy '17-re jellemző olyan ügyeket, amelyek '18-ra is majd áthúzódó ügyek lesznek; tehát ez még nem leellenőrzött terület. De itt konkrét dokumentumok, nem önöktől, hanem a hatóságtól, megérkeztek hozzánk. A kollégáim, megvizsgáltam ezt, a törvények keretében, mint egyetlen Magyarországon kijelölt eljáró szervezet, a tiltott támogatás kérdésében a Jobbik esetében a gyanúfelvetésre eljár, a törvényi keretei között.

Képviselő úr felvetésére még egyszer mondom, nem az ÁSZ-elnök tette ezt a megállapítást, a számvevők megkapták ezeket a dokumentumokat, lefolytatták ezek kiértékelését. Az előre meghirdetett módszertan szerint jártak el. Ezt is megvizsgáltuk, mert nyilvánvalóan nem gondolhatják, hogy ez kontroll

nélkül megy, néhány ÁSZ-dolgozó gondolata van mögötte. Itt szervezeti szinten át lett tekintve az összes dokumentum, nem az elnök végezte, még véletlenül sem jártam el ebben a kérdésben.

Nagyon jól tudják ezt, ennek ellenére tudatosan, folyamatosan rám irányítanak, hiszen minden dokumentumot nem az elnök írt alá, ezt nagyon jól tudják, ismerniük kell. Igaz, én vállalom a felelősséget az intézmény működéséért, de nyilvánvalóan volt egy eljáró szereplő, aki pont ezt a kérdést vizsgálta, hogy elfogultsággal még véletlenül se vádolhassák az elnököt. Nagyon világosan fölhatalmaztam minden tekintetben, nem szóltam bele ebbe a kérdésbe. Megvizsgáltam az ügyeket, kollégáim 16. szemként, kontrollként megnézték, és azt tudták mondani, hogy a törvények eljárási szabályait betartva, a módszertan szabályait betartva, szabályosan jártak el.

Tehát nem tudok ebben mit mondani. A törvény ma azt mondja, még egyszer mondom, '89 óta, hogy az Országgyűlés meghozott egy törvényt a tiltott támogatással kapcsolatban, az ÁSZ-nak ezt ellenőriznie kell. A nevemben eljáró szakember megállapította a törvény szerint elvárt és a tényleges dokumentumokban szereplő adatok megfelelését, a törvénynek megfelelően megállapította a különbözetet, a Kincstár pedig az önkormányzatot tájékoztatta arról, hogy a törvénynek megfelelően önkormányzatoknak a megállapított összeg és annak még egyszeres összegével kapcsolatban milyen pénzügyi feladataik vannak.

Tehát nem az ÁSZ bírságolt, le szeretném szögezni, hanem, szeretném nagyon világossá tenni, a törvény maga írja elő a főszabályt, a részletszabályokat pedig önkormányzattal egyeztetett módszertan szerint, a kollégáim a felelősség legnagyobb tiszteletben tartásával, de nagyon határozottan leellenőrizték, hogy ennek megfelelt-e. Aztán majd fogok rendszeresen is reagálni, mert úgy látom, minden felszólaló, legalábbis a pártok szempontjából ez fontos.

Az európai uniós pénzek tekintetében tegyük világossá, Magyarország... - az európai uniós csatlakozás óta az egyik leginkább ellenőrzött területévé tette az akkori kormány és a mindenkorai törvényhozás, hogy kívül-belül ellenőrizhetik, előzetesen, menet közben, könyvvizsgálók, utóellenőrzések. Nem tudom, volt-e módjuk egy vállalkozónál vagy egy intézménynél járni, vagy egy önkormányzatnál, hogy egy európai uniós pénz felhasználása miatt, mire ténylegesen készre jelent, és utána még öt évig nyomon követik, hány ellenőrzésen kell átesnie. Ha ezt az ÁSZ csinálná, biztosan állítanám, hogy azt vegzálásnak tekintenék.

Tehát az ÁSZ, nyugodtan mondhatjuk, megvizsgálta ennek kockázatát, az európai uniós pénzek ellenőrzöttsége nagyon magas fokú. Ráadásul a könyvvizsgálók által is ellenőrzött, mert kötelező, talán tudják, nagyobb projekteknél már könyvvizsgálót alkalmazni menet közben. Az tény, hogy a könyvvizsgálókkal vitánk van, de ez egy egészen más ügy, ezt most nem keverném ide. De azt tudom mondani, az európai uniós pénzeknél, pont a metróügy kapcsán látszott, hogy oda kell figyelniük.

Ezért az úgynevezett kormányzati második védelmi vonal, az Eutafnak nevezett ellenőrző szervezet, amelyik a kormányhoz van közvetlenül rendelve, és egyébként Brüsszelből folyamatosan ellenőrzik ezt az ellenőrző szervezetet is... - az ÁSZ leellenőrizte, most meg újból ellenőrizte.

Folyamatban van éppen ezzel kapcsolatban az észrevételeink kialakítása, legyenek türelemmel, el fogjuk mondani, hogy az európai uniós pénzeket felügyelő legfőbb ellenőrző szervezet Magyarországon hogy járt el.

Utolsó mondat: az önkormányzatoknál az Országgyűlés döntésének megfelelően a Kincstár az ellenőrző szervezet. Köszönöm. *(Taps a kormánypárti padosorokban.)*

(14.10)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Most visszatérünk a képviselői felszólalásokhoz, Mesterházy Attila képviselő úr, MSZP!

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP): Nagyon szépen köszönöm. *(Domokos Lászlóhoz fordul.)* Tisztelt elnök úr, engedje meg, hogy bemutatkozzam: Mesterházy Attila vagyok. *(Derűtség az ellenzéki padosorokban.)* Hadházy Ákosnak is van szakálla, de ő egy másik személy. Én voltam a Költségvetési bizottságnak az előző két évben az elnöke, most pedig a Költségvetési bizottság tagja is vagyok, és korábban volt egy-két más szerepem is az elmúlt 15 évben, csak hogy esetleg most már a jegyzőkönyvből is majd vissza tudja nézni a nevemet, és ipszilonnal írnam, ha esetleg levelezniék egymással. *(Derűtség a Jobbik soraiban. - Dr. Brenner Koloman: Szakmaiság!)*

A másik, hogy két észrevételem lenne. Az egyik, hogy a korrupciót kifejejtette a hozzászólásából, tehát nem tért ki itt a vitában erre. *(Domokos László: Letelt az idő.)* Pedig hátha a vitát előrelendítette volna, ha ebben mond pár hasznos gondolatot. *(Domokos László: Bejelentkeztem.)* Én tisztelettel végighallgattam elnök urat, tegye már meg, hogy ön is tisztelettel végighallgatja, még akkor is, ha nem tetszik, amit mondunk. *(Domokos László: Nem erről van szó!)* Valószínűleg az igazság fáj, elnök úr, és gondolom, hogy ezt sokkal rosszabb hallgatni, mintha nem lenne igaza az ellenzéki kérdezőknek és felvetőknek. *(Domokos László: Én az igazat mondtam.)* Ez egy ilyen hely, hogy a parlamentben kénytelen végighallgatni egy évben egyszer-kétszer azt, amit mondunk, és akkor utána úgysem foglalkozik vele, de legalább a jegyzőkönyv végett hadd mondjuk el az álláspontunkat.

Önök valamikor nem is olyan rég tartottak a korrupció elleni harc sikeréről sajtótájékoztatót, miközben minden évben Magyarország hátrébb csúszik a korrupciós érzékelés indexe szerint. Most arról beszélt, hogy mennyire fantasztikusan jól ellenőrzik önkormányzatok az európai uniós forrásoknak a felhasználását és azt, hogy ezek hogyan kerülnek

ellenőrzésre. Akkor valakiket cseréljenek ki az Állami Számvevőszékben, mert akkor valahogy nem jól végzik a munkájukat. Naponta jelenik meg az, hogy több száz milliárd forintos nagyságrendben kell Magyarországnak adott esetben visszafizetni, vagy nem utalják el a brüsszeli forrásokat, merthogy ellopják az európai uniós pénzeket, hadd fogalmazzak már ilyen egyszerűen, hátha így jobban érti. Akkor lehet, hogy azok a kollégák, akik ezzel foglalkoznak, ők nem kapnak megfelelő utasítást, nincsenek megfelelő eszközeik, vagy nem értenek ahhoz annyira, amihez kellene hogy értsenek. Akkor viszont a szervezetben belül lehet, hogy kell valamilyenfajta változtatásokat eszközölni.

Emellett ráadásul önök azt írják a saját neve alatt lévő Wikipédiában, hogy óriási reformokat hajtott végre az Állami Számvevőszék működésében. Mondjuk, ebben egyet lehet érteni, csak éppen negatív irányban, de ott azt írják, hogy kockázatelemzéssel választja ki az ellenőrzési területeket és az ellenőrzött intézményeket. Itt elég sok kockázatot látunk az elmúlt években 2010 óta, amivel akkor foglalkozhatna tervszerűbben egy kicsit az Állami Számvevőszék, és akkor hátha Magyarország nem hátracsúszna ebben a korrupciós indexálásban és a rangsorban, azt hiszem, a legutóbbi évhez képest hat helyet rontottunk, és az Európai Unióban belül csak Bulgáriát minősítették korrupciósabb országnak, mint Magyarország. Ha világbeli összehasonlítást teszünk, akkor sem állunk túl kedvező helyen.

A másik észrevételem pedig arra vonatkozna, hogy melyik pártot mikor ellenőrzik, illetve volt önnek egy olyan mondata, hogy a politikai pártok nem vonhatják ki magukat a szabályok alól, meg természetesen a politikai pártok sem, például a miniszterelnök sem. Tehát, ha mondjuk, ajándékot fogad el valakitől, akkor órá is vonatkozik a magyar szabály, magyar országgyűlési képviselő nem repkedhet magángépeken például. Ez egy túl nagy ajándéknak tűnik. Ez nem egy golyóstoll, amit kap valamilyen rendezvényen, egy lufi vagy egy zászló, ez már túlmelegy ezen a szinten, amit egy ilyen kampányeseményen kaphatunk, de látható módon ez senkinek nem zavar az önök sorai között. Sőt, a miniszterelnök itt nem messze, tőlem öt méterre kijelentette a legutóbbi ülésen, hogy nemcsak a múltkor, hanem a jövőben is, a következő harminc évben is ugyanezt fogja tenni.

Ez csak egy magatartásbeli példa, ami értelemszerűen azt mutatja, hogy önök pontosan ugyanezzel a magatartással állnak az ellenőrzött ellenzéki pártok vagy szervezetek irányába. Ugyanis mi nem azt mondjuk, hogy ne ellenőrizzék a politikai pártokat. Dehogynem, ellenőrizzék! Ez, ahogy ön is elmondta, törvényben adott kötelessége az Állami Számvevőszéknek. Csak ne kettős mérce alapján ellenőrizzenek! Ne az legyen, hogy van, ahol szemet hunynak, van ahol meg a legnagyobb szigorral lépnek fel. Legyen legnagyobb szigor minden esetben értelemszerűen, és a törvény betűje szerint és a morál

elvárásai szerint járjanak el értelemszerűen! Ez az elvárás szerintem minden magyar választópolgár részéről, nem pedig az, hogy ne végezzék azt a törvény által meghatározott munkájukat, amire valóban, ahogy ön is mondta, az Országgyűlés is kötelezte önöket.

Köszönöm szépen. Mesterházy Attila voltam, ipszilonnal. *(Derűltég és taps az ellenzéki pártok padsoraiban.)*

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Kétperces felszólalás következik. Szilágyi György képviselő úr, Jobbik. Parancsoljon!

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Hallgatva elnök urat és figyelve a munkásságát és esetleg a munkatársai viselkedését és az egész miliót, valahogy olyan ismerős volt, és azon gondolkodtam, hogy vajon mi jellemezheti ezt legjobban. Engedjen meg nekem három idézetet; ezek, hangsúlyozom, idézetek, amiket most olvasok: „Ezeken lovagol maga? Amit a vaksi szemével lát? A süket fülével hall? A tompa agyával gondol? Azt hiszi, fölér az a mi nagy céljaink igazságához?!” „Aki mibennünk nem bíz, az önmagában sem bíz. Aki mibennünk nem bíz, az a mi fényes jövőnkben sem bíz. És aki a mi boldog, fényes jövőnkben nem bíz, az áruló.” „Mutasson nekem egyetlen embert az országban, akire ha kell, öt perc alatt nem bizonyítom rá, hogy bűnös! Magára is, magamra is, mindenkire!”

Az idézetek a tanú című filmből vannak. Attól félek, elnök úr, hogy ötven-hatvan év múlva ezt a mi korunkat is majd ilyen ikonikus filmek fogják megörökíteni, ilyen ikonikus filmek fognak szólni erről a dolgról, ami egyben vicces is - ilyen volt a tanú című film is -, de egyébként sírni lenne kedve az embernek, amikor azt látja, hogy azokat a garanciákat, amelyek egy jogállamiságot kellene hogy működtessenek, amelyek egy jogállamiság alapjai kellene hogy legyenek, azokat hogy bontja le folyamatosan az Orbán-rendszer az elmúlt nyolc-kilenc év alatt, és mennyire szünteti meg azt a demokratikus berendezkedést, amiért nagyon-nagyon sokan küzdöttek; azt a demokratikus berendezkedést, amivel úgy gondoltuk, hogy az úgynevezett rendszerváltás idején szakítottunk, és aztán önök és az Orbán-kormány visszahozta. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Visszatérünk normál felszólalók felszólalásaihoz. Z. Kárpát Dániel képviselő úr, Jobbik, tessék!

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Hadd szolgáljak meglepetéssel: elismerésemet fejezem ki elnök úr irányába, hogy volt önben annyi lélekbatárság, hogy felállt és reagált. De ha már ezt megtette, engedje meg nekem, hogy felhívjam a figyelmét azokra a kérdésekre, amelyeket kifejtett a válaszából. Értem én, hogy az időkorlát

szűk, ugye, ez engem is szorít, tehát ugyanúgy 15 percek állnak rendelkezésre. Ezeket igyekszem nem kihasználni a hatékonyság érdekében, inkább több rövidebb hozzászólással operálnék.

De elnök úr, a „tiltott támogatás”-féle ügykörről lehetne sokáig vitatkozni. Ha egy piacgazdaságon belül valaki nem érti azt, hogy egy plakátcégnak minden hónap végén maradnak üres helyei; ezeket az üres helyeket pedig egy elképzelt telített árnál egy piaci megegyezés folytán olcsóbb, de mégis piaci áron kiadja valakinek azért, hogy legalább a rezsije megtérüljön, aki ezt nem érti, az vélhetően nem végzett közgazdász. De nem akarok senkit megsérteni, még egyszer mondom, reggelig tudnánk erről beszélgetni.

De elnök úr, amikor arról beszélünk, és elmondtam többször, hogy a gazdasági igazgatónk, illetve az alelnökünk odavitte egy sajtótájékoztató keretein belül az adatokat önhöz, még mindig nem kaptunk választ arra, hogy ezeket miért nem fogadták be, tehát miért nem voltak önök érdekeltek abban, hogy ez a hatékony vizsgálat lefolyjon úgy, ahogy annak egyébként le kellett volna folynia.

Szeretnék egyvalamit leszögezni az ön számára, mert személyes megjegyzést is tett. Én nem fenyegetőzöm. Férfias viselkedéssel felállok, odaszegezem a kérdéseket. Elnök úr, én sem veszem fenyegetőzésnek azt, amit mondott, hogy az áthúzó vizsgálatok esetében mi várható és mi nem, mert feltételezem, hogy egy férfias karakterrel van dolgom, aki felállt, beszállt ebbe a vitába. Igen, elismerésemet fejezem ki, és remélem, hogy a többi kérdésre is választ ad. Tehát mi nem fenyegetőzünk, elnök úr. Itt a sértett fél, aki jóhiszeműen járt el, és mégis több száz milliós bírsággal sújtották, álláspontom szerint indokolatlanul, úgy gondolom, hogy a Jobbik frakciója.

Teljesen természetszerű, hogy mivel közigyeljárásan kívülre helyezték ezt az egészet, és belföldön jogorvoslatot nem lehet találni a Számvevőszék döntésével szemben, természetes, hogy az ember megpróbálja mindezt külföldön elérni. Az is teljesen természetes, hogy egy ilyen vizsgálatnak a kifutása megjósolhatatlan ebben a pillanatban. Tehát azt ne vegye sértésnek, hogy én a tényekről beszélek és nem hallgatok el tényeket. Az a kérésem, hogy egy érdemi vita érdekében normális stílusban és normális mederben beszéljünk ezekről.

(14.20)

De azt is látnunk kell eközben, amikor elnök úr elmondja, hogy az uniós források ellenőrzöttségi foka Magyarországon tulajdonképpen a legjobbak között található, akkor itt egy vitát ki kell bontanunk, aztán jó lenne, ha el is tudnánk fojtani, de itt az előttem fekvő, egyébként uniós háttérű statisztikák esetében azt látom, hogy az EU-támogatások a magyar bruttó hazai össztermék mintegy 1,9-4,4 százalékát teszik ki, tehát a kettő érték között ingáztak az utóbbi években,

és az állami beruházások, kapaszkodjunk meg, több mint felét adják. Tehát sajnos nem igaz miniszterelnök úr expozéja arról, hogy saját lábán álló, önálló magyar gazdaságot építettünk volna. Bárcsak igaz lenne! De amíg az itteni állami beruházások több mint felét is ezek a pénzek adják, addig nagyon nehéz ezt kijelenteni.

A magyar korrupciós index ezzel szemben 2008, tehát egy nagyon sötét gazdasági korszak óta 19 ponttal csökkent, az Európai Csalás Elleni Hivatal, az OLAF által pedig a 2013-16 közötti időszakra vonatkozóan végzett 41 országos vizsgálatnak, elnök úr, ez a második legtöbb az egész Európai Unióban, tehát 41 vizsgálatnak a 85 százalékát igazságügyi és pénzügyi ajánlásokkal zárták, tehát valamifajta szabályszerűlenséget tártak fel, az elmarasztalások pénzügyi hatása pedig, kapaszkodjon meg, elnök úr, elérte az összes támogatás 4,16 százalékát. Tehát egy kiemelkedően magas visszaélési arányról van szó, és akkor még nem érintettük azokat a korrupciós mechanizmusokat, amelyeket semmilyen hivatal nem tud a jelen formájában feltárni, mégis mindannyian tudjuk, hogy itt vannak velünk.

Egyetlenegy példát hadd mondjak önnek, elnök úr. Ha ön szerint tiszta ez a rendszer és megfelelően ellenőrzött, én azt mondom, hogy ha 36 százalék egy országban az egyszereplős közbeszerzések aránya, akkor az a korrupció mocsarában fetreng és fuldoklik. 36 százaléknyi egyszereplős közbeszerzés? A pénzeknek ekkora hányada egy szereplőhöz áramlik mindenféle verseny, versenyeztetés nélkül? Erről a korszakról könyveket, lexikonokat, regényeket fognak írni. Elnök úr, erről ódákat zengeni? Elképesztő, lehetetlen! Az ember tiszta lelkiismerettel ezt véleményem szerint nem teheti meg. Bár nem posztom a lelkiismereti kérdéseket firtatni ön kapcsán, de azt el kell hogy mondjam, hogy ezeket a kérdéseket fontosnak tartottam tisztázni annak érdekében, hogy realizáljuk, hogy két teljesen párhuzamos Magyarországon élünk.

Tehát amikor önök azt mondják, hogy ez egy megfelelően ellenőrzött rendszer, szisztéma, én pedig idehozom a konkrét tényszámokat, hogy miért fuldoklunk a korrupció mocsarában, akkor jó lenne, ha a szekértáborok között megtalálnánk az átjárást, és megtalálnánk azokat az utakat, ahol ezeket a korrupciós mechanizmusokat meg lehet szüntetni. Hiszen ha igaz ez, hogy a Számvevőszék vagy elnöke erről a korrupciótól fertőzött világról, ha nem is dicshimnuszokat zeng, de ilyen pozitívan nyilvánul meg, akkor élek a gyanúperrel, hogy más területekre is igaz lesz az, hogy máshogy látják a valóságot, mint ahogy az a magyar ugaron megtörténik, előfordul és létezik.

El kell mondjam önnek, hogy egészen elképesztőek ezek az adatok, egészen elképesztő állításokat is hallhattunk, de én még mindig fenntartom érdemi kérdéseimet. Tehát ha megfigyelte a felszólalásomat, ebben személyeskedés, különböző jelzők, minősítések nem voltak, még akkor sem, amikor elnök úr fenyegetőzésről és egyebekről beszélt, miközben bőven van,

amit a Jobbik frakciója és ez a közösség vehetne fenyegetőzésnek, de én még mindig bízom abban, hogy egy szakmai mederben zajló vitában érdemi választ tudunk kapni azokra a kérdésekre, amelyek joggal tartanak számot közérdeklődésre. Köszönöm. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bajkai István képviselő úr, Fidesz, parancsoljon!

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, tisztelt elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Elnök Úr! Nem szándékoztam eredetileg hozzászólni ehhez a ponthoz, de mégis a jó lelkiismeretem arra szólít, hogy mégis tegyek néhány megjegyzést, hogy szóljak önökhöz. Az egyik: szemem előtt az bontakozik ki, hogy a Jobbik frakciója a saját magával szemben sérelmesnek tartott döntéssel kapcsolatban itt egy vitát folytat valójában. Ez abból a szempontból mégiscsak méltatlan a parlamentarizmusban és méltatlan ebben a Házban, hogy valaki egy egyéni jogvitát vagy egyéni nézőpontot próbál, helyettesítve egy bírósági eljárást vagy hatósági meghallgatást, itt lefolytatni. Tehát azt gondolom, hogy a saját példának vagy a saját érdekérvényesítésnek nem helyszíne a parlament. *(Közbeszólások a Jobbik soraiból.)*

A másik egy pontosítás, nevezetesen az, hogy az egyszereplős közbeszerzési eljárások adatát Rigó elnök úr, a hatóság elnöke 16,6 százalékban jelölte meg a 2017. év vonatkozásában, tehát ami itt az előbb elhangzott számadat, az vagy más évre vonatkozik, vagy más tévedésen alapulhat.

A harmadik megjegyzésem pedig az, hogy kormányunk és ezen belül az arra vonatkozó igazságügyi szervek is, de itt kiemelném az Állami Számvevőszék munkáját is, jelentős munkát és energiát fordít arra, hogy a korrupciós vagy korrupciógyanús ügyeket feltárja. Ennek keretében került sor, mint bizonyára önök előtt is ismert, a 4-es metró körüli ügyek feltárására, és ebben a körben sikerült azt eddig úgymond bizonyítani, tényekkel alátámasztani, hogy több mint 167 milliárd forinttal úgymond megkárosították a magyar költségvetést, és jelentős részben nyilvánvalóan ennek is korrupció volt az alapja.

Tehát amikor a korrupciós index változásáról van szó, az éppen arra vezethető vissza, hogy ilyen adatok kerülnek elő, ami éppen a saját feltáró munkánk eredménye, és jól látható, hogy a szocialista-balliberális kormányzat élen járt a korrupciós ügyek úgymond megvalósításában és ennek a tételnek a növelésében. Tehát azt gondolom, a korrupciós index változása éppen a saját korrupcióellenes tevékenységünk eredménye.

Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kétperces felszólaló Zsigmond Barna Pál képviselő úr, Fidesz. Parancsoljon!

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Elnök Úr! Csak sorolnám: magas a növekedés, alacsony az infláció, magas a foglalkoztatás, alacsony a munkanélküliség, a hiány 3 százalék alatt van, az államháztartási hiány, az államadóssági ráta évről évre csökken. Ezek a magyar gazdaság eredményei, és ebben szerepe van minden ellenőrző szervezetnek, így a Számvevőszéknek is, úgyhogy én szeretném megköszönni elnök úrnak a szakmailag megalapozott beszámolóját. Nagyon sajnálatos esemény az, hogy itt az ellenzéki pártok részéről ez egy politikai vitává, sokszor - ahogy Bajkai képviselő úr jelezte - személyeskedő vitává fajult ez a beszámoló, miközben egy emelkedett esemény kéne legyen.

És nem igaz az, hogy a Számvevőszék nem elismert külföldön, nagyon sok nemzetközi elismerése van, ha ez számít. Én azt gondolom, hogy számít. Nemzetközi korrupcióellenes szemináriumot szervezett, 49 számvevőszék képviseltette magát, több workshopot is szervezett, az Open Budget Survey legfrissebb, 2017-es jelentése szerint is az ÁSZ az egyik legjobban teljesítő állami számvevőszék. Ezek mind-mind azt sugallják, hogy nemzetközi mércével mérve is jól végzi tevékenységét az Állami Számvevőszék.

És ha itt már a pártokról beszélünk, Mesterházy úr bemutatkozott, talán a pártját is be kellett volna mutassa, az elmúlt időszakban a sajtó attól volt hangozó, hogy milyen gazdasági sikereket ért el sajnálatos módon a Magyar Szocialista Párt. A Jobbikot is talán minősítheti az az eljárásorozat, amely a gazdálkodás vonatkozásában fölmerült a párttal szemben. Mindenféle Soros-szervezetek korrupciós indexét idehozni szerintem nem illő ide, hiszen rengeteg olyan szervezet van, amelyek az országokat minősíti így vagy amúgy, leginkább annak mércéjével természetesen, hogy Soros Györgyöt kiszolgálják vagy az ő szervezeteit vagy nem. Magyarország nem szolgálja ki, ezért nem véletlen, hogy a Soros-féle korrupcióindexek mutatói szerint Magyarország ott van, ahol van.

Úgyhogy még egyszer köszönöm a beszámolót, és az lenne méltó ehhez a Házhoz, ha ez a vita egy szakmai vita lenne, és nem politikai szlogeneket hallanánk az ellenzék részéről. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypárti padsorokban.)*

ELNÖK: Kétperces felszólalásra Z. Kárpát Dániel képviselő úr, Jobbik!

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Nem kívánom megsérteni kormánypárti képviselőtársamat, de egy számvevőszéki vitára idehozni Sorost...! Képviselő úr, kérem szépen, állítson magán! Az az adatsor, amit innen előhoztam, tudja, honnan származik? Az Európai Bizottság vizsgálatától. Soros-szervezet az Európai Bizottság? Lehet, hogy önök megpróbálnak egy szofisztikált médiahálózaton keresztül több millió magyar állampolgárt ezzel az örülettel teljesen betéríteni, de azt ön sem gondolja teljesen komolyan, hogy az a szerveződés, amelytől

önök egyébként EU-forrásokat fogadnak el, az tudatosan Soros György érdekében manipulálja a statisztikákat, hogy önnek és a képviselőtársainak rossz legyen?! Egészen elképesztő világot alakítottak ki, és én nagyon remélem, hogy ezt nem hiszi el, hanem csak politikai okokból mondta.

Szeretném felvilágosítani amellet, hogy a vizsgálatot az Állampolgári, Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság folytatta le, a procedúra részeként a Költségvetési Bizottság is elkészíti a maga jelentését. Tőlem nagyon távol áll az, hogy mindenféle kontroll nélkül kezeljem, használjam a különböző uniós számsorokat, ajánlásokat, egyebeket. Jellemzően önök azok, akik idehoznak különböző törvényjavaslatokat uniós implementáció részeként, és ezzel nincs is minden esetben baj, de ön-magában egy jelzővel elintézni statisztikákat, szakmai vitákat, szerintem méltatlan, ez valóban méltatlan ehhez a Házhoz.

(14.30)

Én valóban megpróbáltam itt tények, észérvek mentén lefolytatni ezt a vitát. Bizonyos kérdésekre egyébként választ is kaptunk, tehát abszolút érdemtelennel nem érzem a kialakult helyzetet, de a hasonló megszólalások, mint az öné, valóban méltatlanul stigmatizálják ezeket a vitákat és bizonyos helyzeteket. Sorozni egy számvevőszéki vitában szerintem is megalázó a Ház tekintélyére nézve, de az, hogy önök számonkérnek, hogy politikai vita alakul ki egy szakkérdésről Magyarország parlamentjében, ahol politikai pártok vesznek részt, az egészen elképesztő! Melyik korszakban élnek önök? (*Taps a Jobbik soraiban.*)

ELNÖK: Kedves Képviselő! Az a helyzet, hogy a házszabály által előírt kötelezettségemnél fogva fel kell hívjam a figyelmüket, hogy ez a napirendi pont az Állami Számvevőszék 2017. évi szakmai tevékenységéről szóló beszámoló meg az intézmény működéséről szóló jelentés az Országgyűlés részére. Értem, hogy nagyon sok minden hozzátevédik kormánypárti és ellenzéki részről is, de mégiscsak azért választottak meg minket elnöknek, hogy ilyenekre figyelmeztessük önöket, és aztán így adnám meg a szót most... (*Domokos László jelzésére:*) Elnök úr, most kíván szólni? (*Domokos László bólint.*) Szólhat, szólhat, de akkor kérem, meg a többi képviselőt is, hogy a napirendi pontnak megfelelően szíveskedjenek megtenni kalandozásaikat itt, a tisztelt Házban.

Domokos elnök úr, parancsoljon!

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnöke: Köszönöm szépen. Köszönöm szépen. Megpróbálom teljes körűvé tenni, az első részben már az elnök úr jelezte, hogy az időt ne lépjem túl, ezért most megpróbálom a második részében az elhangzottakkal kapcsolatos további, talán nem annyira tévhit, nem annyira a törvények rossz értelmezéséből, hanem akkor olyan szakmai kíváncsiság vagy félreértésre, adott témákra válaszolni, amelyek az első részben inkább

igyekeztem az érintett pártok, s a többi kérdésben. (*Sic!*) Még egyáltalán nem válaszoltam itt ebben a dologban, hiszen itt több érintett párt elmondta, hogy ő maga is érintett ebben az ÁSZ, egyébként '18. évi jelentésében, jeleztem, hogy '17. évi beszámolóról szól, tehát a '18. évi folyamatokra én, amennyire lehet, válaszolok, de azért mégsem ez a tárgya, mindamellett, hogy láthatóan többen jogvitaként értelmezik, ennek megfelelően nyilván, amennyiben ez valóban majd a nemzetközi szinten jogvita tárgya lesz - bár tudni kell, hogy a közigazgatási bíróság egyébként megítélte ezt az ügyet, és világossá tette, hogy a fennálló magyar alkotmányos és törvényi keretek között ez az ÁSZ szabályosan járt el, és az önök beadványaira ezt a választ adta, hogy nincs módja a bíróságnak eljárni, ezt jól is idézték egyébként.

Hogy ezzel nem értenek egyet, vagy ebbe nem tördnek bele, arra is elmondtam a választ: lehet a '89-ben kialakított demokratikus alapintézményeknek az ellenőrzési szisztémájához hozzányúlni, itt tudtommal vannak olyan pártok, amelyek ezt védik, vannak azok a pártok, amelyek ezt megváltoztatnák, nem hiszem, hogy az ÁSZ-nak a dolga ebben a kérdésben állást foglalni, hogy miért így alakult ki egyébként '89 óta a pártok és majd később a pártalapítványok kapcsán, hogy a Számvevőszék ellenőrzi szabályossági alapon. És ismert egyébként, és nemzetközi szinten most vizsgálják például Franciaországban is, vagy Németországban, hogy a tiltott támogatás fogalma lehet, hogy létezik más országokban is, csak ezt egyelőre ez a jogintézmény nem is ismeri Európában, tehát valójában Magyarország sokkal felkészültebben, már '89-től fokozatosan erősített a pártok átláthatóságával, a pártok elszámolásával kapcsolatban. Jelzem, a Velenői Bizottság, illetve különböző nemzetközi szervek ajánlásait figyelembe véve pont önök, országgyűlési képviselők adtak további ÁSZ-eszközöket, hiszen ez volt a nemzetközi ajánlás az Európai Közösség nemzetközi szervezeteinek a szakértői által, hogy az ÁSZ erősítse a pártok ellenőrzését, a kampány ellenőrzését, és önök ehhez nyilván a megfelelő parlamenti szabályok között valamilyen mindenkorai törvénymódosításokkal hozzájárultak.

Előkerült a kampány kérdése, amelyre azért engedelmükkel... - mert úgy tűnik, mintha azon már túl lenne mindenki. Meg szeretnék mindenkit nyugtatni, hogy a törvényi keretek között ebben az évben elkezdjük az ellenőrzést, minden pártnak, sőt minden képviselőnek, aki állami támogatást igényelt a saját kampányához, az ellenőrzése megtörténik, illetve még a tiltott támogatás kérdésköre is ebben a látókörben van. Ennek a folyamatáról, engedjék meg, biztos, hogy nem nekem kell most előzetesen semmilyen módon előre jelezni, ezt nem is tettem, ezt csak Z. Kárpát Dánielnek akarom mondani, hogy én nem mondtam semmit ezzel kapcsolatban, semlegesem csak azt a tényt szeretném még egyszer megerősíteni: ez a számonkérés jogtalan, alaptalan a részünkről, mert minden esetben egy éven belül lefolytattuk ezt az ellenőrzést, és le fogjuk folytatni a '18. évi választásokkal

kapcsolatos ellenőrzés tekintetében, és nem azért megyünk önökhöz, a Jobbikhoz, mert szeretjük önöket, vagy nem, hanem azért, mert a kampányban önök is pénzt igényeltek, méghozzá több száz millió forintot az adófizetők pénzéből, hogy az önök kampánya sikeresebb legyen, mint ahogy minden más párt.

Én most ezt nem számon akarom kérni, csak tegyük világossá, hogy nem mi akartunk önökhöz menni, önök is pénzt kértek a közpénzből a kampányhoz, mint minden más, aki jelölő szervezet volt, és ennek megfelelően fogjuk ezt a folyamatot elvégezni, a kollégáim, a számvevők, illetve az ellenőrök, és vélhetőleg a törvénynek megfelelően, és továbbra is ennek a témának a felügyeletét nem elnökként és nem alelnökként, a korábban megválasztott, önök által megválasztott tisztségviselőként folytatjuk le, hanem csak rendszerszinten tekintünk erre rá, hiszen önök előtt ténylegesen be kell számolni, de személy szerint egyetlenegy megállapítást az ÁSZ elnökeként, mint volt képviselő is akár, amit önök emlegetnek, soha nem hoztam, meg nem is fogok meghozni ebben a kérdésben.

Tehát pártok, kampány, pártalapítványok ügyében nagyon rigorózusan figyelünk arra, és ezt most Mesterházy Attilának - aki már nem kíváncsi, úgy tűnik a válaszmra - jelzem, én nagyon jól tudom a nevét, csak azt nem tudtam, hogy ki pontosan melyiket mondta, nem a nevét nem tudtam, hanem a témát, hogy ki melyik témához szólt, ezt kellett megkeresnem gyorsan, és valóban, ő azt vetette föl, és egyetértetek vele, hogy egyenlő mércével kell mérnie az ÁSZ-nak.

Ez, higgyék el, nem olyan egyszerű, amikor öt-száz számvevő egyénileg eltérő szakmai álláspont alapján, egy ugyan egységes program és módszer szerint akar eljárni, de azért ennek az egyformán való mérése egy külön rendszerszintű felépítés kérdése. Erre utaltam Z. Kárpát Dánielnek, hogy ez még 2010 előtt nem így volt az ÁSZ-ban, ezt az elmúlt években a kollégáim építették fel, pont erre a Mesterházy Attila által is megfogalmazott jogos szakmai igényre, hogy tényszerűen, objektíven, minden dokumentumot azonos mércével elbírálva megállapításokat tegyünk, minőségbiztosított módon ezt felülvizsgáljuk, és utána, amikor már megvan az eredmény, akkor az össze legyen tekintve, hogy azonos, a módszertani keretek között betartották-e a számvevők az eljárást. Ezt sem elnökként vizsgálom felül.

Tehát szoktam mondani, hogy ne gondolják, hogy én 251 jelentést és annak a háttérét el szoktam olvasni, és azt mind, én magam belenyúlok, hogy most kitoljak a német kisebbségi önkormányzattal vagy nem tudom melyik szervezettel. A legtöbb esetben, azt is el kell mondani, hogy éppen aktuálisan ki a vezetője, azt sem áll módomban vizsgálni, hiszen - még egyszer mondom - nyolcszáz fölötti ellenőrzött volt a múlt évben, ebben az évben meg ezer fölötti lesz az ellenőrzött szervezetek száma, ráadásul visszamenőleg 2-3-5 évre vonatkoznak az ellenőrzéseink. Tehát hogy hány vezető hogy cserélődött, azt,

meg kell mondanom, egyszerűen fizikálisan is elég lehetetlen nyomon követni.

De nyilván feladatom, amennyire lehet, hogy ezt a kockázatot is vizsgáljam, hogy éppen milyen vezetők cserélődtek, hiszen ez önmagában, látjuk, egy átadás-átvétel a magyar közpénzügyi ügyeknek, talán a pártelnökök, akik egyik pártvezetőtől átvették, a másiknak, tapasztalták, az nem egy magas szinten végrehajtott. *(Sic!)* Jelzem, ez az önkormányzatoknál intézményes és egyszerű, csak ott annyi a különbség, hogy ott törvény elő is írja az átadás-átvétel jegyzőkönyvének és dokumentáltságának a rendszerét, ezért talán az szervezettebb.

Amire konkrétan még nem reagáltam, és amiről szeretnék szólni, az Z. Kárpát Dánielnek a 257 hatósági eljárásról szól, amit elolvasott és idézett. Szeretném jelezni, hogy ennek egy jelentős része egyébként közbeszerzési ügy, amit számonkért rajtunk, tehát az ÁSZ Nyikos úr idejében meg azután is... - gyakorlatilag összesen nem volt annyi közbeszerzési ügy, felvétel, mint amennyit egy év alatt az ÁSZ egyébként gyanújelzést ad. Tehát mondhatjuk akár azt is, hogy valóban rosszabb a helyzet, mint korábban. Vagy lehet, hogy az ÁSZ mégis jobban dolgozik, mint korábban, hiszen tudatosan a közbeszerzés kérdését is ellenőrzi.

Le szeretném szögezni, amire az elnök úr is felhívta a figyelmet a pulpitus éléről, hogy az ÁSZ nem a közbeszerzésről számol be, ennek van egy önálló hatósága, amelynek a beszámolóját egyébként önök tárgyalják, ismerhetik, és abban, ha nem haragudnak meg, az elnök úr intelmének megfelelően nem térnék ki olyan területek értékelésre, amelyeknél nem az ÁSZ a konkrét felelős ellenőrző szerv, hanem erre van egy külön, önálló szervezet, a Közbeszerzési Hatóság, amelyik egyébként ebben a kérdésben eljár.

(14.40)

De le szeretném szögezni, hogy az ÁSZ közbeszerzési ügyben is eljár, ebben aztán vannak kormányhivatalokhoz kapcsolódó hatósági ügyek, vannak rendőrséghez kapcsolódó bűnügyek. Egy közös jellemzője van: nem kötelesek az ÁSZ eredményét bemutatni nekünk, illetve a törvény azt mondja, hogy válaszoljanak nekünk, de azért meg kell mondani, hogy a hatóságok nem mindig világosítanak fel bennünket, hogy pontosan mit csinálnak, de pont a Közbeszerzési Hatóság tételesen, forintra, fillérre, hogy milyen bírságot szab ki és mire jut, ezt is meg szokta velünk osztani. Hiszen elhangzott, nagyon sok esetben a törvény miatt büntetőjogi ügyekben vagy adóügyekben évekig, évtizedekig is elhúzódik egy-egy ügy, és vannak még olyan folyamatban lévő ügyek, amelyeket 2008-2009-2010-ben állapított meg az ÁSZ, és ez még mindig nem zárult le. A bíróság meg végképp nincs kötelezve arra, hogy nekünk beszámoljon arról, hogy mi lett a végső, már a jogorvoslatok utáni utolsó döntés.

De szeretném jelezni: a bűnüldöző szervezeteknek, a hatóságoknak a törvénynek megfelelően szerintem

darabszámra nem kevés beadványt a számvevőink - nem az elnök - feltártak és eljuttattak, többet, mint korábban, a 2010 előtt, az előttem lévő időszakban, ha jól emlékszem, 2016-ban is 200 fölötti volt.

A nemzetközi területekre, azt gondolom, hogy képviselő úrnak megköszönöm, hogy reagált, valóban az ÁSZ-nak nem hiszem, hogy ennél többet kellene nemzetközileg tennie, mert mégiscsak az Országgyűlés ellenőrző szerve. Úgy fogalmaznak európai szinten is, hogy persze, a nemzetközi sztenderdek az iránymutatóak, de mindenki a saját mandátumán belül ellenőriz. Vannak, ahol nem engedik, hogy önkormányzatot ellenőrizzen, van, ahol a gt.-ket nem ellenőrzik, van, ahol megmondják, hogy csak szabályossági ellenőrzés lehet.

Rendkívül színes az európai meg a világkép is ebben. Olyan nincsen, hogy egy etalon szervezet. Lehet kitérni szervezeteket, amelyeket mintaadónak tekintünk, de nyilvánvalóan nem másolás a nemzeti szuverenitásban egy intézménynek a dolga, hogy lemásoljon egy másik szervezetet.

És még a korrupcióval kapcsolatban: higgyék el, ezt elég alaposan vizsgálták a kollégáim. Több munkacsoport van évek óta ebben a kérdésben. Az ÁSZ a saját hatáskörében - az önök országgyűlési határozatának megfelelően - az úgynevezett integritáselvű, korrupciót megelőző kérdésekben kapott felhatalmazást. Hiszen nem is kaphatott arra, hogy korrupciót vizsgáljunk, hiszen az a mai törvények szerint rendőrségi, ügyészségi, bírósági feladat, tehát az önök által igényelt, úgymond védekezhet az utolsó tőltényig minden bűnelkövető vagy szabálysértő, amelyet önök irigyelnek. Ez az eljárás folyik ezekben az ügyekben, tehát ez nem az ÁSZ-nak a területe, de megítélésünk szerint a hatóságok kellő alaposággal beadványként, jelzéseként, esetleg sok esetben feljelentésként kezelve igyekeznek tisztázni az ÁSZ számvevői által jelzett kérdéseket.

Én nem venném elő, mert Ritter urat jobban tisztetem, hogy más képviselő őt idézte egy-két évvel ezelőtti ügyünkben, én arra írásban választ adtam, nem szeretném azt a kérdést elővenni. Teljesen igazuk van, lényegre törő jelentéseket akarunk írni, ezért nagyon is lényegesnek tekintettük, hogy tömören, a leglényegesebb állításokat foglalják össze. Higgyék el, a számvevőink a leginkább azok, akik minden részletet szeretnének leírni, ami hibát találtak. Elnökként én kimondottan az 1-4 oldalnál nem hosszabb jelentéseket priorizálom, pont azért, hogy önök lényegrelátóan, világosan lássák, hogy mi van. Nyilván emögött viszont az összes részlethez nincs felsorolva, ezt a figyelemfelhívó levelekben igyekeznek a kollégáim leírni, hogy akkor mik azok a részlethebák, amelyekből végül is erre a megállapításra jutottunk.

A társadalmi haszonról elhangzott, hogy nem mondtam semmit. Szerintem az egész expozém erről szólt, én úgy remélem, hogy tudták használni. Mi úgy láttuk, a jegyzőkönyveket tanulmányozva is, hogy mind az Országgyűlés, mind az ellenőrzöttek használják, felhasználják a mi jelentéseinket, elemzéseinket,

és igyekeznek jobba tenni a működésüket, szabályszerűbbé, célszerűbbé. Én csak dicsérni tudom, ellentétben önökkel, akik ellene voltak abban, hogy a társadalmi hasznával gond van, szerintem nagyon is hatásvos az ÁSZ ellenőrzési kérdése.

Az adatigénylésre csak egy reagálást akarok tenni: a törvények szerint jártak el, ezt direkt megnéztem, hogy a kollégáim hogy tették, de nem kívánok ennél többet ebben részt venni. Ha jól értem, jogvita van ebben is, vagy önök szerint legalábbis jogvita van, ezért én nem is kívánok jelenleg erre kitérni, ezért majd erre akkor nyilván vissza kell térni.

Akadémia-ügyben Mesterházy Attila szólt. Azért itt tisztázzuk, hogy az ÁSZ leellenőrizte az Akadémiát, sőt a kutatás-fejlesztési területet is, sőt nemzetközi kooperációban. Egyébként nemcsak mi, hanem az európai uniós ellenőrzés is azt mondta, hogy megnőtt a versenyképesség, és hogy nem elég eredményesek, nem épülnek be a gazdaságba a kutatás-fejlesztési, innovációs témák. Az ÁSZ is ezt állapította meg, és én erre reagáltam a nyáron. Én a jelentéseinkből idéztem azt a megállapítást, nem pedig aktuálpolitikai vitában vettem részt. A főtitkár tagadta egészen tételesen, hogy teljesítménykövetelményt lehet állítani a kutatás-fejlesztési pénzekkel szemben, én erre azt mondtam, hogy egyrészt az Alaptörvény sem ezt mondja, a magyar törvények sem, sőt az európai gyakorlat sem ezt mondja, hanem teljesítménykövetelménynek meg kell felelni.

Tehát meg szeretném nyugtatni Varju László urat is, hogy nincs jobb- és baloldal az ÁSZ számára, és igyekezünk. Azt azért ne kérjük rajtam számon, hogy az emberek élnek az EU adta joggal, a személyek szabad áramlásának jogával. *(Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az időkeret leteltét.)* Nyilvánvalóan erről mindenféle vélemény lehet, de ezt talán nem az ÁSZ-on kellene számonkérni. Köszönöm szépen a lehetőséget. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök úr. Képviselői felszólalások. Varga-Damm Andrea képviselő aszszony, Jobbik, parancsoljon!

DR. VARGA-DAMM ANDREA (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Felolvasnám újra a napirendi pont címét: tájékoztató az Állami Számvevőszék 2017. évi szakmai tevékenységéről és beszámoló az intézmény működéséről az Országgyűlés részére.

2017-ről beszélek. Nagyon köszönöm elnök úrnak, hogy ismertette a jelen lévő képviselőkkel, hogy a 2017. évi szakmai beszámoló a tárgya ennek az ülésnek. Ez azért fontos, mert miután Z. Kárpát Dániel képviselőtársam felvetette azokat a szakmai kifogásokat, amelyek a Számvevőszék tevékenységét jellemezték a bizonyos bírságügyben, akkor elnök úr kifogásolta, hogy '18-as ügyről beszél. Nem, kérem szépen, 2017-es ügyről beszélünk. 2017-ben születtek meg azok a határozatok és azok az észrevételek, és az eljárás is akkor folyt, ami a bírságügyben zajlott. S miután

abban az eljárásban egyértelmű, hogy ott komoly szakmai hiányosságok jellemezték a szervezetet, ezért nem csoda, ha egy ellenzéki párt képviselője ebben a kérdésben felszólal.

Bajkai képviselőtársamnak a következőt szeretném válaszolni, ha már úgy érezte, hogy szólnia kell. Azért a parlamentben beszélünk azokról a szakmai problémákról, amelyek például ezt az ellenőrzést jellemezték, mert nem tudunk máshol, mert a rendkívül demokrata Fidesz a saját Alaptörvényében ugyan a XVIII. (sic!) cikkben szabályozta, hogy mindenkit megillet a tisztességes eljáráshoz való jog és a jogorvoslathoz való jog, csak éppen egy társadalmi és szervezeti csoportot nem illet meg, azt, akit éppen az ÁSZ ellenőriz. És miután az ÁSZ megállapításaival szemben nincs Magyarországon jogorvoslathoz való jog, ezért máshol a szakmai problémákról nem tudunk beszélni, csak a parlament plenáris ülésén, és gyakorlatilag a jóistennek köszönjük, hogy önök legalább olyan szervezeti rendszert alakítottak ki, hogy ha máshol nem, legalább a parlamentben beszélhetünk az ÁSZ szakmai munkájáról.

Tehát képviselőtársaim ezért szólaltak meg ebben az ügyben és ezekben az ügyekben, és azt javaslom, hogy ha már úgy ítélik meg, hogy nem ez a fóruma a szakmai kérdések megbeszélésének, szorgalmazzák a pártjuknál és a kormányuknál, hogy esetlegesen az ÁSZ-törvényt módosítsák afelé, hogy a jogellenes, joggal való visszaélő és szakmailag megalapozatlan kijelentések bírósági jogorvoslatát igénybe lehessen venni, és ígérem, a beszámolókat soha az életben többet nem fűszerezi ilyen vita. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

(14.50)

ELNÖK: Kétperces hozzászólás, Bósz Anett képviselő asszony, független.

BÓSZ ANETT (független): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Azért kértem újra szót, mert azt gondolom, nagyon fontos elmondani, ha már az állampolgárainkat erre buzdítjuk, és egyébként liberálisként mi magunk ezt tesszük a párttársaimmal, hogy ha jogsérelem éri őket, akkor emeljék fel a szavukat. Sajnos Magyarországon egyre többször történik ilyen.

Ön említette az egyenlő bánásmód elvét a különböző vizsgált szervezetek között. Magam is ezt tartanám irányadónak, de azt is gondolom ugyanakkor, hogy az is irányadó, hogy ahogyan halad előre az idő, úgy az ÁSZ teljesen ugyanazt a szakmai normakövetést és teljesen ugyanazt a szakmaiságot nyújtja ezek felé a szervezetek felé. Ugyanakkor a saját tapasztalataink - és azt gondolom, hogy ez egy szakmai vitának részét kell hogy képezze - egészen más. Azt tapasztaltuk, hogy két évvel ezelőtt, amikor még egészen messze voltak a választások, egészen más elbírálás alá estek teljesen ugyanazok a működési mechanizmusok, amit az iménti felszólalásomban is említettem. Sőt,

ekkor az ön kollégái rendkívül készségesen segítettek az én kollégáimat abban, hogy javíthassuk az esetlegesen felmerült hibákat, és - jogkövető állampolgárnak és jogkövető szervezetnek feltételezve bennünket - nem gondolták, hogy szándékosak voltak az elkövetések.

Úgyhogy azt gondolom, ettől merőben eltért a jelenlegi ÁSZ-vizsgálat az ellenzék teljes körében. Azt hiszem, egyáltalán nem meglepő, hogy ilyen módon szót emelünk ez ellen az elmúlt fél év ellen, ami itt zajlott. Úgyhogy én megköszönöm, amennyiben elnök úr megfogadja ezeket a felszólalásokat, és erre is figyel a jövőben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Szilágyi György képviselő úr, Jobbik!

SZILÁGYI GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Elnök úr, engedjen meg egy pontosítást! Nincs Magyarországon jelen pillanatban még jogerős bírósági határozat. Ugyanis az történt, hogy a bírsághatározatot mi megtámadtuk, ezt a közigazgatási bíróság elutasította első fokon, és mi ezt megfellebbeztük. Jelen pillanatban önök is és mi is a döntésre várunk. Tehát ha elnök úrnak nincsenek esetleg információi az elkövetkezendő bírósági ítéletről, akkor még várjuk a határozatot. Ez lett volna az egyik.

A másik pedig, hogy Bajkai képviselőtársam azt mondta, nem jók ezek az adatok, mert 20 százalék körül van az egyszereplős közbeszerzések aránya. Képviselőtársaim, ez is nagyon sok! Ez is nagyon sok. Kérdés, hogy ezek az egyszereplős közbeszerzések mennyi kárt okoztak ennek az országban. Engedjen meg csak egyetlenegy példát felhozni egy hasonló ügyben. Volt a Miniszterelnökségnek egy olyan húzása, amivel az uniós nagyberuházások pénzügyi ellenőrzését próbálta meg kiszervezni, és rábízta 5 milliárd forintos megbízási díjjal egy cégre, vagyis kettőre, akik ketten próbálták megcsinálni, egy ügyvédi iroda és egy közbeszerzési szakértő cég. Aztán kiderült az évek folyamán, hogy ez nem nagyon működik, mert azt a feladatot, ami lett volna, hogy jelezzék a szabálytalanságokat és hasonlókat, azt nem tudták teljes mértékben megvalósítani, tehát egy mellényülés volt az a kiszervezés. Most ennek a munkának a hatására elképzelhető, hogy Brüsszel büntetésként, mondjuk, százmilliárd forintot vonhat meg Magyarországtól. Ez az ügyvédi iroda az ön ügyvédi irodája volt egy közbeszerzési céggel. Kérdés, hogy itt mennyi kár lesz. Tehát azt mondani, hogy ezek a közbeszerzések milyen jó irányba haladnak Magyarországon, úgy gondolom, öntől nem éppen etikus.

Egyetlenegy utolsó kérdésem lenne még, elnök úr. Az akkori jogi környezetben, amiről most beszélünk - mert azóta változtak a törvények -, a nagyáruházakban, különböző boltokban idényszerűen elindulnak a leárazások általában minden idény végén. Elkezdődik 30 százalékról, 50 százaléka, aztán a végén már 70 százaléka, mert a piaci szereplőnek, aki ott van, az az érdeke, hogy ettől az árutól megszabaduljon, és

amennyiért el lehet adni, eladja. Ha abban a jogi környezetben a Jobbik Magyarországért Mozgalom beszélt volna bármelyik nagyáruház ilyen üzletébe, és fehér pólókat vásárolt volna, mondjuk, tízezer darab fehér pólót, mert arra lett volna szüksége a Jobbik Magyarországért Mozgalom tagjainak, akkor az az üzlet tiltott pártfinanszírozást hajtott volna végre a Jobbikkal szemben? Hiszen egy nagyon nagy kedvezményel adta volna oda ezt az árut.

Azért mondtam el így, bár lehet, hogy ez a példa egyébként nem teljesen fedi ugyanazt, mert így talán a közemberek is megértik, hogy miről beszélünk most. Mert azt mondani, hogy így a plakátok, meg úgy kitenni, meg minden, ebben a szakmai katyvaszban teljesen elveszik az állampolgár, amikor ki kellene deríteni, hogy mi is az, hogy tiltott pártfinanszírozás. Nekünk ez a problémánk ezzel, hiszen itt ugyanaz történt. Egy piaci szereplőnek megmaradtak azok az eszközök, amely eszközöket... (*Böröcz László felé:*) Lehet ezen mosolyogni, csak ez így volt. Tehát nem az volt, mint a Fidesznél annak idején, mert önök arra gondolnak. Nem az volt! Az volt, hogy egy olyan szerződést kötöttünk, amiben azt sem lehetett tudni, hogy milyen helyeken lesznek ezek a plakátok, hiszen azokat a plakáthelyeket vette meg a Jobbik, előre, fix áron, amelyek megmaradtak. És azt sem lehetett tudni, hogy az mennyi lesz. Mert ha ez a cég el tudta volna adni az összeset, és két darab plakát lett volna, akkor kettőt vettünk volna meg, ha több maradt volna, akkor többet. Az, hogy hol van helyileg, azt sem lehetett tudni, mert a piac határozta meg, az a piac, amely elkezdte a plakátokat kirakni és megvenni ettől a cégtől. Ez a piacgazdaság. Ugyanez történt. Ezek voltak benne azokban az iratokban egyébként, elnök úr, amelyeket ha bemutathattunk volna, akkor önök is láthatták volna már akkor, hogy itt ilyen dolgok történtek.

Tehát ezek a problémáink, és tényleg nem az, ha bármilyen szinten, minél szigorúbban vizsgálják akár a pártokat, akár más szervezeteket Magyarországon. Mi, a Jobbik Magyarországért Mozgalom mindig is kifejezte, hogy a transzparenciára törekszik. Hogy csak egy példát mondjak, egy utolsót még ezzel kapcsolatban is, a Jobbik az egyetlen párt ebben a Magyar Országgyűlésben, amelynek képviselői - úgy, hogy nem kötelező, hiszen önök titkosították a hozzátartozók vagyonyilatkozatait, egy lezárt borítékban helyezik el a Mentelmi bizottságnál - 4 éve nyilvánosságra hozzák azokat. Az embereknek igenis joguk van tudni, hogy az adott országgyűlési képviselő milyen vagyoni helyzettel rendelkezik. Kértük önöket is (*Böröcz László felé ismét:*), önt is kértük, hogy rakja ki. Rakja ki az önnel egy háztartásban élő hozzátartozójának... Csak azért mondom, mert nevet ezen. (*Dr. Domokos Lászlóra utalva:*) Már nem elnök úr, hanem az előtte ülő képviselő úr. Én sem tudom a neveket, úgy látszik, biztos mindig van... (*Böröcz László: Bemutatkozunk? Majd bemutatkozom!*) Tudom egyébként, hogy hogy hívják, csak nem szeretném elmondani. (*Derűltség.*) Kértük önt is és mindenkit. Miért nem rakta ki? Csak

lehet, hogy a FidelitASNál meg a Fidesznél az nem divat egyébként. Miért nem rakta ki az önnel egy háztartásban élő hozzátartozójának a vagyonyilatkozatát? És akkor össze lehet hasonlítani. Nekünk 4 évre visszamenőleg össze lehet hasonlítani, hogy mennyit gazdagodtunk vagy mennyit nem. Ez lenne a transzparencia.

Tehát mi szeretnénk, hogy átláthatóság legyen, szeretnénk, hogy minél nagyobb mértékben és minél szigorúbban folyjanak ezek az ellenőrzések. Tehát mi nem az ellenőrzések ellen vagyunk, nem az ellen vagyunk, hogy ezek abszolút szakmai alapon és a lehető legjobb jóindulattal folyjanak le, csak ne politikai célokra használhassanak ilyen dolgokat. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. (*Taps a Jobbik padsorai-ból.*)

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Tetszik ez a párbeszéd. Az európai protokoll fejlődése mindig is kedvemre volt, úgyhogy ha nem tudják egymás nevét, csak szóljanak, bemutatam önöket egymásnak. (*Derűltség.*) Szilágyi György, Böröcz László; Böröcz László, Szilágyi György. (*Derűltség.*) És akkor már ismerik egymást.

Viszont, hogy ezt a lényegi részt lezárjam, most Domokos elnök úr következik, aki szólásra jelentkezett. Parancsoljon!

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnöke: Köszönöm, elnök úr. Megpróbálok válaszolni, bár kétpercesben szerintem nem méltó, csak ez most már egy olyan elem, amire muszáj reagálnom, hogy egyszer zárjuk már le. Legalábbis ezt kérem.

Igaza van Varga-Damm Andrea képviselő aszszonynak, hogy '17-ben lezajló feladat volt, de a jelentés '18-ban jelent meg. Nem zárkoztam el a vitától, csak világossá tettem, hogy miután önök jogvitának élik meg ezt, ezért azt gondolom, hogy akkor megvárjuk, mi lesz az eljárása. Csak ezt Szilágyi György rosszul idézte. A Fővárosi Ítéltábla ugyanis hozott határozatot, amiben elutasították, nemcsak az önök, hanem a többi párt beadványát is. Ezért tudnak most nemzetközi szintre menni. Egyébként nem tudnának menni, mert először ki kell meríteni a hazai jogi eljárásmenetet. Inkább beszéljék meg egymás között, hogy hol tart az ügy, azt javaslom, de hogy rajtam ne kérjék számon, azért azt engedjék meg!

Az adatbekérésről nem akarok különösebben szólni, de csak tanulságképpen pár gondolat, ha már előkerült. Mindig lett volna módja a Jobbiknak, hogy a törvényi keretek között átadja az adatokat. Nem vették át a levelet, amikor értesítettük, hogy kimegyünk munkaidőben önökhöz. Nem vették át, pedig erről értesítettük. Igaz, hogy aztán azt mondta az ügyészség, hogy ez rendben van, de mi ezt vitatjuk egyébként, mert egy székhelyen a számviteli törvény szerint rendelkezésre kell állni az adatokkal, és ezt nem tették meg.

Letelt a törvény adta idő, hiszen mi nem tudjuk az adatok hamisítási összefüggéseit vizsgálni, hiszen

nem vagyunk nyomozó szerv. Ezért biztosítja a törvény az azonnal és öt napon belüli dolgot, hiszen az ÁSZ nem kér rendkívüli dolgokat, hiszen, még egyszer mondom: leegyeztettük az önök elnökeivel, pénzügyi szakembereivel, hogy milyen dokumentumokat fogunk kérni, illetve milyen módszertan szerint fogunk eljárni, és ezért történt az a változás, amit esetleg önök kifogásolnak.

(15.00)

A 15 napos keretében mindenről írtak, csak nem az új adatokról. Akkor nem adták át, amikor át lehetett volna. A törvény adja ezt a jogot és lehetőséget, nem adtak át egyetlenegy új dokumentumot sem, amit megtaláltak menet közben, vagy kialakítottak.

Utolsó gondolatként: jelzem, nem az ÁSZ-nak kell értékelni a pártok tiltott támogatását, hanem magának a pártnak. Ezt írja a törvény, és önök ezt nem végezték el. Szilágyi úrnak mondom, lehet, hogy a vagyonevállásuk nyilvános - ezt ugyan a törvény nem írja elő -, de a szerződéseik egy sem nyilvános. *(Szilágyi György: Milyen szerződés?)* Hát az, ami a tiltott támogatást tartalmazza. Bármikor megtehették volna, hogy nyilvánosságra hozzák ezeket a bizonyos szerződéseket *(Dr. Lukács László György: Hány gazdasági társaságnak nyilvános a szerződése? Az üzleti titkokról meg ne is beszéljünk!)*, amit nekünk sem adtak át, illetve, mint ahogy jeleztem, hatóságtól kaptuk meg az ezekkel kapcsolatos dokumentumokat.

Épp ezért nem adhatjuk ki, hiszen hatósági úton hozzánk érkező adatokról van szó. És akkor nem húzom tovább, ennyit szerettem volna reagálni.

ELNÖK: Kétperces hozzászólás, Mesterházy Attila képviselő úr, MSZP!

MESTERHÁZY ATTILA (MSZP): Nagyon szépen köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Elnök úr említette az MTA-val kapcsolatban - és még egyszer szeretném megköszönni, hogy részt vesz a vitában, ez egy ritka sajátossága a parlamenti vitáknak az elmúlt években *(Domokos László: Nem személyeskedés. Nem!)*, hogy az előterjesztő részt is vesz a vitában, nem csak előterjeszt, és lezár, ezt mindenféle humor és irónia nélkül mondom, és köszönöm még egyszer elnök úrnak -, azt mondta, hogy a hatékonyság szempontjából is vizsgálták az MTA-t ebben a tekintetben; hogy nem épülnek be az MTA kutatásai megfelelő módon a gazdasági működésbe, és ezt a hatékonyságot hiányolta az ÁSZ.

Ebből kifolyólag ugyanez a hatékonyságvizsgálat fennállhatna az európai uniós források elköltésénél is, hiszen ott is számtalan alkalommal felvetődik az joggal - ez nem feltétlen ehhez a kormányhoz kötődő, ez korábbi felvetésként is értelmezhető lenne -, hogy bizony nem megfelelően hasznosulnak ezek az európai uniós források. Ráadásul az elmúlt időszaknak az európai uniós visszajelzéseit látva úgy tűnik, mintha

rendszeres problémák is lennének a magyar EU-s forrásfelhasználásokkal kapcsolatban. Tehát magyarul én arra szeretném felhívni az ön figyelmét, hogy bizony ezek a rendszeres problémák valószínűleg az ÁSZ-nak a látókörébe is kerülhetnének.

Az MTA-val kapcsolatos megjegyzésére pedig akkor annyit hadd reagáljak - hogy legyen én is pozitív egy kicsit -, hogy lehet, hogy csak szerencsétlen időben hangzott el az ön mondata, de mindenféleképpen a médiatérben - bocsánat, akik mi inkább ennek a fogyasztásából ismerhetjük ezeket a dolgokat - azért túl nagy korreláció mutatkozott a két kezdeményezés között. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Tisztelt Képviselő! Minthogy a monitoron nem látszik senki, ez a kijelentésem jelen időben szólt akkor, amikor még nem jelzett Bajkai képviselő úr - következőképpen már nem érvényes. Parancsoljon!

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Akkor nagyon rövid leszek, mert ha hosszan válaszolnék, akkor én magam is abba a zsákutcába kerülnék, hogy személyes ügyekről beszéljünk, ami láthatólag a Jobbiknak célja, hogy részben személyeskedés ügyébe vigye át ezt a vitát, részben pedig hangulatot teremtsen. Hála istennek, elnök úr válaszai a szakmaiság területén maradtak, és abban a keretben, ami a mai napirendünk pontja, csak egy mondatot szeretnék mondani, ha már megszólítottam. Részben az ügyvédi hivatás szabályai azt követelik tőlem, hogy az ügyvédi munkáról ne beszéljek, úgyhogy nem beszélek róla, akivel ezt meg lehet beszélni, mindig az embernek az ügyfele, jelen esetben vagy ebben az esetben a Miniszterelnökség.

Azonban szeretném önnel mondani, hogy ügyvédi irodánkat ügyvédi munkánkkal kapcsolatban vagy az adott ügyben, ha sérelmezett valamit egyáltalán az Unió vizsgálati szerve, nem kereste meg még eddig. Úgyhogy az ön állításairól csak ennyit. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiból.)*

(Az elnöki széket Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntöm képviselőtársaimat. Megkérdezem, hogy kíván-e valaki élni a felszólalás lehetőségével. *(Nincs jelzés.)* Jelentkezőt nem látok, tehát további felszólalásra senki nem jelentkezett, az együttes általános vitát lezárom.

Megkérdezem Domokos László elnök urat, az Állami Számvevőszék elnökét, hogy kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. Elnök úr jelzi, hogy igen.

DOMOKOS LÁSZLÓ, az Állami Számvevőszék elnöke: Szeretném megköszönni a vitában való részvételt meg a kollégáim elvégzett munkáját, és remélem, hogy hozzá tudunk járulni ahhoz, hogy néhány tisztázandó kérdés tisztázódjon. Úgy gondolom, hogy

java részében válaszoltam, ha valami mégis kimaradt, most átnéztem a jegyzeteimet, azt majd írásban még esetlegesen ki fogjuk egészíteni, tekintettel arra, hogy ténylegesen mi mindenkor komolyan vesszük.

Mesterházy Attilának mondom, hogy ismereteim szerint - lehet, hogy nyolc év alatt nem mindenre emlékszem, de - az ÁSZ-beszámolón, hacsak nem volt valami egészen rendkívüli dolog, én mindig itt voltam. Lehet, hogy a zárszamadásnál vagy a költségvetés véleményezésénél alelnök vett részt, de akkor nem mi voltunk az előterjesztő egyébként, jelzem, tehát ne kérjen, ha lehet kérem, olyat számon rajtam, ami... Mert akkor nem is vezethet... - akkor megállt volna az ülés egyébként, ha ez megtörtént volna.

Tudtommal ilyen ÁSZ-beszámoló kapcsán az én nyolcéves emlékezetem szerint nem történt, most kollégámat is megkérdeztem. Csak ennyiben szeretném a korrektség jegyében, ha már a végén ezt a szót elmondta, és én ezt köszönöm a részéről. Én igyekszem itt lenni, de a házszabály kifogásolná, ha ez így lenne, mert egyébként nem is lehetne tárgyalni parlamentben ülésen. *(Mesterházy Attila: Lehet, hogy rosszul emlékszem.)* Oké, akkor nem bonyolódok bele. Lehet, hogy volt olyan, amikor az ÁSZ is hozzászóló volt, és nem várta meg a vita végét, ezért elnézést kérek, hogyha ez hiányérzetet keltett. Köszönöm még egyszer mindenkinek az észrevételét.

Ahol pedig kockázatokat jeleztek, nyilvánvalóan azokat meg fogjuk vizsgálni, és ennek megfelelően, mint korábban is, a lehetőségeinkhez képest az ellenőrzéseinknél figyelembe fogjuk venni. Még egyszer köszönöm a vitában való részvételt és az elnök urak korrekt vezetését. *(Taps a kormánypártok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Domokos elnök úr. Kérdem Hadházy Sándor képviselő urat, a Gazdasági bizottság elnökét, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra.

HADHÁZY SÁNDOR, a Gazdasági bizottság elnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tekintettel arra, hogy a vita egészen szokványos módon nem a napirendről folyt, hanem csak úgy érintőlegesen, ezért azt gondolom, hogy nem kell válaszolnom a vitában elhangzottakra.

Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Hadházy képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig lesz lehetőségünk.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik a **2017-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról** szóló határozati javaslat általános vitájának folytatása és lezárása. A kormány-előterjesztés H/385. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Emlékeztetem önöket, hogy az általános vita megkezdése során a köztársasági elnök felszólalására,

az előterjesztői nyitóbeszédre és a vezérszónoki felszólalásokra került sor. Most a további képviselői felszólalások következnek. A monitoron a sorrend: elsőként Böröcz László képviselő úr, Fidesz.

BÖRÖCZ LÁSZLÓ (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Úgy éljünk, és cselekedjünk, hogy a következő nemzedékünknek is biztosítsuk azokat a környezeti, társadalmi, gazdasági feltételeket, amelyek mellett méltó életet tudnak élni. Ehhez hozzátartozik az, hogy az éghajlatváltozás okozta kihívásokra olyan válaszokat adjunk, amelyek a jelenben és a jövőben is biztosítják az egyéni és közösségi szintű boldogulást, a természeti környezetünk fokozottabb védelmét, illetve a természeti változásokhoz való sikeres alkalmazkodás képességét és lehetőségét.

Az éghajlatváltozás olyan összetett környezeti és gazdasági, társadalmi kihívás, amely globális szinten veszélyezteteti a rendelkezésünkre álló természeti erőforrások készleteinek mennyiségét és minőségét.

(15.10)

A tisztelt Ház előtt fekvő nemzeti éghajlatváltozási stratégia megvalósítása hozzájárul Kárpát-medencei életfeltételeink, a vízkészletünk, a termőföldjeink, erdeink és változatos élővilágunk tartós megővéséhez. Ez nemzetstratégiai érdekünk.

Tisztelt Képviselőtársaim! Magyarország az Európai Unióban elsőként egyhangú parlamenti döntéssel ratifikálta a párizsi megállapodást. Így 2016 nyarán kezdődött meg a NÉS-2-tervezet átdolgozása, amely 2017 márciusában került társadalmi egyeztetésre, 2017 májusában pedig az Országgyűlés elé került benyújtásra.

Az éghajlatváltozás hatásai elleni sikeres fellépés kulcsa az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásunkra irányuló egységes szempontrendszer kialakítása, illetve annak integrálása az ágazati és területi tervezési, döntési valamint végrehajtási mechanizmusokba.

Tisztelt Ház! Az általános vita első részében volt szó arról, hogy hazánk első nemzeti éghajlatváltozási stratégiája ugyan már 2015-ben elkészült és az Országgyűlés elé benyújtásra került, azonban a 2015-ös párizsi klímaegyezmény és a hozzákapcsolódó párizsi csomag új célokat és feltételeket hozott be, ezért vált szükségessé a hazai stratégia átdolgozása.

A nemzeti éghajlatváltozási stratégia 5 fő tartalmi eleme a következő: a hatályos stratégia felülvizsgálata, a magyarországi éghajlat-politika stratégiai alapjai, a hazai dekarbonizációs ütemterv, a nemzeti alkalmazkodási stratégia, a horizontális eszközök szerepe a klímaváltozás elleni küzdelemben, így a szemléletformálás, a kutatással-fejlesztéssel, innovációval kapcsolatos feladatok, fejlesztéspolitikai kapcsolódások.

A következőkben az első és a második változat közötti fő tartalmi különbségeket emelném ki. Az új

stratégia szorosabb kapcsolatot feltételez más horizontális és ágazati stratégiákkal. Részletesebben és arányosabban tartalmazza a jelenlegi mérséklési és alkalmazkodási törekvéseket, célrendszereket és azok hierarchiáit. Nagyobb hangsúlyt fektet a szemléletformálásra, az elfogadott tudományos módszerek alapján tárja fel az éghajlatváltozás hatásait. Figyelembe veszi a hatások és a sérülékenység feltárásánál a területi eltéréseket. Kiemelt hangsúlyt kap a mérséklési és alkalmazkodási cselekedetek monitoringrendszere, így a megvalósult célok és intézkedések nyomon követése; illetve lehetőség nyílik az éghajlatváltozás hazai tendenciáinak, hatásainak, valamint a mérséklés és alkalmazkodás lehetőségeinek, továbbá a vonatkozó célkitűzések megvalósulásának egységes vizsgálatára és elemzésére. Fontos kiemelni azt az előírást, hogy a hazai stratégiai dokumentumok kidolgozásánál, felülvizsgálata során figyelembe kell venni a NÉS-2 által kijelölt cselekvési irányokat, így például a nemzeti környezetvédelmi program, a nemzeti energiastratégia, a nemzeti vidékfejlesztési stratégia, a nemzeti természetvédelmi alapterv, a nemzeti erdőstratégia, a nemzeti katasztrófavédelmi stratégia esetében. A NÉS-2 elfogadását követő 6 hónapon belül a stratégiában foglalt célok megvalósítását szolgáló 3 éves időszakra szóló éghajlatváltozási cselekvési terv készül, amely magában foglalja majd az értékelésre és a nyomon követésre vonatkozó monitoringrendszert is.

Tisztelt Képviselőtársaim! A NÉS-2 egy háromszintű célrendszert tartalmaz. Az átfogó célok: a fennmaradás és tartalmas fejlődés egy változó világban, adottságaink, lehetőségeink és korlátaink megismerése. A tematikus célok: a dekarbonizáció, azaz az energiaellátás és az ipari fejlődés csökkenő fajlagos szén-dioxid-felhasználás mellett; az éghajlati sérülékenység területi vizsgálata, az aszályérzékenység, erdőtűzveszély és a városi hőhullámok közegészségügyi kockázata; alkalmazkodás és felkészülés a klímaváltozás hatásaihoz, illetve az éghajlati partnerség. A specifikus célok pedig az egyes szakterületekre vonatkozó rövid és hosszú távú célok.

Tisztelt Ház! A célrendszerből az éghajlati partnerséget emelném ki. Hazánk éghajlatvédelmi céljai széles körű partnerség és társadalmi-gazdasági konszenzus keretei között valósulhatnak meg hatékonyan és eredményesen. Így tudja segíteni igazán a magyar emberek egyéni és közösségi szintű boldogulását, az életminőségünk javulását a természeti környezet megóvása mellett. Hazánkban növelni szükséges az éghajlatváltozással, a megelőzési és alkalmazkodási intézkedésekkel kapcsolatos tájékozottságot és közbizalmat.

Az államnak többek között az energiatakarékoság, a klímabarát közbeszerzések terén tartós és folyamatos példaállítással kell segítenie a társadalmi konszenzus kialakítását. Erősíteni kell a civil, a karitatív és az egyházi szervezetek, önkormányzatok szerepét, valamint a gazdasági érdekképviseletek, kamarák

részvételét a közös cselekvésben, hiszen a klímapolitikai célok költségghatékony teljesüléséhez az államháztartáson kívüli források bevonása elengedhetetlen.

A magyar emberek éghajlatváltozással kapcsolatos ismereteit és attitűdjeit az elmúlt években több kutatás is vizsgálta. A témával kapcsolatos tájékozottságuk általánosságban javult. A 2010-es országos felmérés eredményei szerint a hazai lakosság az éghajlatváltozás globális következményeit jobban ismeri, mint a hazaiakat. A frissebb, 2015-ös felmérés szerint már a hazai lakosság többsége tisztában van az éghajlatváltozás főbb globális és hazai kedvezőtlen hatásaival, ugyanakkor nem sorolja a legégetőbb problémák közé az éghajlat változását. A megoldást pedig a kutatóktól és a kormánytól várja. Úgy gondolják, hogy az egyéni szinten kevésbé tudnak ellene tenni. Így itt még van feladatunk bőven, ugyanakkor a lakossági attitűd változásában jelentős potenciál van, hiszen a hazánkban megtermelt energia 40 százalékát a háztartások fogyasztják el. A lakosság magatartásbeli változásával és a technológiai előrelépésekkel a 40 százalékos arányt több mint 10 százalékponttal lehetne csökkenteni; megjegyzem, hogy az uniós átlag 26,5 százalék.

Magyarország legnagyobb üvegházhatásúgáz-kibocsátója egyébként az energiaszektor. A mezőgazdaság 11 százalékos, a hulladékkezelés pedig 7,5 százalékos üvegházhatásúgáz-kibocsátási arányával messze elmarad az energiaszektorétól, ugyanakkor a klímabarát megoldások egyrészt jelentősen hozzájárulhatnak a klímavédelmi célok teljesüléséhez, másrészt az emberi egészségvédelemhez: például a vegyszerek csökkentése, a hulladékképződés mérséklése, a szelektív hulladékgyűjtés vagy a komposztálás mentén.

Fontos szerepe van a környezettudatos közlekedésnek - ami jellemzően egészségesebb is, így a tömegközlekedést előnyben részesítenék -, az alacsony fogyasztású és kibocsátású járművek, illetve az elektromos járművek használatának.

Tisztelt Képviselőtársaim! A klímatudatosság fokozottan meg kell jelenjen a szakpolitikában, a törvényhozás és a közigazgatás szintjein, szükség van a médiával való partnerségre. Az emberiség okozta ökológiai problémák gazdasági és társadalmi oldalának megismerésére kiemelt figyelmet kell fordítani. A fenntarthatósági szemléletformálást már óvodában aktívabban el kell kezdeni, illetve az oktatásban hangsúlyosan megjeleníteni. Az egyházak történelmi szerepük során mindig fontos szerepet játszottak a társadalom oktatásában, szemléletének és életvitelének formálásában. Napjainkban is fontos, hogy a vallási közösségek is közvetítsék a környezetvédelem üzenetét.

Fontos figyelmet fordítani a mintaprojektek megvalósítására és azok társadalommal való megismertetésére és népszerűsítésére. Ezek jó gyakorlatként motivációt, útmutatást jelentenek az embereknek, a közösségeknek és a szervezeteknek.

Tisztelt Képviselőtársaim! A nemzeti éghajlatvédelmi stratégia által kijelölt út nem olyan környezetkímélő, klímabarát megoldások erőltetéséről szól, amelyek költséget rónak a magyar emberekre, hanem egy olyan társadalmi-gazdasági berendezkedés útjára lépésről van szó, amely a fenntarthatóság irányába mutat, amely a magyar emberek számára egészségesebb életfeltételeket, jobb életminőséget eredményez, amely versenyképesebbé teheti hazánkat, a hazai vállalkozásokat, hiszen a technológiai fejlesztések és az innováció jelentős, profitábilis része éppen a klímabarát megoldások irányába mutatnak.

Fontos megjegyezni, hogy a NÉS-2 elsődleges hajtóereje nem a nemzetközi kötelezettségnek való megfelelés, hanem a fenntartható fejlődés nemzetstratégiai céljainak elérése.

(15.20)

Tisztelt Ház! Hazánk 2016 tavaszán az Európai Unión belül elsőként egyhangú országgyűlési döntéssel ratifikálta a párizsi megállapodást. Kérem, támogassák az előttünk fekvő nemzeti éghajlatváltozási stratégia elfogadását. A cél az, hogy hazánk 2030-ra végleg olyan pályára álljon, amely egy fenntartható, az éghajlatváltozás negatív hatásaival szemben ellenálló jövőt biztosít számunkra. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm, Böröcz László képviselő úr. Megadom a szót Turi-Kovács Béla képviselő úrnak, Fidesz-képviselőcsoport.

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Elnök Úr! Az elmúlt órákban, különösen a most megelőző órákban erről a határozati javaslatról sok minden elhangzott, én azt gondolom, tartalmilag szinte minden, ezért csak néhány gondolattal szeretném kiegészíteni. Meggyőződésem ugyanis, hogy mindaz, amiről ma beszélünk, sok szempontból egyfajta hitvitához hasonlít. Ugyanis a környezet változott, változik és a jövőben is változni fog. Azokról a változásokról, amelyek bekövetkeznek, döntő mértékben nem tudni ma még, hogy mitől meghatározottak, de kétségtelenül az emberi tevékenységtől befolyásoltak.

A vita ma nagyrészt olyan jellegű, amiről Immanuel Kant annak idején, aki egy kis porosz városban, Königsbergben azt találta mondani, amikor be akarták vonni egy hitvitába, azt mondta, hogy az a baj a teológiával és a hittel, hogy empirikusan nem bizonyítható, ebből következően a viták sem eldönthetők. Az adott helyzetben is erről van szó. El kell mondanom, nagyon gyakran hallom, hogy a tudósok ennyi meg ennyi százaléka ezt és ezt mondja, míg a tudósoknak csak ennyi meg ennyi százaléka mond valami mást. Nem sokra jutott volna Kepler és Galilei, ha annak idején összehasonlítgatták volna a saját meghatározásaikat és nézeteiket, véleményeiket a nagy többséggel. Ez tehát önmagában nem dönt el semmit.

Az kétségtelen tény, hogy kimutatható és érzékelhető, hogy az emberi beavatkozás a változásokat sok szempontból negatív irányba befolyásolja, ez kétségtelen, ezért helyes és alapvetően támogatható, hogy nem ma, hanem nagyon-nagyon régen, már Riótól elkezdődően elindult egy olyanfajta gondolkodás, amely ezen változtatni kíván. Én azt gondolom, a mai napnak is az a lényege, hogy ezt a gondolkodást kell folytatni. S ezt a gondolkodást oly módon kell folytatni, hogy a középpontban itt is, mint általában, mégiscsak az embernek kell állni. Hogy világos legyen, hogy azok a változtatások, amelyeket igénylünk, nem egyszerűen valamiféle tudományos célok ilyen vagy olyan igazolására, még kevésbé arra, hogy mondjuk, alapvetően olyasmit próbáljunk megváltoztatni, amit aligha tudunk, hanem arra, hogy az embert jobban szolgálja.

Ezért ennek a stratégiának egy nagyon nagy pozitív eleme, hogy bár nemcsak egy hosszú, 2050-ig terjedő időszakról lehet gondolkodni ennek alapján, hanem célokról, amely célok már érthetőek, követhetőek, következőképpen reményeink szerint megvalósíthatók. Csak azok a stratégiák lesznek eredményesek, ahol a célok úgy vannak meghatározva, hogy azt követni lehessen. Azt gondolom, hogy ebben a stratégiában ez fellelhető.

Tisztelt Ház! Hadd mondjam el egy régi személyes élményem, hiszen osztom azt az álláspontot, amit köztársasági elnök úr itt elmondott: feladatunk, alapvető feladatunk Magyarországon elsősorban a levegő, a víz, a föld védelme, ennek a garantálása. A stratégiának is ezt kell szolgálnia. Szerencsés voltam 1942. október 15-én Békésszentandrás - nem én voltam a főszereplő, hanem a kormányzó és a miniszterelnök -, amikor ott megnyitották a duzzasztót, és megnyitották azt az erőművet, amely akkor itt Közép-Európában példátlan volt. Szerencsés voltam azért, mert nemcsak az én hozzátartozóimnak, hanem még mintegy 20-30 ezer kataszteri holdon közösségek sokaságának adott valami olyat, ami az életet jelentette. Ez az az irány, aminek meggyőződésem szerint nem szabad elvesznie tudományos és áltudományos viták során. Ez az az irány, amelyet követni szükséges.

Én a magam részéről sokszor tudom, hogy szembe kerülök bizonyosfajta gondolkodással, és tisztában vagyok azzal, hogy néha ezt úgy gondolják, hogy ez a maradi, az meg a haladó. Azért mégiscsak azt gondolom, hogy mindig az a haladó, amely a szolgálatot oly módon adja, hogy a lehető teljességet igyekszik nyújtani azoknak, amit tőle joggal várnak el embertársaink.

Tisztelt Ház! Meggyőződésem, hogy bátorságot kell tanúsítani a stratégia megvalósítása során. Beszéltek itt kétségeimről, de azt egyértelműen világosan látni lehet, hogy a világban különböző gondolkodások alakultak ki, és amiben már-már úgy gondoltuk Párizs után, hogy valamiféle egyezés van, és valamiféle olyan irány van, amely közösen követhető, azt sem követik mindenhol; sőt, nagyon-nagyon úgy néz

ki, hogy vitatják. Nekünk, magyaroknak itt Magyarországon azt a stratégiát kell ebben a kérdésben elfogadni, amely nem lehet pártviták része, hanem Magyarországon, a magyar nemzetben ennek a szolgáltatást kell középpontba állítani.

Ezért azt gondolom, hogy az elkövetkezendő időben a vízgazdálkodásnál új gondolkodásra van szükség. Nap mint nap, amikor - szerencsém van, mert látom - lenézek a Dunára, és a Kis-Duna-ágot megnézem, és az év nagy részében kétségbeejtő állapotban van, mélységesen elgondolkodtat: vajon teljesen tehetetlenek vagyunk? Nincs semmilyen olyan megoldás, amely számunkra a következőkben is biztosítaná egy alvízi országban azt, hogy garantált legyen a vízellátásunk? Nincs erre megoldás? Van! Bátran lépni kell olyan irányba, amely az elkövetkezendő időben biztosítani fogja azt, hogy Magyarországon a víz, a tiszta ivóvíz, és mindaz a víz, amely szolgálja ezt az országot, rendelkezésre áll.

Szeretném fölhívni a figyelmet arra, hogy ma itt, Közép-Európában még eléggé tágas és szabad a mozgástér. Ez nem marad így. Az éghajlatváltozás ténykérdés. Azon lehet vitatkozni, még egyszer mondanám, én nem vitatkozom hitbéli kérdéseken, hogy mi a fő oka, de az tény, hogy ez egy létező változás. Legyünk erősek, mások is gondolkodnak ezen, mások is úgy gondolkodnak ezen, hogy a saját nemzetüknek kívánnak biztosítani lehetőségeket. Amíg ezek a lehetőségek nálunk fennállnak, amíg ezek a lehetőségek garantáltak, bűn nem megtenni azt, amire szükség van, és ami az elkövetkező időben rendelkezésünkre kell álljon.

Még egyszer: úgy gondolom, hogy ez a határozati javaslat olyan értelemben is előremutató, hogy ki-egyensúlyozott akar lenni; nem föltétlenül megfelelni valamilyen iránynak, hanem föltétlenül megfelelni azoknak a magyar igényeknek, amely igényeket szolgáltatnia kell.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet. *(Taps a Fidesz soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Turi-Kovács Béla képviselő úr. Megadom a szót Bartos Mónika képviselő kisasszonynak, Fidesz.

BARTOS MÓNIKA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Államtitkár Urak! Tisztelt Képviselőtársaim! Ha geológiai szempontból tekintjük a folyamatokat, akkor minden teljesen rendben van. Ahogy Áder János köztársasági elnök úr is elmondta, évmilliókkal ezelőtt is volt már hasonló helyzet. Sőt, ezen túlmenően az élővilág is nagyon jól tudott spontán alkalmazkodni, igaz, hogy földtörténeti léptékben, a klímatingadozásokhoz.

Amiről viszont most beszélünk, az nemcsak a bolygónk, hanem az emberi civilizáció, hiszen ha a NÉS-ről beszélünk, akkor az emberi civilizációról és rólunk van szó. Hiszen ahogy eltávolodtunk a természeti létalapjainktól, a víztől, a termőföldtől, a tájtól,

úgy az alkalmazkodóképességünk is nagyrészt elvesztett. Sajnos, a modern társadalmak civilizációs vívmányai, így a közműellátás, az élelmiszer-ellátás, az ipari tevékenységek, az infrastruktúránk rendkívül sérülékenyek a külső környezet változásaira, és ez független attól, hogy ezeket a változásokat mi magunk okozzuk-e vagy sem. Valóban, ha ezt az alkalmazkodóképességet elveszítjük, akkor már előtérbe kerülnek biztonságpolitikai kérdések is.

Én azért örülök a mai vitának, képviselőtársaim, mert a kisebb-nagyobb politikai csörtéktől eltekintve úgy látom, hogy egyetértünk nagyon sok mindenben.

(15.30)

Egyetértünk abban, hogy felelősek vagyunk azért a világot, amiben élünk, felelősek vagyunk azért a bolygóért, ami az otthonunk. És abban is egyetértünk, hogy ez egy megosztott felelősség, mindenkire szükség van ahhoz, hogy sikereket tudjunk elérni.

Ugyanez volt a tapasztalatom az elmúlt héten Brüsszelben, amikor részt vettem az Ázsia-Európa parlamenti partnerség 10. találkozóján. Ennek 2004 óta tagja Magyarország. Az ott lévő képviselők 51 államt, két szervezetet, összességében a Föld népességének 60 százalékát képviselték. Ezen a találkozón is a klímaváltozás volt a fő téma.

Azt érdemes megjegyezni, hogy Ázsia és a csendes-óceáni térség szerepe kiemelkedő mind a klímaváltozás okai, mind pedig negatív hatásai tekintetében. Van egy kockázati index, a globális éghajlatváltozási kockázati index, és e szerint az index szerint a klímaváltozás által a világon tíz leginkább érintett ország közül négy - Mianmar, Fülöp-szigetek, Thaiföld és Vietnam - Délkelet-Ázsiában található. Sok képviselő ezen a fórumon felszólalt és elmondta, hogy milyen súlyos hatásai figyelhetők meg az éghajlatváltozásnak az országában. Például a bangladesi képviselő asszony elmondta, hogy 18 millió embert veszélyeztet közvetlenül a tengerek, óceánok vízszintjének emelkedése.

Azért is tudtam velük együtt érezni, mert a Kárpát-medence is az éghajlatváltozás negatív hatásaira nagyon érzékenyen reagáló területek között van. Az is elmondható, hogy az éghajlati sérülékenység komplex elemzése alapján az éghajlatváltozás Magyarország településeit nem egyformán fogja érinteni, lényeges területi különbségek figyelhetők majd meg. Tehát ahogy Magyarország települései között, úgy a világ országai között is ez a különbség megfigyelhető, és megfigyelhető is lesz.

Itt szeretném képviselőtársaim elé hozni a fenntartható fejlődési célok rendszerét, amely 2015-ben került elfogadásra. A vita első felében, amikor Áder János köztársasági elnök úr felszólalt, akkor őt Kőrösi Csaba kísértte el, aki nagyon nagy szerepet játszott a fenntartható fejlődési célok kidolgozásban akkori ENSZ-nagykövetségként. Azt tudjuk, akik ezzel a témá-

val szoktunk foglalkozni, hogy a fenntartható fejlődési célok 17 fő célterületet és 169 célkitűzést foglalnak magukban.

És miért is hozom ide a fenntartható fejlődési célokat? Két okból. Az egyik, hogy korábbi elemzések szerint a párizsi megállapodás végrehajtását célzó, a tervezett, nemzetileg meghatározott vállalatok legalább 154 fenntartható fejlődési alcélhoz kapcsolódnak, azokhoz igazodnak a 169-ből. Ebből látszik, hogy a párizsi megállapodás végrehajtása és az azt szolgáló, ahhoz igazodó NÉS-2 nem elválasztható a fenntartható fejlődési célok végrehajtásától, és ahogy Bencsik János alelnök úr is elmondta, a NÉS-2-nek a fenntarthatóság felé való átmenet feltételrendszerének kell megfelelni.

A második dolog, amiért a fenntartható fejlődési célokat idehoztam, az pedig az, hogy korábban utaltam rá, hogy Magyarország települései sem rendelkeznek ugyanolyan adottságokkal, feltételekkel, nem ugyanolyan módon lesznek kitéve az éghajlatváltozás hatásainak, és ugyanígy a világ országai sem. És ami nagyon jó a fenntartható fejlődési célok megközelítésében, az az, hogy mindenkit cselekvésre ösztönöz. De azt is kifejezi, hogy mindenki a saját útját kell hogy járja, a saját feltételei, adottságai, lehetőségei szerint kell hogy kihozza magából a legtöbbet. És ezt a szemléletet a NÉS-2 is tartalmazza és hordozza.

De hogyan is kell cselekednünk, és mi is kell legyen a zsinórmértékünk, ha szembekerülünk ezzel a küzdelemmel, ami az éghajlatvédelmet jelenti? Idehoznám azt az útmutatót, amit még egyetemista koromban kaptam, ami úgy szólt, hogy „Az Úristen vette az embert és Éden kertjébe helyezte, hogy művelje és őrizze.” Ez a Teremtés könyvében megfogalmazott útmutató szólt meg más szavakkal Áder János köztársasági elnök úr beszédében is, aki azt mondta, hogy használjuk és ne kihasználjuk természeti erőforrásainkat. De hogyan lehet ezt a mindennapokra lefordítani? A helyesen megválasztott klímapolitikai irányok, a megfelelően ambiciózus kibocsátáscsökkentési célok az adott ország versenyképességét is pozitívan befolyásolják. Ez egy olyan mondat, ami a NÉS-2-ben, illetve annak ismertetésében szerepel, és ez a versenyképességre hívja fel a figyelmet, ha távolabbi fókuszról nézzük, akkor arra, hogy ez a helyzet nem csupán veszélyt, hanem lehetőséget is jelent a számunkra.

Nagyon sok minden fejben dől el, ezért nem mindegy, hogy hogyan állunk az előttünk lévő kihívásokhoz. Áder elnök úr ezt úgy mondta reggel a felszólalásában, hogy szükségből erényt kovácsolhatunk. De ha minden fejben dől el, akkor ez azt jelenti, hogy az emberfőkkel is van dolgunk. Azt gondolom, hogy ez nagyon igaz, és a NÉS-2 felépítése is mutatja ezt, hiszen a NÉS-2 terjedelmének kétharmadát a nemzeti alkalmazkodási stratégia és a partnerség az éghajlatért szemléletformálási terv teszi ki.

Tehát a NÉS-2 kétharmada az emberfőkkel foglalkozik, és próbál bennünket tanítani, tanítani arra, hogy mit és hogyan kell tennünk, szemlélnünk ahhoz,

hogy sikeresen alkalmazkodjunk a sokszor gyors változásokhoz. Tanít arra, hogy egy megváltozott világban nem lehet a régi séma mentén gondolkodni, valóban szemléletformálásra van szükség. És tanít arra is, hogy tudatosan élve úrrá lehetünk a problémákon, de ezért a maga területén mindenkinek tennie kell.

Tisztelt Képviselőtársaim! Sok minden elhangzott, elhangzik a vitában, számos világvégét, utolsó ítéletet idéző kép is megelevenedett előttünk. Elhangzott, hogy nincs vesztegetni való időnk. Ugyanakkor reménnyel kecsegtet, hogy a szükségből erényt kovácsolhatunk. Hazai és nemzetközi fórumokon is lesznek még teendőink, vitáink, harcaink, véleményt cserélhetünk a fenntarthatósággal, az éghajlatváltozással kapcsolatban. Egy dolgot azonban szerintem nem szabad elfelejtenünk, hogy mi vagyunk az átmenet generációja. Ez azt jelenti, hogy sem a szüleinknek, sem a nagyszüleinknek nem kellett olyan feladatokkal, gondolatokkal megbirkózni, amikkel nekünk meg kell. És tudjuk azt - saját tapasztalatból is tudjuk -, hogy a szokásokat, a gondolatokat a legnehezebb megváltoztatni, és ehhez idő kell.

Teljesen újra kell tanulnunk a bolygónkhoz és az életünkhöz való viszonyt, ezért nem szabad megijednünk, mivel nehéz az út, ezért tényleg időbe telik, amíg megtanulunk ezen járni. És én arra biztatom képviselőtársaimat, hogy minden eredménynek örüljünk, és higgyünk abban, ha ezeket a gondolatokat társadalmasítjuk, akkor eredményeket érhetünk el közösen.

Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Bartos Mónika képviselő kisasszony. Megadom a szót Oláh Lajos képviselő úrnak, DK-képviselőcsoport.

OLÁH LAJOS (DK): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársak! Örömmel szólok hozzá a vitához, de nem a hitvitához, hiszen a klímaváltozást nem lehet hitvitának tekinteni, aki ezen az úton jár, az téves, rögzös útra tévedt.

Fontos ügyről van szó, olyan ügyről, ami évtizedekig velünk lesz; olyan ügyről, amit mi elkezdünk, de a küzdelmet majd unokáink is folytatni fogják. A XXI. század végére az átlaghőmérséklet emelkedése a nyári hónapokban elérheti a 4 fokot. A csapadék mennyiségének eloszlása az agrárium szempontjából negatív irányba változik, új betegségek jelennek meg, az allergiás időszakok jelentősen megnőnek. És még sokáig sorolhatnánk az elrettentő tényeket.

Itt van ma a Ház előtt a NÉS. Itt ez az anyag előttünk, sok jó és fontos megállapítással. Ez egészen úgy hangzik, mintha ezt a kormányt akár egy pillanatilag is érdekelné, hogy lehet-e csökkenteni a környezeti ártalmakat vagy a károsanyag-kibocsátást, esetleg segíteni a megújuló energiák térnyerését.

Úgy hangzik, hogy ez a kormány csinál valamit, elvégre, ha van egy stratégia valahol leírva, akkor biztos tettek is követik azt. Akkor lássuk, hogy a nagy

nemzeti éghajlatváltozási stratégia keretében miket tett a kormány az előző években!

(15.40)

Egyik első dolgukként megszüntették a zöldombudsman intézményét, és megszüntették a Környezetvédelmi Minisztériumot. Nincs olyan támogatott beruházás ma Magyarországon, amelynél érdemben vizsgálták volna, döntési szempont lett volna, hogy milyen hatással lesz a környezetre, a levegőre, az élővilágra. Én magam kezdeményeztem például olyan határozati javaslatot, amely szerint a városokban csak úgy lehetne építési engedélyt kiadni a beruházóknak, ha vállalnak fásítást. A Fidesz ezt szemrebbenés nélkül leszavazta. De mondom más példát: minden évben más magyar városban kellett nekünk, ellenzékieknek és DK-soknak megakadályoznunk, hogy gumiégető épüljön. Önök mindent megadtak volna, állami milliárdokat, stratégiai megállapodást, bármit, semmit sem törődve a környezeti hatásokkal és a levegőbe szabaduló rákkeltő anyagokkal. Nekünk akkor is fontos volt a környezetvédelem, amikor önök egy gumiégetőt istápoltak, és vitték egyik városból a másikba, amikor azt mondták az embereknek, hogy meg fogják védeni otthonaikat az ilyen mértékű környezetszennyezéstől.

Önök évtizedekre adósságba verik Magyarországot a Paksi Atomerőmű bővítéséért. Az egész fejlett világ azzal foglalkozik, hogyan tudna még több háztartást megújuló energiával ellátni. Mi javaslatot tettünk arra, hogy az erre szánt összeget egészítsük ki MNB-s forrásokkal, és így hozzunk létre egy ház- és lakásfelújítási alapot. Ez lenne a valódi energiamegtakarítás, ez lenne a valódi küzdelem a klímaváltozás ellen. Önök adósságba vernek minden magyart, aggasztóan a ma született csecsemőig. Ráadásul hova sietünk? Ha még szükséges is lenne a beruházás, akkor is bőven elég lenne 2027-ben elkezdni az építkezést, 2035-ig ugyanis a mai blokkok bőven ki tudják szolgálni az országot, addig meg sok további fejlődés történhet a többi technológia terén. Közben azt se felejtjük el, hogy a nyári hőhullámok már idén is olyan forróak voltak, hogy ha önök nem csálnak a méréssel, a Duna vízének felmelegedése miatt le kellett volna állítani a Paks I.-et is.

Tisztelt Képviselők! Most szólok, hogy évről évre egyre nehezebb lesz azt állítani, hogy a Duna hőmérséklete nem éri el a 30 Celsius-fokot. A globális felmelegedés nem önöknek dolgozik. A jelentés szerint 2021 és 2050 között minden évszakban egy fokkal melegebb lesz az átlaghőmérséklet, és az ország egész területén még több hőhullámra és nyaranta hosszabb aszályos időszakra lehet számítani. A Duna majd nem 30 fokos lesz, hanem biztosan több. Ha a Duna nem lesz képes a reaktorok megfelelő hűtésére, márpedig nyáron, amikor a legtöbb elektromos áram kell a klímák miatt, nem lesz képes, az már most látszik, akkor nemcsak Paks II.-t kell majd leállítani, ha egyszer elkészül, hanem Paks I.-et is.

A világ legjobb kutatói ma azon törik a fejüket, hogy a megújuló energiát hogyan lehetne hosszabb ideig, nagyobb mennyiségben, hatékonyan tárolni. Az Egyesült Államoktól Németországig ez foglalkoztatja a fejlett világot. Önök mit tesznek? Szétverik az Akadémiát, felszámolják a tudományos élet szabadságát, kutatásokat akasztanak meg források elvonásával. Éppen most, ezekben a hetekben kerülünk olyan versenyhátrányba a kutatás-fejlesztésben, amit nem fogunk tudni behozni. Nem mi fogjuk megmutatni az utat a világnak, hanem majd mi fogunk kullogni azon országok után, ahova most tudósaink menekülnek. Ha a nemzeti éghajlatváltozási stratégia egy létező és működő dolog lenne, akkor ez nem történhetne meg. Önök be akarják szántani a CEU-t, ahol az egyetlen olyan magyar kutató dolgozik, aki tagja a klímakutatásokért Nobel-díjat kapott csapatnak. De lássuk, mit tettek még! - közel sincs vége.

Önök különadót szabtak ki a napelemekre. Az egész világon adókedvezményekkel, állami támogatással ösztönzik a napelemek telepítését, önök megadóztatták. Ez ám az éghajlatváltozási stratégia! Felküdünk keresztbe a fejlődésnek, és akadályozzuk meg, hogy a környezetet nem terhelő megújuló erőforrásokat lehessen kiaknázni! Nem mindenki más jön szembe az autópályán, kedves képviselőtársaim, hanem önök mennek szembe mindenki mással - a fejlődéssel, a jövővel és a józan ésszel. De még mindig nincs vége.

Önök olyan buszokat vesznek Budapestnek, amelyek más európai városokban leselejtezésre kerültek, nem függetlenül a károsanyag-kibocsátásuktól. Jöhetnek és mehetnek a hibridhajtású elektromos buszok Európa-szerte; önök inkább megveszik azokat a selejteket a budapestieknek, amelyeket az európai nagyvárosok levetettek. Megjegyzem, még csak nem is spóroltak ezzel, hiszen ha normális buszokat vesznek, az se került volna többbe. Lehetett volna környezettudatos döntést hozni. De nem csak ezzel adtak egy pofont a nemzeti éghajlatváltozási stratégiának Budapesten.

Környezetvédelem ide, levegőminőség oda, soha egyetlenegy kormány nem vágott ki annyi fát Budapesten, mint önök. A Liget-projekttel lesz egy Városligetünk betonból és térkőből. Hiába törekednek arra minden európai nagyvárosban, hogy minél több közparkkal és növényzettel óvják a város levegőjét, önök ennek is az ellenkezőjét csinálják. Az Európai Számvevőszék idei jelentése szerint Magyarországon rosszabb a levegő, mint Kínában vagy Indiában, a magyar emberek átlagosan két évet veszítenek az életükből a magas légszennyezettség miatt. Az Európai Bíróság még egy jelentős bírságot kiszabhat hazánkra a magas légszennyezettség miatt. Amikor önök ennek ellenére kivágják a fákat, akkor saját maguk és Magyarország alatt is vágják a fát, átvitt értelemben és szó szerint is. De nem szeretnék önökkel igazságtalan lenni, hogy csak arról beszélek, mit csináltak. Már ebben sem volt sok dicsőség, de akkor néhány mondat arról, hogy mit nem csináltak.

Önök gyakorlatilag nem biztosítanak hazai forrást a klímaváltozás elleni küzdelemhez, sőt sokkal több uniós forrást lehetne észszerűen lehívni. A pénz ott van Brüsszelben, csak le kellett volna hívni, hogy a magyar családok pályázhassanak a támogatásra. Nem csak néhány milliárddal, sok tíz, sok száz milliárddal lehetett volna pályázni. Persze, oligarcha ezen nem tudott volna indulni, így értem, hogy miért nem ezt az utat választották. Ezzel párhuzamosan lehetett volna ebben példát mutatni azzal, hogy a kormány nem pályafűtött stadionokra költi a pénzünket, hanem iskolák és kórházak energia-korszerűsítésére. Le lehetett volna cserélni az összes iskola és kórház nyílászáróit, így talán nem okozna gondot a gázzámla kifizetése sem.

Mivel a környezetünk megóvása és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás nemcsak a mi generációnk feladata, hanem az utánunk jövő generációké is, erre fel kellett volna készíteni a gyerekeket, diákokat. Lett kötelező hittan- meg erkölcsstanóra, de a környezetvédelem fontosságáról továbbra sem tanulnak a gyermekeink többit. Még az új Nemzeti alaptantervben sem látszik erre még szándék sem. Hiába adóztatjuk meg a műanyag szatyrot, ha közben nem tanítjuk meg nekik, hogy mi vele a baj. Éppen iskoláskorban lehetne természetes beidegződéssé tenni a gyerekekben, hogy szelektíven gyűjtsék a szemetet, és tudatos energiafogyasztók legyenek. Önök ezt sem tették meg, pedig felnőttkorban már nehezebb lesz az ösztönzés.

Önök inkább szétverték a hulladékhasznosítás korábbi rendszerét, Budapesten ma tíz kerületben gyakorlatilag megbénult a szelektív hulladék begyűjtése, köszönhetően önöknek, országosan is csőd szélén áll a rendszer. És beszélhetnék még itt bármeddig arról, hogy ezen a bolygón fognak élni a gyermekeink, unokáink meg az önök unokái és az önök gyermekei is, teljesen világos, hogy önöket ez nem érdekli. Önöknek arra van a nemzeti éghajlatváltozási stratégia, hogy meg tudják szegni minden egyes pontját módszeresen.

Lehet, hogy most azt gondolják, az éghajlatváltozás csak annyit jelent, hogy majd erősebb fokozatba kell kapcsolni a klímát az állami Audikban - nem is tévedhetnének nagyobbat. A világ összes országa egy nagyon komoly nemzetgazdasági, társadalmi és egészségi jelentőségű változással áll szemben, ki úgy, ki így keresve a megoldást. Minket, magyarokat felkészületlenül fog érni ez a változás, mert önök akkor is csak cinikusan megrántják a vállukat egy problémára, ha már itt áll a küszöbön.

Tisztelt Képviselők! Súlyos árat fogunk fizetni - a mi gyermekeink, unokáink is, meg az önök gyerekei és unokái is. Ezt nem fogja megoldani, hogy Áder János két fideszes alkotmánymódosítás szentesítése között beszél egy kicsit a környezetvédelemről; itt azonnali intézkedésre lenne szükség. Nagyon nagy kár, hogy önök ebben nem partnerek.

Köszönöm szépen. *(Szórványos taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Oláh Lajos képviselő úr. A következő hozzászóló az MSZP képviselőcsoportjából Varga László képviselő úr.

DR. VARGA LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Már a vezérszónoki felszólalások is rávilágítottak arra, de itt az előbb elhangzottak is, hogy nyilván egy olyan kérdésről van szó a klímaváltozás elleni küzdelem kapcsán, ami olyan döntéseket igényel, amelyek sokszor az általános politikai logikát meghaladják, tehát nem közvetlen és rövid távú hasznokat vált ki egy-egy döntés. Olyan döntések szükségesek, amelyek túlmutatnak egy-egy négyéves ciklusnak a logikáján. Éppen ezért sokszor nagyon nehéz valódi tartalmat adni egy-egy ilyen témában megfogalmazott stratégiának.

(15.50)

Azt gondolom, sokkal hamarabb szükség lett volna már egy ilyen stratégiára. El is hangzott, hogy utoljára 2008-ban foglalkozott ilyen témával érdemben az Országgyűlés, de ha már itt van, akkor szerintem nagyon fontos lenne - és nekem ez a vita tanulsága, vagy az én reakcióm erre ez -, hogy milyen praktikus dolgokat lehet tenni ebben az ügyben, mik azok, amiket mi meg tudunk tenni, ami az egész ügy szempontjából, amit Magyarországon lehet tenni, csak egy-egy szelet, hiszen ez nyilván túlmutat a határainkon, ugyanakkor eddig is voltak olyan javaslataim az elmúlt években, amelyek a környezetvédelem kapcsán, a légszennyezettség felszámolása kapcsán fontosak voltak, és beleilleszthetőek lennének akár egy cselekvési tervbe, ami ez alapján a stratégia alapján elkészül.

Én a Sajó völgyében élek, itt él nagyjából 400 ezer ember, azt gondolom, az országnak azon a pontján, azon a területén, ahol mindig a legrosszabb légszennyezettségi adatok voltak, különösen abban a téli időszakban, itt januárra-februárra gondolok elsősorban, amikor erről hírek is vannak. Most már nyilván máshogy megy az adatközlés, ezt mindenki tudja, de szerintem nem az a megoldás, hogy nem beszélünk erről a problémáról, mert a helyzet valójában megoldásra vár. Akkor, amikor a légszennyezettségi adatokat nézzük, akkor mindig egy sötét terület, sötét folt volt ezen a bizonyos Magyarország-térképen a Sajó völgye. Ahogy átnéztem ezt a stratégiát, nagyon megijesztett az a kép, ami egybeesik ezzel, a légszennyezési adatokra szinte rávetíthető, hogy a klímaváltozás okozta felmelegedés is egyébként a következő bő 30 évben többek között ezt a területet érinti leginkább Magyarországon, és az ebből fakadó halálesszám-növekedés is ezt a területet fogja érinteni.

Ezért mondom azt, hogy szerintem nem várthat magára néhány intézkedés ebben a térségben. Döbbenetes és felháborító, hogy a Borsod megyeieknek, elsősorban a Sajó völgyében élőknek ilyen életminőségben kell élniük. Az egészségügy kapcsán elhangzott

számtalan adat is bizonyítja, hogy a légszennyezés és a környezeti ártalmak kapcsán a halálesetek és az egészségkárosodások száma jelentősen magas ebben a térségben.

Több javaslatot is megfogalmaztam az elmúlt években ennek kapcsán, hogy hogyan lehetne ez ellen küzdeni. Oláh Lajos képviselőtársam helyesen utalt arra, hogy egyébként az Európai Unió lehetőséget biztosítana arra, nagyon sok európai uniós forrás lenne arra, hogy a háztartások is elinduljanak egy olyan úton, ami fenntarthatóbbá teszi a működésüket, csökkenti a kibocsátásukat, és az önkormányzatok is nagyon sok mindent tehetnének, akár például a barnamezős rehabilitáció kapcsán.

De nézzük mondjuk az épületenergetikai fejlesztéseket! Én azt látom, hogy például az iparosított technológiával épült lakóépületek felújítása kapcsán - vagy egyszerűbben ezek panelépületek, bár csak részben panelépületek - benyújtott pályázati lehetőségek nagyon beszűkültek 2010 óta. Először szinte megszűntek, majd azt kell mondjam, hogy nagyon beszűkült formában jöttek újra.

Miskolcon 2010-ig az ilyen technológiával épült épületek egyharmadát sikerült felújítani. Ez nyilván szigetelés-korszerűsítést is jelenthet, és természetesen a fűtés-korszerűsítést is jelentette. Ez gyakorlatilag megállt azóta. Egy ilyen vidéki nagyvárosban az épületek kétharmada változatlanul korszerűsítésre vár, és szerintem az ország több nagyvárosában ilyen problémákkal küzdenek. Ez a kibocsátáson jelentősen meglátszana. Lehetne erre költeni európai uniós forrásokat, csakúgy, mint a már korábban elhangzott közintézmények felújítására is.

A fűtés-korszerűsítések kapcsán pedig én azt látom, hogy a nagyon rossz légszennyezettségi adatok mögött a gépjárműforgalom mellett egyre inkább a korszerűtlen fűtés, a korszerűtlen technológiák használata áll. Az egyes családok számára is lehetőséget kellene biztosítani háztartásigép-cserére nagyobb számban, különös tekintettel kazáncserére, mert ez is jelentősen csökkenthetné a kibocsátást, és rövid távon közvetlenül segíthetné a levegőszennyezés ellen való küzdelmet is.

Azt kell mondjuk, az, hogy a gázár ott van, ahol, és egyébként mondjuk, a piaci árak további csökkenésre adnának lehetőséget, visszahozva ezáltal számtalan fogyasztót a gázfogyasztók körébe, ez szintén egy okozója a légszennyezésnek. Nagyon sokan mifelénk fűtenek azzal, amivel tudnak télen. A gáz a legdrágább, és egyébként a tűzifa nyilván magasabb áfa-kulccsal bír. Számtalanszor kezdeményeztük itt is, hogy 5 százalékra kellene csökkenteni a tűzifa áfáját, de hadd mondjam el azt is, hogy az előző télen nagyon sok észrevétel érkezett hozzám arról, hogy nem is áll megfelelő mennyiségben rendelkezésre tűzifa. Nyilván ez is erősíti azt, hogy nem megfelelő tűzifával, vagy amivel lehet, azzal fűtenek, különösen a szegény magyar állampolgárok, és ez is a légszennyezést növeli. Nyilván fel kellene készíteni az erdészeteket erre

a helyzetre, és még egyszer: átfogó kazáncsereprogram. Itt vannak az európai uniós források, szerintem nagyon sok magyar család lépne ebben a kérdésben, és lenne partner abban, hogy javítson a saját fűtési lehetőségein, illetve korszerűsítsen.

A gépjárműforgalom kapcsán is utalnék Oláh Lajosra, erősíteném az elmondottakat. Ó Budapest kapcsán beszélt a tömegközlekedésről, de a vidéki közlekedési centrumok, korábbi Volán-társaságok járműállománya is sokszor kritikán aluli. Mondom ezt úgy, hogy szinte mindennap megfordulok Miskolcon a Búza téren, elképesztően rossz a levegőminőség. Nagyon korszerűtlen buszok vannak, ha éppen tudnak menni, mert amúgy komoly járatkimaradások is vannak, de ez egy másik napirend lenne. Tehát ha az államnak elvárásai vannak, egyébként helyesen, egy éghajlatváltozási stratégia kapcsán, akkor magával szemben is legyenek elvárások, használja arra a magyar állam az európai uniós forrásokat, hogy a tömegközlekedésben minden járművet meghatározott idő alatt lecseréljék környezetkímélőre, olyanokra, amik nem bírnak ekkora kibocsátással és nem ilyen légszennyezést okoznak.

Ez is fontos volna, csakúgy, mint az, hogy adott esetben - ezt egyébként én régóta hiányolom, a környező államokban van rá példa - lakossági autócsereprogramot támogasson az állam. Van, ahol bonokat adnak meghatározott értékben, a korszerűtlen, elavult gépkocsik lecserélését támogatva ezzel. Szerintem nagyon sok magyar család élne egy ilyen lehetőséggel is, és ez is nagyon sokat számítana a konkrét ügyben.

Nyilván nagyon sokan beszéltek előttem olyan dolgokról, amikre már csak röviden térnék ki, a napenergia, a szélenergia használatára, vagy minimum az erre való átállásnak a nem akadályozására, mert hallhattunk egyre-másra ilyen esetekről, például a szélenergia kapcsán. Jogszabály-módosítás is sokat segítené ebben a témában, de az is, hogy valóban inkább erre költsön az állam, mint egyéb, mondjuk, adott esetben luxus- vagy látványberuházásokra.

Én azt is jó megoldásnak tartanám, mivel a széndioxidot megkötik a fák és az erdők, hogy komoly erdőtelepítésbe fogjunk - tudom, hogy vannak ilyen tervek, meg ezt mindig megtárgyalja itt az Országgyűlés is, hogy milyen elképzelések vannak -, valóban komoly nagyságrendű erdőtelepítésre és a jelenlegiek megővására van szükség.

Végül egyetlen dologról beszélnék: nagyon népszerű zöldmezős iparterületeket létrehozni. Mindenki szereti az ilyet, a nagybefektetőket könnyebb zöldmezővel csábítani, de közben sokszor elfeledkezünk a régi elhagyatott iparterületekről, amik az országban sok helyen megtalálhatók. Sajnos, a nehézipar összeomlásával sok ilyen kialakult Miskolcon és Borsod megyében is. Én azt javaslom, hogy végre vegyék napirendre az ilyen típusú barnamezős rehabilitációt. Ennek kapcsán is volt javaslatom, és ez sem talált meghallgatásra.

Konkrétan a szülővárosom kapcsán pedig azt mondanám, hogy mind a DAM barnamezős rehabilitációját, mind a légszennyezés felszámolása kapcsán tett lépéseket be lehetne emelni, adott esetben Miskolc kapcsán a „Modern városok” program pontjai közé. Ennek tényleg volna értelme, fontos volna. Javaslom ennek a felülvizsgálatát, és azt gondolom, hogy más magyar megyei jogú városok is újragondolnák a programjukat, ha látnák, hogy az ilyen típusú céloknak is terepet ad a kormány. Köszönöm, elnök úr. *(Szórványos taps az ellenzéki pártok padsorai-ból.)*

(16.00)

ELNÖK: Köszönöm szépen, Varga László képviselő úr. Most megadom a szót Varga-Damm Andrea képviselő asszonynak, Jobbik-képviselőcsoport.

DR. VARGA-DAMM ANDREA (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Nem szóltam volna hozzá ehhez a vitához, ha Áder János köztársasági elnök úr nem olyan végtelen emelkedetten és ájtatossággal adta volna elő felhívását a parlamenti képviselőknek arra, hogy az éghajlatváltozás természetes folyamatában legalább aktív tevékenységünkkel ne vegyünk részt, és ne súlyosbítsuk azt. Nekem volt egy olyan érzésem a beszéd alatt, hogy ezt nem a parlamentben kellett volna elmondania, hanem a Lendvai utcai székházban egy Fidesz-ülésem *(Ungár Péter tapsol.)*, tekintettel arra, hogy az ellenzéki pártok képviselői és az ellenzéki pártok mögött álló társadalmi csoportok kifejezetten hangsúlyosan felszólaltak az elmúlt nyolc évben azok ellen az egyébként környezetünket teljes mértékben megalázóan bántó tevékenységek ellen, amelyeket a Fidesz-KDNP-kormány alatt megvalósítottak. Álságos az a tevékenység, hogy a teljes politikai és társadalmi közösséget szólítja fel a köztársasági elnök úr arra, hogy a klímavédelem érdekében cselekedjünk, amikor az őt hatalomra juttató pártközösség és kormány mindent elkövet azért, hogy ennek tevékenységét nehezítse. Ne aggódjanak, képviselő urak, el fogom mondani az érveimet.

Mindenekelőtt azt szeretném elmondani: ha Bartos Mónika képviselőtársunkra bízna ezt a tevékenységet, amellyel a klímát, a környezetünket védeni tudnánk, én lennék a legnyugodtabb, mert az ő személyisége és elvei érvényesülhetnének, hogyha a kormányzat egyáltalán valaha is komolyan vette volna. Szavai biztatóak, csak az a probléma, hogy a pártcsaládja által vezetett kormány ezeket nem hallgatja meg.

Megdöbbenő volt, hogy a napelemek vonatkozásában környezetvédelmi termékdíjat vezettek be akkor, amikor a világon mindenütt megindult az iszonyatos mennyiségű napelem-alkalmazás, pont azért, hogy a fosszilis és atomenergia visszaszorítása megtörténhessen, és amikor a környezetvédelmi, meg-

újuló energiaforrásokkal folytatott különböző erőművi tevékenységek kezdtek tért hódítani, mi akkor éppen visszafordultunk.

A földügyekben hányszor fejtettük ki azokat a problémákat, és vetettük fel itt a Házban is, amelyek a földeladások során kifejezetten a kemikáliákkal szennyezett nagybirtokrendszert hozták létre, és felszámoltak rengeteg biogazdaságot, mintagazdaságot, amelyek éppen a klímavédelmet szolgálták volna. Megdöbbenő volt, hogy a Földművelésügyi Minisztériumban a hungarikumokat elbíráló bizottság alatt szervezett főosztály maradt az egyetlen, aki a környezetvédelemmel hivatalosan, közigazgatási szinten dolgozik. Szétverték a Nemzeti Környezetügyi Intézetet, és olyan, a gazdaság felpörgetését szolgáló tevékenységet folytattak, ahol a környezetvédelem és a klímavédelem ügye teljes mértékben háttérbe szorult. A miniszterelnöktől gyakran lehet azt hallani, hogy a gazdaság felpörgetésének hátráltatója a környezetvédelem, és a gazdag országok játékszerének tekinti a környezet- és klímavédelmet, ezt maga a miniszterelnök számtalanszor kifejtette.

Elképesztő mértékű fakivágásokat valósítanak meg azoknál a presztízsbetűházásoknál, amelyek teljesen indokolatlanok, és gyakorlatilag a növényzet helyett betontengereket alakítanak ki. Olyan indokolatlan beruházások vannak, mint például a Városligetnél zajló folyamatok, ahol gyakorlatilag semmilyen módon nem tudják megmutatni, hogy pótolták volna a kivágott fákat, illetőleg azt az oxigéndús környezetet tudná fenntartani, amely azelőtt megvolt.

A Fidesz-kormányban nem az értékek, hanem az érdekek a motiválók, és ez a teljes környezetvédelemre és klímavédelemre abszolút kiterjeszhető hazánkban. Tülepítések vannak sajnos egyre jobban az építési szabályok könnyítésével, az indokolt beépítési százalékokat növelik, illetőleg ami aztán a legdurvább az egész rendszerben, hogy szelektíven gyűjtjük a hulladékot, ehhez képest nem tudom, tudják-e képviselőtársaim, hogy a szelektíven gyűjtött hulladéknak mindössze a 40 százaléka az újrahasznosított - a 40 százaléka! Erről itt soha nem beszélnek, ezzel soha nem dicsekednek. És számtalan erőmű vezetőjével találkoztam az elmúlt időszakban, és mindegyiknek, mikor megkérdeztem, hogy mit tűz a zászlajára, a válasza az volt, hogy a szemétnem szeretném hasznosítani, és hogy az erőművek technológiai fejlesztése, erre koncentráljunk, és ne dombokat, szemétdombokat építsünk a szelektíven gyűjtött hulladék 60 százalékából, hanem hasznosítsuk. Érdekes módon ezekről nem nagyon tetszenek itt a Házban beszámolni.

A költségvetésben fokozatosan csökkentették az elmúlt években a környezetvédelemre szánt forrásokat, ez is magáért beszél, csak a könyveket kell megnézni, és a számokat, és az pedig, hogy az építési szabályokat oly mértékben enyhítették, hogy a környezetvédelmi hatásokat nemcsak hogy a kisebb beruházásoknál, de az óriási telepek építésénél is teljes mértékben negligálták.

Azt szeretnénk, hogy ha már a köztársasági elnök ilyen fokozott figyelemmel és rendkívül érzékeny módon adta elő ennek a javaslatnak az indokát, és kérte, hogy a politikusok adjanak támogatást ahhoz, hogy ezt a '17-től '30-ig megvalósuló stratégiát végre lehessen hajtani, így azt kérjük nagy tisztelettel, hogy akkor például törekedjenek arra, hogy ne ipari vegyszeres mezőgazdasági tevékenység zajlódjon a nagybirtokokon, amelyeket kiosztottak; fokozottan és nagy figyelemmel szorgalmazzák a CETA és a TTIP elleni fellépést, amelyek gyakorlatilag kizárják, hogy ne GMO-val szennyezett élelmiszereket egyenek a magyar emberek, hiszen a klímastratégiának ez is fontos része; hagyják abba a Balaton partjának teljes beépítését; és ami pedig aztán már a mindennapi életből vett igen erőteljes példa, hogy a kormány körüli oligarcha- és strómanemberek tömegei ne nagy hengerúrtartalmú autót vásároljanak, ha már több tíz milliót tudnak rá szálni, hanem ők járjanak elöl abban, hogy mindegyikük elektromos autót vásároljon. A mindennapi életben ezzel is hozzásegíthetnének ahhoz, hogy ezt a stratégiát meg tudjuk valósítani.

Köszönöm szíves figyelmüket. *(Taps az ellenzék soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Varga-Damm Andrea képviselő asszony. Megadom a szót Ungár Péter képviselő úrnak, LMP.

UNGÁR PÉTER (LMP): Nagyon szépen köszönöm a szót. Én nagyon örültem Bartos képviselő asszonynak és Böröcz képviselő úrnak, úgy tűnt, mintha itt mindannyian egyetérténénk, és tulajdonképpen semmi vitának nem lenne helye, és olyan jó, hogy a környezetvédelem mindenki számára olyan fontos, de ahogy Varga-Damm Andrea képviselőtársam mondta, nem ártana megnézni, hogy mit mondanak a kormányzati, magasabb funkcióban lévő emberek. Ugye, amire a képviselő asszony is utalt, az a konkrét idézet a második Orbán-kormány beiktatása idejéről, hogy a környezetvédelem baloldali ügy, akadályozza a gazdasági fejlődést, és ilyenre mi nem költünk - ezt a miniszterelnök úr mondta. Úgy látszik, hogy ekkor mondott a miniszterelnök úr igazat, nem pedig azok a szólamok voltak most igazak, amelyeket önök nagyon hosszan kifejtettek.

Emellett, hogy figyeljük, hogy a kormányzatban ez is egy szlogen, hogy nem azt kell nézni, hogy mit mondanak, hanem hogy mit tesznek, Szijjártó miniszter úr legutóbbi nyilatkozata arról, amikor azt mondta az autóipar képviselőinek, hogy Magyarország az autóipar érdekeiért fog lobbizni, hogy a 2030-as klímacélok ne erősödjenek. Ez tehát az a lobbitevékenység, amit a magyar kormány végez, annak ellenére, hogy végighallgathattuk Böröcz képviselő úrnak papírból ezt a nagyon hosszú szövegét arról, hogy milyen fontos a klímavédelem, és Bartos képviselő asszony is nagyon szép szavakat mondott, de úgy gondolom, hogy ezek a szavak csak üres szavak.

Bár ebben a vitában elhangzott Immanuel Kant neve - hogy helyesen mondjam -, én eggyel közelebb-ről kezdeném, a Fidesz legutolsó publikált választási programjával, aminek azért örülünk, hogy volt ilyen mégiscsak, nem mindig van, de volt, hogy volt *(Derültség az ellenzék soraiban.)*, és amikor volt, akkor volt benne egy olyan mondat, hogy a Fidesz célja egy országos energiahatékonysági program, amely fellenlédítene az építőipart, évente a lakásállomány 10 százalékanak a felújítása a célja, ez 80 ezer munkahelyet teremtené, és tíz év alatt megtérülne, és még a környezetvédelmi vállalásainkat is megoldaná.

(16.10)

Tehát ez egy nagyon szép programpont volt, 2010-ben sok magyar ember szavazott a Fideszre ennek tudatában. Az lenne így a kérdésem, remélem, majd valaki reagál erre, hogy ebből mennyi valósult meg vajon az elmúlt kilenc évben. Hát, olyan nagyon sok nem. Nem, nem valósult meg olyan nagyon sok minden. Pedig ez egy nagyon jó dolog, én nem értem, hogy 2010-ben, ha ezt beírták a programjukba, akkor miért nem valósították meg. Csak hogy egy tényállítást is közöljek, amivel bizonyítom, hogy ez nem valósult meg: jelenleg az EU tagállamai közül a lakóépület-állomány energiahatékonysági korszerűsítésében Magyarország az utolsó, sereghajtó, hogy egy régi szót használjak a gyerekkoromból. Tehát az utolsó Magyarország ezen a területen, annak ellenére, hogy önök ezt megígérték a választási programjukban.

Hogy még egy tényállítást mondjak, ami mutatja, hogy nem váltották be ezt az ígéretüket, egy átlagos magyar háztartás másfélszer annyi energiát fogyaszt, mint egy ausztriai, másfélszer annyit. Ez azért azt jelenti, hogy egy olyan országban, ahol mondjuk, a bérek még mindig jelentősen alacsonyabbak, mint Ausztriában, sokkal többet kell az embereknek a fizetésük arányában költeni arra, hogy fűtésük legyen, mert a fűtés korszerűtlen, környezetszennyező és drága. Magyarország lakosságának egyharmada energiaszegénységben él, főleg azokban a régiókban, amiről Varga képviselőtársam beszélt, és ez azért van, mert nem költenek a fűtés-korszerűsítésre és erre.

Mi elvileg is ellenezzük az atomenergia békés célú felhasználását és így a Paks II. bővítését, rólunk sokan azt szokták mondani, hogy jó, jó, jó, de fűteni márpedig kell, mi lenne az alternatíva. Hát, pont az lenne az alternatíva, Paks II.-nek csak alternatívája van: az egyik ilyen alternatíva ez az önök által beígért fűtés-korszerűsítési program lenne, ami 40-50 százalékkal csökkentené a magyar igényt a fűtésre; körülbelül ennyit fog Paks II. előállítani, tehát a kettő tökéletesen egyensúlyban van.

Ráadásul, ami a legabszurdabb része ennek, az, hogy 2014-ben egy 100 milliárdos nagyságrendű támogatást kapott volna Magyarország az Európai Uniótól fűtés-korszerűsítésre, és ez ellen konkrétan harcolt a kormány Brüsszelben. Tehát konkrétan harcolt

a kormány az ellen Brüsszelben, hogy fűtés-korszerűsítésre el tudjon Magyarország kellő mennyiségű forrást költeni.

És itt a végén még egyvalamit szeretnék elmondani ezzel az egészszel kapcsolatban, hogy a megújuló energiát én többször is hallottam a kormánypártiak részéről, én abba a vitába most nem szeretnék belemenni, hogy mi számít megújuló energiának, de azért az, hogy 2020-ra 14 százalékos megújulóenergia-résarányt vállalt Magyarország, szintén az egyik legalacsonyabb az Európai Unióban.

Tehát hiába a szép szavak, hiába ezek a hagymázos kijelentések, hiába köztársasági elnök úrnak a szavakba vetett hihetetlen küzdelme, ez a tettekben nem valósul meg. Én nagyon remélem, hogy amikor legközelebb Áder János ilyen gyönyörű dolgokat mond, akkor annak hatása lesz régi pártjára, arra a közösségre, ami őt köztársasági elnöki pozícióba engedte. Köszönöm szépen. *(Taps az LMP és a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Ungár Péter képviselő úr. Kétperces hozzászólások következnek. Elsőként megadom a szót Oláh Lajos képviselő úrnak, DK.

DR. OLÁH LAJOS (DK): Köszönöm a szót, elnök úr. Ungár Pétert szeretném megnyugtatni, aki itt a lakásfelújításokkal kapcsolatosan teljesen kikészült, hogy nem haladnak a dolgok: kérem, nyugodjon meg, a XV. kerületi választási hajrában László Tamást kinevezték a kormány panelprogramjának miniszteri biztosává. Miután kinevezték, biztos, hogy ez a probléma teljes mértékben megoldódik. Arról a László Tamásról beszélünk, akit néhányszor a választási bizottság elítélt.

De ha mégse teljesen így van, hogy László Tamás megoldja ezt a problémát, akkor nagy tisztelettel kérjük a kormányt, hogy a 2011-ben leállított panelprogramot, amit 2014-ben megpróbáltak újraindítani, és 500 milliárd forintot ígért a kormány panelprogramra, ami aztán elhalt szép csendesesen, mint a legtöbb ilyen kezdeményezés, ezt valójában indítsák be újra. A forrást meg lehet rá teremteni, és több száz ezer ember várja azt a lehetőséget, hogy ez elinduljon. Köszönöm szépen. *(Taps a DK soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Oláh képviselő úr. Két percre Kepli Lajos képviselő úr, Jobbik.

DR. KEPLI LAJOS (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Azt azért el kell mondani, hogy egészen addig hiteltelen bármilyen klímapolitikai célkitűzésnek a vállalása vagy az arról való vita itt a parlamentben a kormánypártok részéről, amíg szeptember 21-én a külügyminiszter úr szájából elhangzott az a nyilatkozat vagy az a kitétel, hogy a német autóipar támogatása fontosabb a klímacélokénál a magyar külügy számára, és hogy semmilyen olyan klímapolitikai célkitűzést nem fognak Brüsszelben sem - és akkor gondolom, itthon sem - támogatni, amely ezzel ellentétes,

tehát amely a német autóipar céljaival és növekedési tendenciájával ellentétben áll.

Ez gyakorlatilag ezt jelenti, hiszen valószínűleg az autóipar mint egy fejlődőben lévő iparág célkitűzései nem eshetnek egybe a klímapolitikai célkitűzésekkel, ez azért elég nonszensz volna, akkor azt jelenti, hogy a német gazdaság - hiszen Magyarországon ennek a német gazdaságnak kihelyezett összeszerelő üzei léteznek - fontosabb Magyarország számára, mint a klímapolitikai célkitűzések, ami lehetséges, hiszen ez a kormánynak lehetősége és szíve joga, hogy ezt kinyilatkozza. Csak akkor hogyan tudják összeegyeztetni azzal a határozati javaslattal, ami most az Országgyűlés előtt fekszik, és hogyan akarják a klímapolitikai célokat európai uniós szinten, akár magyarországi szinten képviselni és megvalósítani, hogyha ez az álláspontjuk? Illetve Szijjártó Péter adott esetben egyeztetett-e Áder Jánossal, amikor ezt a kijelentést tette, vagy azóta volt-e ennek bármilyen következménye? Egyetért-e a kormány jelen lévő képviselője, államtitkár úr ezen kijelentésekkel, vagy pedig cáfolja azt, és a kormány álláspontja eltér attól, amit Szijjártó Péter kijelentett Brüsszelben? Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Kepli képviselő úr. Két percre Pósn László képviselő urat illeti a szó, Fidesz.

DR. PÓSN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Én csak néhány apró megjegyzést szeretnék tenni, ott, ahol láthatóan nagyon komoly ismerethiányok állnak fenn.

Először is Varga-Damm Andrea azt mondja, hogy kemikáliával szennyezett nagybirtokokat alakítottunk ki. Nyilván elkerülte a figyelmét az, hogy az elmúlt esztendőben a családi gazdaságok erősítése zajlott. Korábban ezzel volt bajuk, most úgy látszik, hirtelenjében egy új dolgot találtak.

Ugyancsak azt mondja, hogy a Liget-projekt apropóján csökken a zöldfelület, amikor mindenféle engedélyek és tervek alapján egyértelműen látszik, hogy sokkal nagyobb zöldfelület alakul ki.

A GMO-mentességről szintén a polgári kormány és a polgári parlament fogadott el határozatot és döntést, tehát hogyha ilyen területen keresgél, akkor megint csak komoly ismerethiányban szenved.

Ungár Péternek pedig azt tudom mondani, hogy az energiahatékonyság esetében, ha figyelte, hogy mit mondott elnök úr, ő azt mondta, hogy ügyes és jól szervezett akcióval jelentős mértékben lehet csökkenteni például a lakosságnál is, lecserélve a háztartási eszközöket alacsonyabb energiafelhasználású, modernebb gépekre. Nos, szeretném felhívni a figyelmét, hogyha elkerülte volna, hogy már több esztendőre visszanyúló múltja van annak, hogy volt a lakosságnál hűtőcsere, mosógépcsere, kazáncsere, erre pályázni lehetett, és nagyon sok embert érintett.

Úgyhogy azt gondolom, hogy ezeket nem ártana nem elfelejteni, és nem ártana szem előtt tartani ak-

kor, amikor sommás és a valóságtól sok esetben elrugaszkodott ítéleteket fogalmaznak meg. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Pósnak képviselő úr. A következő hozzászóló Zsigmond Barna Pál képviselő úr, Fidesz.

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Nem kívántam reagálni, de tekintettel arra, hogy Oláh Lajos képviselő úr László Tamást kifigurázta, kénytelen vagyok barátomat megvédeni. László Tamás nagyon szoros versenyben alulmaradt ugyan vasárnap, gratulált is a győztesnek, aki nem mert pártszínekben indulni, hanem a független álca mögé bújt, nem merete felvallani párhovatarozását. *(Zaj, közbeszólások a DK soraiban.)* László Tamás szoros versenyben, kemény munkában alulmaradt, és miniszteri megbízottként, nem miniszteri biztosként folytatja ezt a tevékenységét. Tehát javaslom, hogy pontosabban nézzen utána az információknak; valószínűsíthetően más információknak is ilyen felületesen néz utána. Talán ezért is volt az, hogy Paks kapcsán ismételt hozta azokat a kliséket, amire miniszter úr és kollégái többször is elmondták a nagyon szakmai, nagyon megalapozott érveket, de valahogy óránként itt Paks kapcsán előkerül az aggodás. Ugyanazok az érvek, ugyanazok a mantrák, miközben számtalanszor a minisztérium megcáfolta ezeket az alaptalan vádaskodásokat.

Ahogy a Liget-projekt kapcsán is most mindenki aggódik a fákért. Az elmúlt időszakban, hogyha jártak arra, akkor láthatták, milyen rendetlenség és szemét van a Ligetben. Talán el kellett volna menni és a tisztítást megoldani. Lehetett volna ezeket a fákat metszeni, gondozni, a szemetet felszedni *(Dr. Oláh Lajos közbeszól.)*, senki nem törődik vele. Ugyanaz a hisztéria van, ami a Nemzeti Színház építése kapcsán volt, ami Budapest fejlődése kapcsán van, bármit épít ez a kormány - és nagyon sok mindent épített -, mindig megjelennek aktivisták, akik valamit féltenek. Érdekes módon korábban, évtizedekig eszükbe nem jutott semmi, ami az adott térség kapcsán felmerült. Mindenhol rendetlenség volt és gondozatlanság, de ha hirtelen megindul a fejlődés, akkor minden rossz, idézem a szavait, minden rossz gyakorlatilag, minden, a légszennyezettségtől kezdve a beruházásokig. Nem is tudom, melyik országban élnek; ha ennyire rossz ez a helyzet, akkor miért gondolták azt a választópolgárok, hogy mégiscsak a Fidesznek kell folytatni a kormányzást az ország gazdasági felvirágoztatása érdekében *(Dr. Oláh Lajos: Mert nem hallották ezt a szöveget!)*, hogy tovább folytatódjon az a gazdasági jólét, ami Magyarországot jellemezte az elmúlt években is? Köszönöm. *(Taps a kormánypártok soraiban. - Dr. Varga László: Majd mesélek neked, miket műveltetek Kelet-Magyarországon! Ne nagyképűsködjél!)*

ELNÖK: Köszönöm, Zsigmond Barna Pál képviselő úr. Megadom a szót Schmuck Erzsébet képviselő asszonynak, 15 perces időkeretben.

(16.20)

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. A Fenntartható fejlődés bizottsága elnökeként szeretném civil szervezetek észrevételeit és javaslatait tolmácsolni a második nemzeti éghajlatváltozási stratégiához, tehát ezt szeretném szó szerint itt elmondani önöknek.

A Greenpeace Magyarország, a Levegő Munkacsoport és a Magyar Természetvédők Szövetsége üdvözlö, hogy az Országgyűlés tárgyalásba vette a második nemzeti éghajlatváltozási stratégiát. A zöld civil szervezetek az első és a második NÉS szakmai véleményezésében is aktívan részt vettek, és fontosnak tartják, hogy szakmai szempontokat adjanak a mostani parlamenti vitához is.

A NÉS-2 érdeme, hogy célkitűzései között szerepel: úgy kíván fellépni az éghajlatváltozás ellen mind a kibocsátáscsökkentés, mind az alkalmazkodás terén, hogy az ne jelentsen többletterhet, átterhelést a többi erőforrásnak. Az alkalmazkodási fejezet, azaz a nemzeti alkalmazkodási stratégia kellően alapos, következetes.

Javaslatuk: a megvalósításához ajánlják figyelembe venni a frissen megjelent, az éghajlatváltozás magyar egészségügyi hatásait 16 éven át kutató hazai kutatócsoport javaslatát.

2. Ugyanakkor a kibocsátáscsökkentés terén a NÉS-2 „hazai dekarbonizációs útiterv” része egy az egyben átveszi a 2011-es elavult, zömében csak primer energiafelhasználási számokban frissített nemzeti energiastratégia „atom-szén-zöld” forgatókönyvét, javaslatát, céljait, azaz a NÉS-2 javaslati alárendelődnek a korábbi, gyengébb energiapolitikai ambícióknak. Emiatt a NÉS-2 egyelőre nem ösztönzi eléggé az energiahatékony, megújulóenergia-alapú gazdaságba való energiaátmenetet, azaz a szükséges strukturális váltást, pedig egyre több nemzetközi és hazai szakértői tanulmány sürgeti a döntéshozókat.

Javaslatuk: tisztázni kell a NÉS-2 viszonyát a nemzeti energiastratégiával és a készülő nemzeti energia- és klímateranggal. Összhangba kell hozni a NEKT-tel, hiszen az már figyelembe kell vegye a 2030-ig szóló EU-s „Tiszta energia” csomagot, és terveznie kell a 2020 utánra szóló új EU-költségvetéssel. Ennek megfelelően a 2030-ig, de kitékintéssel 2050-ig szóló NÉS-2 célkitűzései is ambíciózusabbá teendők, hogy képes legyen ösztönözni az energiaátmenetet. Ennek megfelelően a NÉS-2 egyértelműen tüzze ki Magyarország primer energiafelhasználásának abszolút értékű és jelentős csökkentését, és cselekvési tervében mérhető, ütemezett intézkedéseket is rendeljen hozzá.

3. A kibocsátáscsökkentés azért is sürgető feladat, mert az eddigi csökkenő kibocsátási trend meg-

fordult, és 2015 óta növekedésnek indultak a kibocsátások elsősorban a közlekedés, az ipar és a mezőgazdasági szektor növekvő kibocsátásai miatt. Ez is mutatja, hogy a kibocsátások csökkentésének a jelenleginél ambiciózusabb ösztönzésére van szükség. Magyarországnak dönteni kell: vagy időben elkezd az alacsony anyag- és energiaigényű megújuló energiák takarékos használatán alapuló gazdaság felé a strukturális váltást, és ebben komoly szerepet szán a legnagyobb kibocsátáscsökkentési, illetve energiafelhasználás-csökkentési potenciállal rendelkező energetikai, lakossági, közlekedési és mezőgazdasági szektoroknak, vagy tovább halogatja a váltást, amely súlyos gazdasági, társadalmi és környezeti károkat okoz már rövid távon. A NÉS-2-beli, 2050-ig szóló, az 1990-es szintekhez képesti 52-85 százalékos kibocsátáscsökkentési cél felső határa van csak körülbelül összhangban az EU hosszú távú céljaival és a párizsi klímamegállapodással. Az Éghajlatváltó Kormányközi Testület október 8-án megjelenő, új jelentése hatására várhatóan az EU-s és hazai szakpolitikák ambícióját tovább kell növelni.

Javaslatuk: a NÉS-2 a klímatudomány friss eredményeivel összhangban adjon lehetőséget a 2030-ig, illetve 2050-ig szóló, a jelenlegi célnál nagyobb mértékű kibocsátáscsökkentési vállalásokra.

4. A NÉS-2 egyelőre csak látszólag technológiamentes, a részletek alapján az elavult, jelen nemzeti energiastratégiát kiszolgálva a paksi bővítést és a szénipar újjáélesztését jobban elősegíti, mint az energiahatékonyság vagy a megújuló energiahordozók használatának növelését. Pedig az energiahatékonyság és a megújuló energiák dekarbonizációs potenciálja magasabb, mint az atomenergiáé, és jelentősen magasabb, mint a szén-dioxid-leválasztásé és -tárolásé, mégis e két utóbbi technológiát részesítik előnyben. Problémás technológiák fejlesztésébe, előterjesztésébe nem szabad pénzeket ölni, egy ambiciózus klímastratégiának nem lenne szabad számolni velük. A NÉS-2 maga is elismeri a jelentős kockázatokat a szén-dioxid-leválasztással és -tárolással kapcsolatban.

Javaslatuk: a NÉS-2 az energiahordozók szén-dioxid-semlegességét teljesélelciklus-alapon vizsgálja, az energiatermelő technológia teljesélelciklus-elemzése alapján. A fosszilis és atomenergiát fokozatosan helyettesítő, egyre növekvő megújulóenergia-résarány az energiarendszerekbe jól integrálható. Keresletoldali válasszal és kis léptékű helyi energiátároló eszközökkel, okoshálózati rendszerekkel, hálózatosítással - decentralizáció - biztonságosabbá, stabilabbá és egyben rugalmasabbá, gyors reagálásúvá lehet tenni az energiarendszert, ahogyan azt számos európai példa mutatja.

5. A Paks bővítésére tervezett mintegy 4000 milliárd forintból az összes hazai otthont energiatakarékosabbá lehetne tenni, és jelentős részük megújuló energiákkal elláthatóvá válhatna okos finanszírozási konstrukciók révén. Ezáltal jóval nagyobb kibocsátás-

csökkentést lehetne elérni, mint az atomerőművi bővítéssel. A paksi beruházás további hátránya, hogy növelné külső energiafüggőségünket, az óriási költsége miatt az áram ára lényegesen megemelkedne, emellett lényeges, hogy a kiégett üzemanyag végleges kezelése technikailag megoldatlan, és számolni kell a működés baleseti kockázataival is. A közvéleménykutatások szerint Paks II. építésének elutasíthatósága több mint 60 százalékos hazánkban. A fejlesztés tehát sem társadalmi, sem gazdasági, sem környezeti szempontból nem indokolt.

Javaslatuk: a NÉS-2 olyan alternatív forgatókönyvet is részletesen vizsgáljon, amelyben nem számol a paksi kapacitások bővítésével.

6. A hulladékgazdálkodás szempontjai szűken szerepelnek csak a NÉS-2-ben. Ahhoz képest, hogy a hulladékszektor az egyedüli, amelynek kibocsátása még mindig az 1990-es szinten maradt, a NÉS-2 hazai dekarbonizációs útterve inkább a depóniagáz hasznosításának kibocsátáscsökkentését részletezi, alig ír a megelőzés, jobb szelektálás, újrahasználat, s a többi kibocsátáscsökkentésben betöltött szerepéről.

Javaslatuk: a NÉS-2 érdemben foglalkozzon a megelőzés, újrahasználat, anyagában újrahasznosítás közvetlen és közvetett éghajlatvédelmi, illetve kibocsátáscsökkentő vonatkozásaival.

7. Az elmúlt három évtizedre visszatekintve a közlekedés volt az egyetlen ágazat, amelynek szén-dioxid-kibocsátása szinte folyamatosan és nagymértékben növekszik. Ha ez a tendencia folytatódik, a kitűzött éghajlatvédelmi célok elérése lehetetlenné válik.

Javaslatuk: haladéktalanul részletes intézkedési terveket kell kidolgozni a közlekedés szén-dioxid-kibocsátásának csökkentésére a témával foglalkozó civil szervezetek javaslatainak figyelembevételével.

Összefoglalva: üdvözlök, hogy a stratégiai fontosságú hazai NÉS-2 országgyűlési tárgyalásra kerül, azonban nem dőlhetünk hátra az éghajlatvédelem terén.

(16.30)

A NÉS-2-t mihamarabb, de legkésőbb a felülvizsgálatakor jobb összhangba kell hozni a klímatudomány friss eredményeivel és az energiaátmenetet jobban elősegítő, ambiciózusabb nemzetközi és uniós szakpolitikákkal, vállalásokkal.

Az említett zöldszervezetek továbbra is partnerek ebben, számítanak a szaktárca és a kormányzat nyitottságára. A nevükben köszönöm a figyelmet. *(Taps az LMP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Schmuck Erzsébet képviselő asszony. Most megadom a szót Hajdu László képviselő úrnak, DK.

HAJDU LÁSZLÓ (DK): Tisztelt Elnök Úr! A Fenntartható fejlődés bizottsága tagjaként is szeretnék pár gondolatot a vitához hozzátenni. Az egyik az,

hogy terjedelmében egyébként ez az anyag, amiről vitatkozunk, az előterjesztés szinte leltárszerűen ami létezik a szakirodalomban, mindent tartalmaz, tehát nemigen lehet hozzátenni újabbakat. A probléma a végrehajtásában volt eddig is, és a végrehajtásával lesz baj ezt követően is, úgy gondolom.

Három dolgot szeretnék említeni. A forrás oldalról azt biztatónak hallottam, ha ez arra is lenne fordítva, amit az államelnök úr itt délelőtt elmondott nekünk, hogy a tavalyi évben 20 milliárd forint jött be a kvótából, és 70 milliárd forintra lehet 2018-ban számítani. Igaz, hogy már az év vége felé tartunk, hogy ez a 70 milliárd 2018-ban mire lett fordítva, az majd valószínűleg bizottsági ülésen valamilyen módon egy felsorolásban el fog hangzani. Mindenesetre arról keveset ejtettünk itt szót ma, sok minden jó gondolat mellett és jogos észrevétel és kritika mellett, hogy végül is ennek a programnak valamilyen finanszírozási ütemezése ezekre a hosszú évekre miből fog megteremtődni. Ha volna egy elkülönített környezetvédelmi alap, mondjuk, garantáltan mindig az ilyen típusú feladatokra, de rejtetten mindenhol mindennek a részeként valamilyen forrás megjelenik; egészen a helyit is beleérttem, tehát az önkormányzati környezetvédelmi és még az annál kisebb szervezetek környezetvédelmi feladatainak finanszírozását is, és beleérttem az előbb elhangzott civil szervezeteknek valamilyen pályázati és akciós dolgait.

A helyi társadalom bevonása nélkül... - egész sor feladat van itt felsorolva, amelyeket nem egyszerűen csak pénzkérdés megvalósítani, hanem a helyi társadalom mozgósítását kellene elérni. Ezt a civil szervezetek elég jól meg tudnák csinálni. A mi esetünkben, személyes tapasztalat, a XV. kerületben... - egyébként meg lettem szólítva az előbb, képviselő úr, csak hadd említsem meg neked, hogy Németh Angéla nem indulhatott pártként, mert ő pártonkívüli, szó szerint originál pártonkívüli, és annak az egyesületnek az elnöke, és csak úgy vállalta el, ha egyesületi elnökként, mint civil szervezet indul. Tehát nem lehet rákényszeríteni, hogy lépjen be valamelyik pártba. A másik pedig, tudod te is, hogy a választójogi törvény kényszeríti ezeket a picike ellenzéki pártokat, hogy összefogjanak. Ömögötte alakult ki konszenzus, csupán csak ezért indult. Nem rejtetten, nem burkoltan indult ő el, hanem egyszerűen megmondta, hogy civilként hajlandó elindulni. Ő érezte, hogy 21 év után van esélye, és mint kiderült, igen. Ez csak egy kitérő.

Tehát a civil szervezetek, az önkormányzatunk például a XV. kerületben forrásokat biztosít arra, hogy különböző akciókat tudjanak lebonyolítani, és ezek az akciók a legkülönbözőbb területei az itt szereplő stratégiának, de mi csak minik, picikék vagyunk ebben. Talán kormányzati szinten is kellene forrásra ezeket elkülöníteni. Persze, kicsikét - és ez a második mondanom - maga a környezetvédelmi hatósági eljárás, a környezetvédelmi hatóság jogosítványai súlyosan sérültek. Azt kell mondjuk, hogy korábban egy környezetvédelmi hatóságtól jobban kellett félni, mint mondjuk, a rendőrség hatósági erejétől. Ma

nincs semmilyen hatóság, aki érdemben föl tudna lépni.

Csak egy példát mondom: a belvárosi hatalmas nagy beruházások - mélygarázs és egyéb - földjeinek elszállítása, azt valahova el kell vinni. Kihajtják a külső kerületekbe, az én kerületem is érintett. Az ottani földtulajdonosok bérbe adják, és oda 6-8 méter magasan több millió köbméter föld ki van hordva Rákos-patak határába. Nem tudtuk megakadályozni. Nincs olyan őrző-védő szolgálat, akit meg lehet fizetni, aki ezeket meg tudja akadályozni. Egyébként ők majdnemhogy verőemberekkel jelennek meg. Egész éjjel hordták a földet oda, és képtelen volt - a rendőrség azt mondta, nem foglalkozik vele. A környezetvédelmi hatóság, majd ha beadjuk, akkor pár hónap alatt, de ezek két hét alatt kihordták azt a néhány száz-ezer, vagyis millió köbméter körüli - becsült adat - földet.

Ezek a földek nincsenek ellenőrizve, senkit nem érdekel, hogy mennyire nő a környezet szennyezett állapota, nem kell semmit bevizsgálni, engedély sem kellett a deponálásához, oda lerakni. Tehát ilyen anarchikus állapotokban nem lehet egy ilyen komoly stratégiát megcsinálni. Ennek vezénylője, hatósága és szervezője nincsen.

A harmadik, és ezzel zárnám: meg szeretném említeni, hogy a víz sok jó vonatkozásban elhangzott, úgy gondolom. Ez egy örömhírnék tekinthető. Nagy vita volt a Fenntartható fejlődés bizottságában is, amikor összevissza kutakat akartunk fúrni egészen 80 méter mélységig, sőt még engedély meg tervek sem kellett volna hozzá, sőt még a kútfúró is lehetett volna bármilyen kontár. Jó, hogy végül is nem valósul meg ez a megoldás, de amikor egy ilyen stratégiát tárgyalunk, akkor előtte hogyan kerülhet elénk olyan komolyságú, amit esetleg még a kormány is támogatott, egy ilyen vízbráls, amikor a vízre mint kincsre, mint természeti adottságunkra kell vigyázni.

Noha elhangzott az is ma, hogy a vízgyűjtők jóvoltából szinte az egész körben lévő határ menti országokból a mi folyóink a vízgyűjtők, de ez a víz lero-han, elszalad az országból, nem tudjuk fenntartani. Ez is egy része lehetne az értékeink megőrzésének, például a klíma, az elsivatagosodás megakadályozásának, ha visszatartanánk a víz egy részét. Bizony ezek lehetne gazdálkodni.

Jól lehet látni, ezt Ausztriában így csinálják. Németországban sok területen hasonló módon nem engedik el a hatalmas jó minőségű vizet, hanem egész évben ebből gazdálkodnak. Mi nem tudunk ezzel gazdálkodni. Ebbe is forrást kellene befektetni, és visszataratással kellene fölhasználni akár mezőgazdasági termelésre, akár bármilyen más vízzel kapcsolatos technológiához.

És persze, a víznek egy elég fontos részét képezi a tisztítatlan szennyvíz kérdése, amiben egyébként jelentős előrelépés van. Hosszú évtizedes elmaradások után folyamatos európai uniós források felhasználásával egyre több településen lesz tisztítva a szennyvíz, tehát az emésztőgödörök világa kezd beszűkülni.

Noha még mindig van olyan vállalat Budapesten is, aki szippantással foglalkozik, nem is beszélve a vidéki városokról. De ez is rendkívül fontos, hogy ezek a vizek ellenőrzött módon legyenek szippantva, illetve a szennyvíztisztítók megépítésével olyan víz kerüljön ki a befogadó folyókba, amelyek nem szennyeznek. Köszönöm szépen, ennyiben kívántam hozzászólni. *(Szórványos taps az ellenzéki pártok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kétperces szót kér Ungár Péter képviselő úr, LMP.

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm a szót. Képviselőtársamnak a Liget-projektrel kapcsolatos ténybeli tévedéseire szeretnék reagálni. Itt először is kifejtette, hogy itt csupán olyan emberek vannak, akik mindenféle fejlődést elleneznek. Ez nem teljesen így van, itt azért az történik, hogy önök hazudnak a Liget-projektrel kapcsolatban. Azt állítják, hogy a zöldfelület - ezt egyszerre állítják, ez a két állítás egy időben létezik - 60-ról 65 százalékra fog nőni, a beépítettség meg 5-ről 7,5-re. Mivel a terület ugyanakkora, hogy a kettő egyszerre hogy valósulhat meg, az önmagában egy fizikai csoda, de mégis önök erre képesek.

(16.40)

Azt hagyjuk is, hogy a legutóbbi közvélemény-kutatás szerint 86 százaléka ellenzi a budapestieknek az önök Liget-projektjét. Ennek mondjuk, lehet az az oka, hogy több mint 300 ezer tonna betont kívánnak erre a területre tenni. Amúgy ez szintén nem jelenti azt, hogy nőni fog a zöldfelület, tehát nem értem pontosan, hogy ön mire gondol, amikor azt mondja, hogy nőni fog a zöldfelület, vagy hol fog nőni a zöldfelület. Ezt önök trükközéssel rakták bele ebbe a projektbe, azzal a trükközéssel, hogy törvényileg kivették a közpark minősítés alól a Liget-projektet, amikor ez az előző ciklusban itt állt. Tehát tényszerűen nem igaz, hogy nőni fog a zöldfelület, és ez úgy nem igaz, hogy egy erzsébetvárosra most jelenleg 0,3 négyzetméter zöldfelület jut.

Tehát önök úgy csökkentik Budapest egyik legnagyobb közparkjának, Budapest tüdejének a zöldfelületét, hogy közben így is azoknak a belső kerületeknek, akik a legtöbbet odajártak, nem nagyon jut más zöldfelület Budapesten, ahol ingyen tudnának kikapcsolódni. Úgyhogy az a helyzet, hogy ez egy ténybeli tévedés, ez egy hazugság, hogy nőne a zöldfelület aránya a Liget-projektben. Ez nem igaz, csökken, és önök csökkentik máshol is Budapesten a zöldfelületet, és ez azért van, mert minél több épületet akarnak építeni, hogy utána azt azok tudják építeni, akik általában önöknek építeni szoktak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, Ungár Péter képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Megkérdezem, kíván-e még valaki élni a felszólalás lehetőségével. *(Nincs jelzés.)* Jelentkezőt nem látok.

Az általános vitát *(Jelzésre:)* lezártam volna, de közben bevillant Bajkai István képviselő úr, Fidesz.

DR. BAJKAI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Egy rövid mondat tisztelt képviselőtársam számára. Nem kívánok belemenni a vitába, hisz a számok, azt gondolom, egyértelműek. Több szakmai, társadalmi vitát folytatott le a kormányzat is és az ezzel megbízott szervezet is a Városliget kapcsán. Többen elmondták ma, hogy valószínűleg önöket nem feltétlenül az alkotás öröme hatja át, amikor Budapesten valami létrejön, hanem leginkább - elnézést a kifejezéséért - mintha az irigység hangjait hallanám ebből kevés szakmaisággal.

Egy zárómondat, bizonyára tudja, a Városligeti fasor, ami egy gyönyörű fasorunk, egy gyönyörű utcánk, ez egyenesen odavezet a Városligethez, ennek a fásítási programját a VII. kerületi önkormányzatban, tehát Erzsébetvárosban a fásítást, a fák elhelyezését az LMP képviselője nem szavazta meg, csak hogy erről is tudjon. Köszönöm szépen. *(Taps a kormány-pártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Újlag megkérdezem, kíván-e még valaki hozzászólni. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok. Az általános vitát lezárom, és kérdezem az előterjesztőt, kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Megadom a szót Kaderják Péter államtitkár úrnak.

DR. KADERJÁK PÉTER innovációs és technológiai minisztériumi államtitkár: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Azzal szeretném kezdeni, hogy megköszönjem a nemzeti éghajlatváltozási stratégia országgyűlési javaslatához és a stratégiához kapcsolódó hozzászólást Magyarország köztársasági elnöke részéről és minden hozzászóló részéről, aki ma a vitában a véleményét megosztotta erről a stratégiáról, erről a javaslatról.

A klímaváltozás ügyét személyesen is nemzeti ügynek tekintem, hiszen nem egymás előtt, hanem a Jóisten és a jövő generációk előtt kell majd bebizonyítanunk azt, hogy mindent megtettünk annak érdekében, hogy a klímaváltozással kapcsolatos hatásokat mérsékeljük, a kockázatokat csökkentsük, és gyermekeink, unokáink számára fenntartható országot hagyjunk hátra. Utalnék miniszter úr expozéjára, amelyben a betegség hasonlatát használta. Látni kell, hogy a Föld ma lázas, emelkedik a hőmérséklete, mint egy beteg embernek, és ahogy a betegséggel, úgy a klímaváltozással is úgy van, hogy a jó diagnózis, a megfelelő megelőzés és ezek alapján a megfelelő gyógymód és kúra megválasztása kritikus lesz abban, hogy tudunk-e hatásos válaszokat adni az éghajlatváltozás által jelentett kihívásokra.

A magam részéről azt gondolom, és meg vagyok győződve róla, hogy a nemzeti éghajlatváltozási stratégia második változata, az önök előtt lévő stratégia alkalmas arra, hogy megfelelő irányt mutasson arra, hogy merre haladjunk, merre haladjon a kormány,

merre haladjanak a magyar polgárok, az önkormányzatok annak érdekében, hogy abban a cselekvési tervben, amelyet, ha önök elfogadják, a stratégia alapján ki fogunk alakítani, és azokban a szakpolitikákban, amelyekre vonatkozóan konkrét ajánlások szerepelnek a stratégiákban, mindezek megfelelő irányt szabjanak Magyarország cselekvésének az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatoknak a kezelésében, és talán lehetőséget ad arra, hogy a stratégia végrehajtása során és után ne szegyenkezzünk magunk és az unokáink előtt. Hivatkoznék arra, többen is említették, hogy minden stratégia annyit ér, amennyit végrehajtanak belőle. Bízom benne, hogy ez egy olyan stratégia lesz, amely, mivel megfelelő irányokat szab, megfelelő eredményre is fog vezetni.

Tisztelt Országgyűlés! Azzal szeretném kezdeni, hogy a hozzászólásokban volt egy, nem egy, sok tévedés, de az egyik tévedés az volt, hogy Magyarország késésben van az éghajlatváltozási stratégiájának a megalkotásával, lényegében nincs éghajlatváltozási stratégia. Ez nem igaz. Magyarországnak van nemzeti éghajlatváltozási stratégiája. Az első, amelyet ez az Országgyűlés 2008-ban jóváhagyott, és ez 2025-ig hatályos, ez jelenleg is hatályban van. Szerencsére volt már egy ilyen stratégia, de a felülvizsgálat során, amelyet most elvégeztünk, és amely során a stratégia összhangba került a megalkotás óta lezajlott klímapolitikai fejleményekkel és a párizsi megállapodásban vállalt kötelezettségeinkkel, úgy láttuk, hogy a jelenlegi stratégia alkalmatlan arra, hogy korszerű válaszokat adjon azokra a kihívásokra, amelyek azóta felmerültek.

Az általunk jelenleg az asztalra tett nemzeti éghajlatváltozási stratégiának az a mottója, miszerint alkalmazkodni kell az elkerülhetetlenhez, és el kell kerülni az elkerülhetőt. Egyenlő súlyt tesz az elhárításra, üvegházgáz-kibocsátásaink mérséklésére és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodóképességünk erősítésére. A jelenleg hatályos éghajlatvédelmi stratégiánk aránytalanul nagy súlyt helyez a mérséklésre vonatkozó célokra és végrehajtásukra, és sokkal kevesebbet, sokkal gyengébben szól az alkalmazkodásról. Éppen ezért szeretném azt kiemelni, hogy a jelenlegi vita alatt lévő második nemzeti éghajlatváltozási stratégiának a három fő pillére a kibocsátások mérséklése, a klímaváltozás hatásaihoz történő alkalmazkodás és a tudatformálás alapján létrehozott egyensúly.

Engedjék meg, tisztelt képviselő hölgyek és urak, hogy erről a három pillérről röviden szóljak. Ugyan nagyon sok minden elhangzott a vitában, de vannak olyan pontok, ahol szeretném kihangsúlyozni és megvilágítani, hogy milyen gondolkodás állt a jelenlegi javasolt, új nemzeti éghajlatváltozási stratégia javaslatai mögött.

(16.50)

Kezdem a mérséklés kérdésével. Mennyivel csökkentse Magyarország szennyezéskibocsátását, egész

pontosan üvegházgáz-kibocsátását, hiszen nem egy általános környezetvédelmi stratégia vitáján vagyunk, hanem a klímastratégiának, az éghajlatváltozás stratégiájának a vitáján. Egy számot szeretnék önökkel megosztani, amely talán megvilágítja, hogy mit tud tenni Magyarország az üvegházgáz-kibocsátás mérséklése révén a globális klímavédelem érdekében. Ez a szám: 0,1. Egytized százalékát adja Magyarország a globális üvegházgáz-kibocsátásoknak. Ebből következik, hogy Magyarország nem fogja tudni megmenteni a világot a globális éghajlatváltozástól, akkor sem, ha megszakad, akkor sem, ha olyan terheket kényszerít a magyar gazdaságra, a magyar fogyasztókra, amelyek betartása révén veszélyeztetjük azokat a gazdasági növekedési eredményeket, amelyeket éppen az utóbbi években sikerült felmutatni, elérni, annak a reménye nélkül, hogy megmentjük a világot. Ennek nyilvánvalóan nincs különösebb értelme. Természetesen a kibocsátásmérséklés elemi és erkölcsi kötelességünk, ezt hangsúlyozom, de az is kötelességünk, hogy megtaláljuk a kibocsátás mérséklésével kapcsolatos költségeknek és a gazdasági növekedéssel kapcsolatos érdekeknek az egyensúlyát, amikor az éghajlatvédelmi és éghajlatváltozási stratégiánkat kialakítjuk, megformáljuk és végrehajjtjuk.

Éppen ezért - és ez egy elvi különbség több ellenzéki felszólalóval - nem vagyunk híve az erőltetett és mindenekelőtt lévő kibocsátásmérséklésnek, mert ez túlzott terheket róna a magyar gazdasági szereplőkre. Kifejezetten azokon a területeken tartjuk célszerűnek a kibocsátásmérséklési erőfeszítéseket, jelentős erőfeszítéseket, ahol pótlólagos gazdasági és társadalmi hasznok reményében tesszük meg ezeket az erőfeszítéseket.

Melyek ezek a területek? A klímavédelem érdekes módon és fontos módon nemcsak a klímának tud segíteni, de tudja javítani energiabiztonságunkat. Ha a szénhidrogénimportunkat energiamegtakarítással, megújuló energiával helyettesítjük, javítjuk az energiabiztonságunkat és segítjük a klímavédelmet. Ha javítjuk az energiatartósságunkat klímapolitikai intézkedések révén, az újra csak pótlólagos hasznokkal jár a magyar emberek számára. Ha olyan megoldást választunk a klímavédelemre, amely segít pénzt hagyni a magyar fogyasztók, a magyar emberek zsebében, mert csökkenti a rezsiköltségeiket, nem az árak csökkentése révén, hanem az energiamegtakarítás révén, akkor nemcsak a klímának, nemcsak a klímavédelemnek, de a magyar fogyasztóknak is segítünk. Ha olyan megoldásokat keresünk a kibocsátásmérsékléssel kapcsolatban, amely segít a magyar gazdaságnak innovatív technológiai megoldásokban élen járó szerepet betölteni a közlekedésben, az e-mobilitásban, a villamosenergia-tárolásban és még hosszan sorolhatnám, akkor egyszerre segítünk a magyar gazdasági növekedésnek, és egyszerre segítünk a klímaváltozásnak.

Kifejezetten az a szándéka ennek a javaslatcsomagnak, hogy a kibocsátásmérséklés kapcsán ezeket a pótlólagos hasznokat szem előtt tartsa, és ezekre a

területekre fókuszáljon a jövőben. Tehát megújuló-energia- és nukleárisenergia-támogatás, energiahatékonyság, épületenergetikai programok előmozdítása, e-mobilitás, elektromos közlekedés fejlesztése, az innováció mind olyan területek, amelyek szoros összefüggésben vannak az éghajlatváltozási stratégia kibocsátásmérséklési céljaira vonatkozó ajánlásokkal.

A másik fő területe a stratégiának, amely hiányzott és hiányzik a jelenlegi stratégiából, és amelyről azt gondoljuk, hogy Magyarország számára - ez többször elhangzott a vitában -, mivel kiemelten sérülékenyek vagyunk a klímaváltozás hatásaival kapcsolatban, ez az elkerülhetetlenhez való alkalmazkodási képességünk erősítése. Szomorú ezt tudomásul venni, de kétségtelen, hogy a múltbelinél mindenképpen több szellemi és anyagi erőforrást kell szánni arra, hogy különösen a sérülékeny területeinken több forrást, több tudást, több anyagi erőforrást szánjunk az alkalmazkodási képességünk erősítésére.

Hogy melyek ezek a sérülékeny területek, azok elhangoztak a vitában. Ilyen a vízgazdálkodásunk, a víz-háztartásunk talán mindenekelőtt, a földjeink védelme, az erdeink védelme, az egészségügyi állapotunk javítása. Itt rendkívül kitettek és sérülékenyek vagyunk. Az önök előtt lévő stratégia elfogadása megnyitná az utat az előtt, hogy a jelenleginél jóval koncentráltabban, jóval nagyobb erőforrások mozgósításával ezen a területen jelentőset lépünk előre.

A harmadik alapvető pontja a stratégiai javaslatoknak a tudatformálás területe, amely egy sokszor elcsépelet mondásnak is hangozhat. Itt elhangzott az, hogy a kormány eddig még nem építette be a Nemzeti alaptantervbe azt, hogy a gyermekeinknek minél korábban meg kell ismerkedniük a környezetvédelem, a klímavédelem kérdéskörével. Jelezném, hogy ezt a korábbi kormányok sem tették meg sajnos, úgyhogy most éppen ennek a kormánynak kell majd pótolni ezt a hiányt. Ha alaposan olvasgatják majd a Nemzeti alaptantervre vonatkozó előterjesztéseket, akkor a képviselő urak is meg fogják találni, hogy hol jelenik meg ez a jövőbeni oktatásban.

Nem tudom és nem is akarnám megkerülni azt, hogy az alapelvek ismertetése után reagáljak azokra a felvetésekre, amelyek az elmúlt nyolc év teljesítményével kapcsolatosan hangoztak el. Természetesen egy kicsit sajnálom, hogy amikor egy ilyen össznézeti ügyről beszélünk, akkor sok olyan állítás hangzik el, amely leértékeli a magyar embereknek, önkormányzatoknak, a kormánynak azokat az eredményeit, amelyeket a klímavédelem területén ténylegesen közösen értünk el.

Elhangzott, de szeretném megismételni, hogy az 1990-es kibocsátási értékekhez képest Magyarországon 34 százalékkal csökkent az üvegházhatású gázok kibocsátása. Még 2010-hez viszonyítva is, amikor egy összeomlott gazdaság újjáépítésébe kellett kezdeni, máig 1,4 százalékkal csökkent az üvegházgáz-kibocsátás úgy, hogy közben a gazdasági növekedést helyreállítottuk.

Amikor a 2020-as európai uniós céljaink teljesítéséről beszélünk, és összehasonlítjuk Magyarországot a többi európai uniós tagállammal, akkor mit látunk? Akkor azt látjuk, hogy azokban a szektorokban, amelyek nem esnek az úgynevezett kvótakereskedelem hatálya alá - tehát a mezőgazdaságban, a hulladék-gazdálkodásban, a vízgazdálkodásban -, Magyarország 2020-ra 10 százalékkal több kibocsátást produkálhatna, mint a referencia-időszakban, hiszen még az Európai Unióban is megértették, hogy Magyarország felzárkózó szakaszban van, a gazdasági növekedésnek is jelentősége van az ország fejlődésében, ezért plusz 10 százalék kibocsátási lehetőséget hagyott meg ez a rendelet Magyarországnak. Mi lesz a tényleges teljesítés? Mínusz 30 százalék. Azt gondolom, hogy ezt el kell mondani, és köztudottá kell tenni, mert saját magunkat becsüljük le azért, ha egy országnak az ilyen típusú és ilyen eredménnyel járó erőfeszítéseit, amire később építkezni tudunk, amire büszkének lehetünk, ténylegesen lebecsüljük. Úgyhogy mindenképpen ki kell emelni, hogy ezeken a területeken valóban nemhogy rosszul teljesít Magyarország, hanem kiválóan teljesít.

(17.00)

Egyébként ebben a bizonyos non-ETS, nem kvótakereskedelmi szektorban való szennyezéskibocsátás-csökkentésben az Európai Unió országai között a legjobb három között várjuk Magyarország teljesítményét.

Sok kritika hangozott el az energetikai és megújuló energiára vonatkozó kormányzati teljesítménnyel kapcsolatban. Kritikaként hangozott el, hogy csak 14,65 százalékos megújulóenergia-cél az, amely meg fogunk valósítani. Szeretném jelezni, hogy 2010-ben Magyarországon a megújulóenergia-bázisú villamosenergia-termelése talán a Tiszalöki Erőmű minimális vízenergia-termelése mellett konkrétan nulla volt; nem volt. Amikor 2010-ben a kormány megalakult, nem volt megújulóenergia-bázisú villamosenergia-termelés. Meg kell becsülni ezeket az eredményeket, amellyel pedig különösen, hogy egyébként a magyar kormány nem is a megújuló villamosenergia-termelés (*sic!*) támogatására helyezte a hangsúlyt az utóbbi időszakban, mert azt még meglehetősen drágának tartotta - most látjuk, hogy ez egyébként milyen igaz volt, hiszen az utóbbi években kezdtek zuhanni azoknak a technológiáknak a költségei, mint a fotovoltai napenergia-bázisú villamosenergia-termelés vagy a szélenergia-termelés is -, hanem ehelyett a fűtési célú megújulóenergia-felhasználás támogatására fordította.

Vegyük észre, hogy Magyarországon ma vannak olyan önkormányzatok, olyan települések, ahol a helyi hőellátás száz százaléka megújulóalapú geotermikus- és biomasszaenergia-termelésen alapul. Pécsen a város hőellátása, de az egész megye villamosenergia-ellátása biomassza-alapú energiefelhasználáson alapul.

Ezek olyan eredmények, amelyeket meg kell beszélnünk, és ezekre az eredményekre építve tudunk továbbhaladni.

A fotovoltaikus, napenergia-alapú villamosenergia-termelés kérdése többször felmerült, de csak olyan kontextusban, hogy azt a kormány megadózta. Szeretném jelezni, hogy mint minden más szennyező tevékenységgel járó hulladékra, természetesen itt is kivette a kormány a termékdíjat, mint nagyon sok más szennyező anyag esetében. De a háztartási méretű napenergia-alapú villamosenergia-termelést a kormány úgynevezett nettó mérésrel támogatja, ha valaki egy évben annyit fogyaszt, amennyit termel. Milliárdokkal támogatja ez a rendszer a háztartási méretű napenergia-termelést, nagyon kedvező helyzetbe hozza azokat, akik a háztetőre napelemeket szerelnek.

Emellett jelezném azt is, hogy folyamatban van egy nagyon jelentős napelembloom Magyarországon. 2016 végén a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal 2 ezer megawattnyi naperőmű-engedélyt bocsátott a potenciális befektetők rendelkezésére. Ma úgy látjuk, hogy a következő években realitás az, hogy 2-3 ezer megawattnyi napelemes beruházás megvalósuljon Magyarországon, ami egy nagyon-nagyon jelentős mennyiség, ha figyelembe vesszük, hogy Magyarországon a beépített erőművi kapacitás 9 ezer megawatt körül van, tehát a hazai beépített kapacitások egyharmadára rúgó napelemes erőmű-kapacitás beépítése várható a szektorban. Ennek az integrálása, ennek a fejleménynek a megoldása még várat magára. Erre kell fókuszálni, hogy ezt a magyar villamosenergia-rendszer a biztonság megtartása mellett magában tudja foglalni.

Elhangzott sok kritika azzal kapcsolatban, én is említettem, hogy az energiahatékonyság, az épületenergetika egy kiemelt terület lehet a kormány aktivitása számára. Elhangzott, hogy ezen a területen nem tett igazából semmit a kormány. Azt gondolom, hogy mindnyájunk érdeke, hogy a gyermekeink ne huzatos, hanem komfortos iskolákba és óvodákba járjanak, olyan középületekbe menjünk el, amikor a rendőrségre megyünk vagy akár börtönbe vonulunk, amelyek megfelelő környezetet biztosítanak az élhetőségük számára. Tehát ha úgy tetszik, akkor a kormány úgy döntött, hogy magán kezdi, a maga épületein, a maga problémáján kezdi az épületenergetikai problémák megoldását. Nagyon jelentős fejlesztéseket hajtott végre ezen a területen. Ezt mindenki tapasztalhatja, akinek iskolás- vagy óvodáskorú gyermeke van, és a magyar településeken ismeretsége van vagy valójában ott él.

A magyar lakosság, a magyar háztartások pedig nagyon alacsony, nulla százalék közeli hitel felvétele mellett vághatnak bele energiahatékonysági beruházásokba jelenleg, hiszen ezen a területen az öngondoskodás, a saját erő előteremtése is fontos, de hangsúlyozni kell, hogy a jövőben a stratégiai intézkedések fókuszra a lakosságra is ki fog terjedni. Itt szeretném megemlíteni, hogy nem véletlen, hogy a talán legis-

mertebb kormányzati program a magyar polgárok körében az „Otthon melege” program, amely berendezéscsere, épületenergetikai felújítások révén és más egyéb módon folyamatosan segíti azt, hogy a magyar emberek ezekkel a lehetőségekkel élni tudjanak.

Elhangzott az, hogy a kormány szétverte a klímavédelem intézményrendszerét, nem rendelkezünk már ilyen intézményekkel. Szeretném jelezni, hogy rendelkezünk, hiszen az Agrárminisztériumban működik az az államtitkárság, amely a környezet védelméért felel. Abban a minisztériumban, amelyben én dolgozom, amely az Innovációs és Technológiai Minisztérium, éppen most jött létre az az integrált energiaügyekért és klímapolitikáért felelős államtitkárság, amelyet jómagam vezetek. Azért integrált és azért foglalkozik az energia- és klímaügyekkel egy kalap alatt, mert az energiaszektor, a kibocsátások 70 százalékát adja. Tehát indokoltnak látjuk, hogy a klíma és az energetika kérdéseivel a kormányzat integráltan, egy helyen működjön és együtt tervezze meg ennek a stratégiáját.

Elhangzott az is, hogy megszűnt a környezetvédelmi - vagy milyen - ombudsman. Szeretném jelezni, hogy ma Magyarországon a jövő generációk érdekeinek védelmét ellátó szószóló működik, úgyhogy ezt sem pontosan értettem. Illetve a kormány 2012-ben hozott létre Nemzeti Alkalmazkodási Központot, amely azóta is segíti a kormányzatot, önkormányzatokat abban, hogy színvonalas adatokra, tényekre támaszkodó klímapolitikai intézkedéseket tudjon megszervezni.

Tisztelt Országgyűlés! Egy további pont mellett nem tudok elmenni. Többször elhangzott ellenzéki képviselői részéről, hogy az olcsó energia rossz dolog és akadályozza a klímavédelmet. Azt gondoltam, mindnyájunk érdeke, hogy a magyar emberek megfizethető energetikai szolgáltatásokhoz jussanak. A kormány az elmúlt években meglehetősen komoly erőfeszítéseket tett mind a földgázesektorban, mind a villamosenergia-szektorban, hogy megfizethető energiát biztosítson a magyar háztartásoknak. Ezt a politikát nem érdemes feladni, viszont inkább folytatni kell, és okos megoldásokkal, energiahatékonysággal, okosmérők alkalmazásával differenciált módon kell abban segíteni a magyar fogyasztóknak, hogy szabályozni tudják energiateljesítményüket, és gazdálkodni tudjanak ezzel a nagyon fontos erőforrással úgy, hogy maguk is urai lehessenek a rezsiköltségeiknek.

Talán egy utolsó megjegyzés, amely a nemzeti energiastratégia felülvizsgálatára vonatkozik, hiszen a nyitó expozéban is, illetve a későbbi felszólalásokban is elhangzott, illetve a Schmuck Erzsébet asszony által ismertetett, a klímavédelemmel foglalkozó zöldszervezetek által önhöz eljuttatott anyagban is szerepel, hogy a jelenlegi nemzeti energiastratégia nincs teljes összhangban az előterjesztett nemzeti éghajlatváltozási stratégia javasolataival.

Itt jelzem, hogy a nemzeti energiastratégia felülvizsgálatával kapcsolatos munka elindult. Ennek a ki-

alakítása során már figyelembe fogjuk venni, amennyiben az országgyűlési képviselők úgy döntenek, hogy támogatják ezt a stratégiát. Ennek a stratégiának a szempontrendszerre és ajánlásai: az a célunk, hogy a magyar polgárok számára tiszta, okos, megfizethető energetikai szolgáltatásokat tudjunk nyújtani, és egyúttal az új energiastratégia a gazdaságfejlesztést és az innovációt is támogatni tudja.

(17.10)

Itt, ezen a ponton említeném csak meg, hogy éppen ezen vita miatt késem le azt az alakuló ülést, amely az Energetikai Innovációs Tanács megalakulását jelenti. Az Innovációs és Technológiai Minisztériumban ezekben a percekben alakult meg az a tanács, amelynek az a célja, hogy segítse a kormányzatot abban akadémiái, iparági szereplők és érintettek részéről, hogy ki tudjuk aknázni azokat a lehetőségeket, amelyek a klímavédelmet segítik, de egyúttal a gazdasági növekedést is támogatni tudják.

Tisztelt Országgyűlés! Mindezzel, azt hiszem, hogy az időm végéhez érkeztem, és újra csak szeretném megemlíteni és megismételni azt a mottót, ami ennek a módosult, módosítandó nemzeti éghajlatváltozási stratégiának az alapüzenete: alkalmazkodjunk az elkerülhetetlenhez, és kerüljük el az elkerülhetőt. Ezúton kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy támogassák ezt az előterjesztést, a határozati javaslatot annak érdekében, hogy a kormány az érintettekkel, a polgárokkal, a civil szervezetekkel együttműködve megtehesse azt, amit az éghajlatváltozás elleni küzdelemben megtehet, és mindezt a jövő generációk érdekében tegye. Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, Kaderják Péter államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőségünk.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik **„A Magyarország és a Thaiföldi Királyság között a Mahachulalongkornrajavidyalaya... - megismétlem, ha valaki nem jegyezte meg az egyetem nevét *(Derültség.)*, 12 szótagból áll: Mahachulalongkornrajavidyalaya - Egyetemnek a Tan Kapuja Buddhista Főiskolával Együttműködésben való magyarországi működéséről szóló Megállapodás kihirdetéséről”** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/1657. számú parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Bódis József államtitkár úrnak, az Emberi Erőforrások Minisztériuma államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének, 30 perces időkeretben.

BÓDIS JÓZSEF, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház!

Tisztelt Képviselő Asszonyok és Urak! Tisztelettel köszöntöm önöket a Magyarország és a Thaiföldi Királyság között a Mahachulalongkornrajavidyalaya Egyetemnek a Tan Kapuja Buddhista Főiskolával együttműködésben való magyarországi működéséről szóló megállapodás kihirdetéséről szóló T/1657. számú törvényjavaslat általános vitája alkalmából. Kérem, engedjék meg, hogy néhány mondatban ismertessem a tisztelt Országgyűlés plénuma előtt lévő törvényjavaslat főbb tartalmi elemeit.

A törvényjavaslat a Mahachulalongkornrajavidyalaya Egyetem mint a Thaiföldi Királyságban bejegyzett, Magyarországon engedéllyel működő külföldi felsőoktatási intézmény további magyarországi működéséhez szükséges jogi alapot adó, vagyis a magyarországi működés elvi támogatásáról szóló megállapodás kihirdetéséről és kötelező hatályának elismeréséről szól. A megállapodást 2018. június 14-én írta alá Jakab Péter nagykövet úr és Champatong Suph, a Thaiföldi Királyság Felsőoktatási Bizottsága Hivatalának főtájtára Bangkokban. A jelen törvényjavaslat célja a megállapodás kihirdetése. A megállapodás megkötését az Oktatási Hivatal 2016-ban lefolytatott vizsgálata indokolja.

A felsőoktatási intézmények működését áttekintő vizsgálat a külföldi felsőoktatási intézmények tekintetében kimutatta, hogy több intézmény szabálytalanul működik Magyarországon. A vizsgálat tapasztalatai révén módosításra került a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény. A törvény 7. § (1) bekezdés a) pontja kimondja, hogy az Európai Unió, illetve az Európai Gazdasági Térségen kívül székhellyel rendelkező és Magyarországon oktatási tevékenységet folytató külföldi felsőoktatási intézmények esetében Magyarország Kormánya és a székhely szerinti állam kormányának között nemzetközi szerződés megkötése szükséges a magyarországi működés elvi támogatásáról.

Ezen módosításnak megfelelően szükségessé vált egy nemzetközi szerződés megkötése a Thaiföldi Királysággal. A megállapodás létrehozására vonatkozó egyeztetések 2017 szeptemberében kezdődtek meg az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Thaiföldi Királyság oktatási minisztériuma között. Azonban végleges kialakítása előtt a thai fél jelezte, hogy a dokumentum szövegében jelentős módosításokat kíván eszközölni, így annak októberre tervezett aláírása elmaradt.

2018 áprilisában a Külgazdasági és Külügyminisztérium arról tájékoztatta tárcánkat, hogy a thai féllel közösen kidolgozta a megállapodás szövegét. A tárgyalási folyamat lezárását követően a megállapodás szövegét az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Külgazdasági és Külügyminisztérium és az Igazságügyi Minisztérium a miniszterelnök elé terjesztette, aki felhatalmazta a külgazdasági és külügyminisztert a megállapodás szövegének végleges megállapítására.

A törvénytervezetben szereplő megállapodás lefekteti az egyetem thaiföldi királyságbeli jogállását és magyarországi működésének feltételeit, úgymint jogi

státusz, tevékenység, a felek által alkalmazott jogszabályok és rendelkezések; valamint rendelkezik a megállapodás érvényességéről, és kijelöli a megállapodás végrehajtásáért felelős szerveket, amely magyar részről az Emberi Erőforrások Minisztériuma. A törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

A megállapodás (5) bekezdése szerint a felek vállalják azoknak a belső jogi eljárásoknak a lefolytatását, amelyek a jelen megállapodás 2018. november 15-ig való hatálybalépéséhez szükségesek. A jelen megállapodás azon diplomáciai csatornákon keresztül megküldött utolsó írásos értesítés kézhezvételét követő 30. napon lép hatályba, amelyben a felek értesítik egymást a jelen megállapodás hatálybalépéséhez szükséges belső jogi eljárások lefolytatásáról.

A 2015-ben elfogadott „Fokozatváltás a felsőoktatásban” stratégiai dokumentummal összhangban a megállapodásnak hosszú távon javító hatása van a magyar oktatás versenyképességére, a nemzetköziesítésre a Tan Kapuja Buddhista Főiskola és thaiföldi partnere közötti együttműködés jogi feltételeinek biztosításával.

Költségvetési hatások, kötelezettségek a megállapodással kapcsolatban nem merülnek fel. A törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről az oktatásért felelős miniszterként az emberi erőforrások minisztere gondoskodik.

Kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy a törvényt fogadja el. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Bódis József államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Elsőként megadom a szót Zsigmond Barna Pál képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

(17.20)

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Úr! Magyarország és a Thaiföldi Királyság remek kulturális és oktatási kapcsolatai már a kétezres években kiemelkedők voltak, már 2003-ban a Magyar Állami Operaház társulata több sikeres előadással vett részt a bangkoki nemzetközi tánc- és zenei fesztiválon. 2011-ben került sor Bartók Béla „A kékszakállú herceg vára” című operájának thaiföldi ősbemutatójára. További fontos kulturális eseményként könyvelhetjük el a „Fehér isten” című magyar film thaiföldi bemutatását, amire 2017. március 11-én került sor a thaiföldi tudásparkban.

De nem csak zenei téren kiválóak a kapcsolatok. Az AFS tanulmányi csereprogram keretében - együttműködve a Rotary Clubbal - magyar és thaiföldi középiskolásoknak adatik meg a csereprogramban való részvétel lehetősége, amelynek köszönhetően évente körülbelül 30-35 thaiföldi diák utazhat egy évre Magyarországra.

A magyar kormány által biztosított Stipendium Hungaricum-ösztöndíjnak köszönhetően immár thaiföldi hallgatók is pályázhatnak magyarországi felsőoktatási tanulmányokra, amelyekre 2018 óta van lehetőség. Több magyar egyetem, mint például a Corvinus, a Kodolányi János Főiskola vagy a Budapesti Gazdasági Főiskola remek kapcsolatokat tart fenn thaiföldi felsőoktatási intézményekkel.

Tisztelt Képviselőtársaim! Az előttünk fekvő törvényjavaslat, amely rövidebb nevén MCU és A Tan Kapuja Buddhista Főiskola közötti magyarországi együttműködésre vonatkozik, azt a célt szolgálja, hogy Magyarország és a Thaiföldi Királyság fenntartsák, illetve tovább bővítsék mind az oktatási, mind pedig a tudományos együttműködést.

E megállapodás olyan pontokat szabályoz, mint például a diplomák kölcsönös elismerését, vagy egy, az oktatási tevékenységgel kapcsolatos kérdések támogatását szolgáló szakmai kapcsolattartó pont kijelölését.

Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Kérem, támogassák a törvényjavaslatot. Köszönöm a szót. *(Taps a kormánypartok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Zsigmond Barna Pál képviselő úr. Most megadom a szót Brenner Kolomannak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának. Öné a szó, képviselő úr.

DR. BRENNER KOLOMAN, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Köszönöm szépen a szót, és hadd adózzak először is nagy tisztelettel mind elnök úrnak, mind államtitkár úrnak, hogy nekifogtak a feladatnak, hogy kimondják ennek az egyetemenek a nevét. Én ezzel - az előttem szólóhoz hasonlóan - nem próbálkoznék meg, de a Jobbik vezérszónokaként szeretném azt mindenképpen kifejtetni, hogy nagyon örülök államtitkár úr részletes beszámolójának a szerződés előkészítéséről, és természetesen ezt a szerződést a Jobbik-frakció nevében támogatni tudjuk.

Én egyetlen gondolatot szeretnék hozzáfűzni az egész kérdéskörhöz, hiszen az, hogy a magyar felsőoktatásban a jóváhagyott stratégia szempontjából a nemzetköziesítésnek kiemelt szerepe van, ebben teljes mértékben egyetértünk. Ez nyilvánvalóan azért is rendkívül fontos, hiszen az elmúlt években - és tendenciaképpen a közeljövőben is - a magyar hallgatók száma rohamosan csökkent. Tehát ha belevágnánk egyszer abba a vitába államtitkár úrral, hogy a magyar felsőoktatás szerkezete és a hallgatók aránya, illetve az egyes intézményeknek a struktúrája hogyan néz ki, akkor, azt gondolom, hogy ennek a nemzetköziesítésnek kiemelkedő és kulcsfontosságú szerepe lesz ennek a vitának a lefolytatásában is.

Egyetlenegy gondolatot szeretnék hozzáfűzni kicsit tágabb értelemben ehhez a kérdéshez: a nemzetközi képzések akkreditációjához szeretnék nagyon röviden hozzászólni, a korábbi életemből fakadó tapasztalatokra hivatkozva, amikor is jómagam

is egy egyetemi vezetőként elég sokat próbálkoztam azzal, hogyan lehet akár double degree-eket, akár más diplomákat a különböző bürokráciákon átverekedni, és jómagam is igyekeztem néha jó bürokrata lenni egyetemi vezetőként, néha viszont rugalmasan a tudományos és az oktatási együttműködést szívemen viselni. Én nagy tisztelettel ez ügyben is szeretném csak a támogatásomról biztosítani a felsőoktatási kormányzatot, és szeretném tisztelettel jelezni, hogy a bolognai folyamat óta is ez egy olyan kérdés, ahol még mindig az egyes nemzeti akkreditációs szereplőknek nagy szerepe van, és itt nagyon nehéz néha úgy összehozni a két felet, ahogy ez így az előttünk lévő esetben, úgy tűnik, a jó előkészítés révén sikerült.

Én köszönöm szépen a tisztelt Ház figyelmét, és támogatni fogjuk a javaslatot. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Brenner Koloman képviselő úr. A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Most megadom a szót Arató Gergely képviselő úrnak, jegyző úrnak, DK.

ARATÓ GERGELY (DK): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Rektor Úr, Államtitkár Úr! Az a helyzet, hogy természetesen mi magunk is nagy hívei vagyunk mind a magyar-thai kulturális kapcsolatoknak, mind pedig nagyra értékeljük A Tan Kapuja Főiskola működését, de azért afölött nehezen hunyunk szemet, hogy ez a javaslat persze nem erről szól, hogy erre a javaslatra nem azért van szükség, mert ezek a kulturális kapcsolatok most hirtelen szintet léptek, hanem azért, mert, tisztelt képviselőtársaim, a kormány szórakozni óhajtott a CEU-val. Ezért aztán hoztak egy olyan törvényt, aminek egyetlen érdemi célja a CEU végzálása, lehetőség szerint elüldözése. De ebbe a szórásba aztán belekerültek más intézmények is, amelyeknek ugyanúgy meg kell ugorniuk azokat az egyébként abszurd és fölösleges feltételeket, amelyeket önök szabtak, egyébként működő, létező rendszert szétrúgva.

Nehéz afölött szemet hunyni, hogy miközben valóban ez a szerződés megérkezett ide, hogy, hogy nem, valahogy a CEU működésére vonatkozó szerződés nem tud megérkezni ide az Országgyűlés elé, miközben úgy tudjuk, hogy készen van, de a kormány ezt nem írja alá, nem tud ideérkezni. Kiküldtek egy delegációt New York államba, hogy egyenként megszámolják a vörös téglákat a befogadó egyetem falán, hogy az megvan-e, meg megnézzék, hogy tudnak-e Amerikában felsőoktatási képzést tartani, de ennek ellenére nem kerül ide a szerződés. Nyilván azért - és ebben nincs kétség -, mert az önök szándéka nem az, hogy rendeződjenek ezek a kapcsolatok, hanem az, hogy ne rendeződjenek. És e mögött nem szakmai indokok vannak, hanem kizárólag politikai indokok.

Így hát azt tudjuk mondani, tisztelt képviselőtársaim, hogy persze ezzel a javaslattal tulajdonképpen semmi probléma nincsen, de méltatlan az, ami miatt

idekerült, és méltatlan az, ahogy önök bánnak egyébként a nemzetközi felsőoktatási intézményekkel. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az LMP soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Arató Gergely képviselő úr, jegyző úr. Most megadom a szót Szabó Szabolcs képviselő úrnak, Lehet Más a Politika.

SZABÓ SZABOLCS (LMP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr, Rektor Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Nem először vagyunk itt valóban úgy a plenáris ülésen, hogy egy olyan nemzetközi megállapodás ratifikálásáról, törvénybe iktatásáról tárgyalunk, amit a nemzeti felsőoktatási törvény módosítása ír elő bizonyos intézménytípusok számára.

Én is ugyanazzal tudom kezdeni, mint amit a legelső alkalommal, például még a Maryland állammal kötött szerződés kapcsán elmondtam, hogy én egyébként az ilyen szerződéseknek végül is örülök, mint ahogy Marylanddel is az volt az első alkalom, hogy nemzetközi megállapodást kötöttünk. Thaifölddel sem sok van, néhány legalább Thaifölddel már van, például a kettős adóztatás elkerüléséről szóló 1990. évi megállapodásunk.

És ugyanúgy, mint Maryland, nyilván Thaiföld is egy szép ország, sok magyar turista jár oda; kevésbé fejlett, mint Maryland. Tehát hosszasan tudnék erről beszélni, csak az a probléma, hogy a valóságban nem erről beszélünk. Itt Arató Gergely képviselőtársam már elkezdte feszegetni, hogy mi van ennek a háttérében. De mondom, önmagában ezzel a szerződéssel nincsen probléma.

Ráadásul A Tan Kapuja Főiskola bár kicsi, de azért fontos eleme a magyar felsőoktatásnak, mégis ugye buddhista tanokat oktatnak, egyébként meg különleges, ritka nyelveket oktatnak - mármint Magyarországon ritkán beszélnek -, szanszkritet például. A másik oldalról pedig ez a bizonyos egyetem - csatlakoznék fideszes vezérszónok képviselőtársamhoz, én is kigugliztam, hogy MCU rövidítésként használják ők maguk is, mert valószínűleg ők sem tudják kimondani, használjuk akkor ezt -, ez az MCU nevű egyetem a thai egyetemi rangsorban, direkt megnéztem, az első harmadának valahol a vége felé van. Tehát ez azt jelenti, hogy a jó thai egyetemek közé tartozik. Ráadásul évszámokat tekintve van egy kapcsolódás a magyar történelemhez is, mert 1896-ban indult meg az oktatás ezen az egyetemen; ugye pont a magyar millennium idején. Úgyhogy ilyen értelemben, mondom, ez rendben van.

A probléma az előzményekkel van, mert valójában arról van természetesen szó, hogy azért írták elő annak idején - amikor még rektor úr nem volt államtitkár - ezeket a nemzetközi megállapodásokat, mert teljesen nyilvánvaló volt, hogy a CEU-t próbálják meg körbelődözni.

Olyan feltételrendszert alakítottak ki, hogy a CEU a végén semmiféleképpen ne tudja azt teljesíteni. Azt a rektor úr is tudja, idéznék a rektor úrtól is, amiket még rektorként és a Rektori Konferencia

elnökeként mondott: jó, hogy 25 évvel ezelőtt létrejött Magyarországon a CEU? Igen. Termelt értéket az elmúlt 25 évben a CEU? Igen. Akarjuk-e, hogy maradjon az egyetem Magyarországon? Igen. Akarjuk-e, hogy mindenki betartsa Magyarországon a törvényeket? Igen.

(17.30)

Meg aztán elmondta azt is, amit persze mindannyian tudunk, akik felsőoktatásban dolgoztunk, dolgozunk, hogy egyébként tényleg nagyon sokat ártott ez az egész ügy a magyar felsőoktatásnak, amit a rektor úr korábban mindig mondott, hogy elmegyünk egy nemzetközi konferenciára, ez az első kérdés: mi van nálatok? És aztán nagyon nehéz persze külföldi kollégákat rávenni arra, hogy Magyarországra jöjjenek, mondjuk oktatni, mert ha ez a hír, akkor, ugye, ott valami nincs rendben.

Persze, a rektor úr is nyilván pontosan tudja, hogy nem teljesen igaz, amit mondott, amikor megemlítette, hogy azért kell ezeket a megállapodásokat létrehozni, és azért kellett a felsőoktatásról szóló törvényt módosítani annak idején, merthogy szabálytalanságok voltak. Tételesen a CEU-val kapcsolatban ez biztos hogy nem igaz, de a többi esetében sem igaz. Például, ha megnézzük a CEU-val szembeni vagy a CEU-t érintő vizsgálatokat, voltaképpen adminisztratív, adminisztrációs hiányosságokat tártak fel, amelyek ráadásul - ismerve a magyar felsőoktatási intézmények működési struktúráját, meg egyáltalán ahogy ezek működnek - nem nagy hiányosságok, tényleg adminisztratív hiányok. Tehát olyan például nem volt, mint mondjuk, a Pécsi Tudományegyetemen, hogy komplett doktori iskolára mondta azt ama belső körben, hogy nem akkreditálják, mert nem felel meg a feltételnek a felülvizsgálatnál, például a Földtudományi Doktori Iskola is sajnos első körben így járt, de aztán szerencsére ők kaptak lehetőséget, nagyon helyesen, hogy pótolják a hiányosságokat, és működik továbbra is a Földtudományi Doktori Iskola. Például az én témavezetőm is, Dövényi Zoltán - ott is volt a születésnap rendezvényén a rektor úr - ott dolgozott, és a mai napig is ott van, és csinálják ezt a doktori programot. A történeti hűség kedvéért elmondom, hogy én egyébként az ELTE Földtudományi Doktori Iskolába jártam, csak a témavezetőm volt Dövényi Zoltán. A lényeg tehát az, hogy tételesen nem igaz, hogy itt a szabálytalanságok miatt volt erre szükség, merthogy nem nagyon voltak ilyen szabálytalanságok.

Aztán persze mondták azt az ön elődjei, hogy privilégiumokat élvez a CEU. Hát, nincs olyan ülészak itt a parlamentben, amikor ne módosítanánk a felsőoktatásról szóló törvényt a Közzolgálati Egyetem miatt, állandóan, már tényleg, most már felsorolni nem tudom, hogy milyen kiváltságokat kap az NKE, ha privilégiumokat kap egyetem Magyarországon, az a Közzolgálati Egyetem. Úgyhogy akkor ezt is, azt gondoltam, helyére tettük.

A másik, hogy az ön elődei gyakran elmondták - és elnézést, hogy önnek mondom, de ön az államtitkár, úgyhogy innentől kezdve a felelősség nyilván az öné -, az ön elődei gyakran elmondták azt is, hogy csalás, el is hangzott szó szerint, csalás, hogy egyszerre adnak magyar meg angol, illetve amerikai diplomát, tehát angol nyelvű diplomát. Az a helyzet, hogy érdekes módon amikor mondjuk, Orbán Viktor lányáról meg Áder úrnak a gyerekéről van szó, akik ugyanilyen intézménybe jártak Svájcban meg Londonban, akkor érdekes módon ez nem merül fel. Tehát természetesen ez egy normál, bevett eljárás volt, tehát ezt is csak azért tisztázzuk, hogy nem csalás, hogy így működik és így működött korábban a CEU.

Nyilván azt is nagyon jól tudja a rektor úr, hogy egy nagyon jó minőségű egyetemről van szó. Nyilván persze azokon az egyetemi rangsorokon nem szokott szerepelni, amelyek olyan egyetemeket értékelnek, ahol a teljes képzési ciklus jelen van, mert a CEU-n nincs BA, BSc, tehát alapképzés nincs, innentől kezdve ő a szakági, tehát a CEU az ilyen szaktudományi listákon szokott szerepelni, ott nagyon jól szerepel, ezt el kell ismernünk. Ráadásul nemcsak oktatási szempontból van kiemelkedő presztízse nemzetközileg - és ezzel a magyar felsőoktatás presztízst emeli, ezt tudjuk jól -, hanem kutatási szempontból is. Pont most, ebben az évben adta be az MTA a 2015-16. évi beszámolóját a magyar tudományos élet általános helyzetéről és az MTA 2015-16-os tevékenységéről, és abban is szó szerint az van leírva, hogy annak köszönhető, hogy Magyarország az Európai Kutatási Tanács pályázatainak tekintetében az újonnan csatlakozó uniós országok közül ezeknek a pályázatoknak a 40 százalékát ide tudtuk hozni Magyarországra, az két intézménynek köszönhető: az MTA-nak az kutatóintézmény-hálózatával meg a CEU-nak.

Na most, hogyha arra fogjuk kényszeríteni a CEU-t, hogy elmenjen innen, mert hogyha nem kötik meg ugyanezt a szerződést vele, akkor össze fog pakolni, és át fog menni Bécsbe, ezt világosan megmondták, akkor a magyar felsőoktatás minősége romlani fog, a presztízse romlani fog, sokat veszünk. Tehát magyar nemzeti érdek, hogy maradjon itt, és ezért lenne fontos az, hogy pontosan ugyanezt a szerződést, amit egyébként több helyről megerősített információink szerint kidolgoztak szó szerint, a magyar félnek egy problémája volt egy vita kapcsán, hogy a ratifikálásnak a dátuma kerüljön későbbre, de abban is megállapodtak, amikor ott volt Palkovics László meg Altusz Krisztián (*sic!*) tavasszal, több helyről megerősített információink szerint semmiféle kifogást nem fogalmaztak meg, elismerték, hogy az rendben van. Itt van a kezembem, többek között ezen kívül New York állam oktatási hivatalától a levél, amit Leslie E. Templeman igazgató írt 2018. június 20-án Kásler Miklósnak, Altusz Kristófnak - bocsánat, lehet, hogy az előbb Krisztiánt mondtam, bocsánatot kérek tőle! -, Gloviczki Zoltánnak és Vanó Renátának, és igazolja, hogy folytat oktatási tevékenységet a CEU New York államban.

Majd még - biztos, ami biztos - augusztus 24-én, 2018. augusztus 24-én önnek is, Kásler Miklósnak és Gulyás Gergelynek is, Palkovics Lászlónak is meg Horváth Zitának küldött egy másik levelet, hogy még egy új ilyen képzési programmal, ilyen certificate programmal kiegészítette a tevékenységét a CEU.

Tehát minden feltételnek megfelel, le van tárgyalva, ugyanúgy be kéne hozni ezt az előterjesztést ide a Ház elé. És azért beszélek erről hosszan, és címeztem folyamatosan önnek a mondanivalómat, mert azt gondolom, hogy ön lett az államtitkár, pontosan tudja, hogy mi ennek a háttere, miért van erre szükség. Arra kérném, hogy érje el, hogy pont ugyanúgy kerüljön be ide az a szerződés, ami ki van dolgozva. Szerencsétlen New York-i kormányzó már minden létező kommunikációs csatornán elküldte önök felé az információt, hogy rendben van, aláírhatjuk, mikor írja alá, csak vegyék fel a telefont, válaszoljanak e-mailben, vagy valamit csináljanak, hozzák be. És még egyszer hangsúlyozom: ez azért fontos, mert hogyha ezt nem csináljuk meg, akkor arra fogják kényszeríteni a CEU-t, hogy elmenjen.

És csak azért felhívnám a figyelmet egy párhuzamosságra. Annak idején nem az ön, hanem Orbán Viktor nagy haverja, Putyin elvtárs esett neki ugyanilyen logikával a szentpétervári egyetemnek, ami szintén egy ilyen alapítványi konstrukcióban működött, működik, Európa Egyetem, azt hiszem, ez a neve, ha magyarra lefordítjuk. Ott két évig nem is működhetek. Érdekes módon most már ők is eljutottak oda, az orosz hatóságok, hogy jobb, ha hagyják, hogy működjön, és idén szeptembertől engedélyezték neki újra a képzési tevékenységet. Úgyhogy ezt nem is annyira önnek, inkább csak az itt nem tartózkodó Orbán Viktornak mondom, hogy egyébként ha a nagy haverja is hajlandó volt már belátni, hogy ez rossz döntés volt (*Az elnök csenget.*), akkor lehet, hogy ő is ezt...

ELNÖK: Képviselő úr, legyen olyan kedves ráterni a törvényjavaslatra, hogyha szabad kérnem.

SZABÓ SZABOLCS (LMP): Ez a törvényjavaslat része. (*Derűtség a kormánypárti padsorokban.*) Ugyanis pontosan ugyanaz a kiváltó oka mind a két tőnek. Azért beszélünk csak és kizárólag erről a szerződésről, ami teljesen felesleges lenne, mert a CEU miatt beletették a nemzeti felsőoktatásról szóló törvénybe. Ez a valóság. Ezt nem lehet letagadni. Éppen ezért.

Egyébként pont a végére is értem a felszólalásomnak, ilyen értelemben biztos, hogy tovább nem fogom zavarni az elnök úrnak a nyugalma sem, de azt határozottan kérném a rektor úrtól, nem mint államtitkártól, akkor mint rektortól, mint a Magyar Rektori Konferencia volt elnökétől, hogy járjon közben, hogy ugyanez a szerződés bekerüljön a CEU kapcsán is. Köszönöm, hogy meghallgattak. (*Taps az ellenzék soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, Szabó Szabolcs képviselő úr. Az én nyugalmamat nem zavarja, engem inkább az zavart, hogy LMP-s képviselőnek tituláltam, de közben megérkezett a papír, hogy ön már független képviselő. Köszönöm szépen.

Megadom a szót két percre Pósan László képviselő úrnak.

(17.40)

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Csak azt szerettem volna mondani, amit részben már elnök úr is megtett, hogy előttünk van egy konkrét törvényjavaslat, erről kellene beszélni. Az, hogy a baloldalnak mindenről a CEU jut eszébe, én erről nem tehetek, ez valami súlyos kör lehet. De egy dolog biztos, hogy van egy törvény, a törvénnyel összefüggésben van egy eljárási rend, itt ebből a szempontból az előterjesztés megfelel mindennek, és én nem is értem, hogy merre kalandoztatunk szerte a nagyvilágban.

Én azt látom, hogy más külföldi egyetem is kötött már ilyen szerződést Magyarországgal a nyár folyamán, tudunk róla. Tehát azt gondolom, ahol a dolgok rendben mennek, azok rendben végig is tudnak futni. Köszönöm szépen. (*Taps a kormánypártok soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót Zsigmond Barna Pál képviselő úrnak, Fidesz-képviselőcsoporthoz.

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Én is nagyon röviden reagálnék. Az előttünk lévő jogszabálytervezet egy megállapodás Magyarország és a Thaiföldi Királyság között egy Thaiföldi Királyságban működő egyetem és egy Magyarországon működő egyetem közötti együttműködésről. Mind a két egyetem a saját hazájában jogszerűen működik, és mind a két egyetem a saját hazájában jogszerűen ad ki oklevelet.

A magyar egyetemek álláspontom szerint rosszul járnak a CEU-val, hiszen az nem fair, hogy míg a magyar egyetemek egy magyar diplomát adnak ki, addig a CEU egy magyar és egy amerikai diplomát is kiad egyszerre. A jelen megállapodásban arról van szó, hogy egy, a Thaiföldi Királyságban működő egyetem és egy magyarországi egyetem működik együtt, és ráadásul a két külön diplomát adott esetben a két ország elismeri egymás között. Tehát mindenképpen gazdagítja a magyar egyetemi közösséget ez az előterjesztés.

Én is sajnálom, hogy önöknek mindenről a CEU jut az eszébe, már vártam, hogy a Liget is előkerül, esetleg Paksról is szót ejtenek, ahogy ez a nap során több vitában elhangzott. Köszönöm szépen a szót. (*Taps a kormánypártok soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, Zsigmond Barna Pál képviselő úr. Két percre megadom a szót Szabó Szabolcs képviselő úrnak.

SZABÓ SZABOLCS (LMP): Ilyen live-ban frakcióból való kilépést még nem közvetítettek. *(Derült-ség.)* Köszönöm szépen a szót, elnök úr.

Csak akkor még egyszer, hogy tisztázzuk. A CEU törvényesen működik, nem csal, nem lop, nem hamisít, nem tisztességtelen. Csak így megint elmondom: Orbán Viktor gyereke, Áder János gyereke pont ugyanilyen intézménybe járt Svájcban meg az Egyesült Királyságban. Ugyanígy, dupla diplomát adó intézmény. Tehát akkor ők is tisztességtelenül eljáró intézménybe jártak? Szóljon akkor a főnökének, kérjék vissza a diplomájukat! Szóval, azért ne állítsunk már olyat, ami nem igaz! Igenis, a CEU a magyar felsőoktatás fontos része, az a mi presztízszünket emeli. Nekem mint ELTE-s oktatónak is az egy pluszpresztízst ad, hogy van egy ilyen intézmény a magyar felsőoktatás keretén belül. Ezt higgye el, ez így van!

Természetesen lehet ilyeneket mondani, hogy mindenről ez jut az eszünkbe, csak akkor még egyszer elmondom: azért kellenek ilyen szerződések, mert önök ezt előírták, teljesen feleslegesen. És az, amit Pósnán képviselő úr mond, hogy aki akar, az meg tud átlapodni, ez nem a CEU-n múlik. Az a helyzet, hogy két államnak kell megállapodni. Jelen esetben New York államnak meg a magyar kormánynak. A magyar kormány nem akar megállapodni, nem írja alá a kidolgozott szöveget. Erre nehéz lenne azt mondani, hogy akkor erről a CEU tehet, ugye? Tehát ilyet ne csináljunk már! *(Dr. Pósnán László közbeszólására:)* Szóljon a New York-i kormányzónak, oda fogja adni, higgye el! Kérje el tőle! Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, Szabó Szabolcs képviselő úr. Mielőtt a Lehet Más a Politika képviselőcsoportja tiltakozna, tájékoztatom a tisztelt Országgyűlést, hogy Szél Bernadett és Szabó Szabolcs képviselők 14 óra 28 perckor arról tájékoztatták házelnök urat, hogy a mai nappal kiléptek a Lehet Más a Politika képviselőcsoportjából. Ez azt jelenti, hogy az ülésnap további részében felszólalásuk esetén e két képviselő az álláspontját független képviselőként ismerteti.

Tisztelt Országgyűlés! Megkérdezem, hogy van-e még valakinek hozzászólásra jelentkezése. *(Nincs jelzés.)* Nem látok ilyet.

Tisztelt Országgyűlés! Mivel további felszólalásra senki nem jelentkezett, az általános vitát lezárom. Amennyiben államtitkár úr hozzá kíván szólni, akkor megadom a szót az előterjesztőnek, Bódis József államtitkár úrnak, aki válaszolni kíván az elhangzottakra.

BÓDIS JÓZSEF, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Hölgyek, Urak! Mindenekelőtt szeretném megköszönni azt a pozitív reakciót, ami konkrétan az előterjesztést illeti. Azt látom, hogy a konkrét előterjesztéssel kapcsolatban nincs nézeteltérés. Más ügyben természetesen igen, sok mindenben különbözünk, egy dologban biztosan: én nem vagyok politikus. Én a politikai vitákban elég hátrányos helyzetű

tudnék lenni, ezért az ilyen politikai polémiákba nem folynék bele.

A CEU-val kapcsolatban korábbi pozícióból kifolyólag elég határozott véleménnyel voltam. A véleményem nem változott, a helyzetem igen. Azt viszont mindenki fogadja el, hogy államtitkárként vannak főnökeim, van irányadó politikai nézet, amihez nekem illik, nemhogy illik, kötelező lojálisnak lenni.

CEU-ügyben azt gondolom, számomra és mindenki számára legyen az irányadó, amit miniszterelnök úr mondott egy interjújában: nem gyors döntés kell, hanem jó döntés. Ezzel kapcsolatban nem tudok mást, újat mondani.

Én szeretném megköszönni mindenkinek a pozitív hozzáállást és az aktivitást. Tisztelt elnök úr, köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, Bódis József államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőségük.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következnek **„A Magyarország Kormánya és a Moldovai Köztársaság Kormánya között a katasztrófák esetén történő együttműködésről és kölcsönös segítségnyújtásról szóló egyezmény kihirdetéséről”** szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/1656. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Előként megadom a szót Pogácsás Tibor államtitkár úrnak, a Belügyminisztérium államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének, 30 perces időkeretben.

POGÁCSÁS TIBOR belügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót. Tisztelt Országgyűlés! A természeti katasztrófák tapasztalatai rávilágítanak arra, hogy a természeti katasztrófák következményeinek a leküzdéséhez esetenként nem elég egy-egy kisebb térség, egy ország erőfeszítése, hanem egy nemzetközi összefogás is szükséges lehet rá.

A katasztrófákat nem tudjuk előre jelezni, nagy tehertétel a védekezés, a megelőzés és a katasztrófák kezelése. Éppen ezért nagyon hasznos módszer, amikor a katasztrófák következményeinek elhárítására több állam együttműködik egymással. Ez indokolt Magyarország esetében is, és így is van Magyarország esetében is, hiszen a szomszédos államokkal rendelkezünk katasztrófavédelmi egyezménnyel, de ezen túlmenően Németországgal, Lettországgal és Macedóniával is. Ez az előterjesztés a Magyarország és Moldova közötti kapcsolatot helyezi új alapokra. Az elfogadott szöveget a két fél 2017. szeptember 20-án, a New York-i ENSZ-közgyűlés margóján írta alá. Az egyezmény alapján a szerződő felek a katasztrófavédelmi hatóságaikkal együttműködnek a természeti és ember által előidézett katasztrófák megelőzésében, valamint a katasztrófák következményeinek enyhítésében és a katasztrófák esetén történő kölcsönös segítségnyújtásban. Az egyezmény meghatározza az

együttműködés formáit, kijelöli az illetékes hatóságokat, és meghatározza a segítségnyújtás esetén a követhető eljárási szabályokat is.

Tisztelt Országgyűlés! Kérem, hogy az Országgyűlés támogassa ezt az egyezményt. Köszönöm, elnök úr. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

(17.50)

ELNÖK: Köszönöm, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Elsőként megadom a szót Zsigmond Barna Pál képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Úr! Ahogy elhangzott, vannak szakértők, akik szerint a globális felmelegedést már meg sem lehet állítani. Ennek fényében, ahogy a nap folyamán többször elhangzott, fel kell készülnünk arra, hogy évről évre nőni fog a természeti katasztrófák száma, amelyek ellen külön-külön, sok esetben pedig nemzetközi együttműködés keretében tudunk fellépni.

Ezt a célt szolgálja az előttünk lévő magyar-moldovai egyezmény is, amely nemcsak a katasztrófák megelőzésére, kezelésére irányul, hanem a két ország között tovább erősíti a meglévő jó kapcsolatokat. A törvényjavaslatban részletesen is kifejtett együttműködés magában foglalja a katasztrófák kezelését, az információcserét, a közös gyakorlatokat, a tapasztalatcserét, illetve különböző konferenciák és tanulmányutak megszervezését. Megkönnyíti a másik országba küldendő segélycsapatok határátlépését, a mentőjárművek behozatalát, az adott ország jogszabályainak tiszteletben tartása mellett.

Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Ház! Természetesen nincsen százszázalékos biztonság, de ez az egyezmény nagyban hozzájárul ahhoz, hogy egy lépéssel közelebb kerüljünk a természeti katasztrófák hatékony megelőzéséhez, a már bekövetkezett tragédiák következményeinek az együttes kezeléséhez és orvoslásához. Az előbb említettek fényében kérem képviselőtársaimat, támogassák az egyezmény kihirdetését. Köszönöm a szót. *(Taps a kormányzó pártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Zsigmond Barna Pál képviselő úr. Megadom a szót Varga-Damm Andrea képviselő asszonynak, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. VARGA-DAMM ANDREA, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Minden olyan nemzetközi egyezmény, amely nemzetközi beágyazottságunkat, jó hírünket tudja megteremteni a világban, üdvözlendő, és természetesen a Jobbik képviselőcsoportja ezt az egyezményt is meg fogja szavazni.

Pár gondolatot engedjenek meg mindenképp. 2017. szeptember 20-án New Yorkban az akkori ENSZ-közgyűlésen írtuk alá a Moldovai Köztársasággal ezt az egyezményt, és csak nagy tisztelettel szeretném kérni az illetékes minisztériumot, hogy legközelebb ne több mint egy évvel később terjesszék be a Házba, hogy erről a kérdésről beszélhessünk, mert 2017. szeptember 20-a több mint egy évvel és öt nappal azelőtt volt, hogy ezt benyújtották. Tehát én úgy hiszem, ha már egy ilyen fontos egyezmény terítékre került, nagy eséllyel nem az volt a cél, hogy ilyen sokára beszéljünk erről a Házban.

A szovjet fennhatóság után 1991-ben alakult meg a Moldovai Köztársaság, amellyel olyan jó a nemzetközi együttműködésünk, hogy már ebben az ülészakban sem az első egyezmény ratifikációja zajlik ebben a Házban. Nagy valószínűséggel ez a fajta közös történelmi múlt és ez a fajta geopolitikai sorsközösség is indikálja, hogy minél több témában kétoldalú kapcsolataink fejlődjenek, virágozzanak.

Jelen egyezmény a katasztrófavédelem során, a katasztrófák elkerülése, elhárítása érdekében született, de úgy ítélem meg, és erre azért az elmúlt 50-60 évben számtalan példa volt, hogy bárhol is legyen a világban bármilyen katasztrófa, a világ összes országa igyekszik valamilyen módon az adott ország vagy az adott térség segítségére sietni. Ily módon én magam úgy ítélem meg, hogy valójában nem az egyezmények, hanem a szolidaritás hozza létre ezeket a viszonyokat.

Magyarország 1996-2013 között Szerbiával, Romániával, Ausztriával, Szlovákiával, Ukrajnával, Csehországgal, Szlovéniával, Görögországgal, Horvátországgal, Lengyelországgal, Németországgal, Oroszországgal, Törökországgal és Franciaországgal írt alá már hasonló tartalmú egyezményeket, 2003. január 1-jétől pedig az EU polgári védelmi rendszeréhez csatlakoztunk. Ez arról tanúskodik, hogy Magyarország minden erejével azon van, hogy az esetleges ilyen jellegű események, katasztrófák elhárítása, az adott országokban, térségekben élő polgárok biztonságának megőrzése, illetve a további tragédiák megelőzése érdekében hatékonyan fel tudjunk lépni.

Elöttem szóló fideszes képviselőtársam már részletesen ismertette azokat a közös pontokat, azokat a feladatokat, amelyeket az egyezmény a két országra feladatul ró. Ez a megelőzés, a különböző információk szerzése, a katasztrófák okainak együttes vizsgálata, feltárása, természetesen közös gyakorlatok, természetesen a tapasztalatcsere, és azon nemzetközi konferenciák szervezése, illetve részesi pozíciója, amelyek ebben a témában szükségeltetnek és amelyeket megszerveznek.

Nagyon fontos számunkra, a Jobbik Magyarországért Mozgalom számára, hogy támogassuk a kormányzat minden olyan tevékenységét, amely a nemzetközi porondon a mi pozitív tulajdonságainkat, hazánk nemzetközi együttműködésre való hajlandóságát és képességét erősíti. Úgyhogy szavazatunk igen szavazat lesz majd, s azt kérjük az ezen egyezmény alapján feladattal megbízott Belügyminisztériumtól,

hogy ha már ilyen egyezmények születnek, akkor legyen szíves azokat a munkálkodása során a lehető leg szélesebb tartalommal kitölteni. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm, Varga-Damm Andrea képviselő asszony. Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Megkérdezem, hogy kíván-e még valaki élni a felszólalás lehetőségével. *(Nincs ilyen jelzés.)* Jelentkezőt nem látok. Az általános vitát lezárom. Jelzi Pogácsás Tibor államtitkár úr, hogy nem kíván élni a zárszó lehetőségével. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőségük.

Soron következik „**A Magyarország Kormány és a Németországi Szövetségi Köztársaság Kormány között a minősített adatok kölcsönös védelméről szóló egyezmény kihirdetéséről**” szóló törvényjavaslat általános vitája a lezárásig. A kormány-előterjesztés T/1654. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Pogácsás Tibor államtitkár úrnak, a Belügyminisztérium államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének.

POGÁCSÁS TIBOR belügyminisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Az egyezmény megkötése hozzájárul a honvédelem, a belügyi, a rendőri együttműködés, valamint a nemzetközi szervezett bűnözés és terrorizmus elleni harc területén való együttműködés erősítéséhez.

A minősített adat védelméről szóló törvény 2010. évi hatálybalépését követően kezdődött meg az a szakmai munka, amelynek célja a partnerországokkal történő együttműködés során keletkezett és kicserélt minősített adatok védelmének biztosítása. Ennek megfelelően hazánk eddig 23 kormánnyal kötött minősített adatok cseréjéről és kölcsönös védelméről szóló, törvényben is kihirdetett egyezményt. Idetartozik Szlovákia, Lengyelország, Csehország, Olaszország, a Spanyol Királyság vagy a Svéd Királyság is. Több ország esetében pedig már a hasonló egyezményekkel kapcsolatos tárgyalások lezárultak, az egyezmények végleges szövegének megállapítása folyamatban van.

Magyarország Kormány és a Németországi Szövetségi Köztársaság Kormány az egyezményt 2018. augusztus 23-án, Budapesten írta alá. Az egyezmény célja elsődlegesen az, hogy az országok közötti együttműködés során keletkezett vagy kicserélt minősített adatok számára védelmet biztosítsanak. Ennek keretében szabályozzák a felek közötti biztonsági együttműködést, és kijelölik a hatáskörrel rendelkező hatóságokat. Rendelkeznek az egyes minősítési szintek egymásnak történő megfeleltethetőségéről és a minősített adat biztonságának megsértése esetén alkalmazandó eljárásokról.

Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! A jelenleg tárgyalt megállapodás megfelel Magyarország érdekeinek, erősíti az országok közötti bűnügyi együttműködést. Erre tekintettel kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy a törvényjavaslatot tárgyalja meg és szíveskedjen támogatni. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps a kormányzó pártok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm, Pogácsás Tibor államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Most a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Elsőként megadom a szót Zsigmond Barna Pál képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

DR. ZSIGMOND BARNA PÁL, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Államtitkár Úr! Az előttünk fekvő törvényjavaslat egy már korábban megkötött egyezményt hivatott felváltani. A magyar és a német kormány 1995. október 25-én aláírt már egy hasonló egyezményt, amely a minősített információk kölcsönös védelméről szövegezt. Ezt az 1996. évi XXXV. törvény hirdette ki.

(18.00)

A következő állomás 2009. december 14-e, amikor az Országgyűlés elfogadta a 2009. évi CLV. törvényt, amely újrakodifikálta a minősített adatok védelmének magyarországi struktúráját. Eme új egyezmény szükségességét tehát azok a jogszabályi változtatások indokolják, amelyek az azóta eltelt években alakultak ki.

Fontos hangsúlyozni, hogy az új egyezmény nem változtat a korábbi elvi alapokon, így azok továbbra is érvényben maradnak, mint például az az elfogadott elv, amely előírja, hogy a felek az egyezmény keretében átadott adatokat azonos védelemben részesítik, vagy hogy az átadó fél megtartja az átadott adatok feletti rendelkezési jogot. Ehhez hasonló megállapodásokat - ahogy ezt államtitkár úr elmondta - már kötött hazánk több országgal is.

(Az elnöki széket Sneider Tamás, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Tisztelt Képviselőtársaim! Összefoglalva megállapítható, hogy az egyezmény védeni kívánja a két ország, valamint az érintett állami szervek közötti együttműködés során kicserélt minősített adatokat. Ezen túlmenően további fontos tényeket rögzít, mint például a hatáskörrel rendelkező hatóságokat, illetve azokat az eljárásokat, amelyeket a minősített adat biztonságának a megsértése esetében alkalmazni kell.

Tisztelt Képviselőtársaim! Kérem, támogassák az egyezményt. Köszönöm. *(Szórványos taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszöntöm képviselőtársaimat. Most megadom a szót Potocskáné Kőrösi Anitának, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának.

POTOCSKÁNÉ KŐRÖSI ANITA, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Mint ahogy hallottuk az előterjesztőtől és fideszes képviselőtársamtól is, 1995. október 25-én született már egy egyezmény; akkor még minősített információknak hívták, azokkal kapcsolatosan született meg az egyezmény, időközben változott a nemzeti és nemzetközi jogszabályi környezet, és most már minősített adatok védelméről szóló egyezmény fekszik előttünk.

Mint ahogy hallottuk, számos országgal, európai uniós országgal kötötték meg hasonló tárgyban már ezeket az egyezményeket, de öröm volt látni, hogy ez egy sokkal bővebb, jobban kimunkált jogszabálytervezet, amely előttünk fekszik.

Én mégis két cikkel kapcsolatosan fogalmaznék meg kérdéseket. Az egyik a 8. cikk, amely a sokszorosítást tartalmazza; azon dokumentumokat, amelyek ilyen minősített adatokat tartalmaznak, azoknak a sokszorosítására vonatkozó eljárásrendet nem tartalmazza, nem derül ki ebből az egyezményből, hogy ki milyen nyilvántartások alapján és hogyan rögzíti, hogyan veszi nyilvántartásba a sokszorosított példányokat, sőt úgy van megfogalmazva az egyezményben, hogy a szükséges példányszámban sokszorosíthatják ezeket a dokumentumokat, tehetik ezt meg az egyezmény fennállása alatt. Tehát én azt gondolom, hogy valamilyen konkrétabb szabályozást jó lett volna a másik féllel is kidolgozni, és így pontosítani az egyezményt.

A másik pedig a 13. cikk, ahol a jogvitát tárgyalja az egyezmény, ahol is azt mondja, hogy minden esetben tárgyalásos úton egyeznek meg a felek, ha köztük bármilyen jogvita van, és teljesen kizárják mind a nemzeti, mind a nemzetközi bíróságokat, sőt harmadik fél sem szerepelhet ebben a jogvitában. Én feltennék egy hipotetikus esetet: történik véletlenül egy minősített adatnak a kiszivárogtatása, ezt az egyezményt megsérti bármelyik fél, keletkezik ebből, mondjuk, egy egymilliárd forintos káresemény. Az van bent az egyezményben, hogy ezt a felek tárgyalásos úton rendezik. Mi van akkor, ha ez nem vezet eredményre? Hat hónappal lehet felmondani ezt az egyezményt. A kérdés az, hogy mi történik a hat hónap után. Ki fogja azokat a károkat megtéríteni? Mi lesz ezekkel a káreseményekkel, ha ezeket csak tárgyalás útján tudják érvényesíteni?

Ez a két olyan pont volt ebben a cikkben, amely szerintem pontosításra szorult volna, attól függetlenül természetesen a Jobbik képviselőcsoportja fogja támogatni ennek az egyezménynek az aláírását, de én tisztelettel kérem államtitkár urat, hogy ha más ilyen eset lesz, szíveskedjen ezeket a pontokat a tárgyalások során úgy alakítani, hogy Magyarország Kormányának és magyar nemzetünknek a lehető legmegfelelőbb

egyezmények legyenek meg az aláírás során. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő asszony. Kérdezem, kíván-e még valaki hozzászólni. *(Jelzésre:)* Igen. Z. Kárpát Dániel képviselő úré a szó.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Nagyon röviden kívánom leginkább egy kérdéssel gazdagítani ezt a talán nem is vitát, hiszen úgy gondolom, hogy egy ilyen egyezmény támogatása tekintetében igen könnyű széles körű konszenzust elérni, és mivel több tucat ország részvétele azért bizonyítja ennek létjogosultságát, adódik a kérdés, hogy lehet-e ezt az egész folyamatot továbbfejleszteni.

Mi egy szakértőnkkel diskuráltunk erről, és arra jutottunk, hogy egy kihívásra nem talált még választ Magyarország Kormánya, ez pedig a terrorizmus különböző újszerű formáinak a megjelenése, ezen belül is gondolok például azon migrációs spirál által okozott hatásokra, amelyek ellen a retorika terében önök előszeretettel küzdenek, és én támogatom ezt a küzdelmet, de mondjuk, amikor 2015 magasságában még itt államtitkári szinten tagadták azt, hogy migrációs nyomás létezne Magyarországon - emlékeznek, ez az az időszak, amikor a debreceni úgynevezett menekültszállóról kitértek azok a vademberek, akik autósokra támadtak, és civilekre, ártatlan emberekre támadtak -, már abban az időben figyelmeztettünk arra, hogy ezt a folyamatot különböző nemzetközi pénzváltó hálózatok tevékenysége milyen erőteljesen tudja támogatni. Sajnos a beavatkozás akkor is elmaradt.

Most pedig a kérdésem rövid és egyszerű: egyfajta lex Ahmed készül-e a Fidesz boszorkánykonyhájában a tekintetben, hogy minősített adatok cseréje mellett milyen mélységben képzelik el azon adatbázisok, azon adattömegek cseréjét, amelyek potenciális, lehetséges bűnelkövetőkről, terroristákról szólnak, európai téren belüli mozgásaikról szólnak? Hiszen látjuk, hogy az az erőszaktevő, úriembernek nem nevezném semmiképpen, tehát az az ember, aki elkövette ezeket a cselekményeket, bizony udvariasan kopogott, beengedték Magyarországra, tehát itt a Fidesz-KDNP oltalmazottjainak egyikéről van feltételezhetően szó; ha más információjuk van, osszák meg velünk, az a kérésünk.

De létezik-e az önök elképzelései között bármi konkrétum arra nézve, hogy az ide potenciálisan már beérkezett bűnözőkről szóló adatokat, kockázati faktorokat ugyanilyen egyezmények alapján hogyan képesek megosztani más országok hatóságaival, az európai térben hogy kezelhető mindez, és egyáltalán Magyarország milyen cselekvési tervvel rendelkezik ebben a kérdésben? Köszönöm. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük. Kérdezem, kíván-e még valaki hozzászólni a vitához. *(Nincs jelzés.)* Nem látok jelentkezőt, így az általános vitát lezárom. Megkérde-

zem államtitkár urat, kíván-e előterjesztőként felszólalni. *(Jelzésre:)* Jelzi, hogy igen. Öné a szó, államtitkár úr.

POGÁCSÁS TIBOR belügyminisztériumi államtitkár: Köszönöm a szót, elnök úr. Köszönöm szépen a támogatást. Z. Kárpát Dániel képviselő úr felszólalásához kapcsolódva annyit tudok hozzátenni, hogy természetesen a magyar bűnüldöző szervek és az európai bűnüldöző szervek - de nemcsak az európai, hanem nyilván minden érintett bűnüldöző szerv - között a nemzetközi kapcsolatoknak megfelelően működnek az adatsere-folyamatok. Amikor Magyarországra valaki beérkezik, akkor a szükséges minősítéseket és vizsgálatokat elvégzik a hatóságok, ha pedig az itt-tartózkodása közben követ el bűncselekményt vagy bármi olyan cselekményt, amely Magyarország érdekeivel vagy az Európai Unió érdekeivel nem összeegyeztethető, akkor ez az adatsere ugyanolyan normális mederben folytatódik és végbemegy. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Szórványos taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására csütörtökön 16 óráig van lehetőség.

Ezzel mai napirendi pontjaink tárgyalásának a végére értünk. Most a **napirend utáni felszólalások** következnek.

Napirend utáni felszólalásra jelentkezett elsőként Ungár Péter képviselő úr: „A siketek világnapja alkalmából” címmel. Öné a szó, képviselő úr.

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Nemrég, szeptember 23-án volt a siketek világnapja, az a nemzetközi nap, amelyet az ENSZ vezetett be. Azt kell mondanom, hogy körülbelül 70 ezer magyar ember siket vagy nagyothalló, így az ő érdekeiket nagyon fontos képviselni ebben a Házban, és most egy olyan különleges problémáról akarok beszélni, ami őket érinti, ami nem az általános, olyan problémákhoz tartozik, mint például hogy az országos egészségpénztár mennyiben támogatja a hallókészülékeket vagy milyen a gyermekek oktatása, hanem egy másik problémával, a kultúrához való hozzáférés problematikájával.

A kormány egy olyan lépést tett, amit alapvetően támogathatónak ítélnék más okokból is, ez pedig az, hogy az idegnyelv-tudás alacsony színvonal miatt megkönnyíti, illetve nagyobb körben elérhetővé teszi a feliratos filmeket a televízióban, illetve a mozikban. Ez egy jó dolog az idegnyelv-tudás végett is, de jó dolog azért is, mert ez jóval könnyebbé teszi a siketeknek és nagyothallóknak, hogy a kultúrához hozzáférjenek.

Ugyanakkor az a helyzet, hogy ezen a területen még sok tennivaló van, a kulturális hozzáférés területén.

A színházakra nem vonatkozik ez, ugyanakkor az színházaknál a siketeknek és nagyothallóknak nagyon

fontos lenne, hogy vagy egy jelnyelvi tolmáccsal, vagy pedig feliratozással lehetővé tegyék, hogy színházba járjanak; azokban az állami létesítményekben, ahol erre lehetőség van, a legtöbb helyen, ahol amúgy a feliratozásra van lehetőség, külföldi előadások miatt is amúgy is.

(18.10)

Raadásul, bár a 2010-es CLXXXV. törvény médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló része előírja, hogy a műsorszolgáltatóknak kötelező feliratozni a televízióban a műsorokat, ezek nem vonatkoznak sem a tematikus, sem az ismeretterjesztő csatornákra, illetve nem vonatkoznak azokra a csatornákra, amelyek nem magyar székhelyről sugározni adást. Így nagyon sok olyan műsor van a mai napig a televízióban, amely nincs feliratozva a siketek és nagyothallók számára.

Emellett még azt hozzá kell tenni, hogy a kultúrához való hozzáférés egyik legfontosabb része még az, hogy a mozikban feliratozás legyen akkor is, amikor magyar filmekről van szó. Legalább minden megyei jogú városi moziban kellene ilyen előadásokat tartani; azokat az embereket, akik nem siketek vagy nagyothallók, ezek nem zavarnák, azoknak az embereknek meg megteremtené a szórakozás, a kikapcsolódás, illetve a kultúrához való hozzáférés területén a lehetőséget.

Úgyhogy összefoglalva: bár egyetértünk azzal, hogy a feliratozást jobban elterjeszti a kormányt, azt szeretnénk, hogy ennek a 70 ezer magyar állampolgárnak a figyelembevételével ezt a színházakban, illetve a mozikban is tegyék sokkal nagyobb körben elérhetővé, illetve az előbb említett két törvényi kiskaput zárják be, és így legyen mindenki számára elérhető a nemzeti kultúra. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. A következő napirend utáni felszólalásra jelentkezett Z. Kárpát Dániel képviselő úr: „Meddig még?” címmel. Öné a szó.

Z. KÁRPÁT DÁNIEL (Jobbik): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Megszokhatta a Ház, hogy napirend utáni sorozatomban a devizahitel-károsultakat érintő kálváriáról osztok meg újabb részleteket, de szerencsére néha örömhíreket és pozitív híreket is tudok hozni.

Ilyen ez a mai nap is, amikor egy kilakoltatási eseményre kaptunk meghívást délelőtt 9 órára; bár szeretném hangsúlyozni, hogy a Jobbik nyilvánvaló módon nem fizikai erőszakkal és nem a folyamatokba való érdemi beavatkozással kívánja elejét venni a hasonló eseményeknek, hanem ellenőrizzük a folyamatok jogszerűségét, olyan jogászokat, olyan szakértőket rendelünk ki, akik érdemben képesek felmérni azt, hogy az ott elindult folyamatok jogszerűek-e vagy sem, illetve igyekszünk segíteni a károsultaknak akár tartós élelmiszerrel, akár egy villanybojler beszerzésével, akár azzal,

hogy az ő útjukat igyekszünk egyengetni egy olyan formában, ami érdemi segítséget jelent számukra, hiszen a szociális ellátórendszer hálóján rendre kiesnek ezek az emberek.

Szeretném elmondani, hogy az az áldozat, akit ma kilakoltattak volna, egy volt helikopter-vezető. Ötvenes éveiben, ereje teljében lévő férfiember, akinek egyetlen idézőjeles „bűne” volt: kapott egy agyvérzést. Ezen agyvérzésből kifolyólag képtelen volt munkáját ellátni, képtelen volt törleszteni a törlesztenivalót, és egy év kőkemény harccal ez az ember felépült. Ez az ember újra munkát szerzett, újra produktív tagjává vált a társadalomnak, aki adófizető állampolgár. Pusztán annyi történt, hogy az elmaradása fedezése érdekében kért egy átütemezést. Azt kérte, hogy 60 vagy 100 hónap alatt rendezhesse azt a tartozást, amit egyébként rendezni szeretne.

A kálváriája folytatódott, hiszen kórházi tartózkodása alatt egy húsevő baktériumfajta is megtámadta. Ipari mennyiségű antibiotikum felhasználását követően szerencsére megszabadult ettől a bajtól is, de összességében az úrnak egy éve ment rá arra, hogy a saját életét visszahozza ebből a pokoli helyzetből.

Szeretném elmondani azt is, hogy bár az ő mostani helyzetében az Óbudai Családsegítő kiállása az én véleményem szerint példás volt, tehát a dicsérő szavakat is osztjuk, nemcsak a kritikákat, de azt is el kell mondanom, hogy a szociális védőhálóból ezek a tipikus mindennapi élethelyzeteket átélő emberek rendre kiesnek, nincsen hová fordulniuk. E tekintetben pedig pontosan azt a biztonságérzetet nem tudják átélni Magyarországon, amivel a jelenlegi kormány kampányol. A kormány teljes joggal látja azt, hogy az embereknek biztonságérzetre van szükségük, de nem kizárólag a migrációval szemben, hanem ilyen tipikus élethelyzetekben, amikor egészségkárosodást szenved valaki, mégis harcol, visszaszajon, munkát szerez, dolgozni szeretne, érvényesülni szeretne. Úgy gondolom, egy szociális ellátórendszernek fel kell készülni az ilyen helyzetekre, hiszen hosszú távú a tét. Ha ez az ember nem tud visszatérni a produktív szférába, ha ezt az embert kilakoltatják, akkor évekre, adott esetben évtizedekre egy szociális transzferekre szoruló állampolgár kerül ebbe az igen széles körű társadalmi csoportba. Ha viszont azt az átmeneti segítséget megkapja, ami álláspontom szerint megilleti, akkor adófizetőként, a társadalom ilyen értelemben is építő tagjaként más honfitársainkon is tud segíteni abban, hogy szintén tevékeny életet élhessenek.

El kell hogy mondjam, szerencsére a Jobbik kiállítására semmilyen tekintetben nem volt szükség ebben az esetben, bár a kilakoltatás tervezett időpontjában mi ott megjelentünk, éppen azért, mert volt már szerencsénk olyan végrehajtói túlkapáshoz, hogy bírósági úton lefűjták magát a végrehajtási eseményt, amit aztán a túlbuzgó végrehajtó mégis foganatosítani kívánt. Az ilyen esetekre is felkészültek vagyunk, éppen ezért hívásra érkezünk és megjelenünk az ilyen helyszíneken. Azt kell hogy mondjam ugyanakkor, hogy ez nem ellenzéki képviselők feladata lenne.

Arra szeretném kapacitálni kormánypárti képviselőtársaimat, hogy pontosan a hasonló helyzetek elkerülése érdekében hirdessék meg végre a kilakoltatási moratóriumot, az ősze, télre való tekintettel hozták előrébb ezt a moratóriummeghirdetést. Nemcsak azért, hogy az ellenzéki képviselők ne tudjanak beszámolni ilyen idézőjeles „sikerekről”, hiszen itt nem az én sikeremről van szó értelemszerűen, hanem azért is, hogy ezt a szociális katasztrófahelyzetet a téli hónapokban jól kimunkált törvénymódosító javaslatokkal el tudjuk hártani. A szociális védőhálót kezdjük el befoltozni a téli hónapokban, és nagyon remélem, hogy tavaszra olyan helyzet állhat elő, amikor az ilyen bajban lévő emberek tudnak kihez fordulni. A devizahitel-károsultak közül pedig egy ember sem kerülhet az utcára olyan kétes háttérű vagy nem is létező tartozások folytán, amiket sajt papírokon és fecniken tolnak eléjük, és ellenőrzés nélkül kívánnak behajtani rajtuk.

Köszönöm a figyelmet. *(Taps a Jobbik sorai-ban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. A következő napirend utáni felszólalásra jelentkezett Varga-Damm Andrea képviselő asszony: „Devizahiteles „kis színes” kálváriája” címmel. Öné a szó, képviselő asszony.

DR. VARGA-DAMM ANDREA (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Most olyan véletlen fordult elő, hogy Z. Kárpát Dániel képviselőtársam után én magam is devizahiteles-kérdésről beszélek. Pár héttel ezelőtt elkezdtem itt a Házban napirend utáni felszólalásaim során a devizahiteles „kis színes” - idézőjelben persze - történeteket elmondani önöknek.

Azért gondoltam, hogy képviselőtársaimnak, különösen kormánypárti képviselőtársaimnak ezekről beszámolok, mert úgy hiszem, hogy akik nem érintettek az ilyen ügyekkel, el sem tudják képzelni, milyen jogi túlkapások, milyen örületek, milyen jogi nonszenszek uralják ezeket az ügyeket.

Mára az egyik család történetét hoztam volna ide a Házba, elképesztő tényállás mellett, de Várhelyi Tamás ügyvéd úr, volt kollégám, székesfehérvári ügyvéd tegnap a következőt írta nekem telefonon: „Andi, könyörgöm, csináljunk valamit.” Nem azért írta nekem ezt, mert úgy gondolta, hogy majd én váltom meg a világot, és majd én egy varázsütésre a bíróságok véleményét bizonyos kérdésekről megváltoztatom, de bizonyára ő is úgy érezte, hogy ha e ház falai között szólnak róla, talán valamilyen eredmény születik.

Jó páran vagyunk még itt, bár kevesen vagyunk, de ahhoz képest jó páran vagyunk itt a teremben, akik jogászok, és azok is, akik nem jogászok, bizonyára már hallottak arról a fogalomról, hogy ítélt dolog. Ítélt dolog mindaz, amit bíróság jogerős ítéletben megállapított. Az már maga a törvény, azt megváltoztatni nem lehet, és gyakorlatilag úgy kell tekinteni, mint egy tényt, még akkor is, ha esetleg később kiderül, hogy nem igaz.

Az ítélt dolog feltételrendszere nagyon szigorú, és nem lehet bármit ítélt dolognak tekinteni. Bizonyára emlékeznek képviselőtársaim arra, hogy 2014-ben több törvényt hozott a parlament az egyoldalú kamat-emelések és az árfolyamrés tisztességtelensége tárgyában. Ennek egyik törvényi következménye az volt, hogy miután forintosították is a devizahiteleket, ezért a 2014. évi XL. törvényben egy bizonyos elszámolásra kötelezték a bankokat.

(18.20)

Az elszámolás technikai kivitelezése úgy történt, hogy egy levelet írt a bank a jogügylet egyik tagjának, hangsúlyozom, csak az egyik tagjának - tehát ha öt-hatan voltak adósi pozícióban, akkor is csak egy személynél - arról, hogy ennek az elszámolásnak mi lett az eredménye, a forintosítás eredményeként milyen tartozás van, azt miként kell megfizetni. Ez egy pénzügyi intézmény egyoldalú nyilatkozata, amely ellen természetesen volt módja annak az adott egy személynek tiltakozni, akinek elküldték, de mindenképpen azt lehet mondani, hogy a törvény mindössze azt mondta, hogy aktuálisan az ellen az elszámolás ellen, amit akkor megtettek, már jogi úton nem lehet ezt érvényesíteni, ha nem tette meg az adós azokat az intézkedéseket, amelyeket a jogszabály megengedett számára. De azt nem mondta ez a jogszabály, hogy ha bármilyen más okból támadják az eredeti szerződést, akkor ezt az elszámolást soha többet nem lehet támadni, ennek az elszámolásnak adata faktum, azaz ítélt dolog.

Még 2017-ben a Kúria is egy adott ügyben kinyilatkoztatta, hogy a felülvizsgált elszámolásnak az alperesek tartozásaira vonatkozó adatai nem kötik a bíróságokat. Tehát volt olyan ügy, amiben már a Kúria is kénytelen volt azt mondani, hogy ti alsóbb bíróságok, ne tekintsétek ítélt dolognak ezt az elszámolást, mert semmilyen módon nem felel meg ennek a fogalmi elemnek.

Gyakorlatilag küzdenek az adósok és a jogi képviselőik azért, hogy amikor teljesen más jogcímen kiderül, hogy egy-egy szerződés érvénytelen, vagy egyes részei, akkor bizony el kell újra számolni a felek között. De mindez a fehérvári törvényszéket egyáltalán nem érdekli. A fehérvári törvényszék hétről hétre kimondja egy-egy ügyben, még ha egyébként érvénytelen rendelkezései is vannak az adott szerződésnek, hogy ítélt dolognak számít ez a bizonyos elszámolás, és ezt már soha többet nem lehet támadni, bármilyen módon érvénytelen lenne a szerződés, azokat az elszámolásokat újra nem lehet az eljárásban felülvizsgálni és új elszámolást kérni a felek között.

Ez egyszerűen felháborító! Erről e Ház falai között szólnom kellett, és azt kérem a tisztelt kormánypárti képviselőtársaimtól, mert sokkal közelebb vannak a hatalomhoz, érzék el azt, hogy a bíróságok a törvények alapján hozzák meg döntéseiket. Köszönöm a figyelmet. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő asszony. Utolsó napirend utáni felszólalásra jelentkezett Bányai Gábor képviselő úr: „60 évvel ezelőtt, 1958. szeptember 29-én végezték ki Dr. Szobonya Zoltánt Jánoshalma mártírját” címmel. Öné a szó, képviselő úr.

BÁNYAI GÁBOR (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Hatvan esztendő hosszú idő! Egy értelmesen eltelte életút esetén különösen hosszú lehet. De nem tudjuk a mártír családokon kívül, hogy mennyire hosszú egy mártírsorsot vállaló apát, anyát, feleséget vagy férjet gyászolni hatvan éven keresztül. A sok ezer, 1956 harcaiban elesett és a több mint 360 kivégzett magyar mártír családjai meg-megújulóan járják le-szegett vagy épp égre emelt fejjel saját gyásztűtjukat, ki-ki 60-62 éve. Mindjűkre szeretettel és hálával gondolunk, de most csak gyere, a jánoshalmi és mélykúti emberek legfontosabb hősére, a mártírsorsú dr. Szobonya Zoltán jogászra emlékeznek és hajtának előtte fejet.

Tisztelt Képviselőtársaim! Van úgy, hogy valakit a hirtelen események és helyzetek vonnak be egy hősiessé váló élet és annak végkifejlete irányába. De van, hogy valaki egy egész élettel igazolja, hogy hősként is le lehet élni egy életet, mert keresi, hogy hol és hogyan teheti a jót másokkal, tudván, hogy neki sokat adott az ég, és ezért sokkal is kell majd elszámolnia a Teremtő előtt. Ilyen elszámolásra készült egész életében dr. Szobonya Zoltán ügyvéd úr.

Mert ő hallatta a hangját, amikor 1948 nyarán Rákosiék megszüntették az egyházi oktatást, és a rendek legtöbbjét betiltották Magyarországon. Kiállásáért ki is rúgták járási főjegyzői állásából. Hallatta a hangját ettől a nyártól kezdve a Rákosiék által kuláknak megbélyegzett honfitársai érdekében, majd védte is és mentette is őket Mélykúton, Jánoshalmán és környékén. Az ÁVH besúgói „a kulákok védőszentje” címet akasztották rá. 1952-ben ezért, de koholt vádakkal tartóztatta le a rendőrség. Hallatta hangját és cselekedett 1956 októberében, amikor társaival élére állt a jánoshalmi és mélykúti forradalmi eseményeknek. Hallatta a hangját, amikor a településeinken élők, egyébként jogos haraggal fordultak a helyi kommunisták ellen, meggyőzte a helyieket, hogy nincs helye az önbíráskodásnak és a bosszúnak, nem tehetik meg, nem válhatnak olyanná a magyarok, mint a gyilkos kommunisták voltak előtte.

Tisztelt Képviselőtársaim! Bár megtehetette volna, a forradalom bukása után nem hagyta el hazáját, családját, nem menekült külföldre, tetteiért vállalta a felelősséget. Bár megvédte a helyi kommunisták életét, de ők „hálából” kivégeztették 1958. szeptember 29-e reggelén Kecskeméten. Pedig megtehetette volna, hogy megtagadja életelvéit és vállalja a Kádár-rendszerhez való behódolást. Nem ezt az utat választotta. Inkább becsületben meghalni, mint becstelenül élni - vallotta még a kivégzése előtt is.

Tisztelt Képviselőtársaim! Wass Albert ezt írja és üzeni számunkra: „Minden embernek kell, legyen egy

feladata ebben az életben - kötelességen belül, vagy azon felül is talán -, mert különben nem lenne értelme annak, hogy él. Az emberi világ több kell, legyen, mint egy bonyolult szerkezetű gép, melyben minden ember egy fogaskerék szerepét tölti be... Minden embernek kell, legyen egy feladata, egy titkos küldetése, mely Istentől való.”

Dr. Szobonya Zoltán legyen előttünk a jó példa a hazaszeretetre, a hazáért való kiállásra és helytállásra, az önfeláldozásra, a becsületre és ellentétes világnézeteink ellenére az összefogásra, egymás emberhez méltó megbecsülésére. Találja meg mindenki a saját, Istentől való titkos küldetését, munkáját, mint ahogy ezt megtalálta egykoron dr. Szobonya Zoltán is. Ezekért az elvekért és ezért a hősies életútért kellett most megemlékeznem dr. Szobonya Zoltánról kivégzésének 60. évfordulóján az Országgyűlés falai között.

Tisztelt Elnök Úr! Zárszóként engedje meg, engedjék meg, hogy köszöntsem a teremben néhai dr. Szobonya Zoltán lányait, Kissné Szobonya Csillát, Szentpályné Szobonya Emőket és Simonné Szobonya Tündét. Erről a helyről is kívánom, hogy békesség, megbecsülés legyen része ügyvéd úr lányainak és egész családjának. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönjük, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselők! Vendégek! A napirend utáni felszólalások végére értünk. Megköszönöm munkájukat.

Az Országgyűlés holnap 10 óra 30 perckor folytatja ülését. Az **ülénapot bezárom**.

(Az ülésnap 18 óra 27 perckor ért véget.)

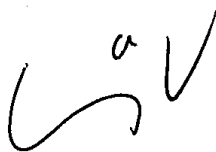
Arató Gergely s. k.
jegyző

Földi László s. k.
jegyző

Gelencsér Attila s. k.
jegyző

Dr. Varga László s.k.
jegyző

A kiadvány hitelül:

Dr. Bárány Tibor
az Országgyűlés Hivatala törvényhozási főigazgató-helyettese

Szöveghű jegyzőkönyv
Felelős kiadó: dr. Such György, az Országgyűlés Hivatala főigazgatója
Szerkeszti és előfizetésben terjeszti: az Országgyűlés Hivatala,
Törvényhozási Igazgatóság, Jegyzői Iroda
Budapest, V. Kossuth tér 1-3.
Postacím: 1357 Budapest, Pf. 4
Telefon: 441-4222
Telefax: 441-4599
Nyomda: EUROTRONIK Zrt.
MINDEN JOG FENNTARTVA!
ISSN: 2064-6666 (Nyomtatott)
ISSN: 2064-8367 (Online)